THE ANDHRA PRADESH
Legislative Assembly Debates
OFFICIAL REPORT

CONTENTS

PAGES

THE
ANDHRA PRADESH LEGISLATIVE ASSEMBLY

PRINCIPAL OFFICERS

Speaker: .. Sri D. Kondaiah Chowdary.

Deputy Speaker: .. Sri K. Prabhakar Reddy.

Panel of Chairmen: ..
1. Smt. D. Indira.
2. Sri A. Eswara Reddy.
3. Sri K. Govinda Rao.
4. Sri N. Ganapati Rao.
5. Sri P. Goverdhan Reddy.
6. Sri K. B. Siddaiah.

Secretary: Sri E. Sadasiva Reddy.

Joint Secretary: .. Sri D. L. Narasimham.

Deputy Secretary: .. Sri M. Ramanadha Sastry.

Assistant Secretaries: ..
1. Sri S. Purnananda Sastry.
2. Sri Md. Ghouse Khan.
3. Sri T. L. Balaram.
4. Sri M. Vishwanatham.
5. Sri J. V. Ramana Murthy.
6. Sri P. Bashaiah.
7. Sri A. V. G. Krishna Murthy.

Chief Reporter: Sri Habeeb Abdur Rahman.

Vol. IV
No. 3

12th March, 1980.
(Wednesday)
22 Phalgun, 1901 S.E.

THE ANDHRA PRADESH
Legislative Assembly Debates
OFFICIAL REPORT

CONTENTS

PAGES

Oral Answers to Questions. .. 283

Short Notice Questions and Answers. .. 305

Matters Under Rule 329

re: 1. Non-release of Sugar for Card-holders in Nellore District. 315

re: 2. Prevalence of Cholera in Neredugommu Village of Devarakonda Taluk, Nalgonda District. .. 317

re: 3. Closure of Operation Theatre No. 5 in Osmania General Hospital due to infection of Tetanus. .. 318

Calling Attention to Matters of Urgent Public Importance:

re: 1. Collection of Penal Interest in the Cyclone affected areas of Prakasam and Nellore Districts by Primary Agricultural Banks. .. 320

re: 2. Non-sanction of Loans to the Harijans etc., in Narasapur Taluk, Medak District. .. 322

Papers Laid on the Table. .. 324

Presentation of Petitions. .. 325

Government Bill:

The Minimum Wages (Andhra Pradesh Amendment) Bill, 1980. .. 325

Annual Financial Statement) Budget) for 1980-81:

Voting of Demand for Grant;

Medical and Health Services. .. 325

PRINTED BY THE DIRECTOR OF PRINTING GOVERNMENT OF ANDHRA PRADESH
AT THE GOVERNMENT CENTRAL PRESS, HYDERABAD

THE

ANDHRA PRADESH LEGISLATIVE ASSEMBLY

PRINCIPAL OFFICERS

Speaker: ..	Sri D. Kondaiah Chowdary.
Deputy Speaker: ..	Sri K. Prabhakar Reddy.
Panel of Chairmen: ..	1. Smt. D. Indira.
	2. Sri A. Eswara Reddy.
	3. Sri K. Govinda Rao.
	4. Sri N. Ganapati Rao.
	5. Sri P. Goverdhan Reddy.
	6. Sri K. B. Siddaiah.
Secretary: ..	Sri E. Sadasiva Reddy.
Joint Secretary: ..	Sri D. L. Narasimham.
Deputy Secretary: ..	Sri M. Ramanadha Sastry.
Assistant Secretaries: ..	1. Sri S. Purnananda Sastry.
	2. Sri Md. Ghouse Khan.
	3. Sri T. L. Balaram.
	4. Sri M. Vishwanatham.
	5. Sri J. V. Ramana Murthy.
	6. Sri P. Bashaiah.
	7. Sri A. V. G. Krishna Murthy.
Chief Reporter	Sri Habeeb Abdur Rahman.

THE

ANDHRA PRADESH LEGISLATIVE ASSEMBLY DEBATES

OFFICIAL REPORT

Twenty-First Day of the Sixth Session of the
Andhra Pradesh Legislative Assembly.

ANDHRA PRADESH LEGISLATIVE ASSEMBLY

Wednesday, the 12th March, 1980.

The House met at Half-past Eight of the Clock.

(Mr. Speaker in the Chair)

ORAL ANSWERS TO QUESTIONS.

Non-Spending of Funds Sanctioned To Music and Dance School at Warangal

241—

*4874-(A) Q- Sri B. Sammaiah (Parkal):—Will the Minister for Technical Education and Indian Medicine be pleased to state;

(a) whether it is a fact that the authorities of Music and Dance School at Warangal did not spend the funds sanctioned for the last year and also this year;

(b) if so, the reasons therefor and the action taken by the Government;

(c) whether it is also a fact that the administrative control of the above school was transferred from Director of Technical Education to Director of School Education;

(d) if so, the reasons therefor ; and

(e) whether the Government propose to it again undei the control of Director of Tecenicle Education ;

సాంకేతిక విద్య, భారతీయ వైద్యశాఖ మంత్రి (శ్రీ టి. హయగ్రీవాచారి) :— (ఎ) లేదండీ.

(బి) ఈ ప్రశ్నకు తావులేదు.

(సి) అవునండీ.

---

*An asterisk before the name indicates confirmation by the Member,

(డి) సాంకేతిక విద్యలో ఇంజనీరింగు, టెక్నాలజీ మొదలైన అంశాలే కాకుండా టైపురైటింగు, షార్టుహేండు హెయ్యిరువంటి టెక్నికల్ కోర్సులు కూడా చేరి ఉన్నాయి. సంగీత, నృత్య పాఠశాలలు, కళాశాలలో బోధించే అంశాలకు, వీటికి చాలా తేడా ఉంటుంది. ఈ విషయాన్ని జాగ్రత్తగా పరిశీలించిన మీదట, సంగీత, పాఠశాలలను సాంకేతిక విద్యాశాఖ డైరక్టరు నియంత్రణ నుండి పాఠశాల విద్యాశాఖ డైరక్టరు నియంత్రణకు బదిలీ చేయవలసిందిగా ఉత్తర్వులు జారీ చేయబడ్డాయి

(ఇ) ఈ విషయం పరిశీలనలో ఉన్నది.

శ్రీ బి. సమ్మయ్య:— వరంగల్ సంగీత, నృత్య పాఠశాల 1978-79, 1979-80 సంవత్సరాలకు కేటాయించిన డబ్బు వినియోగించలేదనడము జరిగింది. మంత్రిగారికి అది తెలుసునో, లేదో. ఖర్చుచేయని డబ్బు ఎంత ? ఖర్చు చేయక పోవడానికి కారణము ఏమిటి ? ఇటువంటి సంగీత, నృత్య పాఠశాలలు టెక్నికల్ ఎడ్యుకేషన్ డిపార్టుమెంటు క్రింద ఉంటేనే సక్రమంగా నడవడానికి వీలుంటుంది. మరల వాటిని ఆ డిపార్టుమెంటు క్రిందకు తెచ్చే ఆలోచన ప్రభుత్వానికి ఉన్నదా ?

శ్రీ టి. హయగ్రీవాచారి:— ఈ పాఠశాలలు చాలాకాలం వరకు టెక్నికల్ ఎడ్యుకేషన్ డిపార్టుమెంటు క్రిందనే ఉండేవి. 7-1-77లో విద్యాశాఖకు వీటిని బదిలీచేస్తే బాగుంటుందని నిర్ణయము తీసుకున్నాము. విద్యాశాఖలో వాటి సక్రమ నిర్వహణకు అవకాశము ఎక్కువగా ఉంటుందని టెక్నికల్ ఎడ్యుకేషన్ శాఖలో పని ఎక్కువగా ఉండటము చేత, వాటికి టెక్నికల్ ఎడ్యుకేషన్‌తో సంబంధము లేదని, జనరల్ ఎడ్యుకేషన్‌కు పంపించారు. ఈ ప్రభుత్వము వచ్చిన తరువాత అనేమంది మళ్ళీ దీనిని టెక్నికల్ ఎడ్యుకేషన్ డిపార్టుమెంటుకు పంపితే బాగుంటుందని అన్నారు. అది పరిశీలనలో ఉంది. 1978-79లో వరంగల్‌కు ఇద్దరు టీచర్సు హిందూస్తానీకి, కర్ణాటక సంగీతానికి ఒకరు టెంపరరీగా మృదంగానికి ఉన్నారు. హైదరాబాదులోను, సికిందరాబాదులోను ఎక్కువ పోస్టులు ఉన్నాయి. అక్కడికి డెప్యుటేషన్ పంపడము జరిగింది. 1978వ సంవత్సరంలో కొన్ని ఎక్విప్‌మెంట్సు సితారా, వైలన్ మొదలగు వాటికి 6 వేల రూపాయలు మంజూరయింది. అవి కొనడము జరిగింది. అది సరిపోలేదు. ఇంకా కావాలన్నారు. భరతనాట్యము కావాలన్నారు. ఇవి ప్రస్తుతము పాలిటెక్నిక్ భవనాలలో నడుస్తున్నాయి. వేరే స్థలము లేక. వేరే స్థలం ఇవ్వమని, ప్రత్యేక భవనాలు ఇవ్వమని అంటున్నారు. ఒక డాన్సు టీచరు మంజూరు చేశాము. అన్ని ఎంప్లాయిమెంట్ ఎక్స్చేంజీలకు వ్రాయడము జరిగింది. రిజర్వేషన్సు ఉండడంవల్ల జోన్సు ఉండడంవల్ల అయిదారు నెలలు ఆలస్యము జరుగుతున్నది.

శ్రీ ఎన్. శ్రీనివాసులురెడ్డి (వెంకటగిరి):— వీటికి డ్యూయల్ కంట్రోల్ అయింది. టెక్నికల్ ఎడ్యుకేషన్ మంత్రిగారు ఈ పాఠశాలలు చూస్తున్నారు. అవేమో స్కూలు ఎడ్యుకేషన్ డైరెక్టరు క్రింద ఉన్నాయి. స్కూలు ఎడ్యు

కేషన్ డైరక్టరు క్రింద చాలా పాఠశాలలు పెట్టేశారు. కనుక వీటికి ప్రత్యేక డైరక్టరును పెడితే బాగుంటుంది, లేదా టెక్నికల్ ఎడ్యుకేషన్ డైరక్టరుకే మళ్లీ మారిస్తే బాగుంటుంది.

శ్రీ టి. హయగ్రీవాచారి:— డైరక్టరు, టెక్నికల్ ఎడ్యుకేషన్ నుంచి మార్చవచ్చని, దీనికి ఒక ప్రత్యేక డైరక్టరేటు సృష్టించాలని ప్రతిపాదన వచ్చింది. కొద్ది రోజుల్లో ఆ ప్రతిపాదన ఆమోదించబడుతుంది.

శ్రీ సి.హెచ్. విఠల్ రెడ్డి (నర్సాపూర్):— వరంగల్ లో సంగీత, నృత్య పాఠశాలలో విద్యార్థుల సంఖ్య ఎంత ఉన్నది? గ్రాంటు ఎంత ఇచ్చారు. ఆ డబ్బు ప్రతి విద్యార్థిపైన ఎంత వ్యయం చేయబడుతున్నది?

శ్రీ టి. హయగ్రీవాచారి:— దానికి వేరే ప్రశ్న వేయాలి. విద్యార్థులకు డబ్బు ఇవ్వడము సమస్య కాదు. ఎస్.సి., బి.సి., వాళ్ళు ఉంటే స్కాలర్ షిప్పులు ఉంటాయి. రు. 18,735 మంజూరు ఉంటుంది. విద్యార్థుల సంఖ్యను బట్టి మంజూరు ఉంటుంది. ప్రతి విద్యార్థికి ఇంత ఇవ్వడము అని ఉండదు.

Regional Conference of Medical Officers on Control of Malaria

242—

*5360 Q.—Sri Poola Subbaiah (Markapur) :—Will the Minister for Health and Medical be pleased to state:

(a) the decisions taken at the Regional Conference of the Medical Officers of Andhra Pradesh, Madras, Karnataka and Maharastra which was held in the month of August, 1979 for the control of Malaria; and

(b) if so, the steps taken by the Government to implement the same?

(a) and (b) Answer is placed on the Table of the House.

ANSWER PLACED ON THE TABLE

(a) The following decisions were taken at the Conference:

1. The District Malaria Officers of the bordering district in the neighbouring State should meet once in three months alternately in the bordering State with a view to synchronise spray operations in the border areas.

2. In these meetings a riview is to be made of the incidence of Malaria, average blood examination rate, parasite incidence, migration of population, treatment of referred positive cases, plans of spray operation, and the availability of insecticides.

3. Surveillance in border villages should be fortnightly and preferably the visits of the surveillance workers on both the sides of the border be synchronised in the bordering villages.

4. Drug Distribution Centres are to be opened within the 16 KM. belt on either side of the border at the rate of one for each village hamlet.

5. Focal spray may be undertaken with what ever insecticide is available.

6. Next Inter State Border Meeting be held in Maharastra in February, 1980.

(b) The Assistant Director (Entomology) and the District Malaria Officers, Anantapur have met the Zonal Entomologist of the bordering area of the Karnataka State bordering Anantapur District and have discussed the Entomological work going on in the borders.

The Unit Officers of Chandrapur District of Maharastra had visited Adilabad in September, 1979.

As per the Modified Plan of operations, the surveillance is done every fortnight.

There are 92 Drug Distrbution Centres and 1169 Fever Treatment Depots functioning in the border areas. All the Malaria Officers were requested open drug distribution centres in every village and hamlet in the border areas.

Spray was conducted in 4113 border villages covering a population of 20,23,240.

Normally two rounds of spray is done during the transmission season in all areas with more than two annual parasite incidence but in most of the border areas a special round of spray has been planned during the current years.

శ్రీ పూల సుబ్బయ్య:— ఈ సమావేశాలు జరుపుతున్నారు గానీ మలేరియా దోమల పైన అదుపు లేకుండా ఉన్నది. మందులు ఇనెఫిక్టివ్వా, లేక మనం అనుసరిస్తున్న పద్ధతులు బాగాలేవా ?

శ్రీ ఎ. మదన్ మోహన్:— గౌరవసభ్యుల దగ్గిర సరైన సమాచారం లేదు. 1976-77 నుంచి 1979-80 వచ్చేసరికి మన దగ్గిర మలేరియా చాలా అదుపులోకి వచ్చింది.

శ్రీ పూల సుబ్బయ్య:— ఇది రాష్ట్రాలు, రాష్ట్రాల మధ్య సంబంధం లేకపోతే ఒక రాష్ట్రం నుంచి మరొక రాష్ట్రానికి దోమలు రావడం అవి వ్యాధులు ఎక్కువ చేయడం జరుగుతోంది. కర్ణాటక రాష్ట్రం నుంచి మెదడువాపు కలిగించే దోమలు అనంతపూరు వగైరా ప్రాంతాలకు వ్యాపించడం జరిగింది. రాష్ట్రాలకు రాష్ట్రాలకు మధ్య సంబంధం ఉండి వాటిని నిరోధం చేసే చర్యలు తీసుకుంటున్నారా ? ఆ ఆలోచన ఉందా ?

Sri A. Madan Mohan:—I have submitted all that information to the hon. Members. I would add that on 25-8-79 the Andhra Pradesh Government had taken the initiative of inviting officials from other States and we have held a regional conference. I presided over it and many things were discussed. We said we should be able to take proper vigilance at the border areas because of the migration of labour this mosquito is transmitted. Andhra Pradesh has border, with Orissa Tamilnadu, Maharashtra and Karnataka. The representatives of the State discussed and we said that every 3 months we are going to have the regional conference in one State or another.

శ్రీ సి.హెచ్. విఠల్ రెడ్డి:—టేబిల్ మీద పెట్టిన సమాచారాన్ని బట్టి 8-40 a.m.
చూస్తే ఈ సమావేశములో మలేరియాను నిర్మూలించేందుకు ఒక బృహత్తర కార్యక్రమాన్ని తీసుకున్నారు, ఈ కార్యక్రమం ప్రకారం తు. చ. తప్పకుండా అమలుజరుగుతున్నది కదండి ?

శ్రీ ఎం. మదనమోహన్:— కార్యక్రమం తీసుకున్నాము. అమలు జరిగాక దోమలు పూర్తిగా నిర్మూలనము అయినప్పుడే తు. చ తప్పకుండా అమలుజరిగింది అనేది అర్థంచేసుకోగలుతాము.

శ్రీ బి. సమ్మయ్య:— ఈ దోమల నివారణకు ఇంతకుముందు డి. డి. టి. పౌడరు కల్పి ప్రతి గ్రామములోను, ప్రతి ఇంటిలోను చల్లేవారు. ఇప్పుడు ఆ పద్ధతి పోయి సర్వేలెన్సు వర్కర్సు ప్రతి యింటికి పోయి జ్వరము ఉంటే ఏదో ఒక మాత్ర ఇచ్చి సంతకాలు పెట్టి వెళ్లిపోతున్నారు. పూర్వపు పద్ధతి ప్రకారంగానే డి. డి. టి. చల్లించడానికి ఏమైనా పూనుకుంటారా ?

Sri A. Madan Mohan:—Sir, this mosquitoes have developed an immunity to D.D.T. That is why we have been requesting all the research organisations to make a research. వేరియాన్ రీసెర్చి ఇనిస్టిట్యూట్స్‌కి వ్రాయడం జరిగింది. వరల్డ్ హెల్త్ ఆర్గనైజేషను వారు ప్రత్యేక శ్రద్ధ చూపెడుతున్నారు. డి. డి. టి. వల్ల దోమ మీద దాని ఇంపాక్టు పడడం లేదు. అందువల్ల దీనికి సబ్‌స్టిట్యూట్ మేము ఆలోచిస్తాము.

శ్రీమతి జి. ధనసూర్యావతి (నిడుమోలు):- ఖమ్మములో రెండు వేలకు పైచిల్లర మందికి ఈ మలేరియాకు సంబంధించి ట్రీట్‌మెంటు ఇస్తున్నా అది నిర్మూలనం కావడం లేదని డాక్టర్లు చెపుతున్నారు. దానికి ఏమైనా ప్రత్యేకమైన చర్య రూపుమాపడానికి తీసుకుంటారా ?

Sri A. Madan Mohan :—I will look into it.

శ్రీ పూల సుబ్బయ్య:— ఇక్కడ 6వ పాయింటు "Focal spray may be undertaken ఫోకల్ స్ప్రే చేస్తే అసలు కంట్రోలు ఎట్లా అవుతుంది ? దీనిపైన పరిశోధనలు చేస్తున్నాము అనేది కాకుండా దీనికి ఎఫెక్టివ్‌గా ఉండేది. ఏమైనా కనుక్కొనేదానికి చర్య తీసుకుంటారా ? ఈ దోమ కాటువల్ల మలేరియా, ఇంకా రకరకాల రోగాలు వస్తున్నాయని అందరికీ తెలుసు ? వాటి గురించి చెప్పనక్కరలేదు. మరి దీనిని ఏ విధంగా నిర్మూలిస్తారు ?

మిస్టరు స్పీకరు: — రీసెర్చిలో తేలవలసింది అంటే దానిని కనుక్కొనే వరకు రీసెర్చి చేస్తూ ఉంటారు.

శ్రీ పూల సుబ్బయ్య:—ఇప్పుడు ఇది అంతులేని రీసెర్చి ఈ డి.డి.టి. కూడా పవర్ ఫుల్ ది కొట్టడం లేదు ఎక్కువ రౌండ్సు దీనిని కొట్టించడానికి ఆదేశాలు జారీ చేస్తారా ?

శ్రీ ఎ. మదనమోహన్ :— మంచిది.

Separate Directorate for G.P.F. Schemes

243—

*5425-Q- Sarvasri K. Satyanarayana, (Repalle) M. Omkar, (Narasampet) Smt. M. Swarajyam (Thungathurthy) and Smt. G. Dhanasuryavathi :— Will the Minister for Finance and Planning and Sugar Industries be pleased to state:

(a) whether it is a fact that the Government have decided to entrust G.P.F. scheme to a separate Directorate; and

(b) if so, the reasons therefore?

ఆర్థిక శాఖమంత్రి (శ్రీ జి. రాజారాం):— (ఎ) లేదండీ.

(బి) ఈ ప్రశ్న ఉత్పన్నం కాదు.

శ్రీ యస్. రాఘవరెడ్డి (నకిరేకల్):— ఈ కంపల్సరీ డిపాజిట్ కొంత మందికి నెలల తరబడి అసలు పైసలే దొరకడం లేదు. జి.పి.యఫ్.కు అప్లికేషన్ ఇస్తే ఆ ఫైలు ఆయన నుంచి ఈయనకు తిరుగుతూ నెలల తరబడి ఆగిపోతూ ఉంది. అందు కొరకు ఒక స్కైము ఫిక్సు చేసి అప్లికేషను పెట్టుకొన్న 10, 15 రోజులలో సాంక్షను అయ్యేటటువంటి పద్ధతి మీరు ఏమైనా ప్రవేశపెడతారా?

శ్రీ. రాజారాం:—అది జనరల్ సమస్య. రిటైరు అయిన ఉద్యోగులకు పెన్షన్ స్లిప్ రిటైరుమెంటుతో పాటు అందజేయాలని దానికి కావలసిన వేరు వేరు చర్యలు ఆలోచనలో ఉన్నాయి.

Loan under Six Point Formula to Coastal Andhra Planning and Development Committee

244—

*4860-Q-Sri K. B. Siddaiah (Puttur): —Will the Minister for Finance and Planning and Sugar Industries be pleased to state:

(a) Whether it is a fact that the Coastal Andhra Planning and Development Committee has decided to treat the amounts advanced as loan under the Six Point Formula though the Scheduled Castes Finance Corporation as subsidy;

(b) if so, the extent of amount involved; and

(c) whether this facility will be extended to other regions;

ఆర్థిక శాఖమంత్రి (శ్రీ జి. రాజారాం) :— (ఎ) అవునండి.

(బి) రు. 102,22 లక్షలు.

(సి) కోస్తా ఆంధ్ర ప్రణాళిక, అభివృద్ధి సంఘంచేసిన సిఫార్సులు సాంఘిక సంక్షేమ శాఖకు పంపబడ్డాయి. ఈ విషయం ఆ శాఖ పరిశీలనలో ఉన్నది.

శ్రీ పూల సుబ్బయ్య :— సిక్స్ పాయింటు ఫార్ములా క్రింద కోస్తా ఆంధ్రా ప్లానింగు అండ్ డెవలప్ మెంటు కమిటీకి సబ్సిడీ గాని లోన్ గాని ఇచ్చామని అన్నారు. ఈ ఫెసిలిటి ఇతర రీజనల్ ప్లానింగు కమిటీలకు కూడా ఇస్తారా అంటే సాంఘిక సంక్షేమ శాఖకు పంపిచాము అంటే దానిని వర్కవుట్ చేయడానికి అంటే కాదు. రాయలసీమ ప్లానింగు అండ్ డెవలప్ మెంటు కమిటీకి కూడా లోన్స్ గాని సబ్సిడీ గాని ఇస్తారా ?

శ్రీ జి. రాజారాం :— నేను మనవి చేశాను (ఎ) అవునండి. వారు నిర్ణయము చేసిన మాట వాస్తవం. దానిలో ఎంత డబ్బు ఇన్‌వాల్వు అయినది అంటే రు. 102.22 లక్షలు అన్నాను. ఇతర ప్రాంతీయ సంఘాలకు దీనిని వర్తింప చేస్తారా అంటే నేను "కోస్తా ఆంధ్ర ప్రణాళిక, అభివృద్ధి సంఘం చేసిన సిఫార్సులు సాంఘిక సంక్షేమ శాఖకు పంపబడ్డాయి, ఈ విషయం ఆ శాఖ పరిశీలనలో ఉన్నది" అన్నారు. ఇవి సోషల్ వెల్ఫేర్ డిపార్టుమెంటు వారు హాండిల్ చేస్తారు. సబ్సిడీ టు యస్. సి. ఫైనాన్సు కార్పొరేషను, బి.సి. ఫైనాన్సు కార్పొరేషన్, ట్రైబల్ కార్పొరేషన్ వారు హాండిల్ చేస్తారు కాబట్టి వారికి పంపించాము వారు పరిశీలిస్తున్నారు.

శ్రీ యన్. రాఘవరెడ్డి :— వీరికి అనువర్తింపచేయుమని ఆదేశం పంపారా? ఊరికే పంపాము అంటే ఉపయోగము లేదు. ఇది ఇతర ప్రాంతాలకు కూడా వర్తించేటట్లు మీరు ఆదేశం పంపారా ?

శ్రీ యం. వెంకయ్య నాయుడు (ఉదయగిరి):— వారు చెప్పేది యస్.సి. ఫైనాన్సు కార్పొరేషన్ ద్వారా ఎడ్వాన్సు చేయబడే మొత్తాన్ని సబ్సిడీగా పరిగణించమని రికమెండు చేసింది కోస్తా ప్లానింగు అండ్ డెవలప్ మెంటు కమిటీ. ఆ రికమండేషను సోషల్ వెల్ఫేర్ డిపార్టుమెంటుకు పంపినట్లు నాకు అర్థమవుతోంది. కోస్తా ఆంధ్ర వారికి ఇవ్వలేదు. వారికి ఇచ్చినప్పుడు తెలంగాణా, రాయలసీమకు ఇవ్వాలని, అది క్లారిఫై చేస్తే మంచిది.

శ్రీ జి. రాజారాం :— అధ్యక్షా, మీరు చూడండి (ఎ) ఆరు సూత్రాల పథకం క్రింద షెడ్యూలు కులాల సహకార ద్రవ్య సహాయక సంస్థ ద్వారా చేసిన ఋణాల మొత్తాన్ని సబ్సిడిగా ఇవ్వాలని కోస్తా ఆంధ్ర ప్రణాళిక, అభివృద్ధి సంఘం నిర్ణయించిన మాట నిజమేనా అంటే నిజమే అన్నాను. దానిలో ఎంత ఎమౌంటు అంటే రు. 102.22 లక్షలు అని, ఈ సౌకర్యం ఇతర ప్రాంతాలకు వర్తింప చేస్తారా అంటే దీనిని సోషల్ వెల్ఫేర్ డిపార్టుమెంటుకు పంపాము, వారి పరిశీలనలో ఉన్నదని చెప్పాను.

శ్రీ కె. బి. సిద్దయ్య :— ఇందులో రెండు భాగాలు వున్నాయి. మొదట లోన్స్‌గా ఇచ్చారు తరువాత దానిని సబ్సిడీగా ట్రీట్ చేయమని వారు కోరడం జరిగింది. అంటే ఆ లోన్స్‌ను అన్నిటిని మాఫీ చేయమనే భావం అందులో ఉంది. ఈ విధంగా కోస్తా అభివృద్ధి మండలి చేసిన తీర్మానాన్ని అమలు చేశారా? ఆ లోన్స్‌ను సబ్సిడీగా చేశారా అంటే వాటిని మాఫీ చేశారా ? మాఫీ చేసి ఉంటే అది ఇతర ప్రాంతాలకు కూడా వర్తింపచేస్తారా ? ఇది నేను క్లియర్‌గా అడిగిన ప్రశ్న, ఇప్పుడు వారు క్లియర్ చేయవచ్చుకదా.

8-50 a. m. శ్రీ జి. రాజారాం :— అధ్యక్షా, సిఫార్సు చేసినమాట వాస్తవమేనా అన్నారు. వాస్తవమే అన్నాను.

మిస్టర్ స్పీకర్ :—(శ్రీ జి. రాజారాంగారిని ఉద్దేశించి) ఆ సిఫార్సు కనీసం అక్కడైనా అమలుపరచిన మాట వాస్తవమేనా అంటున్నారు ఇప్పుడు.

శ్రీ జి. రాజారాం :—అధ్యక్షా, ఆ సిఫార్సు సాంఘిక సంక్షేమ శాఖకు సంబంధించి వారికి పంపించాము. వారు కోస్తా ఆంధ్ర విషయంలో ఏ నిర్ణయం తీసుకొంటున్నారో అన్ని ప్రాంతాలకు అదే నిర్ణయం వస్తుంది.

శ్రీ ఎన్. రాఘవరెడ్డి:—అధ్యక్షా,ఆర్థికశాఖ ఏమైనా ఆదేశాలు ఇచ్చిందా?

శ్రీ జి. రాజారాం :—అధ్యక్షా, ఆర్థికశాఖ ఎలాంటి ఆదేశాలు ఇవ్వలేదు. సిఫార్సులు మాత్రం పంపించింది.

Standards of the Roads in Twin Cities

45—

*5067-Q.—Sri P. Ramachandraiah (Burgampahad) :—Will the Minister for Municipal Administration and Information and Public Relations be pleased to state:

(a) whether it is fact that many of the roads in twin cities are not laid according to standards;

(b) if so, whether the Government instruct the Municipal Corporation authorities to see that surface of the roads are smoothened to avoid accidents; and

(c) whether it is also a fact that some of the roads connecting National High Ways are in hopeless condition. if so the time by which they are going to be repaired?

రోడ్లు, భవనాల శాఖ మంత్రి (శ్రీ కె. రోశయ్య) :—

(ఎ) లేదండీ. హైదరాబాదు-హనుమకొండ రోడ్డులో 1.4 కిలోమీటర్ల పొడవుగల రోడ్డు మినహా జంటనగరాలలోని రోడ్లు, భవనాల శాఖ నిర్వహణలో గల రోడ్లన్నీ మంచి స్థితిలోనే ఉన్నాయి.

(బి) నగరంలో రోడ్డు నునుపుగా ఉండాలంటే వాటిని కేవలం ప్రమాణాల మేరకు నిర్మించటంతోనే సరిపోదు. రోడ్డు మనుగడ కాలం మీద, దాని స్వభావం మీద అంటే దానిపై వేసిన మరుము,

కంకర, తారు, సిమెంటు కాంక్రీటు మీద వాటి సునుపు దనం ఆధారపడి వుంటుంది అంతేకాక రాకపోకల రద్దీమీద,సబ్-సాయిల్ స్వభావం మీద, సబ్-గ్రేడు మందం వున్నా వాటి మీద కూడా ఆధారపడి ఉంటుంది. జంట నగరాలలోని రోడ్ల అవసరాన్నిబట్టి నిధుల లభ్యతను బట్టి మునిసిపలు కార్పొరేషను, రోడ్లు, భవనాల శాఖ వాటి మరమ్మతులను చేపట్టుతున్నాయి.

(సి) జంట నగరాల లోపలి జాతీయ రహదారులలో కలిసే రోడ్లకు కూడ వాటి అవసరాన్ని నిధుల లభ్యతను దృష్టిలో వుంచుకొని మరమ్మతు పనులు చేపట్టబడుతున్నాయి

శ్రీ యం. వెంకయ్యనాయుడు :—అధ్యక్షా పాయింట్ ఆఫ్ ఇన్ఫర్మేషన్ మునిసిపాలిటీలో వుండే రోడ్లు మునిసిపల్ కౌన్సిల్ వాళ్ళు వేస్తారు ?

శ్రీ కె. రోశయ్య :—అధ్యక్షా, సిటీలో మూడు రకాలైన రోడ్లు ఉన్నాయి. కొన్ని ఎక్స్‌క్లూజివ్‌గా మునిసిపల్ కౌన్సిల్ నిధులతో వేసేవి మరికొన్ని ఆర్ అండ్ బి రోడ్స్ ఉన్నాయి. ఆ రోడ్స్ విషయంలో 20 పర్సెంట్ మున్సిపల్ కార్పొరేషన్ నుంచి కాంట్రిబ్యూషన్ తీసుకొని మెయింటెనెన్స్ ఆర్ అండ్ బి డిపార్టుమెంటు వుంటుంది మూడవ తరహా రోడ్లు నేషనల్ హైవేస్‌కు ఉన్న లింకురోడ్లు. ఈ రకంగా 3 కేటగిరీస్ ఉన్నాయి.

శ్రీ బి మచ్చీందర్ రావు (సికిందరాబాద్ కంటోన్‌మెంట్) అధ్యక్షా, అన్ని రోడ్లు సక్రమ పద్ధతిలో ఉన్నాయని మంత్రిగారు అంటున్నారు. బోయిన్‌పల్లి, సికింద్రాబాదు కంటోన్మెంటునుండి నర్సాపూర్ పోయేదారిలో రెండుచోట్ల రోడ్ బాగా డేమేజ్ అయింది. మంత్రిగారు రోజూ ఆ రోడ్ పైనే పోతారు. వారు నేషనల్ హైవేస్, స్టేట్ హైవేస్ అన్నీ బాగానేవున్నాయన్నారు కాని నేను ఇప్పుడు బాగాలేదని చెప్పిన రోడ్డు విషయంలో ఆ రోడ్డు బాగుందని వారు పొరపాటుగా చెప్పారు. ఇకపోతే సబ్-స్టాండర్డ్ రోడ్లు వేస్తే కాంట్రాక్టర్సుకు ఎందుకు పేమెంటు చేస్తున్నారు? సర్ ఫేస్ సరిగా లెవలింగులేని సబ్‌స్టాండర్డు రోడ్స్ వేస్తే కాంట్రాక్టర్సుకు పేమెంట్ చేయకూడదు:

శ్రీ కె. రోశయ్య —అధ్యక్షా, బహుశా గౌరవ సభ్యులు కంటోన్మెంటు గుండా వెళ్ళే రోడ్డు విషయం చెబుతున్నారనుకొంటాను అది కార్పొరేషన్ గాని, ఆర్ అండ్ బి గాని చేయడానికి వీలులేదు. కంటోన్మెంటు బోర్డు పర్మిషన్ తీసుకోవాలి. పర్మిషన్ ఇవ్వవలసిందిగా వారిని చాలాసార్లు అడిగాం. అది హ్యాండ్ ఓవర్ అయినా చేయమని అడిగాం (ఇది సబ్జెక్ట్ టు వెరిఫికేషన్ చెబుతున్నాను). అయినా కూడా తిరిగి మరొకసారి ఈ విషయాన్ని పరిశీలించమని ఆఫీసర్సుకు చెపుతాను.

శ్రీ బి. మచ్చీందర్ రావు :—అధ్యక్షా, సబ్-స్టాండర్డు రోడ్స్ విషయం చెప్పలేదు.

శ్రీ కె. రోశయ్య :—అధ్యక్షా, సబ్-స్టాండర్డు రోడ్స్ అని కంప్లెయింటు వుంటే పేమెంటు ఎక్కడా చేయడంలేదు రోడ్ లే చేసిన తరువాత చెక్ మెజర్

మెంటుచేయడం మాత్రమే కాకుండా క్వాలిటీ కంట్రోలు డిపార్టుమెంటు వారు దానిని క్వాలిటీ ప్రకారంగా చేయడం జరిగిందా లేదా అని చూస్తుంటారు. పేమెంటు చేసిన తరువాతకూడా సబ్-స్టాండర్డు రోడ్స్ వేసారనే సమాచారం ఏదైనా వారివద్దనుంచి నాకు ఇస్తే ఎంక్వయిరీచేస్తాను.

శ్రీ పి. రామచంద్ర మ్య:— అధ్యక్షా, ఓల్డ్ ఎ.ఎల్.ఎ క్వార్టర్సు వద్ద వున్న క్రాస్ రోడ్ పై వాహనాలను విపరీతమైన వేగంతో నడిపించడంవల్ల యాక్సిడెంట్స్ జరుగుతున్నాయి కాబట్టి యాక్సిడెంట్స్ జరగకుండా వుండడానికి ఏమైనా చర్యలు తీసుకుంటారా?

శ్రీ కె. రోశయ్య: అధ్యక్షా, జనరల్ గా ట్రాఫిక్ పెరుగుతున్న దృష్ట్యా ప్రికాషన్స్ తీసుకోవడం జరిగింది. రద్దీ ఎక్కువగా ఉన్న ప్రదేశాలలో అవసరమని భావించిన పక్షంలో స్పీడ్ బ్రేకర్స్ కూడా ప్రొవైడ్ చేస్తున్నారు. కొన్ని చోట్ల సైన్ బోర్డు కూడా పెట్టడం జరుగుతోంది. Any way I will take this information and try to act on it.

Starting of Film Censor Board in the State

246

*4209 Q.—Sri G. Mallikarjuna Rao :— Will the Minister for Municipal Administration & Information & Public Relations be pleased to state :

(a) whether State Government have asked the Central Government to start a Film censor board in the State? and

(b) if so, the reply received from the Government of India?

సమాచార, పౌర సంబంధాల శాఖమంత్రి (శ్రీమతి బి. సరోజినీ పుల్లారెడ్డి):-

(ఎ) అవునండి.

(బి) కేంద్ర ప్రభుత్వం నుండి సమాధానం ఇంకా రావలసి ఉన్నది. హైదరాబాదులో ఒక ప్రాంతీయ కార్యాలయం తెలుగు ఫిల్ముల నిర్మాతల మండలి ఏర్పాటు చేయవలసిన అవసరం ఇంకా రాలేదని కేంద్ర ఫిల్ము సెన్సారు బోర్డు చైర్మను రాష్ట్ర ప్రభుత్వానికి తెలియజేశారు. తెలుగు సినిమా నిర్మాతల మండలివారు కూడా అభిప్రాయాన్ని వ్యక్తపరిచారు.

శ్రీ జి. మల్లిఖార్జునరావు :— అధ్యక్షా, హైదరాబాదులో ఎక్కువగా సినిమాలు నిర్మించాలని ప్రభుత్వం వారికి ఎక్కువ సౌకర్యాలు కలుగజేస్తున్నది దానికి సెన్సారు బోర్డు ఇక్కడ లేనందువలన నిర్మాతలు కొన్ని ఇబ్బందులకు లోను అవుతున్నారు. అందువల్లనే ఎక్కువ సినిమాలు నిర్మించలేక పోతున్నామని చెపుతున్నారు. పోతే సెన్సారుకు సంబంధించినంతవరకు ఉత్తరాదికి, దక్షిణాదికి రెండు రకాలైన నిబంధనలు ఉన్నాయి దానిని తొలగించడానికి ప్రయత్నం చేస్తారా? అంతేకాకుండా దక్షిణాదిలో ఉన్న సెన్సారు బోర్డులో తెలుగువారు ఎవరులేరనే మాట వాస్తవమేనా?

Smt. B. Sarojini Pulla Reddy :—Sir, I will just read out. On the basis of the information and also after consulting the various trade associations of the film industry, for example, Telugu Film Producers Council, Madras, Hyderabad State Film Chamber of Commerce the Chairman of the CBFC in his letter of 11, 1978 sent a reply as follows: "It is premature to open a Regional Office at Hyderabad which is also confirmed by the Telugu Film Producers Council. The CBFC also informed that they have received some representations from the Telugu Film Producers that if a reginol office is set up in Hyderabrd, it would remain idle most of the time and bulk of the Telugu films continue to be presented at Madras for certification." This is the national spirit. This is the State spirit. This is a commitment from their part. You can come to your own conclusions.

కొన్ని ఫిలింస్ ఇక్కడ నిర్మిస్తున్నారు కాబట్టి అక్కడినుండి ఇక్కడకి రావాలంటే ఎక్కువ ఖర్చులు అవుతున్నాయని ఇండివిడ్యువల్‌గా ప్రజెంట్ చేసి ఉన్నారు. Sir, I will find out whether there are any Telugu people on the censor board.

శ్రీ బి. సుబ్బయ్య:— అధ్యక్షా, సెన్సారు బోర్డులో తెలుగువాళ్ళు ఉన్నారో లేదో తెలుసుకుంటామన్నారు. ఒకవేళ తెలుగువారు లేకపోతే వాళ్ళను వేయడానికి మంత్రిగారు చర్య తీసుకుంటారా?

Smt. B. Sarojini Pulla Reddy :—We would very much like it. Is there any doubt about it?

Cement Quota to the State

247—

*4691-Q.—Sri B. Sriramamurthy (Parvada) :—Will the Minister for Small Scale Industries and Fishries be pleased to state:

(a) the extent of cement quota per quarter being received by the State during the last one year;

(b) whether it is a fact that the State Government requested the Centre for enhancement of the quota to about 6 lakhs tonnes per quarter, if so, the result;

(c) the steps taken by the State Government to simplify the procedure for distribution of cement to the bulk and individual consumers in the State; and

(d) the districts from which reports were received regarding scarcity of cement?

లఘు పరిశ్రమలు, మత్స్యశాఖ మంత్రి (ఎ. వీరప్ప) :—

(ఎ) వివరణ సభాసమక్షంలో ఉంచబడింది.

(బి) అవునండి. సిమెంటు కోటా పెంచవలసినదిగా కోరుతూ గౌరవనీయులైన మన ముఖ్యమంత్రిగారు, కేంద్ర ఆర్థిక పరిశ్రమల శాఖ

మంత్రిగారికి 2-2-1980 తేదీన ఒక లేఖ వ్రాశాను. వారి నుంచి సమాధానము ఇంకా రావలసి వున్నది.

(సి) భారత సిమెంటు కంట్రోలరు, రేటు కాంట్రాక్టు క్యాటగరీ క్రింద సిమెంటును, నేరుగా విద్యుచ్ఛక్తి, నీటి పారుదల శాఖలకి కేటా యిస్తారు, ఎక్కువ మొత్తాల్లో వాడేవారు, సిమెంటును నేరుగా ఫ్యాక్టరీ నుంచి తీసుకునేందుకు వీలుగా, వారిలో ఒక్కొక్కరికి ఎంతెంత కావాలో, రాష్ట్ర సిమెంటు కంట్రోలరు అంటే పరిశ్రమ శాఖ డైరెక్టరు సిఫార్సులు చేస్తారు. ఈ సిఫార్సుల ననుసరించి వీరికి సిమెంటు కేటాయింపు కాంట్రాక్టు క్రిందకు రాని క్యాటగరీ క్రింద మద్రాసులోని ప్రాంతీయ సిమెంటు కంట్రోలరు నుండి లభిస్తుంది. బహిరంగ అమ్మకపు క్యాటగరీ సిమెంటును ఆంధ్ర ప్రదేశ్ రాష్ట్ర వ్యాపార సంస్థకు అప్పగించారు. ప్రభుత్వము అప్పుడప్పుడు ప్రకటించే ధరల ప్రకారము ఈ సిమెంటును కావల సిన వారికి డీలర్ల ద్వారా పంపిణీ చేస్తారు.

(డి) లేదండీ.

శ్రీ యం. వెంకయ్యనాయుడు: — అధ్యక్షా! ప్రశ్నలోని (డి) భాగానికి సమాధానము చెబుతూ "లేదండీ" అన్నారు. అంటే సిమెంటు కొరత ఉందని ఏ జిల్లానుంచి ప్రభుత్వానికి రిపోర్టు రాలేదా?

శ్రీ ఎ. వీరప్ప: — అధ్యక్షా! కొంత వున్న విషయము అందరికీ తెలుసు. కాదనలేము. అయితే కలెక్టర్సు నుంచి ఫార్మల్‌గా రిపోర్ట్సు రాలేదు.

శ్రీ యం. వెంకయ్యనాయుడు :— అధ్యక్షా! రాష్ట్రము లోని ప్రతి జిల్లాలోను సిమెంటు కొరత విపరీతంగా ఉన్న విషయము మంత్రిగారికి కూడా తెలుసు నెల్లూరు జిల్లాలో సిమెంటు కొరతగా వుందని, కొన్ని తాలూకాలలో సిమెంటు డిస్ట్రిబ్యూషన్‌కు ఆథరైజ్డ్ డీలర్సు లేరనీ, అందువల్ల కొత్తగా ఎస్.టి.సి. ద్వారా డీలర్సును ఎపాయింట్ చేయవలసిందిగా నెల్లూరు జిల్లా కలెక్టరు వ్రాసినట్టు నాకు తెలుసు. ఈ విషయాన్ని ప్రభుత్వము దృష్టిలో పెట్టుకొని సిమెంటు సక్రమంగా పంపిణీ చేసేందుకూ, అందరికీ అందుబాటులో వుండేటు చేసేందుకూ ప్రభుత్వము తీసుకున్న చర్య ఏమిటి? స్టేట్ ట్రేడింగ్ కార్పొరేషన్ ద్వారా వచ్చిన సిమెంటును డిస్ట్రిబ్యూట్ చేయడానికి గల నిబంధనలు ఏమిటి?

9-00 a.m. శ్రీ ఎ. వీరప్ప :— నేను యిదివరకే మనవి చేశాను స్కేర్సిటీ ఉన్న విషయము. అందుకే ముఖ్యమంత్రిగారు కూడ యిదివరకే కేంద్రప్రభుత్వానికి లెటర్ వ్రాయడము జరిగినది అని చెప్పినాను. నెల్లూరు కలెక్టరు ఏమైనా వ్రాస్తే ఆ విషయము కూడ పరిశీలిస్తాము. పద్ధతి విషయం వారు అన్నారు, అందరికీ కూడ తెలుసు. ఇది హైకోర్టుకు పోవడము, హైకోర్టులో ఎస్.టి.సి. కి ఆథరైజ్ చేయడము సరికాదు అనడంతో ఆ పద్ధతి ఏమీ లేదు. ఇదివరకు 329 యిచ్చిన సందర్భములో కూడ మనవి చేసి ఉన్నాము. ఇక్కడ కొన్ని అవక తవకలు జరుగుతున్నాయనే పరిస్థితి బట్టి 50 పర్సెంటు మటుకే పర్మిట్స్ యివ్వడం

కొంత లోపాలు ఉన్నాయని అర్థము అయి సెంట్ పర్సెంట్ పర్మిట్ పద్ధతి పెట్టాలని అనుకుంటున్నాను. కేంద్రప్రభుత్వము అందుకు ఆమోదం తెలిపింది. త్వరలోనే ఆ సెంట్ పర్సెంట్ పద్ధతిని పెట్టాలని ప్రయత్నము చేస్తున్నాము.

శ్రీ ఎమ్. వెంకయ్యనాయుడు:— స్టేట్ ట్రేడింగ్ కార్పొరేషనుకు వచ్చే కోటా 50,100 పర్సెంట్ అని ఏదో చెప్పారు. వచ్చినటువంటి సిమెంటును ఏ ప్రాతిపదిక మీద స్టేట్ ట్రేడింగ్ కార్పొరేషను క్రింది డీలర్స్‌కు డిస్ట్రిబ్యూట్ చేస్తున్నది?

శ్రీ ఎమ్. వీరప్ప :— ఇంతకుముందు వరకు వున్నది. ఎస్.టి.సి. పర్మిట్స్ యిచ్చే దానికి లేదు. హైకోర్టులో స్ట్రైక్ డౌన్ చేసినందువల్ల, ఆ విషయములో యిప్పుడు ఏమి జరగడము లేదు. జిల్లాకు యింత అని కేటాయించడము డైరెక్టర్ ఆఫ్ యిండస్ట్రీస్ వారు చేస్తారు ఆ యిచ్చిన కోటాను అక్కడున్న డీలర్స్‌కు వాటియొక్క డిమాండ్సును బట్టి వారికి ఎలాట్ చేస్తారు ఎస్.టి.సి. వారు.

శ్రీ ఎమ్. శ్రీనివాసరావు (నాగర్ కర్నూలు).— హైకోర్టు చెప్పిన దాని ప్రకారముగా ఎస్.టి.సి. ద్వారా డిస్ట్రిబ్యూషన్ చెల్లదు అని కొట్టివేసిన తరువాత 50,50 పర్సెంట్ ఏమిటి? ఎవరు జిల్లాలలో డిస్ట్రిబ్యూట్ చేయాలి? ఎస్.టి.సి. ఎట్లా చేస్తుంది? కలెక్టరు అక్కడ సెండ్ పుటాగు ఇదివరకు కలెక్టరు ద్వారా సిమెంట్ డిస్ట్రిబ్యూషన్ జరిగేది మీరు ప్రవేశ పెట్టేది అదే పద్ధతా? ఎస్.టి.సి. ద్వారా డీలర్స్ డైరెక్ట్‌గా యిక్కడకి వచ్చి తీసుకోవాలంటే సిమెంట్ లేకుండా పోయి మళ్ళీ బ్లాక్ మార్కెట్ అవుతుంది. దాని విషయం స్టెప్స్ తీసుకుని ఆలోచన చేస్తారా? Simply the procedure for distribution of cement.. క్వశ్చన్ సి. లో వున్నది అది ఏమిటి? ఇదివరకటి ప్రొసీజర్ ప్రకారం ఎమ్.ఎల్.ఎ. ఇడి యిండస్ట్రీస్, తహసిల్‌దార్ కలిసి డిస్ట్రిబ్యూట్ చేయాలని జి.ఒ. యిష్యూ చేశారు. అది అమలులో ఉంటుందా? ఉండదా? ఏమి ప్రొసీజర్ చేశారు! దయచేసి వివరించండి.

శ్రీ ఎ. వీరప్ప :—స్టేట్ ట్రేడింగ్ కార్పొరేషన్‌కు ఏజన్సీ యివ్వడం సరికాదు, అనే ఉద్దేశ్యం హైకోర్టు తెలిపిన తరువాత సెంట్ పర్సెంట్ యివ్వాలనే ఉద్దేశ్యం పెట్టుకున్నాము. ఏ ఏజెన్సీకి యివ్వాలి ఏమిటి అనేది నిర్ణయము కాలేదు. ఎమ్.ఎల్.ఎ. యితరులు కలిసి యివ్వాలని కాదు. డిస్ట్రిక్ట్ కలెక్టరు యిచ్చిన పర్మిట్ ప్రకారం డీలర్స్ యివ్వాల్సి ఉంటుంది ఆ పద్ధతి యిదివరకే వున్నది.

శ్రీ వి.శోభనాద్రీశ్వరరావు (వుయ్యూరు) :-జనవరి మార్చి 1980 క్వార్టరులో వచ్చిన 87,600 టన్నుల పబ్లిక్ సేల్ కాటగిరిలో ఎంత డిస్ట్రిబ్యూట్ చేశారు? ఎంత మిగిలి వున్నది?

శ్రీ ఎ. వీరప్ప :—ఫస్ట్ క్వార్టర్ ఎలాట్ చేయడం జరిగింది. యాక్చువల్‌గా డీలర్‌కు ఎంత యిచ్చారు, అంటే అక్కడ కనుక్కోవాలి. It has to come from the dealers. The information as to how much was distributed and how much is pending has to be got from the dealers.

శ్రీ బి. పుష్పేందరరావు :—మంత్రిగారు తప్పు యిన్‌ఫర్మేషన్ యిస్తున్నారు ఎస్.టి.సి.లో పోతే వారు డైరెక్టుగా యిస్తున్నారు సిమెంట్ యిండస్ట్రీస్ డిపార్టుమెంట్ వారి పర్మిట్ లేకుండా, వారి దగ్గర స్టాక్ లేదు. గవర్నమెంట్ ఆఫ్ ఇండియాకు ఎస్.టి.సి. మానేజింగ్ డైరక్టర్ పోయి అడిగితే కోటా రిలీజ్ చేయలేదు, ప్రాపర్ యాప్లికేషన్ కాలేదు స్టేట్ గవర్నమెంట్‌కు అని చెప్పి వారు స్టేట్ గవర్నమెంట్, డైరక్టర్ ఆఫ్ యిండస్ట్రీస్ ఏదైతే పర్మిట్స్ యిష్యూ చేశారో దానిపైన యివ్వవద్దు అని వ్యాపారస్థులంతా రిట్ వేసిన తరవాత 50 పర్సెంట్ యివ్వము. మా దగ్గర స్టాక్ లేదని చెప్పిన తరువాత వీరు యిన్ని వసు అని చెప్పినతరువాత వారు కొన్ని పర్మిట్స్ యిచ్చారు. ఆ పర్మిట్స్ అని ర్సిపు అయినాయి వారు బ్యాంక్ డ్రాఫ్ట్ కట్టినారు. రిలీజ్ చేయలేదు. ఏ ప్రకారంగా ఎస్.టి.సి. రిలీజ్ చేస్తుందనేది క్లుప్తంగా చెపుతారా ?

శ్రీ ఎ. వీరప్ప :—అవి స్పెసిఫిక్ యిన్‌స్టెన్‌సస్ ఉండికూడ 50 పర్సెంట్ ఎస్వారేను అన్నారు అవకతవకలు ఉన్నాయనే పద్ధతి మార్చి 50 పర్సెంట్ ఎస్.టి.సి.ని డైరెక్టు యిచ్చినట్లయితే సక్రమంగా అమ్మవచ్చు. అమ్మలేకుండా పోయి బ్లాక్ మార్కెట్‌లో అమ్మవచ్చు. ఇట్లా పరిస్థితి వున్నది కాబట్టి అన్నిటికి పర్మిట్ యిచ్చే స్థితి అయితే బాగా ఉంటుందనే ఉద్దేశ్యంతో ఆలోచనచేసి పెడుతున్నాము.

శ్రీ పూల సుబ్బయ్య :—ఫ్రీ సెల్ వున్నదా ? పర్మిట్ సిస్టమ్‌మీద అమ్ముతున్నారా ? 87,600 టన్నులు కలెక్టరు ద్వారా తాసిల్దారులకు యిచ్చారు. తాసిల్దారు, ఎమ్.ఎల్.ఏ. ఇండస్ట్రియల్ ఎక్స్‌టెన్‌షన్ ఆఫీసర్ వీరు ముగ్గురు కలిసి పర్మిట్స్ ఎప్రికారంగా యివ్వవచ్చుననేది జరుగుతున్నది. అది అమలులో వున్నదా ? కాన్సిల్ చేశారా ? చేస్తే ఏ పద్ధతిన సిమెంట్ పంచుతూ ఉన్నారు ?

శ్రీ ఎ. వీరప్ప :—కన్‌సల్‌టెంట్ కమిటిలో ఉండవచ్చు ఎమ్.ఎల్.ఎ. కానీ యివ్వడం అయితే తాసిల్దారు యివ్వవలసి వస్తుంది. కలెక్టరు యివ్వవలసి వస్తుంది. ఎమ్.ఎల్.ఎ.గాని యితరులు కాని ఆ పర్మిట్ యివ్వడానికి అవకాశంలేదు.

శ్రీ పూల సుబ్బయ్య :—తాలూకా లెవెల్‌లో తాసిల్దారు, ఇండస్ట్రియల్ సైడ్ ఎక్స్‌టెన్‌షన్ ఆఫీసర్, ఎమ్.ఎల్.ఎ. ఈ ముగ్గురితో ఒక అడ్వయిజరి కమిటి వేసి వచ్చిన కోటాను వారియొక్క సిఫారస్ ప్రకారం యిస్తున్నారు. అది అమలులో ఉన్నదా లేదా ? ఇప్పుడు ఫ్రీసేల్ పర్మిట్ ప్రకారంగా యిస్తున్నారా?

శ్రీ ఎ. వీరప్ప :—అడ్వయిజరి కమిటి వున్నది. అక్కడున్నటువంటి డిమాండ్ ఎట్లా పంచాలి అనే దానికి వున్నది. కాని యిండివిడ్యుయల్ కేసెస్ డీల్ చేసి యిచ్చే విషయం లేదు అది తాసిల్దారు చూసి ప్లాన్ ప్రకారం పర్మిట్ యివ్వాల్సి ఉంటుంది. 87,600 టన్నులు కూడ ఎలాట్ చేయబడింది. వాటిలో డిస్ట్రిబ్యూషన్ జరుగుతున్నది. అప్పట్లో హైకోర్టు ఈ పర్మిట్ సిస్టమ్ యివ్వడానికి స్ట్రక్ డౌన్ చేశారు. పర్మిట్ లేదు అంతటితో ఆగిపోయింది. అందుకని పద్ధతి మార్చి సెంట్రల్ గవర్నమెంట్ అప్రూవల్ తీసుకొని హండ్రెడ్ పర్సెంట్ పర్మిట్ సిస్టమ్ పెట్టాలని, త్వరలోనే దానిని విడుదల చేసేదానికి ఆలోచన చేస్తున్నాము.

శ్రీ పి. శ్రీరామమూర్తి (అముదాలవలస) :—ఎమ్. ఆర్. సిమెంటు పంపిణీ పథకము క్రింద అందులో మీరు మెంబరు కాబట్టి ఏసు వచ్చి పాల్గొనమని నోటీసు వస్తున్నది. ఆ రోజు 15 అప్లికేషన్సు పెట్టవచ్చు. 50 అప్లికేషన్సు పెట్టవచ్చు We have received so many applications అనే లెటర్ వస్తే బాగా ఉంటుంది. ఏమవుతుంది అక్కడ డబ్బులు ఇస్తారో వారి అప్లికేషన్సు మా ముందుకు వస్తున్నాయి. మిగతావి రావడము లేదు దానికి ఒక నంబరు కూడా స్టేట్మెంటు లేదు. ప్రతి డీలర్ దగ్గరనుంచి అప్లై చేస్తాయి. సీ పై క్రింద 5,000 రూపాయలు ఎస్.టి.సి తీసుకొన్నది. ఉద్యోగాలు లేక పాపం వస్తూ ఉంటే 5 వేల రూపాయలు కలెక్టు చేశారు. సిమెంట్ డీలర్ షిప్ ఇస్తామని. ఇంతవరకు రిఫండ్ ఇవ్వడం లేదు. ఇటువంటివి ఎన్ని కేసులు ఉన్నాయి? మీకు అధికారము లేనప్పుడు ఆ 5 వేల రూపాయలు డిపాజిట్ రిఫండ్ ఇస్తారా?

శ్రీ ఎ. వీరప్ప :—ఇందుకు సంబంధించిన ప్రశ్న కాకపోయినా చిన్న విషయము మనవిచేసాను. అడ్వయిజరీ కమిటీలో ఏ పద్ధతి ప్రకారము పంపిణీ జరగాలి ఎంతమంది మందికి ఇవ్వాలి అని ఆలోచన చేస్తారు ఇండివిడ్యువల్ కేసెస్ ఎవరెవరికి ఇవ్వాలి అనేది డిస్కషన్ కాదు. మెయిన్ గా డిస్ట్రిబ్యూట్ చేయాలి, అనే పంథాపై జరుగుతుంటె అవకతవకలు జరిగేటి ఆలోచన చేస్తే. ఈ లోటుపాట్లు లేకుండా ఇకముందు జరగబోయే పద్ధతులు సక్రమంగా ఉండేటట్లు దానికి ప్రయత్నం చేస్తాము.

శ్రీ సి.హెచ్. విఠల్ రెడ్డి :—డీలర్స్ హైకోర్టు నుంచి స్టే ఆర్డర్ తెచ్చారు. ఆ ప్రస్తావన లేదు డ్రౌట్ క్రింద చేసే పనిలో, పక్కా హౌసెస్ నిర్మాణ పథకము క్రింద చేసే పనిలో, జిల్లాపరిషత్ చేసే వర్క్స్ సిమెంటు లేక ఎక్కడివి అక్కడ ఆగి ఉన్నాయి. కలెక్టర్సు కూడ రికమెండ్ చేశారు మాకు ఇంత సిమెంటు అవసరము అని. మెదక్ కలెక్టర్ కూడ రికమెండ్ చేశారు. కాని రికమెండ్ చేసినంత ఇవ్వడము లేదు. ఇప్పటికయినా ఆ రికమెండ్ చేసినది ఉధారము చేసుకొని సిమెంటు ఎలాట్ చేసేదానికి, సమితులకు కావలసి ఉన్న సిమెంటు ఎలాట్ చేసేందుకు ప్రభుత్వం ప్రత్యేకముగా శ్రద్ధ తీసుకుంటారా?

శ్రీ ఎ. వీరప్ప :— టేబుల్ పైన పెట్టిన ఇన్ఫర్మేషన్ ప్రకారం 20 పర్సెంట్ కట్ చేయబడింది. వీకర్ సెక్షన్స్ హౌసింగ్ ప్రోగ్రాంకు సంబంధించి 40 వేల టన్నులు ఇవ్వడం వలన అదనంగా కొంత కోటా పెంచబడింది. దీనివలన కొంత ఇబ్బంది వచ్చింది అయితే దానిని దృష్టిలో పెట్టుకొని, ఆ పనులు ఆగకుండా చూడడానికి ప్రయత్నం చేస్తున్నాం. 9.10 a. m.

శ్రీ ఎం. వెంకయ్యనాయుడు :—మంత్రిగారు చెప్పిన సమాధానం ప్రకారం 50 పర్సెంట్ డీలర్, 50 పర్సెంట్ కలెక్టరు పర్మిట్ పైన ఎస్.టి.సి. ఆ విధంగా యిస్తున్నట్లుగా చెబుతున్నారు ఇది మంచిది కాదని వారు హైకోర్టుకు వెళితే, హైకోర్టు కొట్టివేసింది. మొత్తం సెంట్ పర్సెంట్ ఎస్.టి.సి. ఇవ్వాలని వారు అభిప్రాయపడడం జరిగింది. అయితే ఇదివరకు 50 పర్సెంట్ కె ఉండేది, ఆ తరువాత సెంట్ పర్సెంట్ బ్లాకులో అమ్మే పరిస్థితి వచ్చింది. రు. 28.20 పైసలు అసలు రేటు అయితే బ్లాకులో 42 రు. లకు పైగా అమ్ముతున్నారు

రాష్ట్రంలో సిమెంటు, ఈ బ్లాకు మార్కెట్ను నిరోధించడానికి ఏమి చర్యలు తీసుకుంటున్నారు?

శ్రీ ఎ. వీరప్ప:— వెంకయ్యనాయుడుగారు అట్లా చెప్పడం మంచిది కాదు. సక్రమంగా పంపిణి అవుతుందని ఒక పద్ధతి పెట్టడం జరిగి ది, అందులో లోపాలు జరగకుండా, పకడ్బందీగా అమలుజరిగేటట్లుగా ఆలోచన చేస్తున్నాం.

శ్రీ కె. వెంకటేశ్వరరావు (కొల్లాపూర్):— సిమెంటును గవర్నమెంటు నిర్ణయించిన రేటుకు మించి విపరీతమైన అధిక ధరకు మార్కెట్లో అమ్ముతుంటే, ఈ డీలర్స్ పైన కార్పొరేషన్ వారు ఏమైనా చర్యలు తీసుకున్నారా? అసలు పి. డి. యాక్టు అమలులో వుండగా దీనిక్రింద ఎవరినైనా బుక్ చేశారా?

శ్రీ ఎ. వీరప్ప:— విజిలెన్స్ డిపార్టుమెంటు ఉంది, ఎక్కడయినా ఇటువంటిది వుంటే తప్పకుండా చర్య తీసుకుంటుంది.

శ్రీ ఎస్. జై పాల్ రెడ్డి (కల్వకుర్తి):— వెంకయ్యనాయుడుగారు వేసిన ప్రశ్నకు సమాధానం రాలేదు, 50 పర్సెంట్ పర్మిట్ పైన, 50 పర్సెంట్ ఫ్రీగాను అమ్ముకోవాలన్నప్పుడు ఆ 50 పర్సెంట్ డీలరు బ్లాకుమార్కెట్టులో అమ్మే పరిస్థితి ఉండదు, ఇప్పుడు హైకోర్టు 50 పర్సెంట్ పర్మిట్ సిస్టమ్ను కొట్టివేసింది. రేపు మీరు సెంట్ పర్సెంట్ తీసుకువస్తామంటున్నారు, ప్రస్తుతానికి అసలు ఏ సిస్టమూ లేదు కాబట్టి డీలర్సు వారికిచ్చే కోటాను సెంట్ పర్సెంట్ బ్లాకులో అమ్ముతున్నారు; ఆ కొత్త సిస్టము వచ్చేంతవరకు, బ్లాకులో అమ్మకుండా నిరోధించడానికి మీరు తీసుకునే చర్యలేమిటి?

శ్రీ ఎ. వీరప్ప:— అందుకనే సెంట్రల్ గవర్నమెంటు ఎప్రూవల్ తీసుకొచ్చాము. ఒక వారంరోజుల్లో ఆ కొత్త సిస్టమ్ ప్రవేశపెట్టబడుతుంది.

శ్రీ సిహెచ్. శ్యామలరావు (చీపురుపల్లి):— అధ్యక్షా, విశాఖ వద్ద ఒక సిమెంటు ఫ్యాక్టరి వున్నది. ఆ సిమెంటు ఫ్యాక్టరీలో తయారైన సిమెంటు క్వాలిటీ సరిగాలేక, దానితో కట్టిన కట్టడములు కూలిపోతున్నవనే వదంతులు వచ్చాయి. కలెక్టరు రిపోర్ట్సు వున్నాయి అంటున్నారు. ఆ విషయం మంత్రిగారి దృష్టికి వచ్చిందా? వస్తే, ఆ సిమెంటు క్వాలిటీ మెరుగుపరచడానికి ప్రయత్నిస్తున్నారా ?

మిస్టర్ స్పీకర్:— ప్రత్యేక ప్రశ్న వేస్తే చెబుతారు.

శ్రీ ఎస్. జై పాల్ రెడ్డి:— అధ్యక్షా, సిమెంటు విషయం చూస్తున్న మంత్రి ఎవరు ? ఫెర్టిలైజర్సు చూస్తున్న మంత్రి ఎవరు? వీరప్ప గారు సమాధానం చెప్పలేకపోతే ఇది వారి సబ్జెక్టు కానప్పుడు-We cannot blame him,

District Industrial Centres

248—

*4782 ---Q---Sarvasri K. Satyanarayana, M. Omkar, N. Raghava Reddy and Smt. Swarajyam :--- Will the Minister for Small Scale Industries and Fisheries be pleased to state :

(a) whether it is a fact that the Commissioner of Industries Mr. K. Obaiah, on 18-5-1979 stated at Tirupathi that in the coming three months, the remaining nine disticts will have distict Industrial Centres for the industries development as a noble progress has been made in the 15 dist cts where such DIC's are existing and

(b) the conditions to be fulfilled for having such industries' Centres

శ్రీ ఎ. వీరప్ప :— ఇప్పటి వరకు రాష్ట్రానికి 14 జిల్లా పారిశ్రామిక కేంద్రాలు మంజూరు చేయబడ్డాయని, వానిలో 11 కేంద్రాలు 1-11-78 తేదీ నుండి పనిచేయడము ప్రారంభించాయని మిగిలిన 3 కేంద్రాలు రెండు నెలలలో పని ప్రారంభిస్తాయని పరిశ్రమల శాఖ కమీషనరు జారీ చేసిన పత్రికా ప్రకటనలో పేర్కొన్నారు. ఆ మూడు జిల్లా కేంద్రాలు 1-7-79 నుండి పని చేయుటము ప్రారంభించాయి.

(బి) పరిశ్రమలను మహానగరాలకు దూరంగా ఇతర ప్రాంతాలకు వ్యాపింపజేసి గ్రామీణ పరిశ్రమలను త్వరితముగా అభివృద్ధిపరచే ఉద్దేశ్యంతో కేంద్ర ప్రభుత్వము జిల్లా పారిశ్రామిక కేంద్రాల పద్ధతిని ప్రవేశపెట్టింది.

జిల్లా పారిశ్రామిక కేంద్రాలకు అయిన ఖర్చును రాష్ట్రకేంద్ర ప్రభుత్వాలు చెరి సగం భరిస్తాయి.

శ్రీ ఎం. ఓంకార్ :- నా ప్రశ్న ఒకటైతే సమాధానం మరొకటి వచ్చింది. అప్పుడు కమీషనరుగా వున్న ఓబయ్యగారు తిరుపతిలో మే 18వ తేదీన ఒక ప్రకటన చేశారు. Mr. Obayya, speaking about the setting of centres in 14 out of 23 Districts of Andhra Pradesh in the first phase, said that it was to lay emphasis on development of Small Scale Industries in some rural areas in tune with the latest policy of the Union Government. He disclosed that Centres would be set up in all remaining districts of the State which at present did not have the Centres within the next 2 months and the Union Government was providing a grant of Rs 8 lakhs for each Centre to meet the expenditure in this regard." ఆయన జిల్లా కలెక్టర్సుకు ఇచ్చిన ఉత్తర్వులుచాలా స్పష్టంగా ఉన్నాయి, వీరు ప్రారంభించిన 14 సెంటర్సులో 11 పని చేశాయి, మిగతా మూడు చెయ్యలేదు. ఆ తరువాత పని ప్రారంభించాయి అంటున్నారు. నేను అన్ని జిల్లాలకు సంబంధించి ప్రశ్న వేశాను. ఇది మే 18న చేసిన స్టేట్ మెంట్, ఇప్పుడు మనం 80 మార్చిలో వున్నాం, నేను వేసిన ప్రశ్నకు రిప్లయ్ కావాలి.

శ్రీ ఎ. వీరప్ప:— వారు వేసిన ప్రశ్నలో వున్న పొరబాటును సవరించి నేను సమాధానం చెప్పాను, అదే నేను చేసిన పొరబాటు, వారు వేసిన ప్రశ్నకు నేను-నో-అని సమాధానం చెప్పవచ్చు, అయితే, నేను వారి ప్రశ్నలోని పొరబాటును సరిచేసి సమాధానం చెప్పాను. సంతోషం, ఇక ముందు వారి ప్రశ్న ఎలా వుంటే, అలాగే సమాధానం ఇస్తాను.

శ్రీ ఎం. ఓంకార్ :— మినిస్టర్ గారికి నా సంపూర్ణ సానుభూతిని తెలియ జేస్తున్నాను. ఓబయ్యగారు చెప్పింది, లేనిది-ప్రెస్ స్టేట్ మెంట్ వుంది. తారీకు కూడా వుంది.

శ్రీ ఎ. వీరప్ప:— వారు డేట్ పొరబాటుగా ఇచ్చారు. అది కూడా నేను సవరించాను. వారు 11-5-79న ప్రెస్ కాన్ఫరెన్స్‌లో చెప్పారు. 18 కాదు, అలాగే జిల్లాల సంఖ్య కూడ. నేను అవన్నీ సవరించి సమాధానం ఇచ్చాను.

మిస్టర్ స్పీకర్ :— ప్రశ్నలో పొరబాటు వున్నా సరిదిద్ది ఇన్ఫర్మేషన్ ఇవ్వాలి

శ్రీ ఎన్. జై పాల్ రెడ్డి:— ఒక మినిష్టరు సరియైన సమాధానం చెప్ప వలసిన బాధ్యత గలిగివుండగా, హౌస్‌కు. మెంబర్సుకు ఏదో వారి దయాదాక్షిణ్యాలపై ఆధారపడి చెబుతున్నట్లుగా మాట్లాడితే ఎట్లా ?

మిస్టర్ స్పీకరు:—దయాదాక్షిణ్యము కాదు—He was good enough to give the information, even though there was no possibility as per the question.

శ్రీ ఎ వీరప్ప :—ముందు 14 జిల్లా పారిశ్రామిక కేంద్రాలు, తరువాత మరో మూడు ప్రారంభించబడ్డాయి. మిగిలిన 8 జిల్లా కేంద్రాలకు సంబంధించి యివ్వాలని వారు చెబితే, అవి కూడ ఇచ్చే ప్రయత్నంలో వున్నాం. త్వరలోనే ప్రారంభించాలని ప్రయత్నిస్తున్నాం.

శ్రీ వి. శోభనాద్రీశ్వరరావు :— మొత్తం 14 జిల్లాలలో 11 చోట్ల

9-20 a.m. ప్రారంభించాం. మూడు చోట్ల ఇంకా ప్రారంభించాలి అన్నారు. ఆ 11 జిల్లా పారిశ్రామిక కేంద్రాల నిర్మాణం పూర్తి అయి వాటి భవనాలలోనే ఆ ఫీసులు పనిచేస్తున్నాయా ?

శ్రీ ఎ. వీరప్ప :—సమాధానంలోనే చెప్పాను కదా.

శ్రీ వి. శోభనాద్రీశ్వరరావు :—గుంటూరులో మేము చూచాము. బోర్డు మాత్రమే ఉంది, మిగతా చోట్ల కూడా అదే పరిస్థితి ఉందా?

శ్రీ ఎ. వీరప్ప :—బోర్డులు ఉంటాయి ఐనప్పటికి పని జరుగుతూంటుంది. బోర్డు లేకుండా ఎట్లా ?

శ్రీ పి. సాంబశివరాజు (సత్తివాడ) :—విజయనగరం జిల్లాలో ఎప్పుడు ప్రారంభిస్తారు ?

శ్రీ ఎ. వీరప్ప :—త్వరలోనే.

శ్రీ శ్రీనివాసరావు :—మూడు సెంటర్లలో మహబూబ్‌నగర్ జిల్లా ఉందా 8 క్రొత్త సెంటర్లు ఎంత తొందరలో తీసుకోబోతున్నారు.

శ్రీ ఎ. వీరప్ప :—చాలా తొందరలో ప్రాసెస్‌లో ఉంది.

శ్రీ ఎం. ఓంకార్ :— మొదటి విషయం ప్రశ్నలో తప్పు లేదు. స్టేటు మెంటు తప్పు కాదు. సమాచారం అడిగినప్పుడు అది సరిగా లేదు. ఇది సరిగా లేదని చెప్పడం సరైనది కాదు. మనస్సు విప్పి చెప్పినందుకు సంతోషమే కాని ఈ దఫా అట్లా చెప్పకూడదని మనవిచేస్తున్నాను. ఫారిచ్చిన స్టేటు మెంటులో కేంద్ర ప్రభుత్వం రెండు నెల్లో 8 లక్షలు రిలీజ్ చేస్తారని అన్నారు. ఆ విధంగా

రిలీజ్ చేశారా? అందులోనే ఒక డిప్యూటీ డైరక్టరును ఇతర సిబ్బందిని కలిపి రెండు మూడు తాలూకాలకు బాధ్యత అప్పగించి సర్వే చేసే కార్యక్రమం నిర్వహించడానికి నిర్ణయించామని అన్నారు. ఆ పని ఏమైనా జరిగిందా? రిపోర్టులు వచ్చాయా? క్రొత్త పరిశ్రమలు పెట్టడం గురించి పాలసీ ఏమిటి ?

మిస్టర్ స్పీకర్:—ఇన్ని సప్లిమెంటరీలు కలిపి వేస్తే సమాధానం చెప్పడం ఎట్లా ?

శ్రీ ఎం. ఓంకార్ :—ప్రశ్నకు సంబంధించే అడిగాను కదా,

శ్రీ ఎ. వీరప్ప :—కేంద్ర ప్రభుత్వం నుంచి రావలసిన మొత్తం వచ్చింది. అన్నింటిని త్వరలోనే ప్రారంభిస్తాము.

Allotment of Paper Quota to the State

259—

*4145-Q. Sri P. Ramachandra Reddy (Kovur) :--Will the Mini er for Education be pleased to state:

(a) the paper quota allotted to our state for the years 1976-77 1977-78 and 1978-79:

(b) whether the said quota is sufficient to meet the requirements of our state: and

(c) the steps taken by the Government to get the quota increased?

విద్యాశాఖామంత్రి (శ్రీ బి. వెంకట్రామరెడ్డి):—

(ఎ)	1976-77	—	8580 టన్నులు.
	1977-78	—	6840 టన్నులు.
	1978-79	—	9860 టన్నులు.

(బి),(సి) 1977-80లో కాగితం సరఫరా తక్కువగా ఉండింది. మన రాష్ట్రానికి ఎక్కువ కాగితాన్ని కేటాయించవలసిందిగా కేంద్ర ప్రభుత్వాన్ని కోరడమైనది. 1978-79లో కేంద్రం ఎక్కువ కాగితాన్ని కేటాయించింది. మన అవసరాలకు అది సరిపోతుంది.

శ్రీ పి. రామచంద్రారెడ్డి:— మన రాష్ట్రానికి సరిపోయే కోటా రాష్ట్రంలోనే తయారుచేయడానికి ఏమైనా ఉద్దేశం ఉందా ?

శ్రీ బి. వెంకట్రామరెడ్డి:— మన రాష్ట్రంలో కొన్ని పేపరు మిల్సు ఉన్నాయి. కేంద్రం పేపరు ఎలాట్ చేసే పద్ధతి ఉంది కనుక ఏ రాష్ట్రంలో ఎక్కడ తయారైనప్పటికి పేపరు డిస్ట్రిబ్యూషన్ మానిటర్ చేసేది కేంద్ర ప్రభుత్వమే కాని రాష్ట్ర ప్రభుత్వాలు కావు. మనకు కావలసిన పేపరు మన రాష్ట్రంలోనే చేయగలమా అంటే అది ఇండస్ట్రీస్ డిపార్టుమెంటు వారు చెప్పాలి.

Detention System in Education

250—

*2526 Q.—Sri Kasu Venkata Krishna Reddy (Narasaraopet):- Will the Minister for Education be pleased to state :

(a) whether the Government have invited suggestions from the academicians and other allied organisations on the question of detention system in education ; and

(b) whether any time limit has been fixed far sending such suggestions?

విద్యాశాఖా మంత్రి (శ్రీ బి వెంకట్రామరెడ్డి:—)

(ఎ) అవునండి. డిటెన్షను పద్ధతి గురించి కొన్ని ప్రతికూలాభిప్రాయాలు వ్యక్తమయ్యాయి. ఈ విధానంవల్ల ఏర్పడే ప్రభావాన్ని తెలుసుకొనేందుకు గాను, ఉస్మానియా విశ్వవిద్యాలయం వారి సమన్వయంతో విద్యా పరిశోధన, శిక్షణ వ్యవహారాల రాష్ట్ర సమితివారు అధ్యయనాన్ని చేపట్టారు.

(బి) ఈ అధ్యయనం పూర్తి అయింది.

9-30 p.m. నిన్న నా బడ్జెటు డిమాండ్ టైములో కూడా చెప్పి వున్నాను. ఇవన్నీ మనస్సులో పెట్టుకొని ఎగ్జామినేషన్ రిఫారమ్స్ ఏ విధంగా చేయాలని చర్చిస్తున్నాము. ఎఫెక్ట్ అయ్యేవారందరిని ఉపాధ్యాయ ప్రతినిధులను, స్టూడెంట్ ప్రతినిధులను, ఎమినెంట్ ఎడ్యుకేషనిస్ట్సుని అందరిని వెచ్చేనెలలో సమావేశపరచి గోష్టి జరిపిన తరువాత తగిన నిర్ణయం తీసుకోవడం జరుగుతుంది.

Collection of Fees from 8th and 10th Class Students to meet Expenditure towards Quarterly Exams, Etc.,

251—

*3410-Q.-Sri D. China Mallaiah (Indurthy):—Will the Minister for Education be pleased to state:

(a) whether it is a fact that the District Educational Officer Hyderabad City has issued instructions to collect from each student Rs. 3 upto 7th Class and Rs. 4 from 8th to 10th Classes to meet the expenditure in connection with quarterly, half yearly and annual examinations;

(b) if so, what happened to the amount allotted under contingencies to each District Educational Officer and the special fees collected from the students at the time of admission;

(c) the authority under which the said Circular was issued by the District Educational Officer;

(d) whether Government will immediate issue instructions to the District Educational Officer through the Director of School Education to withdraw the said circular; and

(e) if not, the reasons therefor?

Minister for Education (Sri B. Venkataram Reddy):—

(a) No Sir. The District Educational Officer Hyderabad City issued instructions fixing the examination fee at the following rates for the year 1978—79 to be met from the Special fee fund only and not separetely from the students.

(1) Rs. 4 per student of Classes VIII, IX & X.

(2) Rs. 3 per student of Classes VI & VII.

(b) The contingencies amount is not being utilised for the purpose of conducting common examinations,

(c) The instructions issued by the District Educational Officer are in accordance with the decision of the District Common Examination Board, Hyderabad taken at its meeting held on 20-7-1978.

(d) & (e) : Do not arise in view of reply to clause (a) and (c) above.

Setting up of Rural Banks in the State

252—

*3005-Q.—Sri B. Rama Subba Reddy (Kanigiri) —Will the Minister for Co-operation be pleased to state:

(a) the number of Rural Banks so far set up by the State Government; and

(b) whether there is any seheme for expansion of the facility of the Rural Banks to all the villages.

ఆర్థిక శాఖామంత్రి (శ్రీ జి. రాజారాం):—

(ఎ) ప్రాంతీయ గ్రామీణ బ్యాంకులను భారత ప్రభుత్వం ఏర్పాటు చేస్తుంది. ప్రస్తుతం ఈ క్రింది ప్రాంతీయ బ్యాంకులు ఏర్పాటు చేయబడినాయి.

(1) నాగార్జున గ్రామీణ బ్యాంకు: ఇది ఖమ్మం, నల్గొండ జిల్లాల అవసరాలు తీరుస్తున్నది.

(2) శ్రీ విశాఖ గ్రామీణబ్యాంకు: ఇది విశాఖపట్టణం, శ్రీకాకుళం, విజయనగరం జిల్లాల అవసరాలు తీరుస్తున్నది.

(3) రాయలసీమ గ్రామీణ బ్యాంకు: ఇది కడప, కర్నూలు జిల్లాల అవసరాలు, ప్రకాశం జిల్లాలోని గిద్దలూరు తాలూకా అవసరాలు తీరుస్తున్నది.

(4) శ్రీ అనంత గ్రామీణ బ్యాంకు. ఇది అనంతపురం జిల్లా అవసరాలు తీరుస్తున్నది.

(బి) మరికొన్ని క్రొత్త ప్రాంతీయ గ్రామీణ బ్యాంకులను ప్రారంభించే ప్రతిపాదనలు ప్రభుత్వ పరిశీలనలో ఉన్నాయి.

శ్రీ బి మచ్చీందర్ రావు :—వీటిని స్పాన్సర్ చేసిన బ్యాంకుల పేర్లు ఎన్ని జిల్లాలు కవర్ అయినదీ చెబుతారా?

శ్రీ యం వెంకయ్యనాయుడు :—ప్రతిపాదనలు వున్నాయి అన్నారు ఏయే ఏరియాలలో బ్యాంక్స్ పెట్టాలని ప్రతిపాదనలు వున్నాయి.

శ్రీ జి. రాజారాం :—అన్ బ్యాంక్ ఏరియాస్, అండర్ బ్యాంక్ ఏరియాస్, అని 2,3 కారణాలు ఎక్సర్ సైజ్ చేశాము. ఒక సూత్రము ప్రకారం Medak, Mahabubnagar, Nellore, Adilabad, Chittoor get priority in that order, (2) Mahabubnagar, Nellore, Adilabad, Chittoor and Warangal comes in that order. (3) Mahabubnagar, Chittoor, Warangal, Adilabad and Nellore figures in that order. అన్ బ్యాంక్, అండర్ బ్యాంక్, అవసరాలను బట్టి ప్రయారిటీ ఆర్డర్ యివ్వడము జరిగింది.

శ్రీ పి. వెంకటరావు (నూజివీడు) :—బ్యాక్ వర్డ్ ఏరియాలను సెలక్ట్ చేసినట్లు వుంది. సర్కార్ ఏరియాలో అప్ లాండ్ తాలూకాలు బ్యాక్ వర్డ్ ఏరియా. అక్కడ కూడా బ్యాంకింగ్ సర్వీస్ లేదు ఆ ఏరియాలను కూడా డెవలప్ చేయడానికి ఈ స్కీమును అమలు చేస్తారా?

శ్రీ జి. రాజారాం :—గ్రామీణ బ్యాంక్ మీద మోజు వున్నట్లు వుంది. గ్రామీణ బ్యాంక్ ప్రాంతములో వున్నవారికి లాభసాటి కాదు. కమర్షియల్ బ్యాంక్ బ్రాంచీలు ఎక్కువగా పెట్టాలి. 500 బ్రాంచీల పైన లైసెన్స్ కొరకు రాష్ట్రప్రభుత్వం సూచించింది. అందులో 210 ఇదివరకే లైసెన్స్ వచ్చింది. మిగతావాటికొరకు ప్రభుత్వం పర్స్యూ చేస్తున్నది.

శ్రీ పి. శోభనాద్రీశ్వరరావు :—లాభమో, నష్టమో; బ్యాంక్స్ లేనిచోట్ల పెట్టారు వెంకటరావుగారు చెప్పినట్లు ఉభయ గోదావరి, కృష్ణా, గుంటూరు, శ్రీకాకుళం జిల్లాల్లో కూడా గ్రామీణ బ్యాంకులు పెట్టడానికి ప్రతిపాదిస్తారా?

శ్రీ జి. రాజరాం :—అన్ని విధాల ఎక్సర్ సైజ్ చేసి కేంద్రప్రభుత్వానికి మేము చెప్పడం జరుగుతుంది. గ్రామీణ బ్యాంకులు పెట్టడం కేంద్రప్రభుత్వానికి సంబంధించినది మేము సిఫార్సు చేస్తాము కమర్షియల్ బ్యాంక్స్ బ్రాంచీలు చాల లాభదాయకముగా వున్నాయి, because it covers many credits. గ్రామీణ బ్యాంక్ లో 6 లక్షలు డిపాజిట్స్ వుంటాయి. ఎవ్వరికీ యివ్వలేదు.

శ్రీ యస్. అళ్వార్ దాస్ (విశాఖపట్నం-1).— గ్రామీణ బ్యాంకులు గ్రామాలలో బాగా పని చేస్తున్నాయి. పట్టణ ప్రాంతాలలో కూడ లక్షమంది వీకర్ సెక్షన్స్ వున్నారు. వేలకొలది రిక్షా కార్మికులు అద్దె రిక్షాలు తీసుకొని ప్రొద్దుటనుంచి సాయంత్రము వరకు రిక్షా త్రొక్కి ఓనరుకు పే చేసేక ఏమీ మిగలని స్థితిలో యింటికి వెడతారు. అటువంటివారికి బ్యాంక్ సహకారం అవసరం. అందువల్ల ఈ స్కీమును అర్బన్ ఏరియాస్‌కి కూడ ఎక్స్‌టెండ్ చేస్తారా ?

శ్రీ జి. రాజారాం:— కమర్షియల్ బ్యాంక్‌ల బ్రాంచీలు ఎక్కువ పెట్టాలని మేము సిఫార్సు చేశాము లైసెన్స్ వచ్చింది.

Short Notice Questions and Answers

(Sri Y. Venkata Rao, Minister for Agriculture stood up to answer the S.N. Q.No. 252-A on behalf of Sri P. Ganga Reddy; Minister for Civil Supplies)

శ్రీ యస్. జైపాల్ రెడ్డి:— పౌరసరఫరా శాఖ మంత్రి గారు ఏమైనారు ?

మిస్టర్ స్పీకర్:— సివిల్ సప్లయిస్ మంత్రుల సమావేశానికి ఢిల్లీ వెళ్ళారు.

శ్రీ నల్లపరెడ్డి శ్రీనివాసుల్ రెడ్డి:— కాన్ఫరెన్స్ అయి 4 రోజులు అయింది సర్.

శ్రీ వై. వెంకటరావు:— మన స్టేటుకు క్రూడ్ ఆయిల్ బేసిక్ ఆయిల్ ఎక్కువగా తీసుకురావడానికి అక్కడ వున్నారు.

Sri S. Jaipal Reddy:— We can't protest every day for their absence.

Mr. Speaker:— He told me that he went to attend the Central Ministers Conference. I have no information about that conference whether it is concluded or not.

శ్రీ నల్లపరెడ్డి శ్రీనివాసుల్ రెడ్డి:— ఇంతమంది మంత్రులు పైరవీ చేస్తూంటే సమంజసముగా వుందా ?

మిస్టర్ స్పీకర్:— మీకు వ్యక్తిగతముగా వున్న కోపమును మా మీద చూపిస్తే ఎట్లా ?

శ్రీ నల్లపరెడ్డి శ్రీనివాసుల్ రెడ్డి:— లేదు. ఇలా అబ్సెంట్ కావడం మంచిది కాదు. మీరు చర్య తీసుకోవాలి.

మిస్టర్ స్పీకర్:— మీకు మనస్సులో వుండేది ఒకటి ఇక్కడ చెప్పేది ఒకటి.

శ్రీ నల్లపరెడ్డి శ్రీనివాసుల్ రెడ్డి:— మీరు చేసిన ఆ కామెంట్ మీద నా ఆక్షేపణ తెల్పుతున్నాను. నాకు దురుద్దేశాన్ని ఆపాదిస్తున్నారు.

మిస్టర్ స్పీకర్: మీకు ఎందుకు అంత కోపము. That has come up repeatedly. I promise to do something.

9-00 a.m. శ్రీ నల్లపురెడ్డి శ్రీనివాసుల్ రెడ్డి :— మీరు నాకు దురుద్దేశం ఆపాదిస్తున్నారు. గంగారెడ్డిగారిపై నాకు కోపం లేదు.

Sri S. Jaipal Reddy:—By the time you may be able to do something the session will be over. We would like to know from the Speaker as to how many Ministers are there at Delhi and what business they are transacting?

మిస్టర్ స్పీకర్ :— ఆవిషయం జైపాల్ రెడ్డిగారే చెబితే నేను ఆ ఇన్ఫర్మేషన్ తీసుకుంటాను.

శ్రీ ఎమ్. వెంకయ్యనాయుడు:—ఆరుగురు మంత్రులు ఢిల్లీలో వున్నారు.

శ్రీ జి. రాజారాం:— గౌరవసభ్యులకు సమాచారం కావాలా లేక మంత్రులు ఎక్కడ వున్నారో కావాలా?

శ్రీ ఎస్. జైపాల్ రెడ్డి:— మాకు సరైన సమాధానం కావాలి. అదే మా ఇంటరెస్టు.

మిస్టర్ స్పీకర్ :—నేను నిన్న ఒక హామీ ఇచ్చాను....

శ్రీ పి. సుబ్బయ్య:—ముఖ్యమంత్రిగారు ఈ సెషన్ అయ్యేవరకూ రాకపోతే ఏమి చేయాలి? మంత్రులు శాసనసభకు రాకుండా ఇతర మంత్రులు చెప్పే సమాధానాలు అసంపూర్ణంగా వుంటే ఎలా?

Sri Y. Venkat Rao:—I was holding the portfolio previously and I know the subject. I will give the answers.

Sri S. Jaipal Reddy:—It is a question of the dignity of the House. We want to strengthen your hands.

Mr. Speaker:—I am grateful to Mr. Jaipal Reddy. Let us see how our Agriculture Minister will face. Yesterday I clarified the position, Please give me some time. Yesterday I had a telephonic talk.

శ్రీ ఎం. వెంకయ్యనాయుడు:—అధ్యక్షా, తమరు ఒక మంత్రి చెప్పవలసిన సమాధానాలు మరొక మంత్రి చేత చెప్పించవచ్చు. ఎగ్రికల్చరల్ మంత్రిగారు బాగా సమాధానాలు చెప్పవచ్చు. ఇప్పుడు రాజారాంగారు మీరు సమాధానాలు కావాలా లేక మంత్రులెక్కడ వున్నారో కావాలా అని అన్నారు. ఈ మంత్రులు ఎటువంటి వారో మాకు తెలుసు, జనానికి తెలుసు. మీరు ఉదారంగా పర్మిషన్ ఇస్తున్నారు. డిమాండ్స్ సమయంలో నేను పాయింట్ ఆఫ్ ఆర్డర్ రెయిజ్ చేస్తే మీరు తరువాత రూలింగ్ ఇస్తామని చెప్పారు. తమ డిమాండ్స్ సమయంలో కూడా మంత్రులు లేకుండా, సమాధానం చెప్పకుండా వుంటే ఏమనుకోవాలి?

How can you expect the Ministers to run the administration efficiently? అదే మనుష్యులను పీడిస్తున్నది. ప్రతి రోజూ ఈ విషయాన్ని పదే పదే చెప్పడం మాకు సరదానా? We are foregoing our question hour also.

మిస్టర్ స్పీకర్:—నేను ముఖ్యమంత్రిగారితో మాట్లాడుతానని నిన్న చెప్పాను. నేను నిన్న ఫోన్‌లో కాంటాక్టు చేశాను, వారు ఈ రోజు హాస్పిటల్‌లో వుంటారు. రేపు డిస్చార్జి కావచ్చు. ఏమైనా 16 వ తేది లోపు వస్తారని తెలుస్తున్నది నేను వారిని కాంటాక్టు చేశాను.

శ్రీ పి. సుందరయ్య (గన్నవరం):—అధ్యక్షా, 30 మంది మంత్రులు, 7 మంది పార్లమెంటరీ కార్యదర్శులూ వున్నారు శాసనసభలో ఒక మంత్రి తరఫున మరో మంత్రి సమాధానాలు చెప్పడం మంచి సాంప్రదాయం కాదు. మాకు ఎసెంబ్లీతో పని లేదు మాకు ఢిల్లీలో ఎక్కువ పనులుంటాయి, మాకు సర్వాధికారాలూ వున్నాయి, మేము పోతాము అంటే దీనిని మీరు కూడా సీరియస్‌గా ఆలోచించాలి. మనకు 15 డిపార్టుమెంటులు వున్నాయి. ఒక్కొక్క డిపార్టుమెంటుకు ఇద్దరు మంత్రులను వేస్తే ఒకరు ఢిల్లీలో వుంటారు. మరొకరు ఇక్కడ వుంటారు ఒక మంత్రి చెప్పవలసిన సమాధానాలు మరో మంత్రి చెప్పడం సభా గౌరవం కాదు. వెంకటరావుగారు చెప్పలేరని కాదు రాజారాంగారు చెప్పలేరని కాదు. శాసనసభ్యులకు మంత్రులు బాధ్యత తీసుకుని ఏ శాఖకు సంబంధించిన మంత్రి ఆ శాఖకు సంబంధించిన విషయాలను మాకు చెప్పాలి. వారు అలా చేయలేకపోతే మంత్రివర్గంలో వుండే అవసరం లేదు. అధ్యక్షా ఈ విషయాన్ని తమరు కూడా సీరియస్‌గా తీసుకుని రేపు ముఖ్యమంత్రిగారు రాగానే తగిన డైరెక్షన్ ఇవ్వాలని కోరుతున్నాను.

శ్రీ పి. గోవర్ధన రెడ్డి (ముంగొండ):-- అధ్యక్షా, ప్రతిరోజూ అపోజిషన్ వారికి ఒక తమాషా అయినది. ఒక మంత్రి అబ్సెంట్ అయితే మరొకరు సమాధానం ఇవ్వటానికి పర్మిషన్ ఇచ్చారు. They are answering, It is highly objectionable on the part of the opposition, What is it? I am not able to understand their attitude, ప్రతి రోజు తమాషా చేస్తూ వుంటే తమరు ఎలా చేయకూడదు. మంత్రులైనంత మాత్రాన వారికి వేరే పనులు వుండవా? సభ్యులు తమ కిష్టమైనట్లుగా మాట్లాడటం It is not a good thing. They should know their limits. They should behave in their own limits.

(Interruptions)

Sri B. Machinder Rao:—You know your limits.

(Interruptions)

We protest against the remarks of Mr. Goverdhan Reddy.

(Interruptions both from Opposition and Treasury Benches)

(At this stage Hon. Speaker stood up and asked all the Members to resume their seats)

Sri M. Venkiah Naidu:—Who is doing 'tamasha' Sir? What is this?

(Interruptions)

Mr. Speaker:—I request all the Members to resume their seats. Have some patience.

(Interruptions)

Sri M. Venkaiah Naidu:—With all our responsibility we are telling this. What is this?

(At this stage Sri Goverdhan Reddy stood up in his seat)

Mr Speaker:—Mr. Goverdhan Reddy I am repeatedly warning you It is not the way. Why do you refer to them. You refer to m .

శ్రీ సిహెచ్. రాజేశ్వరరావు (సిరిసిల్ల) :— అధ్యక్షా, సభా సాంప్రదాయము, సభా గౌరవను మీ దృష్టిలో పెట్టుకుంటే మంత్రులు తమ తమ డిమాండ్లకు తామే సమాధానం చెప్పడం, తమ ప్రశ్నలకు తామే సమాధానం చెప్పడం మంచిది ఏదైనా కారణం వుంటే, రాలేకపోతే అది మేము అర్థం చేసుకోగలము. కాని ఇదో పద్ధతిగా తయారై ముగ్గురు, నలుగురు, అయిదుగురు, ఆరుగురు మంత్రులు లేకుండా పెడితే సత్ సంప్రదాయం అవుతుందా అనేది మీరు ఆలోచించవచ్చు ముఖ్యమంత్రిగారితో మీరు మాట్లాడుతామన్నారు వారు ఇప్పుడు రాలేకపోయినా మీరు మంత్రులందరనూ ఆదేశించవచ్చు మీ డిమాండ్స్ రోజు, మీ ప్రశ్నల రోజు మీరు రావాలి అని మీరు వారిని ఆదేశించాలి. మీరు ఆ విధంగా మంత్రులను ఆదేశించి సభాగౌరవాన్ని కాపాడుతూ సత్సంప్రదాయాలను నెలకొల్పాలని కోరుతున్నాను

9-50 a.m. శ్రీ ఎస్ జయపాల్ రెడ్డి —అధ్యక్షా, గోవర్థనరెడ్డిగారు తమాషా అనే పదాన్ని ప్రతిపక్షాల విషయములో ప్రయోగించడం పొరపాటు. అతను దానిని విత్‌డ్రా అయినా చేసుకోవాలి లేకపోతే ఎక్స్‌ప్లంజ్ అయినా కావాలి. ఇది అపోజిషనువారికి అసెంబ్లీ డిగ్నిటీకి సంబంధించిన విషయం. మంత్రుల గురించి చెబుతూ వుంటే తమాషా అని వర్ణిస్తూ వుంటే మంచి ది కాదు. మొట్టమొదట ఆ విషయములో నిర్ణయం తీసుకోవాలి. రెండవది, ముఖ్యమంత్రిగారి ఆరోగ్యం బాగా లేకుంటే అర్థం చేసుకుంటాము. ఇంత మంది మంత్రులకు ఒకేసారి ఆరోగ్యం ఎందుకు బాగలేదు, ఇది మానసిక ఆరోగ్యమా, రాజకీయ ఆరోగ్యమా, భౌతిక ఆరోగ్యమా మాకు అర్థం కాని అయోమయ స్థితి వుంది.

శ్రీ పి. గోవర్థన రెడ్డి:—అధ్యక్షా, వారు యిష్టం వచ్చినట్లు మాట్లాడితే ఏమీ లేదా?

మిస్టర్ స్పీకర్:—దయచేసి మీరు కూర్చోండి.

Sri S. Jaipal Reddy:—Sir, as a protest against the continued absence of the Ministers in the House and also the Chief Minister and

as we treat it as a matter of contempt on the Part of the Chief Minister and Ministers, we stage a walk out,

(All Janata Party Members staged a walk out)

శ్రీ పి. సుందరయ్య:—అధ్యక్షా, సభను నడపవలసిన బాధ్యత మీది. గోవర్ధనరెడ్డిగారికి కోపంరావచ్చు, మాకు కోపం రావచ్చు. శాసనసభ జరుగుతున్నప్పుడు ఎంత పని వున్నా మంత్రులు ఢిల్లీలో కూర్చోవడం పార్లమెంటరీ సాంప్రదాయమా? దాని గురించి మేము ఎంతో మర్యాదగా ప్రొటెస్టు చేస్తూ వుంటే ..

శ్రీ పి. గోవర్ధన రెడ్డి:—వారూ మనుష్యులే.

శ్రీ పి సుందరయ్య:— వారూ మనుష్యులే, మేమూ మనుష్యులమే. గోవర్ధనరెడ్డిగారికి చెప్పాము. అపోజిషనువారు చెప్పేది యిష్టం లేదని మీ మంత్రులు మీరు శాసనసభను నిర్లక్ష్యం చేసి మేము ఢిల్లీలో కూర్చుంటాము, చూసుకుంటాము అంటే యీ శాసనసభకు ఏమీ గౌరవం లేదు అందులో మీలాంటివారు లేని లక్ష్య వుంది గాబట్టి ప్రతిపక్షాలగురించి మా యిష్టం వచ్చినట్లు మాట్లాడుతామంటే ప్రతిపక్షాలు లేకుండా మీరు సభను జరుపుకోండి. ముఖ్యమంత్రిగారు వచ్చిన తరువాత ఆయనతో మాట్లాడి యీ సభను ఎట్లా నడపాలో తేల్చుకునేదాకా రాము, మేము యీ సభను బి వాకౌటు చేస్తున్నాము. ప్రతిపక్షాలు లేకుండా సభను జరుపుకోండి.

(శ్రీ సుందరయ్యగారు తమ పార్టీ సభ్యులతో వాకౌటు చేసిరి)

Mr. Speaker— I request all the Hon'ble Ministers to observe some decorum, When the Speaker has permitted and when he is having conversation with the Hon.ble Members of the Opposition, it is not proper on your part because, you are of Government Party and you are in majority Party you must see that,

సభ ప్రశాంతంగా జరిగే పరిస్థితి చూచుకోవాలి. అనవసరంగా సభకు విరుద్ధంగా ప్రసంగం చేయడా కి ప్రయత్నము చేయడము మంచిది కాదు. మన సభను హుందాతనంగా నడుపుకోవాలి.

(అధికార పార్టీ సభ్యులు చాలామంది లేచి నిలబడిరి)

మిస్టరు స్పీకరు:— మీరు కూర్చోండి. ప్రభుత్వ బెంచెస్‌లో వున్నప్పుడు యింకా ఎక్కువ ఓపికన్ను వుండాలి. బిజినెస్ జరుగాలి గదా.

శ్రీ వి. శోభనాద్రీశ్వర రావు :—అధ్యక్షా, తమరు ఎన్నిసార్లు సెలవిచ్చినా అధికార పార్టీవారు నిర్లక్ష్యము చేస్తున్నారు గాబట్టి దానికి మేము నిరసనగా తెలుపుతూ వాకౌట్ చేస్తున్నాము.

(శ్రీ వి. శోభనాద్రీశ్వరరావు గారు తమ పార్టీ సభ్యులతో వాకౌట్ చేసిరి).

శ్రీ కె. రోశయ్య :— అధ్యక్షా, నిన్న మొన్న యిలాంటి దురదృష్టకరమైన సంఘటనలు జరిగినవి. తమరు కూడ ఆవేదనను వెలిబుచ్చి ముఖ్యమంత్రి

గారు రాగానే మాట్లాడి యిలాంటి సంఘటనలు తిరిగి రిపీటు కాకుండా కావలసిన ఏర్పాటు చేస్తామని చెప్పారు. అది తప్పకుండా అవసరము. దానిని శిరసావహిస్తాము. ఈ సందర్భములో తమద్వారా సభ దృష్టికి ఒక విషయం తీసుకు వస్తున్నాను. ముఖ్యమంత్రిగారు గాని సహచర మంత్రులు గాని ఎవరు కూడ శాసనసభ జరుగుతున్నటువంటి సందర్భములో పర్యటనలు వేసుకొని–అత్యవసర కార్యక్రమం వుంటే తప్ప – బయటకు వెళ్ళకూడదనే మాట పలు పర్యాయాలు చెప్పడము జరిగింది అందువల్ల యీ సభను నిర్లక్ష్యము చేస్తున్నారని వదిలి వేస్తున్నారనే భావన ఎవరికి కలుగవలసిన అవసరము లేదు. తిరిగి మీ ద్వారా స్నేహితులకు మనవి చేస్తున్నాను. రేపో ఎల్లుండో మాట్లాడి చేయబోయే కార్యక్రమాన్ని మీరు తప్పకుండా శ్రద్ధతో ఆలకిస్తారని. ఆలోచించడానికి తయారుగా వున్నప్పుడు ఈ సంఘటనలపట్ల యీ రకమైనటువంటి భావన తీసుకోవలసిన అవసరం లేదు. నిన్న ఒక సంఘటన జరిగింది. అప్పటికప్పుడే యివాళ సంఘటనను సెట్ రైట్ చేయడానికి ఆస్కారం లేదు. రాగానే తప్పకుండా కూర్చుని అరేంజ్‌మెంటు చేసుకొని యివి రిపీటు గాకుండా చూడడానికి ప్రభుత్వమువైపు నుండి తమద్వారా సభకు హామీ యిస్తున్నాను.

శ్రీ సి.హెచ్. రాజేశ్వరరావు:– అధ్యక్షా, తమతో మొదట మనవి చేసినట్లు మాకు యీ సభ సాంప్రదాయాలు కాపాడుకోవాలనే వుద్దేశము తప్ప యిది గౌరవ సభ్యులకు వ్యతిరేకంగా మంత్రులకు వ్యతిరేకంగా చర్చనీయాంశం కాదు. తిరిగి మనవి చేస్తున్నాను. ముఖ్యమంత్రిగారు రావడానికి ఆలస్యము కావచ్చు. ముఖ్యమంత్రిగారు లేనప్పుడు, మంత్రులు లేనప్పుడు సరాసరి తామే ఆదేశించి యీ భూలోకములో వారు ఎక్కడ వున్నా ఆంధ్ర శాసనసభలో పాల్గొని తమ బాధ్యతలను నిర్వహించాలని చెప్పే అధికారము బాధ్యత తమకు వుంది. దానిని అనుసరించబోతే మమ్ములను అవతల వున్నవారికి అప్పజెప్పితే మేము వారి భాషలో మాట్లాడలేము, వారి పద్ధతిలో నిలబడలేము. బడ్జెట్ సెషనులోనే మామూలుగా యిది కొనసాగుతూ వుంటే న్యాయం కాదని చెబుతూ మా పార్టీ తరఫున నిరసన తెలుపుతూ మేము వాకౌట్ చేస్తున్నాము.

(శ్రీ సి.హెచ్. రాజేశ్వరరావు గారు తమ పార్టీ సభ్యులతో వాకౌట్ చేసిరి).

شری سلطان صلاح الدین اویسی :— اپوزیشن کا ساتھ دیتے ہوئے میں بھی اپنی پارٹی کے اراکین کے ساتھ واک اوٹ کرتا ہوں -

శ్రీ పి. శ్రీరామమూర్తి:– అధ్యక్షా, నిన్న జరిగిన సంఘటనవల్ల యీ రోజు జరిగిన సంఘటనవల్ల అపోజిషను పార్టీలవారిని కించపర్చారని గౌరవ సభ్యులు సుందరయ్యగారు కోపము తెచ్చుకొని ముఖ్యమంత్రిగారు వచ్చేవరకు యీ శాసనసభలోకి మళ్ళీ అడుగు పెట్టమని వెళ్ళిపోయారు, తమరు పెద్దలు, కనీసం వారితో సంప్రదించే–ముఖ్యమంత్రిగారు వచ్చేవరకు ప్రతిపక్ష సభ్యులు మేము హౌస్‌కు రాము అని చెప్పడము మంచి సాంప్రదాయం కాదు గాబట్టి– దీనిని సెట్ రైట్ చేయాలని మనవి చేస్తున్నాను.

మిస్టరు స్పీకర్ :— నేను వారికి మనవి చేశాను, ముఖ్యమంత్రిగారు 16నో 17నో వస్తారు. కనీసం 17వ తేదీవరకు వారు తప్పక వస్తారని రాత్రి వచ్చిన భోగట్టా వల్ల అర్థము అవుతున్నది, వారు వచ్చిన తరువాత కూలంకషంగా చర్చిస్తామని చెప్పాను వారు తృప్తిపడలేదు, తృప్తిపడాలంటే, నిజంగా వారికి వుండే ఆవేదన వుండవచ్చు, మంత్రులు వుండాలనే ఆవేదన ప్రతి సభ్యుడికి వుండవలసిందే, తమ డిమాండ్సు ప్రవేశ పెట్టేటప్పుడు మంత్రులు వుండడం చాలా అవసరమని నేను కూడ భావిస్తున్నాను కాని కొన్ని అవాంతరాలవల్ల అనివార్యాలవల్ల ఏదైనా జరిగితే జరుగవచ్చు. అన్ని ఫోర్ సీ చేయలేము. ఏది ఏమైనప్పటికీ అనవసరమైనటువంటి ఆవేశ కావేశాలకు మెంబర్సు గురి అయి ఒకరి కొకరు చైర్ కు రెఫరెన్సు లేకుండా మాట్లాడుకోవడము సాంప్రదాయం కాదు ఏమైనా అనివార్య కారణాలవల్ల మంత్రులు రాలేకపోతే, I will see in my own way as to how they will be able to be present here. At any rate, I request particularly the Majority Party Members that they should have some restraint and patienc also. This is not the way to conduct the House. We loose our dignity.

(శ్రీ పి. గోవర్ధనరెడ్డి మాట్లాడడానికి లేచి నిలబడిరి.)

మీరు మాట్లాడవద్దు గోవర్ధనరెడ్డిగారు, కూర్చోండి, తమాషా ఆడడం మంచి సాంప్రదాయమా అని అడుగుతున్నాను.

శ్రీ పి. గోవర్ధనరెడ్డి :— ఒకరోజు...

మిస్టరు స్పీకరు:— పది రోజులు చెప్పినా జవాబు చెప్పడానికి నేను ఇక్కడ వున్నాను. మీకు అనవసరం.

Sri P. Govardhan Reddy:—Sir, let me express my views. నేను చెప్పేది...

Mr. Speaker:—No, I am not allowing you Mr. Goverdhan Reddy. This is not the way. You are assuming all the powers here. It is not possible here. This is not the way also. మీరు ఏమీ చెప్పవద్దు.

Sri P. Goverdhan Reddy :— Sir, let me express my views to solve..

Mr. Speaker :–Mr. Goverdhan Reddy you please resume your seat. We know how to solve that problem. We know how to tackle that problem. We know how to have the businees in the House. You must have much patienee. But this is not the way నేను చెబుతున్నాను. తమాషాగా వుండనే మాట మాట్లాడడం మంచిది కాదని అనుకుంటున్నాను. ఎవరికి కోపం వున్నా ఉద్రేకం వున్నా సరైన సాంప్రదాయ భాషలో మాట్లాడుకుంటే హుందాతనంగా వుంటుంది. మీకు ఆవేశం వుండవచ్చు. కాని ఆవేశాన్ని మాటల్లోకి ట్రాన్స్మిట్ చేయవద్దని మనవి చేస్తున్నాను. నిజంగా యిది చాలా శోచనీయమైనటువంటి పరిస్థితి. ముఖ్యమంత్రిగారు వస్తారు. వారు వచ్చిన తరువాత మాట్లాడి సాధ్యమైనంతవరకు అనివార్య

కారణాలవల్ల తప్ప మంత్రులు అందరు వుండాలని చెప్పడం జరుగుతుంది. అట్లా వుంటేనే సభకు గౌరవం, మీకు గౌరవం, అందరికి గౌరవం. దీనిని యింతటితో వదలివేద్దాము.

10-00 a.m శ్రీ సి. దాసు :—అధ్యక్షా, ఒక సబ్‌మిషను. ఇది వరకు శ్రీ వెంకట్రావు గారు సివిల్ సప్లయిస్ డీల్ చేసారు, వారికి మంచి అనుభవం ఉంది.

మిస్టరు స్పీకరు :— ఆ విషయం మళ్ళీ ఎందుకు? శ్రీ వెంకట్రావుగారు ఇదివరకు సివిల్ సప్లయిస్ మంత్రిగా చేసారు. నాకు తెలుసు.

శ్రీ సి. దాసు :— ప్రజలయొక్క అవసరాలను తీర్చడానికి ఢిల్లీ వెళ్ళారు వారు. షుగర్ కోటా రిలీజ్ కావడంలేదని ఆ మంత్రుల కాన్‌ఫరెన్స్‌కు ఢిల్లీ వెళ్ళారు. షుగర్ ఎందుకు రిలీజు కాలేదనే ప్రశ్న అపోజిషనువారు వేసారు. ఇప్పుడు అనుభవం కలిగిన మంత్రిగారు ఆ ప్రశ్నకు సమాధానం చెప్ప డంలో తప్పేమిటి?

మిస్టరు స్పీకరు :—సమాధానం చెప్పడం తప్పు అని వారు చెప్పడం లేదు. శ్రీ వై. వెంకట్రావుగారు సమర్థవంతగా సమాధానం చెప్పలేరని కాదు. శ్రీ వెంకట్రావుగారికి చెప్పడానికి అర్హత లేదని కాదు, వారికి పర్మిషను ఇవ్వలేదని కాదు. వారితో సమానంగా సమాధానం చెప్పగలిగిన సమర్థత శ్రీ వెంకట్రావు గారికి ఉందని వారికి తెలుసు. మంత్రులు ప్రశ్నల సందర్భంలోను, డిమాండ్సు సమయంలోను ఉండడం లేదు. అది సభాసంప్రదాయానికి విరుద్ధంగా ఉంటుంది. గౌరవంగా ఉండదని వారు అంటున్నారు.

శ్రీ సి. దాసు :—వారు శ్రీ గంగారెడ్డిగారిని ప్రస్తావించారు, అందుకు నేను చెబుతున్నాను.

శ్రీ వై. వెంకట్రావు :—శ్రీ గంగారెడ్డిగారు 7వ తేదిన సివిల్ సప్లయిస్ మినిస్టర్సు కాన్‌ఫరెన్స్‌కు వెళ్ళారు. తరువాత ఫాలోఅప్ యాక్షను కోసం అక్కడ ఉన్నారు. షుగర్, డీజిల్ ఇవి అన్ని కొరతగా ఉండడంవల్ల అక్కడ ఉండి మంత్రిగారితో మాట్లాడితే బాగుంటుందని ఉన్నారు.

Shortage of Cooking Gas in the State

252–A

SNQ. No. 5766-R—Sri Gouthu Latchanna (Sompeta):—Will the Minister for Civil Supplies be pleased to state:

(a) whether it is a fact that there is shortage of cooking gas in Andhra Pradesh in general and in the twin cities in particular;

(b) whether it is a fact that the costomer has to wait for 15 to 30 days for getting re-fills;

(c) if so, the steps taken to ensure prompt supply;

(d) whether it is also a fact that new connections are being issued by Oil Companies in Andhra Pradesh; and

(e) if so, the number of connections issued by each company at each place so far?

పౌర సరఫరాలశాఖ మంత్రికి బదులు వ్యవసాయ శాఖామాత్యులు (శ్రీ వై. వెంకటరావు) :—

(ఎ) అవునండి.

(బి) అవునండి.

(సి) బొంబాయి, విశాఖపట్నంలోని నూనె శుద్ధి కర్మాగారాలు (రిఫైనరీలు) మూతపడటం వల్ల ఈ కొరత ఏర్పడింది. భారత ప్రభుత్వం ఎల్.పి. గ్యాసులు దిగుమతి చేసుకోవాలని ఉద్దేశిస్తున్నది. పరిస్థితి మెరుగుపడగలదని భావించబడింది.

(డి) లేదండి.

(ఇ) ఈ ప్రశ్నకు తావులేదు.

శ్రీ ఎ. ఈశ్వరరెడ్డి (తిరుపతి) :—ఈ ఎల్. పి. గ్యాసు సిలిండర్సు దైనందిన కార్యక్రమాలకు అందడం లేదు. దానికి ప్రయారిటీ పెట్టుకొని ఏమీ చేయడం లేదు. రిఫిల్స్ వారి ఇష్టం వచ్చినవారికి ఇన్‌ఫ్లూయన్సు ఉన్నవారికి ఇస్తున్నారు. ఈ బాధ తిరుపతిలో కూడా విపరీతంగా ఉంది? దానికి తగు చర్యలు తీసుకుంటారా?

శ్రీ వై. వెంకట్రావు :— ఇప్పుడు దానికి ఒక లిస్టు మెయిన్‌టెయిన్ చేస్తున్నారు. కొన్ని కంపెనీలలో పొరపాట్లు జరుగుతూ ఉంటే విజిలెన్సు వారు వారిమీద కేసులు పెట్టడం జరుగుతున్నది. కాన్‌స్టెంటు విజిల్ పెట్టమని చెబుతాము. కట్టుదిట్టమైన చర్యలు కూడా తీసికుంటాము.

Agricultural Engineering Course in Andhra Pradesh Agricultural University

252-B.

SNQ. No. 5766-L–Sarvasri Agarala Eswara Reddy and Shiv Rao Shetkar (Narayankhed):—Will the Minister for Agriculture & Law be pleased to state:

(a) whether the Andhra Pradesh Agricultural University is contemplating to start agricultural engineering course from the next academic year;

(b) if not, the reasons for not starting the course ; and

(c) whether the State of Andhra Pradesh are sponsoring candidates to the Universities in the North in agricultural engineering?

వ్యవసాయ శాఖామాత్యులు (శ్రీ వై. వెంకట్రావు): —

(ఎ) లేదండి.

(బి) వ్యవసాయ ఇంజనీరింగు ఫ్యాక్టరీ ఏర్పాటు చేయడానికి వ్యవసాయ విశ్వవిద్యాలయం ప్రతిపాదించింది. ఆ ప్రతిపాదన పరిశీలనలో ఉన్నది.

(సి) లేదండీ. అయితే, ఈ విషయంలో దరఖాస్తులు ఏవైనా వచ్చినట్లయితే, పరిశీలనార్థం వాటిని ఇతర వ్యవసాయ విశ్వవిద్యాలయాలకు పంపడం జరగుతున్నది.

శ్రీ ఎ. ఈశ్వరరెడ్డి : నాన్దగన్ యూనివర్శిటీలో—హర్యానా, పంజాబు యూనివర్శిటీలలో అగ్రికల్చరల్ పాలిటెక్నిక్కును పెట్టిఉన్నారు. ఇది చాలామంచి కోర్సు. కాబట్టి దీనిని వెంటనే ప్రారంభించడానికి మన ప్రభుత్వం పూనుకోవాలి. తెలంగాణంలో గవర్నమెంట్ స్పాన్సర్ చేస్తే కొన్ని సీట్లు ఇచ్చే పద్ధతి ఉంది. అది లేదని మంత్రిగారు చెబుతున్నారు. వెంటనే దానిని చూసి కొంతమందిని అయినా స్పాన్సర్ చేసి అక్కడకు పంపించి చదువుకోడానికి అవకాశం కలగ చేస్తారా ?

శ్రీ వై. వెంకట్రావు :—అగ్రికల్చర్ యూనివర్శిటీవారు అగ్రికల్చర్ ఇంజనీరింగు కాలేజీ అలాగే డెయిరీ సైన్సు కాలేజి పెట్టాలనే ఆలోచన ఉంది దానిని గురించి స్టడీ టీమును కాన్స్టిట్యూట్ చేయడం జరిగింది. స్టేట్ గవర్నమెంటు దానాపు 6 లక్షలు ఐ.సి.ఎ.ఆర్ వారు 6 లక్షలు షేర్ చేసే విధంగా స్టడీ టీమువారు ఆ రెండింటి గురించి రిపోర్టు సబ్మిట్ చేసిన తరువాత ఐ.సి.ఎ.ఆర్ కు పంపించడం జరుగుతుంది. వచ్చే సంవత్సరంనుంచి అయినా ఇది పెట్టుకొనడానికి అవకాశం ఉండే ఏర్పాటు జరుగుతుందని ఆశిస్తున్నాము.

శ్రీ ఎ. ఈశ్వరరెడ్డి :—వచ్చే సంవత్సరం అయినా దీనిని ప్రారంభిస్తామని మంత్రిగారు నిర్దిష్టంగా చెబుతారా ?

శ్రీ వై. వెంకట్రావు :—స్టడి టీము చేశాము. ఆ రిపోర్టు సబ్మిట్ చేయబోతున్నారు. ఇది యాక్టివ్ కన్సిడరేషనులో ఉందని మనవిచేస్తున్నాను. మన యూనివర్శిటీలో ఏవైతే కోర్సులు లేవో వాటిగురించి ఇతర యూనివర్శిటీలకు పంపుటకు ఐ.సి.ఎ.ఆర్ వారికి వ్రాయడం జరిగింది. ఆ సీట్ల ప్రకారం అక్కడికి ఏ పిస్తే వాటు సెలక్టు చేసుకుంటారు వచ్చే సంవత్సరంనుంచి అదికూడా ఏర్పాటు చేస్తాము.

Mr. Speaker:—As, Sarvashri M. Venkaiah Naidu, N. Narasimha Reddy, P. Janardhana Reddy, M. Omkar and Smt. M. Swarajyam, who have given the notice under Rule 329 are not present, I am postponing these three matters under Rule 329.

(Sri A. Eswara Reddy in the Chair)

Chairman:—Now, as per the directions of Hon'ble the Speaker, I adjourn the House for ten minutes.

(The House then adjourned to meet again after ten minutes.)

0 a.m. (The House reassembled at 10-30 a.m.)

(Mr. Speaker in the Chair)

మిస్టర్ స్పీకర్ :-నేను హౌవుసు ఎడ్జార్న్ చేయించి ప్రతిపక్ష నాయకులతో కూడా మాట్లాడినాను. ప్రతిపక్ష నాయకులకు కూడా నేను అప్పీలు చేసినాను. ఇటువంటివి మరల పునరావృతం కాకుండా ఉండడానికి తీసుకోవలసిన చర్యలు అన్ని నేను తీసుకుంటాను అని చెప్పి ఈ సందర్భంలో నేను హామీ ఇచ్చినాను. ఇటువంటివి ఇకముందు జరగకుండా చూడడానికి అందరము ప్రయత్నం చేద్దామని మనవి చేస్తున్నాను. మన సభయొక్క హుందాతనము, గౌరవము మర్యాద పెంచుకోడానికి మనమందరము ప్రయత్నము చేయాలి. అన్ని రాష్ట్రాలలోనూ మన సభకు ప్రత్యేకమైన గౌరవ ప్రతిష్ఠలు కీర్తి ఉన్నది దానికి ఇప్పుడు భంగం కలగకుండా ఇక్కడ ఎవరి ప్రతిష్ఠకు గౌరవానికి కోసము జరగకుండా చూసుకోవాలని నేను పదే పదే మీ అందరికి విజ్ఞప్తి చేస్తున్నాను. ప్రతిపక్ష సభ్యులు వ్యక్తము చేసిన సెంటిమెంట్సు నేనుకూడా అర్థము చేసుకుంటున్నాను. నేను అన్ని విధాల తగిన చర్యలు తీసుకుంటాను అని మరల చెప్పినాను. నా హామీని మీరు దయతో స్వీకరించి మనము సభను ప్రారంభించుకుందామని చెబుతున్నాను.

MATTERS UNDER RULE 329

re . (1)Nor-release of Sugar for Card-holders in Nellore District.

శ్రీ ఎం. వెంకయ్యనాయుడు :—అధ్యక్షా, రాష్ట్రవ్యాపితంగా షుగరుకి చాల స్కేర్సిటీ ఉన్నది అనే విషయం సభలో అందరికి తెలుసు గతసారికూడా మొత్తం నిత్యావసర వస్తువుల అన్నిటి స్కేర్సిటీని గురించి ఆందోళన వెలిబుచ్చడం జరిగింది. మంత్రిగారు ఆ నాడు సత్వర చర్యలు తీసుకొని వీటికి స్కేర్సిటీలేకుండ చూస్తామని చెప్పడం జరిగింది సెంట్రల్ మినిష్టరుగారిని అడిగినప్పుడు షుగరుకి స్కేర్సిటీ లేదు ఇప్పుడు 10 పర్సెంటు ఎక్కువ చేశాము అవసరమైతే ఇంకో 10 పర్సెంటు కూడా ఎక్కువ చేస్తామని ఇది షుగర్ స్కేర్సిటీవల్ల కాదని డిస్ట్రిబ్యూషన్ సిస్టమ్ ఎఫెక్టివ్‌గా లేదని దానివలన స్కేర్సిటీ వచ్చిందని వారు అన్నారు. నెల్లూరు జిల్లాలో లెవీ షుగర్ గవర్నమెంటు ఇచ్చినది కార్డ్సుమీద ఇచ్చేది ఇప్పటివరకు డిస్ట్రిబ్యూట్ కాలేదని అక్కడ షుగరుకి చాల ఇబ్బంది ఉందని సభాదృష్టికి తీసుకురావడానికే ఈ తీర్మానం ప్రతిపాదించడం జరిగింది. అక్కడ షుగర్ డిస్ట్రిబ్యూషను జరగడం లేదు. ఇది నిజంగా దురదృష్టకరమైన విషయం. ఈ డిస్ట్రిబ్యూషనులో ఉన్న పొరబాటుని సరిదిద్దుకొని నెల్లూరు జిల్లాలో ఉన్న కార్డులన్నిటికి సక్రమంగా షుగర్ డిస్ట్రిబ్యూట్ చేసేదానికి కావలసిన చర్యలు ప్రభుత్వం తీసుకోవాలని తమద్వారా మంత్రిగారిని నేను కోరుతున్నాను.

Sri Y.Verkatarao:—Sir, the Food Corporation was the wholesale agent for the distribution of levy sugar in the months of December, 1979 and January, 1980. The Andhra Pradesh Civil Supplies Corporation has been appointed as the distributing agency from February, 1980 onwards. It is not correct to state that levy sugar was not supplied to Nellore district. Levey sugar was supplied to Nellore district to the extent of 282 quintals in December, 1979, 163 quintals

in January, 1980 and 240 quintals in February, 1980. As orders introducing partial control on sugar were issued only in the end of December 1979 and as the transport vehicles were engaged in election work in the first week of January, 1980, movement of stocks of sugar started only in the latter half of January, 1980. Since the State had to call for tenders and enter into contractual agreements for movement of stocks there was bound to be delay in the initial stages. However all special efforts were made to keep as much sugar as possible at different places. From February, 1980 onwards distribution was entrusted to the A.P. Civil Supplies Corporation which had also to make proper arrangements by calling for tenders. Roughly 20% was to be lifted from Maharashtra. In spite of the difficulties the Civil Supplies Corporation had made its best efforts to move sugar to fair price shops. However, in the nature of things there was a gap between allocation and supplies and as the State agencies are able to create sufficient buffer stocks to ensure smooth supplies, the position will become easier. While steps are being taken to improve the distribution system some of the sugar mills have obtained orders from the High Court of Madras for enhancement of sugar price. If a higher price is to be paid for lifting the sugar it will entail Rs. 70 lakhs more expenditure to the State agency. In view of the difficulties in the movement of stocks, Government of India have been requested to extend the time far lifting stocks for December, 1979 to March, 1980 and the entire backlog will be made up before the end of this month and distributed through public distribution system. Due to the above reasons and initial difficulties sugar could not be supplied to Nellore in time. Both the Food Corporation and A.P. Civil Supplies Corporation authorities have been asked to expedite supplies to Nellore district. Since the Government of India extended the time for clearing the stocks there will not be any difficulty in supplying levy sugar in future. Government of India do not have control over the open market sugar and the price in the open market is Rs. 5 to 7 per kg. The latest instructions issued add the measures adopted with regard to distribution have had a salutary effect and the price is showing a downward trend.

(Mr. Deputy Speaker in the Chair)

10-40 a.m. అధ్యక్షా, ఈ సందర్భములో మీకు కొన్ని విషయాలు మనవి చేయాలి. ఆంధ్రప్రదేశ్ లో ఉన్న ఫ్యాక్టరీస్ వాళ్ళ ఆఫీసులు మద్రాసులో ఉన్న దు- అక్కడి హైకోర్టు నుంచి కొన్ని స్టేలు తెచ్చుకోడము జరిగింది. వాళ్ళు ఎక్కువ ధరకు అమ్ముకోవడము జరుగుతున్నది. స్టేట్ వెకేషన్ కు పెట్టడం జరిగింది ఇక్కడ కూడా చల్లపల్లి షుగర్స్, మరికొన్ని ఫ్యాక్టరీలవాళ్లు కోర్టుకు వెళితే మన కోర్టు స్టే ఇవ్వలేదు, వాటితో ఇప్పుడు ప్రభుత్వము నుంచి ఆదేశాలు ఇవ్వడం

జరిగింది. మూమెంటులో కొంత ఆలస్యము అయిన మాట వాస్తవము. అలాంటివి జరిగకుండా చూస్తాము. 1500 కే. జీ. లకు ఎక్కువ ఉంటే తప్ప చర్య తీసుకోడానికి అవకాశము లేదు. దానికి కూడా కొన్ని సవరణలు చేయడము జరిగి ది. సిటీలో కూడా 500 కే. జి. లకన్నా ఎక్కువ పెట్టుకోడానికి అవకాశము ఉన్నది. సిటీలో 1500, 2000 కేజీలు ఉన్నవారిని పట్టుకోవడము జరిగింది ప్రభుత్వము తీసుకునే చర్యలన్నీ తీసుకుంటుంది షుగర్ సకాలంలో అందకపోవడము బాధాకరమైన విషయము. విజిలెన్సును పెట్టి సకాలములో దొరికేట్లు చేయడానికి ప్రయత్నము చేస్తాము

శ్రీ ఎమ్. వెంకయ్యనాయుడు :— జనవరి 80కి, ఫిబ్రవరి 80కి ఇవ్వవలసి ఉన్నదానికంటే తక్కువ సరుకు ఇచ్చారు. అది కూడా పంపకము చేయలేదు. కొంతమందికి ఇస్తే గొడవ వస్తుందని. చర్యలు తీసుకుంటారు అన్నారు. లేవీ షుగర్ జనవరి, ఫిబ్రవరి తరువాత ఎప్పుడు ఇస్తారు చెప్పడము జరగలేదు. సివిల్ సప్లయిస్ డిపార్టుమెంటువారు, విజిలెన్సు డిపార్టుమెంటువారు 500 బస్తాలు, 1500 బస్తాలు పట్టుకున్నారు అంటున్నారు. There are thousands of tonnes everywhere less in the State· కానీ షుగర్ మార్కెటులో కాదు D.S O. himself has said that sugar is being sold in the open market at Rs. 5 to 7. నెల్లూరు డి.ఎస్.ఓ. చెప్పారు. షుగర్ బజారులో రు 7కు కిలో అమ్ముతున్నారు. ట్రాన్స్‌పోర్టేషన్ అడ్డు వచ్చిందని చెప్పడము సబబు కాదు. సివిల్ సప్లయీస్ కార్పొరేషన్‌ను అప్రమత్తం చేసి హైదరాబాదు సిటీలోనే కాకుండా అన్ని జిల్లాలకు షుగర్ అందేట్లు చూడమని కోరుతున్నాను.

శ్రీ వై. వెంకటరావు: — 35 శాతం ఓపెన్ మార్కెటులో ఫ్రీ షుగర్ ఉంది. 500 క్వింటాల్సు పెట్టుకోకూడదని చెప్పాము ఆ వచ్చిన కొద్ది ఎలాట్‌మెంటు చిన్న చిన్న దుకాణాలవారికి ఇవ్వడానికి సందేహించి ఉండవచ్చు. విజిలెన్సు వారికీ, సివిల్ సప్లయిస్ వారికిచెప్పి తగిన స్టాక్సు అక్కడికి చేరేట్లు చూస్తాము.

re: (2) Prevelance of Cholera in Naredugommu Village, Devarakonda Taluk.

Sri A. Madan Mohan;—On 27-2-80 there was an outbreak of Gastro-enteritics in the village of Naredugommu village of Devarakonda taluk. 4 cases were admitted into the hospital. The Medical Officer of the Primary Health Centre soon after receipt of information reached the village and attended to cases. Date-wise incedence is as follows:

27-2-80	4 cases.
28-2-80	20 „
29-2-80	12 „
1-3-80	5 „
2-3-80	2
3-3-80	Nil.
4-3-80	
5-3-80	

In all there were 43 cases and the total number of deaths is 3. The spread of infection was arrested in 2 days. The Medical Officer, Primary Health Centre, stayed in the village itself and attend to the cases in the school building. There was no shortage of drugs. There is no cause for anxiety and no fear was observed among the villagers. After the visit of the District Medical and Health Officer and the Assistant Director, all the wells in the village were cholorinated and cholera inoculations were done in the village and the surrounding village The Public Health staff have undertaken cholorination and anti-cholera inoculation work.

శ్రీ పి. జనార్ధనరెడ్డి (కమలాపూర్):— ఈ కలరా వ్యాధి రాగానే నరసింహారెడ్డి ఎమ్.ఎల్.ఏ. గారు అక్కడికి వెళ్లి వచ్చారు. అక్కడి బావులలో నీరు లేదు మందు హెల్తు డిపార్టుమెంటు వారు ఇస్తే ఇవ్వవచ్చు. మురికి గుంటలలోని నీరు త్రాగుతుంటే ఆ వ్యాధి వస్తున్నదని అంటున్నారు. దీనిని ఇలా వదిలిపెడితే సమంజసము కాదు. నా విజ్ఞప్తి ఏమంటే-ప్రొటెక్టెడు వాటర్ సప్లయి స్కీమ్సు, రూరల్ వాటర్ సప్లయి స్కీమ్సు ఎక్కువచేసి, ప్రజలకు తగినంత మంచినీరు త్రాగేందుకు దొరికేట్లు చేస్తే ఈవ్యాధి వ్యాపించకుండా ఉంటుంది గత సంవత్సరము కూడా హౌసులో ఈ విషయముపై చర్చ జరిగింది. కనుక మీరు ఈ త్రాగేనీరు గురించి ఏమి ప్రయత్నము చేస్తారు ?

శ్రీ ఎ. మదన్ మోహన్:— మంచినీటి విషయము నేను పంచాయతీరాజ్ మంత్రిగారితో మాట్లాడి ప్రయత్నము చేస్తాను. 1980–81లో చాలా పెద్ద కార్యక్రమము చేపడుతున్నారు. ప్రొటెక్టెడ్ వాటర్ సప్లయి గానీ, బోర్ వెల్సు గానీ ఇంతవరకు చాలా సౌకర్యము కల్పించడము జరిగింది. ఇవాళ్ళ నా డిమాండులో ఈ విషయములో వివరాలు తెలుపుతాను.

re. (3) Closure of Operation Theatre No. 5, in Osmania General Hospital.

శ్రీ ఎమ్. ఓంకార్:— ఈ ప్రశ్న పంపేనాటికి సుమారు 4 రోజులముందు ఉస్మానియా ఆస్పత్రిలోని 5వ ఆపరేషన్ థియేటర్ మూతపడింది. టిటానస్ ఇన్ఫెక్షన్ వచ్చింది. చాలా ప్రమాదకరమైన పరిణామాలు రానున్నాయని తెలిసింది. ఈ ఇన్ఫెక్షన్ వచ్చి ముగ్గురు, నలుగురు చనిపోయిన తరువాత తెలిసి కోవడము జరిగింది. అంత నష్టము వచ్చేదాకా ఎందుకు తెలిసికోలేదు ? అంత పెద్ద ఆస్పత్రిలో అంటువ్యాధికి చర్య తీసుకోకపోవడము ఏమి ? ఈ విషయాలపై మంత్రిగారి వివరణ కోరుతున్నాను.

Sri A. Madan Mohan:—The operation theatre No. 5 in the Osmania General Hospital has been closed on 21st February, 1980 on the suspicion of infection based on bacterilogical report. The theatre had to be closed as a precutionary measure for proper disinfection. However, some of the Surgeons who were operating in Operation theatre No. 5 have been accommodated in other theatres. The theatre is consisting of five rooms and annexe. The following steps have been taken to disinfect the operation theatre. Maintenance and oil painting upto 28th February, 1980; Cleaning and Sterilisation 29th to 2nd March, 1980; Fresh bactriological examination on 3rd March, 1980. Bacteriological report is received on 8th March, 1980. There is little possibility of the infection spreading to all the theatres of the Hospital, However, necessary precautionary measures have been taken and theatres 2 and 3 were also kept closed for disinfection measures from 5th March, 1980. to 12th March, 1980. After completion of disinfection mnasures, all the theatres were opened on 10th March, 1980 and they are functioning, 10-50 a.m.

శ్రీ యం. ఓంకార్ :— ఇప్పటికైనా రిటపెన్ అయి ఫంతను చేస్తున్నందుకు సంతోషం. ఒక సీరియస్ విషయాన్ని మంత్రిగారి దృష్టికి తెస్తున్నాను. కేవలం ఐదవదే కాకుండా ఆ తరువాత మూడు, నాలుగవ నెంబరు థియేటర్సు మూసివేశారు. అంతేకాదు, ముగ్గురు నలుగురు పేషంట్సు చచ్చిపోయిన తరువాత ఇన్ ఫెక్షన్ తెలుసుకునే దుస్థితి ఎందుకు ఏర్పడింది. ఎంత మంది చచ్చిపోయారు? ఒక ప్రత్యేకమైన డాక్టరు మీద నేను ఆరోపణ చేయడం అనేది కాదు. మనకు ఎంతో మంది నిపుణులు ఉన్నారు. హెడ్ క్వార్టర్సులోనే దుస్థితి ఈ రకంగా ఉంటే ఇంక జిల్లాలలో ఉన్న పరిస్థితి ఏమిటి? ఈ ఇన్ ఫెక్షన్ వల్ల టిటానెస్ వల్ల, బాక్టీరియా వాజికల్ ఇన్ ఫెక్షను వల్ల గాని చనిపోయారు. భవిష్యత్తులో అయినా ఇటువంటివి జరక్కుండా ముందు జాగ్రత్తలు తీసుకొనే విషయంలో మీరు శ్రద్ధగా పూనుకోవాలని. అట్లాగే ఈ హాస్పిటల్ అనుభవం దృష్ట్యా మొత్తం రాష్ట్రములో చెకప్ చేయించే ఏర్పాటు చేయాలని కోరుతున్నాను.

శ్రీ ఎ. మదన్ మోహన్ :— దీనిలో దుస్సంఘటనలు ఏమైనా సంభవించాయా అనే అనుమానముతో మా ప్రైవేటు సెక్రటరి ఇమ్మీడియేట్ గా ఉస్మానియా ఆర్.యమ్.ఓ.ని కాంటాక్టు చేయడం జరిగింది. వారు మాకు ఇచ్చిన రిపోర్టు ప్రకారంగా అటువంటి పరిస్థితులు జరగలేదు. ఎవరూ కూడా దీనితో మరణించలేదు. అంతమటుకు నాకు నమ్మకం ఉంది. వేరే డిస్ట్రిక్టు హాస్పిటల్స్ విషయములో ఇప్పుడు గౌరవసభ్యులు సూచించారు. తప్పకుండా అటువంటి ఆర్డర్సు చేయబడతాయి.

Calling Attention to Matters of Urgent Public Importance

re: (1) Collection of Penal Interest in the cyclone affected areas of Prakasam and Nellore districts by Primary Agrl. Banks.

శ్రీ యస్. అమరనాధరెడ్డి:—అధ్యక్షా, తుఫాను వల్ల దెబ్బతిన్న ప్రకాశం, నెల్లూరు, మహబూబ్‌నగర్ జిల్లాలలో రైతులకు సహాయం అందజేసే నిమిత్తం 1978-79 సహకార సంవత్సరములో చెల్లించవలసి ఉండి 1-79 సంవత్సరం నాటికి బకాయిలుపడ్డ వాయిదాల విషయంలో అపరాధపు వడ్డీ విధించడాన్ని రద్దు చేస్తూ 12-2-1980 తేదీగల ఆహార, వ్యవసాయ శాఖ యం యస్. నెం. 72 జి.ఓ.లో ఉత్తరువులు జారీ అయ్యాయి. అయితే ఋణ గ్రహీతలు ఏప్రిల్ 30, 1980 తేదీలోపల పూర్తిగా చెల్లించవలసి ఉంటుంది. ఈ ప్రభుత్వ ఉత్తరువులను ఒక తూరి చదివి సభ వారికి వినిపిస్తాను. "In order to provide relief to the farmers in Nellore, Prakasam and Mahaboobnagar districts affected by the cyclone of May, 1979, in conformity with the general policy of the Government to go to the rescue of the farmer whenever occasion demands, the Government hereby directs the penal interest accrued on loan instalments which fell due during the co-operative year 1978-79 and outstanding as on 30-6-1979 shall not be levied provided the outstanding instalments are paid in full before 30-4-1980". ఈ విధంగా ఆదేశాలు కూడా పంపించడం జరిగింది. అక్కడి కలెక్టర్సుకు, ఈ బ్యాంకుల వారికి అందరికి పంపించాము. 1-7-79 నుంచి ఎవరయినా అక్కడి బ్యాంకుల వారు-యల్.యమ్.బి. వారు, గ్రామాలలో ఉండే సంఘాలు గాని వసూలు చేసినట్లయితే కూడా, ఇదివరకు పెనల్ ఇంటరెస్టు వసూలు చేసినట్లయితే అది ప్రిన్స్‌ఫుల్‌కు కన్‌వర్టు చేయాలని చెప్పడం, ఇక ఉత్తరువు పోయేలోపల ఉత్తరువు సకాలానికి అందని పరిస్థితి ఏదైనా ఉంటే కూడా ఆ పీనల్ ఇంటరెస్టును ప్రిన్స్‌ఫుల్ గా కన్‌వర్టు చేయమని చెప్పి ఆదేశాలు ఇవ్వడం జరిగింది.

శ్రీ యన్. వెంకటరత్నంనాయుడు (రాపూరు) :— ఇప్పుడు మంత్రి గారు సెలవిచ్చిన ప్రకారం అమలు జరిగేది కూడా మాకు మొన్న వెళ్ళినప్పుడు తెలిసింది. ఇప్పుడు ఉన్న సమస్య అల్లా ఒక్కటి. రెండు సంవత్సరాలకు సంబంధించిన రెండు వాయిదాలు ఒకే కాలములో చెల్లించే దానికి ఈ సంవత్సరం కూడా రైతులు ఆ స్థితిలో లేరు. గతములో మేము కూడా ఆశించినది ; ఈ వాయిదా మొత్తముకు తరువాత మరొక వాయిదా ఇచ్చేటటువంటి పద్ధతి కాని, లేకపోతే అవతల చెల్లించవలసిన వాయిదాలలో సమానముగా దీనిని పెంచి చెల్లించుకొనే ఆర్డరు పాస్ చేస్తే కాని రైతులు చెల్లించలేరు. దీనిని ఒకే కాలములో రెండు వాయిదాలలో ఈ సంవత్సరమే చెల్లించాలంటే ఇది దుర్భరమైన పరిస్థితి వారికి. మంత్రిగారు దీనిని గమనించి ఈ జరగబోయే వాయిదాలలో పెంచయినా సరే లేకపోతే మరొక వాయిదా ఇచ్చి అయినా సరే-మామూలుగా వడ్డీ పెంచినప్పుడు రూ.5 స్టాంపు మీద ఒక బాండు మాదిరి ఎగ్జిక్యూట్ చేసుకొని దానిని కలుపుకోవడం జరుగుతూ ఉంటుంది. ఆ విధంగా గవర్నమెంటు గ్యారంటీ ఇచ్చి అయినా సరే ఈ వాయిదాను మరొక వాయిదాగా పెంచి ఆర్డర్సు ఇవ్వాలి,

అది కాకపోతే అన్ని వాయిదాలలో సమానముగా పెంచే ఏర్పాటు చేయవలసినదిగా మంత్రిగారిని తమ ద్వారా అభ్యర్థిస్తున్నాను.

శ్రీ యన్. అమరనాథరెడ్డి – దీంట్లో రెండు రకాలైన అప్పులు ఉన్నాయి. గత సంవత్సరం అంతకు మునుపు సంవత్సరం ఇచ్చిన షార్టుటెర్మ్ క్రెడిట్ దానిని కన్‌వర్టు చేయడం జరిగింది. వెంకటరత్నం నాయుడుగారి ఉద్దేశం ఈ లాంగ్ టెర్మ్ యల్.యం.టీస్. విషయము అనుకొంటాను. యల్.యం.టీస్.లో గత సంవత్సరము మనకు పరిస్థితిలేకపోయినా మనము రిజర్వు బ్యాంకువారి సలహా అడక్కుండా పోస్టుపోన్ చేశాము ఇక్కడ ఉన్న దుర్భరమైన పరిస్థితులలో రైతులు ఉన్నారు కాబట్టి. మనము ఒక తూరి పోస్టుపోన్ చేశాము. పోస్టుపోన్ చేసి వారల ఈ 10 వాయిదాలు 12 వాయిదాలు ఉండే వాటిని ఇంకొంచెము ఎక్కువ వాయిదాలుగా చేసే కార్యక్రమం ఇది ఎ.ఆర్.డి.సి, రిజర్వు బ్యాంకువారితో సంప్రదించవలసిన విషయము అప్పుడు సైక్లోన్‌కు సంబంధించిన కార్యక్రమంలో తీసుకోవడం, కేంద్ర ప్రభుత్వఅధికారులతోను ఎ.ఆర్.డి.సి. అధికారులతోను, రిజర్వు బ్యాంకు అధికారులతోను సైక్లోన్ కమిషనరు, మన రాష్ట్ర అధికార బృందము మాట్లాడం జరిగింది దీనిలో కొంచెము ఇబ్బందికరమైన విషయం ఉందని వారు అన్నారు. ఈ సందర్భములో వసూళ్ళకు అవసరం వచ్చింది. అక్కడ రైతులు పడుతున్న ఇబ్బందులు, వారి పరిస్థితి ఈ ప్రభుత్వం పూర్తిగా గుర్తించింది. నేను మరొక తూరి ప్రభుత్వ పరంగా ఆర్.బి.ఐ. వారితో సంప్రదించి దీనిని సింక్రనైజ్ చేసే దానిని ఈ లోన్ ఇన్‌స్టాల్‌మెంట్సును ఇంకొంచెము ఎక్కువ చేసేదానికి ప్రభుత్వము మరొకతూరి పరిశీలించి చేయించే ప్రయత్నము చేస్తానని మనవి చేస్తున్నాను.

శ్రీ యన్. వెంకటరత్నంనాయుడు :—గవర్నమెంటు గ్యారంటీ ఇచ్చి కూడా చేయించవచ్చును. దాని గురించి అయినా ఆలోచన చేయండి.

శ్రీ యన్. అమరనాథరెడ్డి :—గత సంవత్సరం ఇచ్చిన రూ. 58 కోట్లు. అంతకుమునుపు ఇచ్చిన రూ. 50 కోట్లకు గవర్నమెంట్ గారంటీ ఈజ్ ఆల్ రెడీ దేర్. అసలు గవర్నమెంటు గారంటీ లేనిదే ఒక్క రూపాయి ఇవ్వరు. గవర్నమెంటు గారంటీ ఉంది. 10 వాయిదాల ప్రకారంగా తీసుకున్న అప్పును 11 వాయిదాలుగా ఎలా చేయాలి అన్నది ఇంపార్టెంటు ఇష్యూ. మన అధికార బృందము, రిజర్వు బాంకు బృందముతో, పరిస్థితులు మారిన దృష్ట్యా మరొకతూరి ఈ ప్రభుత్వం తప్పనిసరిగా ప్రయత్నం చేస్తుందని మనవి చేస్తున్నాను.

re : 2. Non-sanction of Loans by the Co-operative Agricultureal Development Banks to the Harijans and Weaker Section Ryots in Narsapur taluk, Medak District.

శ్రీ యన్. అమరనాథరెడ్డి :—అధ్యక్షా, నరసాపూరు సహకార వ్యవసాయాభివృద్ధి బ్యాంకులో గత పది ఏండ్లుగా బకాయీలు చాలా పెద్ద మొత్తములో నిల్చిపోయాయి. ఆ కారణముగా నిరంతరముగా ఋణాలు ఇచ్చే అర్హత బ్యాంకుకు లేకుండా పోయింది. 1965 లో నెలకొల్పినప్పటికి ఇది రూ. 13. 0 లక్షల మేరకు మాత్రమే నిలిచిఉన్న ఋణాలను చూపగలిగింది. 1978-79 సంవత్సరములో రూ.8.82 లక్షల డిమాండుకుగాను రూ. 4.00 లక్షలు నిలిచిపోయింది. అంటే డిమాండులో 46.1 శాతం వాయిదా మీద బకాయీలుగా నిలిచిపోయాయి. దానివల్ల ఇప్పుడు అమలులో ఉన్న భారత రిజర్వు బ్యాంకు నిర్దేశ సూత్రాల ప్రకారం ఈ బ్యాంకు ప్రస్తుత సంవత్సరములో అంటే 1979-80 సంవత్సరములో కేవలం రూ. 70,000 మేరకు మాత్రమే ఋణాలు ఇవ్వడానికి అర్హత గలిగిఉంది. అయినప్పటికి, సన్నకారు రైతుల అభివృద్ధి సంస్థ అనావృష్టి పీడిత ప్రాంత కార్యక్రమాల క్రింద గుర్తించబడిన సన్నకారు రైతులకు ఋణ సహాయం కల్పించడానికి వీలుగా మినహాయింపు ఇవ్వబడింది ఆంధ్రప్రదేశ్ సహకార కేంద్ర వ్యవసాయాభివృద్ధి బ్యాంకు మేనేజింగు డైరక్టరు 19-1-80 తేదీన ఈ బ్యాంకును సందర్శించారు. ఋణాల లక్ష్యం రూ. 70 000 కాగా ఆ తేదీ నుండి సుమారు రూ. 6,950 పంపిణీ చేయగలిగింది. బ్యాంకు ఇంకా 31 దరఖాస్తులు పరిశీలనలో ఉన్నాయని వారు కనుగొన్నారు. ఋణ గ్రహీతలకు ఇబ్బంది లేకుండా చూసేందుకుగాను అందిన దరఖాస్తులను త్వరగా పరిష్కరించడానికి వీలుగా మేనేజింగు డైరక్టరు సందర్శించిన తేదీ నుండి అపరిష్కృతంగా ఉన్న దరఖాస్తులను పరిష్కరించేంతవరకు దరఖాస్తులను స్వీకరించవద్దని మేనేజింగు డైరక్టరు ఆదేశాలిచ్చారు. ప్రస్తుత
11-00 a.m. ఏడాదిలో ఋణాలను తిరిగి చెల్లించవలసిన తేదీ ఇప్పటికే వచ్చియున్నందు వల్ల, పంటలు మార్పిడిచేసే సమయంకూడా ప్రారంభమైనందున. బకాయీలతో సహా రూ. 8.00 లక్షలు బ్యాంకు వసూలు చేయవలసి వున్నందున వసూళ్ళమీద శ్రద్ధ వహించవలసిందిగా మేనేజింగు డైరెక్టరు సలహా ఇచ్చారు. ఆ విధంగా చేసినట్లయితే బ్యాంకు క్లిష్ట పరిస్థితినుంచి బయటపడి కనీసం రాబోయే ఏడాదికైనా ఋణాలు ఇవ్వడం జరుగుతుంది అయితే నరసాపూరు తాలూకాకు విస్తరించబడిన సన్నకారు రైతుల అభివృద్ధి సంస్థ కార్యక్రమం 1980 మార్చి ఆఖరుకు పూర్తి కానున్నదని, కాబట్టి ఆ సంస్థ గుర్తించిన ఆర్థిక సహాయానికి అర్హులైనట్టి ఋణగ్రహీతలకు ఋణాలు మంజూరు చేయవలసిందని శాసన సభ సభ్యులు శ్రీ విఠల్ రెడ్డిగారు 20—2—1980 తేదీన మేనేజింగు డైరక్టరును కోరివున్నారు. ఋణ గ్రహీతలకు ఆర్థిక సహాయాన్ని కల్పించడానికి గాను ఆ బ్యాంకును సందర్శించి, అందిన గుర్తింపులను పరిశీలించి, వీలైనన్ని దరఖాస్తులు మంజూరు చేసేట్లు చూడవలసింది — హైదరాబాదునుంచి వ్యవసాయ అభివృద్ధి బ్యాంకు అధికారికి సలహా ఇవ్వడం జరిగింది. నరసాపూరు బ్యాంకులో సిబ్బంది

పరిమితంగా వున్నందున చుట్టుపట్ల బ్యాంకులనుండి సూపర్‌వైజర్లను తీసుకొనవలసిందిగాకూడా వారికి సలహా ఇవ్వడంజరిగింది. ఆ విధంగానే ప్రాంతీయ అధికారి 23-2-80 తేదీన బ్యాంకును సందర్శించారు. ఎక్కువ సంఖ్యలో సిఫార్సు చేయబడినట్టి 26 గ్రామాలను ఎంపికచేసి ఆ గ్రామాలనుండి వచ్చే ఋణ దరఖాస్తులను పూర్తి చేయవలసిందిగా ప్రాంతీయ అధికారి ఆదేశించారు. యీ పని గురించి ఆయన జోగిపేటనుండి సూపర్‌వైజర్లను రప్పించారు ఆ విధంగా సన్నకారు రైతుల అభివృద్ధి సంస్థ గుర్తించిన దరఖాస్తులలో చాలావరకు మంజూరుచేసి పంపిణీ చేయడానికి ఏర్పాట్లు జరిగాయి. ఆ బ్యాంకు పనిచేస్తున్న తీరు నిర్ణీత కాలవ్యవధిలో పరిశీలించడం జరుగుతున్నది. 1980 మార్చి ఆఖరు లోపల చాలామంది రైతులకు ఋణ సహాయం లభించగలదని ప్రభుత్వం ఆశిస్తున్నది.

శ్రీ సి.హెచ్. విఠల్‌రెడ్డి:—అధ్యక్షా, హరిజనులు, ఇతర బలహీన వర్గాల వారినుండి సహకార భూమి అభివృద్ధి బ్యాంకుకు 513 అప్లికేషన్సు వచ్చాయి. దానికి ఎస్.ఎఫ్.డి.ఏ. నుండి సబ్సిడీ ఇచ్చేందుకుఅంగీకరించి నంబర్సుకూడా ఇవ్వడం జరిగింది. కాని జనరల్ మేనేజరుగారు వచ్చి 80 మాత్రమే తీసుకోవలసిందిగా చెప్పారు మళ్లీ నేను రిప్రజెంటేషన్ ఇచ్చిన తరువాత 200 అప్లికేషన్స్ పరిశీలన చేయమని అంటున్నారు. ఇప్పుడు 513 అప్లికేషన్స్ వున్నవి, సబ్సిడీ దొరికేది వున్నది. ఎస్.ఎఫ్.డి.ఏ. ఈ మార్చివరకు పూర్తి కాబోతున్నది కాబట్టి అప్లికేషన్స్ పెట్టిన 513 మందికి కూడా అప్పులు ఇప్పించే ఏర్పాటు చేసేందుకు మంత్రిగారు స్పష్టమైన ఆదేశాలు ఇవ్వాలని వారిని కోరుతున్నాను.

శ్రీ ఎన్. అమరనాథ్ రెడ్డి:—అధ్యక్షా, అక్కడ రిస్ట్రిక్టెడ్ లోనింగువుంది. మనం అప్పులు ఇచ్చేటప్పుడు వసూలుచేసే బాధ్యతను కూడా మనం గుర్తించాలి. రిజర్వుబ్యాంకు బ్యాంకింగ్ రిలేషన్స్ యాక్టువుంది. రిస్ట్రిక్టెడ్ లోనింగ్ అనే పద్ధతివుంది కాబట్టి ఎక్కడైతే బకాయీలు వున్నాయో అక్కడ ఇవ్వకూడని పరిస్థితి వుంది. అయినా కూడా చిన్నకారు రైతుల బాగుకోసం ఈ ప్రభుత్వం కొంత రిలాక్సు చేసి సుమారు 150 అప్లికేషన్సు తీసుకొనే ఏర్పాటుచేయడము జరిగింది. 140 అప్లికేషన్సు వచ్చాయి. ఎమవుంట్ సాంక్షన్ చేసేందుకు కార్యక్రమం జరుగుతున్నది. ప్రస్తుతం ఇంత కన్నా ఎక్కువ చేసే పరిస్థితులు లేవు.

శ్రీ పూల సుబ్బయ్య :—అధ్యక్షా, ఒక్క విషయము. ఎవరయితే డిఫాల్టర్స్ వున్నారో వారికి ఆపుదలచేయడంలో అర్థం ఉంది కాని డిఫాల్టర్స్ కానటువంటి వారికి మనము ఇవ్వకపోవడం న్యాయంకాదు. The people who have taken loans, they have to repay, isn't it? All those who have not repaid, of course, till they are paid, we can consider that way. Here is a case where people have applied for loans. 30th March is coming nearer. If 30th March expires, the subsidy portion expires. Therefore, those 513 applications have to be consi-ered as they are fresh applicants and as they have not defaulted. Your

point of getting deposits is also there. You are collecting by force. You have to consider the 513 appplications, or else the subsidy portion gets expired.

1-20p. శ్రీ ఎన్. అమరనాథ్ రెడ్డి :— అధ్యక్షా, సుమారు 70 వేలువాళ్ళకు ఈ సంవత్సరం ఇచ్చేదానికి అర్హతవుంది ఆ లాండ్ మార్టిగేజ్ బ్యాంకుకు అయినా కూడా అక్కడ వున్న వాస్తవ పరిస్థితులను దృష్టిలో పెట్టుకొని ఎస్.ఎఫ్.డి.ఎ. సబ్సిడీ పోర్షన్‌ను కూడా మనం పూర్తిగా యుటిలైజ్ చేసుకోవాలనే ఉద్దేశంతో వారికి 140 అప్లికేషన్సు తీసుకొని, వారికి అర్హత లేకున్నా 140 అప్లికేషన్సు ఎంటర్‌టెయిన్ చేసి సుమారు ఆరు లక్షలరూపాయలు ఇవ్వడానికి కార్యక్రమం చేపట్టబడింది. ఎన్నో సందర్భాలలో ఎన్నో ప్రదేశాలలో మనం ఇటువంటి సందర్భాలలో అలా చేయవలసిన అవసరంవుంది. ఇంతకన్నా ఎక్కువగా ఇచ్చే అవకాశాలు ఏమైనా ఉంటే నేను అధికారులతో సంప్రదించి ప్రయత్నం చేస్తాను.

శ్రీ పూల సుబ్బయ్య :—అధ్యక్షా, అర్హత లేకపోవడం ఏమిటి ? అర్హత లేకపోవడం అనే ప్రశ్న లేదు.

Mr. Deputy Speaker :—The Minister is assuring you.

Sri N. Amaranatha Reddy ;—You can not force me to issue orders here.

శ్రీ పూల సుబ్బయ్య :—అధ్యక్షా, మేము ఫోర్సు చేయడంలేదు. గట్టిగా అడిగితే ఫోర్సు చేసినట్టుకాదు, అక్కడ 518 మంది రైతాంగానికి సబ్సిడీ పోర్షనువుంది మనం ఇవ్వవలసింది లోను పోర్షను లేకపోతే సబ్సిడి మార్చి ఆఖరునాటికి ఎక్స్‌పైర్ అయిపోతుంది. అందువల్ల రైతాంగాన్ని దృష్టిలో పెట్టుకొని ఈ విషయాన్ని చూడాలని కోరుతున్నాను.

శ్రీ ఎన్. అమరనాథ రెడ్డి :—అధ్యక్షా, పేద రైతుల విషయంలో, చిన్నవారి విషయంలో వారికన్నా ఈ ప్రభుత్వానికి, ఈ పార్టీకి ఎక్కువ బాధ్యత వుంది. అందువల్లే బ్యాంకుకు అర్హత లేకపోయినా చిన్నరైతులకు సహాయం చేయాలనే ఉద్దేశంతో, రిజర్వు బ్యాంకు నుంచి తీసుకొనడానికి అర్హత లేకపోయినా ల్యాండ్ మార్టిగేజ్ బ్యాంకులో నిధులేకాకుండా, స్టేట్ అగ్రికల్చరల్ డెవలప్‌మెంట్ బ్యాంకు దగ్గరవుండే నిధులతో, సబ్సిడీ పోర్షన్ వస్తుందనే సదుద్దేశంతో చిన్నకారు రైతులకు సహాయం చేయాలనే సదుద్దేశంతో 70 వేల రూపాయలు మాత్రమే ఇవ్వడానికి అర్హతవున్నప్పటికీ ఆ బ్యాంకు 6 లక్షల రూపాయలు ఇవ్వడం జరుగుతోంది అయినా కూడా సన్నకారు రైతులకు సహాయం చేసేందుకు ఇంకా అవకాశం వుంటే ఈ ప్రభుత్వం ప్రయత్నం చేస్తుందని చెబుతున్నాను.

PAPERS LAID ON THE TABLE

Smt. B Sarojini Pulla Reddy :—Sir, I beg to lay on the Table copy of the amendment to the Andhra Pradesh Municipalities (Appointment of Standing counsels, Payment of Fees and Travellin·

Allowance and procedure for filing of appeals in (Civil Cases) Rules 1968, issued in G.O.Ms· No. 1125, M.A., dated 29-11-1979, and published at pages 1-2 in the Rules Suplement to Part-1 of the Andhra Pradesh Gazette dated 3-1-1980 as required under section 327 (2) of the Andhra Pradesh Municipalities Act, 1965.

Mr. Deputy Speaker :-Papers laid.

PRESENTATION OF PETITIONS

శ్రీ ఎన్. ఎన్. ఎన్. రెడ్డి:—అధ్యక్షా, నేను ఒక పిటిషన్‌ను సమర్పిస్తున్నాను.

Mr. Deputy Speaker;—Petition presented.

GOVERNMENT BILL

The Minimum Wages (Andhra Pradesh Amendment) Bill, 1980.

Sri G. Venkataswamy:-Mr. Deputy Speaker, Sir, I beg to move for leave to introduce the Minimum Wages (Andhra Pradesh Amendment) Bill, 1980.

Mr. Deputy Speaker :—Motion moved.

The question is :

" That leave be granted to introduce the Minimum Wages (Andhra Pradesh Amendment) Bill, 1980."

The Motion was carried and the Bill was introduced.

ANNUAL FINANCIAL STATEMENT (BUDGET)FOR 1980-81
VOTING OF DEMAND FOR GRANT
Medical and Health Services

Sri A. Madan Mohan:—Sir, I beg to move:

" That the Government be granted a sum not exceeding Rs. 100,28,46,000 under Demand No. XXI—Medical and Health ervices.

Mr. Deputy Speaker :—Demand moved. Now the Members may move their cut motions.

Sri Ch. Rajeswara Rao:—Sir, I beg to move;

To reduce the allotment of Rs. 100,28,46,000 for Medical & Health Services by Rs. 100.

For failure to increase the bed-strength of the taluk headquarters hospital, Anakapalli, Visakhapatnam District to 30 despite the dire need for the same.

To reduce the allotment of Rs. 100,28,46,000 for Medical & Health Services by Rs. 100.

ప్రకాశం జిల్లా మార్కాపురం పట్టణములో 30 పడకల ఆస్పత్రిని నెలకొల్పక ప్రజా ఆరోగ్య పరిస్థితులను తీర్చుటలో జాప్యము చేస్తున్నందుకు నిరసనగా—

Sri Poola Subbaiah :—Sir, I beg to move;

To reduce the allotment of Rs. 100,28,46,000 for Medical & Health Services by Rs. 100.

మెదకు జిల్లా నర్సాపూరు తాలూకా హాతినూరులో ఆయుర్వేద దవాఖాన ఇంతవరకు పున నిర్మాణము చేయనందుకు, 2 లక్షల విలువగల భవనము శిథిలమయ్యే పరిస్థితి ఏర్పడినందుకు నిరసనగా—

To reduce the allotment of Rs. 100,28,46,000 for Medical & Health Services by Rs. 100.

మెదకు జిల్లా నర్సాపూరులో వున్న ప్రాథమిక ఆరోగ్య కేంద్రముకు మరియు తాలూకా కేంద్రములో వున్న హాస్పటలుకు అవసరమైన మందులు కేటాయించనందుకు నిరసనగా—

To reduce the allotment of Rs. 100,28,46,000 for Medical & Health services by Rs. 100.

తాలుకా నర్సాపూర్ కేంద్రములో 30 బెడ్సుగల హాస్పటల్ అభివృద్ధి చెయ్యనందుకు నిరసనగా—

To reduce the allotment of Rs. 100,28,46,000 for Medical & Health Services by Rs. 100.

గ్రామం హాతినూరు మెదకుజిల్లా తాలుకా నర్సాపూరంలో డొనేషన్ పథకము క్రిందట డిస్పెన్సరీ ప్రతిపాదనలు ఇంతవరకు మంజూరు చెయ్యనందుకు నిరసనగా—

To reduce the allotment of Rs. 100,28,46,000 for Medical & Health Services by Rs. 100.

తాలుకా నర్సాపురంలో కాడిపల్లి ప్రాథమిక ఆరోగ్య కేంద్రము మరియు శివంపేట ప్రాథమిక ఆరోగ్యకేంద్రములో దంత డాక్టర్లను నియమించనందుకు నిరసనగా—

To reduce the allotment of Rs. 100,28,46,000 for Medical & Health Services by Rs. 100.

ప్రతిగ్రామానికి ఒక మిడ్‌వైఫ్‌ను ఏర్పరచనందుకు నిరసనగా—

Sri K. Govinda Rao :—Sir, I beg to move;

To reduce the allotment of Rs. 100,28,46,000 for Medical & Health Services by Rs. 100.

For having failed to ensure economy in Medical and Health Department by removing superfluous posts of Additional Directors of Medical & Health Services and Epidemiologists who are not turning out any work.

To reduce the allotment of Rs. 100,28,46,000 for Medical & Health Services by Rs. 100.

For having failed to pay the wages to Mazdoors in Anantapur District engaged in Spraying during anti encephalities measures as a result the poor labourers are put to great hardships.

To reduce the allotment of Rs. 100,28,46,000 for Medical & Health Services by Rs. 100.

For having failed to detect and curb corruption in Medical & Health Department in the regional offices in respect of promotions and transfers,

To reduce the allotment of Rs. 100,28,46,000 for Medical & Health Services by Rs, 100.

For having failed to take action on the DM aud HO Anantpur for his negleet of encephalities in Anantpur District from January, 1979 onwards as a result the epidemic become severe and claimed large number of lives.

To reduce the allotment of Rs. 100,28,46,000 for Medical & Health Services by Rs. 100.

For having failed to take action on Additional DM and HS (CD) for his failure to keep BHC Pyrathrum M.L. Oil Etc. much in advance when an alert from Director NICD Delhi 1978 itself was received regarding impending encephalities epidemic.

To reduce the allotment of Rs. 100,28,46,000 for Medical and Health Services by. Rs.100

For having failed to take action on Assistant Director M&HS (EPD.) when he was not discharging his duties regarding study of epidemics like encephalities reported from Anantapur, Chittoor and other Districts from February, 1979.

To reduce the allotment of Rs.100,28,46,000 for Medicel and Health Services by Rs.800

For having failed to detect and take action on bogus purchases and purchase of sub standard material through corrupt practices

including condemnation of running vehicles in State Health Transport Organisation.

To reduce the allotment of Rs. 100,28,46,000 for Medical and Health Services by Rs.100

For having failed to take action on the Director of Medical and Health Services in allowing Regional Director Cuddapah to promote Surveillance Inspector while under suspension in Anantapur District

To reduce the allotment of Rs.100,28,46,000 for Medical and Health Services by Rs.100

For having failed to take action on the Additional Director Medical and Health Services (CD) for failure to detect and notify encephalities epidemic it time.

To reduce the allotment of Rs.100,28,46,000 for Medical and Health Services by Rs.100

For having failed to take action on Regional Director of Medical and Health Services, Cuddapah to detect and take prompt action till November and in Anantapur District, Chittoor District when encephalitis cases stated oecuring from September, 1979.

To reduce the allotment of Rs.100,28,46 000 for Medical and Health Services by Rs.100

For allowing the State Health Transport Organisation with large number of posts withont running fleet of vehicles.

To reduce the allotment of Rs.100,28,46,000 for Medical and Health Services by Rs.100

For having failed to ensure planned and uniform tours of State Officers in the Medical and Health Department covering all the Districts.

To reduce the allotment of Rs. 100,28,46,000 for Medical and Health Services by Rs.100

For having failed to supply M.F.2 forms and other field enquipment and forms to Basic Health works and surveiilance workers in N.M.E.P. as a result of which field work is suffering.

Sri B.Machender Rao:—Sir, I beg to move.

To reduce the allotment of Rs.100,28,46.000 for Medical and Health Services by Rs.100

For not taking the effective steps to eradicate the Mosquito menace.

To reduce the allotment of Rs. 100,28,46,000 for Medical and Health Services by Rs. 100

For not sanctioning funds for construction and its comlction of the out-patients Dapartment of Gandhi Medical Hospital, Secunderabad.

To reduce the allotment of Rs. 100,28,46,000/- for Medical and Health Services by Rs.100

Delay in starting the 45 beded hospital at Malakajgiri, Hyderabad.

Sri B.Niranjana Rao:—Sir, I beg to move.

To reduce the allotment of Rs.100,28,46,000/- for Medical and Health Services by Rs.1

For not upgrading Primary Health Centre at Chinnapandraka in Krishna District.

To reduce the allotment of Rs. 100,28,46,000/- for Medical and Health Services by Rs.100

For not providing another Primary Health Centre in Bantumilli Samithi, Krishna Distrtct.

Sri V.Sobhanadresswaro Rao:—I beg to move.

To reduce the allotment of Rs.100,28,46,000/- for Medical and Health Services by Rs.100

For the failure of the Government to take up construction of hate Sri Kakani Venkataratnam Memorial Hospital at Gunadala for which land is allocated near Vijayawada, Krishna District.

To reduce the allotment of Rs.100,28,46 000/- for Medical and Health Services by Rs.100

For the failure of the Govenment to start a 30 bed hospital at Vyyuru which is head quarters of Pancayat Samithi and taluk and with about twenty thousand population.

Mr. Deputy Speaker:—Cut motion moved.

శ్రీ కె. గోవిందరావు (అనకాపల్లి) :— అధ్యక్షా, 100 కోట్ల రూపాయల 11-10 a.m.
పద్దును హెల్తు అండ్ మెడికల్ సర్వీసెస్ కోం మూవ్ చేయడం జరిగింది. అయితే యివాళ మన రాష్ట్రంలో ఉన్నటువంటి పరిస్థితులను దృష్టిలో పెట్టుకొ

న్నప్పుడు ఈ మొత్తము మన వైద్య ఆరోగ్య సర్వీసెస్‌ను సమర్ధవంతంగా నడిపించి మన ప్రజానీకానికి యావన్మందికి అవసరమైన హెల్తు అండ్ మెడికల్ రిలీఫ్‌ను అందించేందు ఈ మొత్తం సరిపోతుందా లేదా అని జాగ్రత్తగా ఆలోచించవలసిన అవసరం. అందరికి తెలుసు. మనరాష్ట్రంలో పట్టణాలు కొన్ని పెరిగిపోతు న్నాయి. ఇండస్ట్రియలైజేషన్‌తోపాటు పట్టణాలు పెరుగుతున్నాయి. దానితో పాటు కొన్ని సమస్యలు ఉత్పన్నం అవుతున్నాయి. ముఖ్యమైనది పొల్యూషన్. అట్లాగే జనాభా పెరిగిపోతున్నది అన్ని గ్రామాలలో అన్ని పట్టణాలలో మాకు అందుతున్న సమాచారం బట్టి వైద్య సదుపాయం ఏమి చేరడంలేదని. అన్ని వైపుల నుంచి కనిపిస్తున్నటువంటిదే. వేరే చెప్పనక్కరంలేదు. తాలూకా హెడ్ క్వార్టర్స్ హాస్పటల్‌గాని, ప్రైమరి హెల్తు సెంటర్స్‌గాని, డిస్ట్రిక్టు హెడ్ క్వార్టర్స్ హాస్పటల్స్ మొత్తం అన్నివైపుల నుంచి ఎక్కడకు వెళ్లినప్పటికి కొరత ఎక్కువగా వున్నది. మందులు చాలడం లేదు. నర్సులు లేరని, లాబ్ టెక్నిషియన్స్ లేరని రకరకాల మాటలు వినిపిస్తున్న సంగతి తెలుసు. పట్టణాలు ఎప్పుడైతే ఎక్స్‌టెన్‌షన్స్ వస్తున్నాయో అప్పుడు స్లమ్స్ పెరుగుతు న్నాయి. వాటికి డ్రైనేజ్ సౌకర్యాలు కలిగించగలుగుతున్నామో అంటే కలిగించలేకపోతున్నాము. ఎక్కడ చూసినప్పటికి అసంతృప్తి హెచ్చు అవుతున్నది మనం పెడుతున్నటువంటి ఖర్చు చూస్తే we are not even touching the fringe of the problem. ఇవ్వాళ మనకు తెలుసు, టి.బి. వున్నది. 1960 నుంచి 78 లోపల టి. బి. యిన్‌సిడెంట్స్ ఏడురెట్లు పెరిగిపోయింది. అలాగే మలేరియా, లెప్రసి. మనం యిస్తున్నటువంటి మెడికల్ సర్వీసెస్ సరిపోతాయా ? ఎంతవరకు సరిపోతాయనేది ఆలోచించాలి. ప్రతి సంవత్సరం ఈ బడ్జెట్స్‌లో 4. 5 పర్సంట్ ఖర్చు పెడు తున్నాము. ఈ సంవత్సరం ప్రత్యేకంగా ప్రొటెక్టెడ్ వాటర్ సప్లయి స్కీమ్ గురించి పెడుతున్న ఖర్చు వదిలివేస్తే మిగిలినటువంటి మన బడ్జెట్‌లో 5, 10 పర్సంట్ తప్ప అంతకుమించి ఖర్చు చేయడం లేదు అది ఏ మాత్రము కూడ చాలడం లేదని స్పష్టంగా మనవి చేస్తున్నాను. మనకు కావలసిన ప్లానింగ్ ఏ విధంగా చేస్తున్నాము ? మన ప్రయారిటీస్ ఏ విధంగా ఫిక్స్ చేస్తున్నాము. మనం పెడుతున్నటువంటి ఖర్చు కూడ దేనిపైన స్ట్రెస్ అవ్వాలి దేనిపైన తగ్గించాలి ? అని మన రాష్ట్ర పరిస్థితిలో జాగ్రత్తగా ఆలోచన చేయాలి. చేయకపోతే చాల అన్‌ఈవెన్ డెవలప్‌మెంట్ జరుగుతుందని ఆ లిమిటేషన్స్‌లోనే మనం చేయవలసి వున్నది ప్రజలకు కావలసినటువంటిది, అందుబాటులో ఉండే టటువంటి పద్ధతిలో ఆరోగ్య వైద్య సర్వీసులో తీసుకువెడుతున్నామా అని ఆలోచించాలి. మనకు గీటురాయి ఏమిటి ? గ్రామాలకు వెళ్ళి ఆ గ్రామాలలో మా హాస్పటల్ ద్వారా కావలసిన కనీస వైద్య సదుపాయం కనీస సదుపాయం కలగడం అనేదే గీటురాయి. అది లేదనేది స్పష్టంగా కనిపిస్తున్నది. హెల్తు అండ్ మెడికల్ సర్వీస్‌లో ప్రధానమైన మూడు యాస్పెక్టు వున్నాయి 1. ప్రివెంటివ్. 2. ప్రమోషన్ అండ్ 3. క్యూరేటివ్. ఈ మూడింటిలో

దేనిమీద కాన్‌సెన్‌ట్రేట్ చేస్తున్నాము ? ఇన్ని సంవత్సరాలుగా వైద్య ఆరోగ్య సర్వీసులను డెవలప్ చేస్తున్నప్పటికి ప్రధానమైన కేంద్రీకరణ మూడవదానిపైన తప్ప మిగిలిన వాటిపైన కేంద్రీకరణ చేయడం లేదు. దానివల్ల చాల నష్ట పోతున్నాము. ప్రివెన్‌సెన్ అనేది జరగకపోవడంవల్ల అనేక రోగాలు తెచ్చుకోవడం క్యూరేటివ్ కొరకు ఎక్కువ పెట్టి తగిన సర్వీసెస్ అందించకపోవడం అనేది కనిపిస్తున్నది. మనం సరైన డైరక్షన్‌లో వెడుతున్నామా లేదా అని సభదృష్టికి తీసుకువస్తున్నాను. దేనిపైన ప్రయారిటీస్ ఫిక్స్ చేయాలి. దేనిపైన ఎక్కువ కేటాయించాలి. దేనిపైన స్ట్రెస్ చేయాలనేది మొత్తం హౌస్ అంతా ఆలోచించవలసిన అవసరం వున్నదని మనవిచేస్తున్నాను. ఇప్పటికైనా ప్రివెంటివ్ మెజర్స్ పైన, ప్రమోషనల్ యాస్పెక్ట్స్ పైన కాన్‌సెన్‌ట్రేట్ చేసి మనయొక్క ఓరియంటేషన్ అంతా మార్చాలని మనవిచేస్తున్నాను. ఇతర దేశాలతో పోలిస్తే మనం చాల వెనుకబడి ఉన్నాము. నేను సోవియట్ యూనియన్‌కు వెళ్ళాను అక్కడ వెళ్ళినటువంటి వారికి మోషన్ వగైరా టెస్టు చేస్తారు, దానిని లేబరేటరికి పంపిస్తే రిపోర్టు వచ్చినది. హుక్ వరమ్ వున్నదని రిపోర్ట్ వచ్చినది. మనం యిక్కడ హుక్‌వరమ్ ఉన్నదంటే ఖాతర్ చేయము. అది వారు చాల సీరియస్‌గా తీసుకొని సెగ్రిగేట్‌చేసి ఒకచోట క్వారన్‌పెట్టి, నాలుగురోజులు ట్రీట్‌చేసి అది లేదని అన్న తరువాత నలుగురిలోకి విడిచిపెట్టారు. అక్కడున్నటువంటి పరిస్థితులు యిక్కడ ఉన్నాయని చెప్పడంలేదు. ప్రయారిటీస్ చేసే విషయంలో తప్పనిసరిగా ఆలోచించవలసిన అవసరం వున్నదని మనవి చేస్తున్నాను. ఈ ప్రివెంటివ్ అండ్ ప్రమోషనల్ యాస్పెక్ట్స్ చేయడంలో ఈ సంవత్సరం బడ్జెట్‌లో బాగా కేటాయింపు చేశాము, ఎక్కువ ప్రొటెక్టెడ్ వాటర్ సప్లయి స్కీమ్స్ అని అనవచ్చు. ఇందులో కూడ రెండురకాలు జరిగినాయి. దురదృష్టవశాత్తు కొంతమంది బాగా పలుకుబడి ఉన్నటువంటి వారికి, సెంట్రల్ అసిస్టెన్స్ ప్రోగ్రామ్ క్రింద ప్రొటెక్టెడ్ వాటర్ సప్లయి స్కీమ్స్ వచ్చాయి. పలుకుబడి లేనివారికి కంట్రిబ్యూషన్ సిస్టమ్ అమలు జరుపుతాము అని, ఎంత డబ్బు తీసుకురాగలరని ఒక పంచాయితికి వెళ్ళాను, ఎన్ని రకాల టాక్స్‌లు వేసిన కావలసిన డబ్బు రాలేదు. రు. 8 లక్షలు స్కీమ్ అయితే రు. 4 లక్షలు కట్టమంటే ఎక్కడనుంచి తీసుకువచ్చి కడతారు ? కనుక అంతటితో మనం సంతృప్తి పడడానికి వీలులేదు. మిగిలినటువంటి సెంట్రల్లి స్పాన్సార్డ్ స్కీమ్స్ గాక మిగిలిన వాటికి కూడ తగిన సహాయం చేసి ప్రొటెక్టెడ్ వాటర్ సప్లయి స్కీమ్ యిప్పటికైనా ప్రారంభించేందుకు యింకా ఎక్కువ కేటాయింపు చేసి త్వరితంగా కంప్లీట్ చేయవలసిన అవసరం ఉన్నదని మనవిచేస్తున్నాను.

ఎన్. ఎమ్. ఇ. పి. విషయంలో 1967 సంవత్సరానికి—దోమలు నివారణకు 11-20 a.m.
బేసిక్ హెల్తు వర్కర్స్ వెళ్లి ఒక్కొక్క ఇంటి గోడలమీద వ్రాయడం వగైరా చేసి అవసరమైన కొంత మార్పులు చేశారు. అది ఎఫెక్టివ్‌గా పని చేసింది. చాలవరకు తగ్గింది, మలేరియా యిన్సిడెంట్సు తగ్గాయి. స్మాల్‌ఫాక్స్ అట్లాగే చేశాము. మలేరియాకు సంబంధించినంతవరకు 1967 నాటికి చాలవరకు

తగ్గినది. తరువాత దానిపైన స్ట్రైక్ తగ్గించాము. వారందరిని పి.హెచ్.సి. కు పంపించాము. తరువాత మళ్ళ మలేరియా వర్క్ ప్రారంభించారు. 1974 లో 18 వేల కేసులు కనిపిస్తున్నవి. 1977 నాటికి మూడు లక్షలకు పెరిగిపోయింది. ఒక కార్యక్రమం గలపెట్టినప్పుడు యిటువంటి ట్రాపికల్ కంట్రీలో, యిటువంటి ఎపిడమిక్ వచ్చినప్పుడు పూర్తిగా రాకుండా చేయడానికి చర్యలు తీసుకోవాలి ఇప్పుడు పెరిగిపోయింది కాబట్టి దానికోసం స్ట్రైక్ చేసి కొత్త కార్యక్రమం అమలుజరపడానికి ప్రయత్నం చేస్తున్నారు. గత సంవత్సరం కన్న కొంతవరకు తగ్గిందని నోట్‌లో చెప్పారు. ఇటువంటి కార్యక్రమాలు చేసినప్పుడు అన్నిరకాల ఎక్స్‌పెరిమెంట్స్ చేసి డబ్బు వృథా చేయనట్లుగాక పూర్తి అయ్యేటట్లు చేయాలని మనవిచేస్తున్నాను. ప్రైమరీ హెల్తు సెంటర్స్ విషయంలో నాది ఒక సజెషన్ వున్నది పబ్లిక్ హెల్తు గురించి ప్రివెంటివ్ యాస్పెక్టు జాగ్రత్తగా కాపాడడానికి, ప్రమోషనల్ యాస్పెక్ట్స్ డెవలప్ చేయడానికి, ప్రైమరీ హెల్తు సెంటర్స్‌లో కాన్సన్‌ట్రేట్ చేసి వాటికి వసతులు సప్లయిచేసి, అన్నిరకాల యింప్రూవ్‌మెంట్స్ చేసి ప్రత్యేకమైన ప్రయారిటి యిచ్చి పెడితే బాగా ఉంటుందని మనవిచేస్తున్నాను. క్యూరేటివ్ యాస్పెక్టు గురించి తీసుకున్నప్పుడు గ్రామాలలో ఏవిధంగా వున్నది అనేది చూద్దాము ఒక మాటలో చెప్పాలంటే- పిరమిడ్‌ను తిరగేసి నిలబెడితే ఎట్లా వుంటుందో అట్లా ఉంటుందని నా భావన. ఎందుకంటే - మనం ఒకవైపున సూపర్ స్పెషాలిటీస్, స్పెషాలిటీస్, ఎన్నెన్నో సొఫిస్టికేటెడ్ ఇన్‌స్ట్రుమెంట్స్ కొని తీసుకువస్తున్నాం. కాని వాటిని ఉపయోగించలేకపోతున్నాం. స్పెషాలిటీస్, సూపర్ స్పెషాలిటీస్ తీసుకురావడం తప్పు అనడం లేదు. అయితే మన సమస్య లేమిటి, మనం వాటిని ఏ విధంగా పరిష్కరించాలి, మన అవసరాలేమిటి, వాటిని మనం ఏ విధంగా ఎక్సెడ్ కావాలి? యీ విషయాలను మనం ముందు చాలా జాగ్రత్తగా ఆలోచించిన తరువాత వీటికి ప్రయారిటీ ఇవ్వవలసి వుంటుంది. అంతేగాక, స్పెషాలిటీస్, సూపర్ స్పెషాలిటీస్ ఏర్పాటు చేసుకున్నతరువాత, మోడరన్ ఎక్విప్‌మెంట్ తీసుకువచ్చిన తరువాత, వాటిని వుపయోగించుకోవడం గురించి కూడా మనం ఆలోచించవలసిన అవసరముంటుంది. ఈ విషయం ప్రత్యేకంగా నేను ఎందుకు చెబుతున్నానంటే - గ్రామాలలో వైద్య సహాయం సరిగా లేక, హృదయవిదారకరమైన పరిస్థితి వుంది ఈ మధ్య నేనొక గ్రామానికి వెళ్ళాను. అదొక పి.హెచ్.సి. సబ్-సెంటర్. వారు - మాకు సబ్-సెంటరు వుంది; కొంత డబ్బు సమితి ఇస్తున్నది. డాక్టరుగారికి జీతం మాత్రం ఇవ్వడంజరుగుతున్నది. మందులకు మాత్రం నయాపైస లేదు మమ్ముల్ని ఏమి చెయ్యమంటారు; ఇక్కడ ఆసుపత్రి వున్నది అనడం కంటే తీసివేయడం మంచిది, రాష్ట్రంలో సబ్-సెంటర్సు ఇట్లా వుంచడం కంటే తీసివేయడం మంచిది, ఇవి దండగ అని వ్రాసి చెప్పారు. ఇది చాలావాస్తవం. ఈవిధంగా ఒకవైపున కావలసినమందులు సప్లయ్ చెయ్యలేని పరిస్థితి వుండగా, మరొకవైపున సూపర్ స్పెషాలిటీస్ తీసుకొచ్చి

అర్బన్ ఏరియాస్‌లో పెడుతున్నారు. అది తప్పు అని నేను అనడం లేదు, కాని గ్రామాలలో కనీసంగా కావలసిన మందులు సప్లై చేయలేని దశలో వున్నప్పుడు యిది సరియైన పద్ధతేనా, ఇది లాప్‌సైడెడ్ వ్యవహారం కాదా ? ఆలోచించవలసిందిగా కోరుతున్నాను. గ్రామాలలో కనీస వైద్య సౌకర్యం కల్పించవలసిన అవసరం అత్యంత ప్రధానమైన విషయం. 5 వేల పాపులేషన్‌కు ఒక సబ్-సెంటర్ పెడతామంటున్నారు. ఇదెట్లా సాధ్యమో నాకు అర్థం కావడం లేదు. ఉన్న సబ్-సెంటర్సులోనే మందులు లేకపోతే ఇంకెవరితో చెప్పుకోవాలి ? దిక్కెవరు ? ఇదివరకు కమ్యూనిటీ హెల్తు వర్కర్సు ప్రోగ్రాము అని గ్రామాలలో తీసుకున్నారు. అది రాజనారాయణ్ గారు వున్నప్పుడు తీసుకున్న స్కీము. దాని గురించి ఒక మాట చెప్పాలి అది ఆచరణలో వీలుకాదు, వుపయోగం లేదు. దానివలన అనుకున్న ఫలితాలు రావు 10 వేల మందికి ఒకరు చొప్పున పెట్టారు. వారికి యాభై రూపాయలు జీతము. మందులు మాత్రం లేవు. అందువలన ఇది దండగ అయిపోతున్నది, ఏవిధంగాను గ్రామాలలో మెడికల్ రిలీఫ్ అందడ లేదు. అందుచేత నాదొక సూచన—నేను దీని ఎందుకు చెబుతున్నానంటే, ఇవాళ ఉన్న చిన్న డిస్‌పెన్సరీస్ ఓపెన్ చెయ్యడము కూడా చాలా పెద్ద సమస్య అయిపోయింది కంట్రిబ్యూషన్ కావాలంటారు, బిల్డింగు కావాలి అట్లా చిన్న డిస్‌పెన్సరీస్ ఓపెన్ చేయడము కూడా సమస్య అయిపోయింది. అందుకని, యీ ఎ ఎన్ ఎం బేసిక్ హెల్తు వర్కర్సుకు—వారికి అవసరమైన మందులు యిచ్చి, వారిద్వారా గ్రామాలలో మెడికల్ రిలీఫ్ ఇప్పించడానికి ప్రయత్నము చెయ్యాలి. అలాగే యీ పి.హెచ్.సి లను స్ట్రెంధన్ చెయ్యాలని, వాటి కండిషన్స్ ఇంప్రూవ్ చెయ్యాలని చెబుతున్నాను అక్కడ ముగ్గురు డాక్టర్సును పెడుతున్నారు వారు ఏమిటి చేస్తున్నారో పరిశీలించి, ఒక సెపరేట్ డైరెక్టొరేట్‌ను ఏర్పాటు చేసి, వీటిని అభివృద్ధి చెయ్యడానికి ప్రయత్నించాలి ఇవాళ తాలూకా హెడ్ క్వార్టర్సు ఆసుపత్రి పరిస్థితులే గమనించండి—ఒక హెడ్ క్వార్టర్సు ఆసుపత్రి—30 బెడ్సుది కావాలంటే ఎంత కష్టముగా వున్నదో నాకు తెలుసు: నావద్ద వివరాలున్నాయి. ఎంత డబ్బు యిస్తారు అంటారు. ఆ డబ్బు ఎక్కడ నుంచి తేవాలి? డ్రౌట్ ఎఫెక్టెడ్ ఏరియా అయితే వారు కంట్రిబ్యూషన్ ఎక్కడ నుంచి తీసుకువస్తారు? 75 వేలు తీసుకురమ్మంటున్నారు. కాబట్టి, తాలూకా హెడ్ క్వార్టర్సు హాస్పిటల్సు ఇంప్రూవ్ చెయ్యాలని, క్రింద నుంచి ఇంప్రూవ్ చేసుకోకుండా, పైన సూపర్ స్పెషాలిటీస్ ఏర్పాటు చేయడం వలన ప్రయోజనం లేదని మనవిజేస్తున్నాను. అనకాపల్లి తాలూకా హెడ్ క్వార్టర్సు ఆసుపత్రి వుంది. ఆ బిల్డింగుపై మొక్కలు మొలుస్తున్నాయి. చూసేవారు లేరు. 75 వేల జనాభా, 30 బెడ్సు కావాలంటే యిస్తామని ప్రకటనలు చేశారు. ఈ నోట్‌లో కూడా చెప్పారు—కాని ఆ 30 బెడ్సు వచ్చేటప్పటికి ఎన్ని సంవత్సరాలు పడుతుందో చెప్పలేము. కాబట్టి, తాలూకా హెడ్ క్వార్టర్సు ఆసుపత్రులపై ఎక్కువ కేంద్రీకరణ చెయ్యాలని మనవి జేస్తున్నాను. ఎక్కువ డబ్బు యివ్వాలి డబ్బంతా సిటీలో వున్న వాటికే ఇవ్వడం కాకుండా, క్రింద గ్రామాలలో,

తాలూకాలలో కేంద్రీకరిస్తే డిస్ట్రిక్టు హెడ్ క్వార్టర్సు ఆసుపత్రులపై కొంత రష్ తగ్గుతుంది. మాకు కె.జి.హెచ్. వున్నది. ఎప్పటి నుంచో ఆ పేరు అట్లాగే వుంది, అది మారిస్తే బాగుంటుంది. విశాఖపట్నములో చాలా పురాతనమైన హాస్పిటల్ యిది. దాని ఫిట్ నెస్ లేని మన్యాలే చూశాను. మెయింటెనెన్సు బాగా లేదు. అక్కడ దాని అవసరాలేమిటో చూసి, ఆ పరిస్థితులను సరిచేసి, దానిని అభివృద్ధి చేసి, అవసరమైనంత డాక్టర్సును, నర్సెస్ ను నియమించి ఇటువంటి రీజినల్ హాస్పిటల్స్ ను డెవలప్ చెయ్యాలని మనవి జేస్తున్నాను.

11-30 a m ఇంక, మాకు మంత్రిగారిచ్చిన నోట్ లో కింగ్ కోటి హాస్పిటల్ గురించి చెప్పారు. 750 బెడ్స్ అన్నారు. ఇది ఎందుకు పెడుతున్నారో నాకు తెలియదు. హైదరాబాదులో మరొక హాస్పిటల్ పెట్టడానికి ఎవరికీ అభ్యంతరము వుండదు. అయితే 2000 సంవత్సరము వచ్చేటప్పటికి ఆనాడు హైదరాబాదు జనాభా ఎంత వుంటుందో ఆనాటికి సరిపోయే పద్ధతిలో కింగ్ కోఠిలో ఒక ఆసుపత్రి పెట్టాలనే ఆలోచన ఎందుకు కలిగిందో నాకు తెలియడం లేదు. ఇది చాలా యాంటిక్విటెక్ పూరాతనమైన బిల్డింగు పడిపోతున్న బిల్డింగు. ఆ ముసలి ముత్తయిదువుకు తీసుకొచ్చి కొత్త చీర కట్టి పెండ్లి వదనం తీసుకువచ్చే ప్రయత్నం ఎవరిని తృప్తిపరచడము కొరకు చేస్తున్నారు? ఈ పాతపడిపోయిన బిల్డింగుకు తీసుకోవడమెందుకని ప్రజలు అనేక విధాలుగా అనుకుంటున్నారు. ప్రతి సంవత్సరము ఎంతో ఖర్చు మెయింటెనెన్స్ కొరకు అయ్యే యీ బిల్డింగు ఎందుకు తీసుకున్నారని అనుమానపడుతున్నారు. అంతకంటే దానిపై నేను ఎక్కువ చెప్పలేను. అంతకంటే, వరంగల్లులోను, విశాఖలోను, కర్నూలులోను యిటువంటి ప్రాంతాలలో రీజినల్ హాస్పిటల్స్ పెట్టవచ్చును గదా, డిస్ట్రిక్టు హెడ్ క్వార్టర్సులో రీజినల్ హాస్పిటల్స్ పై ఎందుకు ఖర్చు పెట్టకూడదని? అలాగే, ఆలిండియా ఇన్ స్టిట్యూట్ ఆఫ్ మెడికల్ సైన్సెస్ పాటర్న్ లో అల్లోపతిక్ హాస్పిటల్స్ లో ఒక ఇనిస్టిట్యూట్ పెడతామని చెప్పారు. దాని వివరాలు ఇవ్వలేదు. ఏరూపములో అది పెట్టబోతున్నారు? దానికొక కమిటీని వేస్తారా? అందులో రిసెర్చి ప్రధానంగా ఉంటుందా? అందులో ఎవరిని వేస్తారు? ఎవరికి ఉద్యోగాలు లభిస్తాయి అందులో? అప్పుడే దానిపైన ఆందోళన పడుతున్నారు. ఆలిండియా ఇన్ స్టిట్యూట్ ఆఫ్ మెడికల్ సైన్సెస్ వంటిది ఇక్కడ ఏర్పాటు చేయడము సంతోషదాయకమే, దానినెవరూ కాదనరు. కాని, దాని స్వరూపం ఎట్లా వుంటుందని చాలా మంది భయపడుతున్నారు. ఒకసారి అందులో ఉద్యోగము దొరికితే ఇంక బయటకు వెళ్లనక్కరలేదు. అధికారములో వున్న వారిని పట్టుకుని, వారి ప్రాపుతో అందులో ఉద్యోగము సంపాదిస్తే యింక ట్రాన్స్ ఫర్స్ బాధ వుండదు. డైరెక్టొరేట్ చుట్టూ తిరగవలసిన అవసరము వుండదు, అందువలన ఇప్పుడే పెద్దవారికి ప్రసాదాలు, ఫలహారాలు ఇచ్చుకుని సంపాదిస్తారా? అని చాలా మందిలో యాంగ్జయిటీ వుంది, దీనిని తొలగించవలసిందిగా మంత్రిగారిని నేను కోరుతున్నాను.

అలోపతి మాత్రమే కాకుండా యునాని, ఆయుర్వేదంవంటి విధానాలున్నాయి. అలోపతి విషయం గురించి మనకు తెలుసు మిగతా రెండు విధానాలు గురించి ఏమైనా పరిశోధన జరుగుతోందా నాకు తెలిసినంతవరకు లేదు. ఇటువంటి రిసెర్చి ఇన్‌స్టిట్యూట్ పెట్టేటప్పుడు అటువంటిది అందులో ఏమైనా ఉండాలి కదా. విశాఖపట్టణంలో పెండపూడి పేరాజు గారు అని డాక్టరు ఉండేవారు. ఆయన అలోపతి డాక్టరే ఎం.బి.బి.ఎస్ పాసైన వారే. ఆయన తమ అనుభవాన్ని ఆధారంగా చేసుకుని యునాని లోనివి ఆయుర్వేదం లోనికి కొన్ని స్పెసిఫిక్స్ వాడుతూండేవారు. బాగా పని చేసేవి దానికి తగిన రిసెర్చి ఉండాలి కదా. మనం ఒక బ్లయిండ్ ఎలేలో పోతున్నాం ఎక్కడకు పెడతామో తెలియదు ఈ సంస్థ ఆటోనమస్‌గా ఉంటుందా, లేక కమిటీ ఏదైనా మేనేజి చేస్తుందా. అందులో ఎవరిని వేస్తారు ఇటువంటి ప్రశ్నలు అనుమానాలు చాలా ఉన్నాయి. ఇందుకు ఖర్చయే సొమ్ము ప్రజలది కాని ఒక్క వ్యక్తిది కాదు ఆ సంస్థదే కానికి చెందినది అవుతుంది కాని ఏ ఒక్కరి స్వంతం కాదు. అటువంటి సంస్థను పెట్టేటప్పుడు మెడికల్ కౌన్సిలులు ప్రొఫెషనల్‌గా అందులో ఉండే పెద్దలను అందరిని తదితర పద్ధతుల్లో కలుపుకొని సీక్రెసీ లేకుండా మొత్తం అందరికి తెలియచేసి ఏర్పాటు చేయాలని కోరుతున్నాను. ప్రపంచ బ్యాంకు వారు ఒక స్కీము పెట్టారు—సెకండ్ ఇండియా పాపులేషన్ ప్రాజెక్టు అని 24 కోట్ల రూపాయిల ఖర్చుతో కుటుంబ సంక్షేమం కోసం పెట్టబోతున్నారు. చిత్తూరు, కడప, అనంతపురం మూడు జిల్లాలను ఈ స్కీములో పెట్టబోతున్నారు. ఇందులో ఎవరికి అభ్యంతరం లేదు. మంత్రి గారు వింటున్నారో లేదో తెలియదు కాని ఒక్క విషయం క్లారిఫై చేయాలి. ఒక అమెరికన్ ప్రొఫెసరు ఆధ్వర్యంలో 24 కోట్లు ఖర్చు చేసే స్కీము నడపబోతుందని ప్రజలలో అనుమానం వచ్చింది. నేను సబ్జెక్టుకు కరెక్షన్ చెబుతున్నాను మనకు ఎక్స్‌పర్టయిజ్ లేనప్పుడు ఏ దేశం నుండి ఐనా మనం తెచ్చుకోవచ్చు. తప్పు లేదు. ఇంత కాలంగా ఫామిలీ ప్లానింగు కార్యక్రమాలు నడుపుతున్న మనకు ఎక్స్‌పర్టయిజ్ లేదా ఆ విషయంలో? ఇప్పటికైనా ఆ అమెరికన్ ప్రొఫెసరును తీసుకు రావలసిన అవసరం లేదని అనుకుంటున్నాను. ఋణం తెచ్చుకుంటే తీర్చివేస్తాం. వారి మనుష్యులను పెట్టి వారి ఆధ్వర్యంలో నడపడం వల్ల వెనుకటి సంఘటనలు తిరిగి రిపీట్ కాకుండా చూడాలని కోరుతున్నాను. 24 కోట్ల రూపాయిలు ఇందులో ఉన్నాయనే సరికి చాలా మందికి ఇది ఆకర్షణీయంగా కనపడి ఇందులోనికి రావడానికి సిద్ధపడుతున్నారు. ఆ మూడు జిల్లాలకు పోవాలని తయారవుతున్నారు. ఇదివరలో కుటుంబ నియంత్రణ కార్యక్రమాల్లో డబ్బు ఇచ్చి పుచ్చుకోడం లావాదేవీల్లో ఉత్తీర్ణులైనవారు తిరిగి ఇందులో ప్రవేశించకుండా జాగ్రత్తపడాలని కోరుతున్నాను. ఈ స్కీముకు చాలా రష్ ఉంటున్నది. ఒక్క మాటలో చెప్పాలంటే పందికొక్కులు ఇందులోకి రాకుండా జాగ్రత్త పడాలని కోరుతున్నాను. కుటుంబ నియంత్రణ పేరుతో ఏమేమి జరిగాయో మనకు తెలుసు. అందువల్ల సరైన డాక్టర్లను

ఇందులోకి పంపాలని కోరుతున్నాను. ఒకటి రెండు విషయాలు వస్తే చేసి సెలవు తీసుకుంటాను. మన రాష్ట్రంలో సుమారు 3 కోట్ల రూపాయలు విలువ కలిగిన మెషినరీ, ఎక్విప్‌మెంటు కొని హాస్పిటల్సులో ఉపయోగంలో లేకుండా మూలపడి ఉన్నది. ఇది చాలా హృదయ విదారకమైన విషయం మనకు ఎక్స్‌పర్ట్స్ లేరా, ఇంజనీర్లు లేరా? మూడు కోట్ల విలువ కలిగిన మెషినరీని ఉపయోగంలోనికి తేకుండా గదులలో తాళం వేస్తే ఉపయోగం ఏమిటి? మన అవసరాలకు మనం చేసే అర్థం లేని ఖర్చుకు ఏమైనా సంబంధం ఉందా? ఎక్విప్‌మెంటు విషయంలో నాన్-యుటిలైజేషన్ 40-50 శాతం వరకు ఉందని చెబుతున్నారు స్పెషలిస్టులు లేకపోతే వాటిని మూలపడవేసి స్క్రాప్ క్రింద తరువాత అమ్ముకోవచ్చును. మనకు ఎక్స్‌పర్ట్స్ ఉండగా వారిని వినియోగించుకోడానికి, అవసరమైన వారిని రిఅప్పాయింట్ చేయడానికి ఆ మెషినరీని ఉపయోగించుకోడానికి అభ్యంతరం ఏమిటి? రాజగోపాల్ విషయం నేను ఇదివరలో చెప్పాను. మంత్రిగారు ఏమీ చెప్ప లేదు. ఆలోచిస్తాను అన్నారు. ఇది క్రిమినల్ వేస్ట్ కాదా అంటున్నాను. ఇన్ని కోట్లు ప్రజా ధనాన్ని ఖర్చు చేసి మెషినరీ తెచ్చి ఇక్కడ పెట్టి స్పెషలిస్టులు వినియోగించుకోకుండా ఉండడం అంటే ఇంతకంటె అజ్ఞానం మరొకటి ఉండదని మనవిచేస్తున్నాను. ఇటువంటి వాటిని రెక్టిఫై చేయడానికి ప్రయత్నం చేయాలని కోరుతున్నాను. ఇక డాక్టర్ల సమ్మె గురించి చెప్పలేకపోతే అన్యాయం చేసిన వాణ్ణి అవుతాను. మన రాష్ట్రంలో 4000 మంది అసిస్టెంటు, డిప్యూటీ సివిల్ సర్జన్లు, 2500 మంది పిజి స్టూడెంటు, 6000 మంది మెడికల్ విద్యార్థులు ఇంత మంది కలిసి సమ్మె చేసారు. అటువంటిది మన దేశ చరిత్రలో ఎన్నడూ జరుగలేదని అనుకుంటాను మన దేశంలో ఫస్ట్ ఆఫ్ ఇట్స్ కైండ్. 77 రోజులు సమ్మెచేస్తే చీమ కుట్టినట్లు కూర్చుని, ఒక ఫ్యాక్టరీ యజమాని కార్మికుల యెడల అవలంబించే వైఖరి, పద్ధతులు అవలంబించి, వారిని డివైడ్ చేయాలని ప్రయత్నం చేసి ఇంటలెక్చుయల్ క్రీం యెడల మీరు అనుసరించే యటిట్యూడ్ సరైనదా అనేది ఆలోచించాలని కోరుతున్నాను. కొంత జీతం పెంచండి అని వారు అన్నారు అది అడగడం తప్పు అని ఎవరైనా అనగలరా? ఇతర దేశాలలో డాక్టర్ల పరిస్థితి ఎట్లా ఉంది? యునైటెడ్ స్టేట్సులో వారు హైలీ పెయిడ్ టెక్నొక్రాట్స్. మన డాక్టర్ల జీతానికి వారి జీతానికి ఉండే వ్యత్యాసం 1 : 10 నిష్పత్తిలో ఉంటుంది. ప్రైవేటు ప్రాక్టీసు చేస్తున్నారు కదా అంటే బాన్ పెట్టండి. న్యాయమైన జీతం ఇప్పించండి. అది అడగడం లెజిటిమేట్ కాదని మేము అంగీకరించలేమని అనడం న్యాయమేనా?

శ్రీ ఎ. మదన మోహన్ :— యునైటెడ్ స్టేట్సు ఉదాహరణ బాగుండదు గోవింద రావు గారు యుఎస్ఎస్ఆర్ ఉదాహరణచెబితే బాగుంటుంది.

శ్రీ కె. గోవింద రావు :— ప్రపంచంలో మంచి ఎక్కడ ఉన్నా తీసుకోవచ్చు.

శ్రీ పి. సుబ్బయ్య :— యుఎస్ఎస్ఆర్ అంటే వినరని యుఎస్ అని చెప్పాం.

శ్రీ కె. గోవిందరావు:—కరప్షన్. దీనిగురించి ఏమి చెప్పాలో అర్థము 11-40 a.m. కావడంలేదు జరుగుతున్న విషయాలను చూడకుండా కళ్లు మూసుకోనలేము కదా. క్లాస్ 4 ఎంప్లాయీస్‌నుంచి పైదాకరకు కరప్షన్ వుంది. డబ్బు రూపములో గాని, మెడిసిన్స్ రూపములో గాని, ఎగ్స్ తీసుకుపోవడంద్వారా అయితేనేమి విపరీతమైన కరప్షన్ జరుగుతున్నది ఎయిరో పేన్ మెథడ్, పింగ్‌పాంగ్ మెథడ్ అని రెండు మెథడ్స్ వున్నాయి అని ఒక స్నేహితుడు చెప్పాడు కిచెన్‌కి చేపలు వచ్చినపుడు చేపలనే విసిరేస్తే గోడ అవతల పడుతుంది. దానిని ఇంకొకరు పట్టుకొని తీసుకుపోతారు. పింగ్‌పాంగ్ మెథడ్ అంటే మెడికల్ చెస్ట్ వస్తుంది. దానిని విప్పరు. వున్నది వున్నట్లుగానే మెడికల్ షాపుకు పంపించే విధానము. ఈ రెండూ కాయిన్ చేశాడు మా స్నేహితుడు. ఒక్కొక్క చోట ఒక్కొక్క విధంగా వుంది ఈ కరప్షన్. 4 కోడిగుడ్లు జేబులో పెట్టుకుపోతాడు. ఆ మధ్య విశాఖ పట్టణములో కింగ్ జార్జి హాస్పిటల్‌లో పెద్ద మెషినే పోయింది. సెక్యూరిటీ అరేంజిమెంట్ వుండదు. సెక్యూరిటీ స్టాఫ్‌ని పెట్టాలని సూపరింటెండెంట్ గోల పెట్టాడు. ఇట్లా చేయడ తప్పు అని క్లాస్ 4 ఎంప్లాయీని అడిగితే మా డాక్టర్లు చేసే దానిలో నేను ఏమాత్రము చేస్తున్నాను అంటారు. అందువల్ల దీనికి సంబంధించిన అసోసియేషన్స్‌ని కూర్చోబెట్టి, వారితో మాట్లాడి ఎట్లా చెక్ చేయాలో జాగ్రత్తగా ఆలోచించాలని మనవిచేస్తున్నాను. 1980-81ని ఇంటర్ నేషనల్ ఇయర్ ఆఫ్ డిసేబుల్డ్ అని పెట్టుకొన్నాము. విశాఖపట్టణములో రాణీ చంద్రమణీదేవి హాస్పిటల్ వుంది. ఫిజియో థెరపీ చేస్తుంటారు. డిసేబుల్డ్ పీపుల్ రిహాబిలిటేషన్ సెంటర్లు అవసరమైన మేరకు రాష్ట్రము మొత్తము మీద అభివృద్ధి చేయవలసిన అవసరం వుంది. వారిని చూసేవారు లేరు. ఇక్కడ ఆర్తోపెడిక్ హాస్పిటల్ వుంది. ఆర్టిఫిషియల్ లింబ్స్ తయారుచేస్తుంటారు. ఆర్టిఫిషియల్ కాలుకు ఆర్డరు ఇస్తే వర్క్‌షాపులో 6 నెలలకో, సంవత్సరానికో తయారవుతుంది. ఈ లోపల కాలు ఎంతో కొంత పెరుగుతుంది తయారుచేయబడిన ఆర్టిఫిషియల్ లింబ్ కాలుకు సరిపోదు. పూనాలోను, బొంబాయిలోను డెవలప్ అవుతున్న విధంగా చేయడానికి ప్రయత్నం చేయాలి. వీటిని కోఆర్డినేట్ చేయడానికి ఒక ప్రత్యేక డైరెక్టరేట్‌ని పెట్టండి. దానికభ్యంతరమయితే మద్రాసులో వున్నట్లు సోషల్ వెల్‌ఫేర్ డైరెక్టరేట్ అని పెట్టి కోఆర్డినేట్ చేసేట్లు చూడాలని మనవిచేస్తున్నాను.

Sri H. Satyanarayana (Adoni):—Mr. Speaker Sir, I welcome the budget of my friend Mr. Madan Mohan. There are so many good things that have been mentioned there. In spite of it, it is my duty to bring to light certain things which are happening in the mofussil. It is very good that specialities and super-specialities are introduced in cities like Hyderabad and other places. Unfortunately the Medical Department is blind to the needs of the mofussil and also the villages to some extent. In mofussil places, though some hospitals were built 50 or 60 years ago when the population was about 20,000 or 30,000 but

now the population has increased. Even then the same bed strength is still maintained. For example in Adoni, there is a bed strength of about 30 only whereas the population is about a lakh.

The Primary Health Centres, as the name denotes, the amenities that we ge are not even primary. They are primordial They are under-manned and we don't hav medicines and they don't fill up the vacancies also.

The Samithi Disp nsaries, are manned by Samithis They neither have funds nor any resources to run. Some of the doctors are keeping quiet in those dispensaries So, the Government has to come to its aid in a big way,

Regarding unemployment among the medical graduates, I don't know the present figure. It might be more than 3,000 to 4,000 or 5,000, The most wonderful thing is, while there are vacancies in the department they are not filled up. The vacancies are due to thoso gentlemen who have gone out overseas. I was told the strength of those people who have gone is to the tune of 7,00. They neither come here nor allow the Government to appoint somebody in their places. For that I would suggest very respectfully that the department should set a deadline. If a doctors who has gone overseas comes within a stipulated period he should be taken. If he comes later his appointment ceases, The Government should take such a drastic step. Those who have gone overseas are gentlemen with great political influence. So, the officers will be at a loss. Perhaps they will be handicapped to take such action. So, I respectfully urge the Health Minister to fix up a deadline so that these 700 vacancies may be filled up. Further there are some doctors who take leave and do private practice. Perhaps that may come to a couple of hundreds. If these vacancies are also filled up the poor graduates in Medicine will get jobs.

My friend has stated that one or two taluk hospitals have been provided with ambulance. I think it is better we provide ambulance for all taluk hospitals. For instance if a man who is living 100 miles away from Kurnool, it is impossible for him to go there. So I would urge that ambulance facilities may be provided for all taluk hospitals also.

The next most important thing is prevention of food adulteration. Of course there are number of words in the note. I am afraid the impact of that department on the prevention of food adulteration is not found in the public at all. Added to that in the note it is stated that it is under-staffed. On the one hand you say that you want to prevent adulteration of food but on the other hand you say the staff is inadequate. It is very very important because sometimes we

see in papers even such things like 'masala' are adulterated with horse dung. So, the prevention aspect is important. This adulteration has gone to that extent that it may not be possible for us to distinguish between which is real and which is adulterated. Even Endrine is adulterated. So, I would urge that this department should be strengthened. After all so many diseases come to us due to this adulterated food. If this is stopped, it will go a long way in preventing the diseases.

Coming to the Ayurvedic Department, as my friend was telling there should be lot of research ofcourse. we need not take glory in the past saying a great physician of Buddha did surgery of the brain. We need not take pride now, I urge there should be lot of research in the ayurveda field as my friend said there are small things which cure even big diseases. Thank you.

శ్రీ జి. సిద్దయ్య (చెరియాల్):—అధ్యక్షా, ఆరోగ్యశాఖా మంత్రిగారు 11-50 a. m.
ప్రవేశపెట్టిన డిమాండును బలపరుస్తూ కొన్ని సూచనలు చేయదలచుకొన్నాను. గత సంవత్సరంకంటే ఈ సంవత్సరం ఎక్కువ మొత్తం కేటాయించడం సంతోషించవలసిన విషయం. మన రాష్ట్రములో గ్రామాల సంఖ్య ఎక్కువ కనుక పేద ప్రజలు ఎక్కువగా వున్నారు. కనుక వారికి వైద్య సౌకర్యాలు ఎక్కువ చేయాలి. ఆరోగ్య మంత్రిగారు తమ స్టేట్‌మెంట్‌లో 5 వేల జనాభాగల ప్రాంతాలలో సబ్ సెంటర్స్ నెలకొల్పుతామని చెప్పారు. అలా నెలకొల్పినప్పుడు గ్రామీణ ప్రాంతాలలోని పేద ప్రజలకు ఉచిత వైద్యసౌకర్యం లభిస్తుందని ఆశిస్తున్నాను. ఈనాడు గ్రామాలలో పేద ప్రజలు పుట్టిన బిడ్డ బ్రతుకుతాడా అనే భయంతో భగవంతుని మీద భారం వేసి బ్రతుకుతున్నారు. మన ప్రభుత్వం కుటుంబనియంత్రణను అమలుచేయాలనే ఉద్దేశంతో వుంది. పుట్టిన బిడ్డ బ్రతుకుతాడనే నమ్మకంలో గ్రామ ప్రజలు లేనప్పుడు వారు కుటుంబ నియంత్రణకు ఎట్లా ముందుకు రాగలరో ఆలోచించాలి. అందువల్ల గ్రామాలలో వైద్య సౌకర్యాలు ఎక్కువచేస్తే ప్రజలకు నమ్మకం కలిగి కుటుంబ నియంత్రణపట్ల విశ్వాసం చూపుతారు. పూర్వం ఎప్పుడో 10 వేల జనాభా వున్న హైదరాబాదు సికిందరాబాదు జనాభా ఇప్పుడు 30 లక్షలు దాటింది. ఇదివరకే ఏర్పడివున్న హాస్పిటల్స్ ఇప్పుడు చాలటంలేదు. చాలా మందికి బెడ్స్ దొరకడంలేదు. ఈ బడ్జెటులో మరో 100 బెడ్స్‌గల హాస్పిటల్ మంజూరు చేశారు. అదికూడా చాలదని, బెడ్స్ సంఖ్య పెంచాలని మనవిచేస్తున్నాను. పోయిన బడ్జెటులో త్రిటయిర్ సిస్టమ్ ప్రవేశపెట్టారు. ఆనాడు దానిని కొంతమంది విమర్శించారు. ఇప్పుడు ప్రాక్టికల్‌గా అవి పనిచేస్తున్న తీరు చూస్తుంటే బాగావున్నట్లు అనిపిస్తున్నది. ధనవంతుల నుండి వసూలుచేసిన డబ్బుతో సౌకర్యాలు పెంచడం బాగావుంది. ప్రతి జిల్లా హెడ్‌క్వార్టర్స్‌లో కూడా ఈ సదుపాయం చేస్తే బాగుంటుందని మనవి చేస్తున్నాను. ఈ మధ్య డాక్టర్లు సమ్మెచేశారు. అసిస్టెంటు ఇంజనీర్లను జూనియర్ ఇంజనీర్లను దృష్టిలో పెట్టుకొని మీరు స్ట్రయిక్ చేయటం మంచిదికాదు

ప్రజలలో మీపట్ల గౌరవం పెరగాలి, మీరు సమ్మె విరమించి ప్రజలకు సేవ చేయండి, మీపై కక్ష సాధింపు చర్య తీసుకోము, మీ కోర్కెలను పరిశీలిస్తామని మంత్రిగారు చెప్పినతరువాత డాక్టర్లు ఏ కండిషన్స్ లేకుండా సమ్మె విరమించారు. వారి న్యాయమైన కోర్కెలను ప్రభుత్వం ఆమోదించాలని కోరుతున్నాను. గ్రామాలకు పోస్టుచేసిన డాక్టర్లు అక్కడకు వెళ్లటంలేదు రాజకీయవేత్తలు కూడా వారిని గ్రామాలకు పోస్టుచేయకుండా ప్రెషర్ తీసుకువస్తున్నారు. మంత్రులు, అధికారులు ఎలాంటి వత్తిడులకు లొంగకుండా తప్పక వారు గ్రామాలలో పనిచేసేట్లు చర్యలు తీసుకోవాలి. ఆ విధంగా మంత్రిగారు కృషి చేస్తూ గ్రామాలలో వైద్య సదుపాయాలు ఎక్కువగా కల్గచేయాలని కోరుతూ సెలవు తీసుకొంటున్నాను.

శ్రీ జయరాములు (వనపర్తి) :— అధ్యక్షా, ఆరోగ్యశాఖామంత్రిగారు ప్రవేశపెట్టిన డిమాండును బలపరుస్తున్నాను. గత సంవత్సరపు బడ్జెటులో కంటే ఈ సంవత్సరం ఈ శాఖకు ఎక్కువ డబ్బు కేటాయించారు. అంతేగాక ప్రణాళికేతర డబ్బును పెంచారు. దాదాపు రూ. 3,11,500 రూపాయలు పెంచారు. మహబూబ్‌నగర్‌లోని పాలెంలోని హాస్పిటల్‌ను 30 పడకల హాస్పిటల్ చేసినందుకు సంతోషం. అట్లాగే వనపర్తి తాలూకా సివిల్ హాస్పిటల్‌కు కూడా 30 పడకల హాస్పిటల్‌గా చేయాలని కోరుతున్నాను మా తాలూకాలోని రాసాల గ్రామంలో ఒక సబ్ సెంటర్ తెరవాలని కోరుతున్నాను. ఎక్కడెక్కడ మంచినీటి సౌకర్యం లేకుండా వున్నదో అక్కడ ఎక్కువగా వ్యాధులు రావటానికి వీలుంది. అటువంటిచోట్ల ప్రత్యేక శ్రద్ధతీసుకోవాలి. వనపర్తిలో ఎక్స్‌రే పనిచేయటంలేదు. నేను వ్రాసిన తరువాత దానిని బాగుచేయించారు. ఇప్పుడు బాగా పనిచేస్తున్నది. ప్రభుత్వం పేద ప్రజలయొక్క ఆరోగ్యం గురించి ప్రత్యేక శ్రద్ధ వహించి గ్రామీణ ప్రాంతాలలో వైద్య సదుపాయాలు ఎక్కువ చేయాలని కోరుతూ సెలవు తీసుకొంటున్నాను.

12-00 noon శ్రీ కె. బి. చెన్నమల్లప్ప (రాయదుర్గ్) :— అధ్యక్షా, ఆరోగ్యమే మహాభాగ్యం అన్నారు. పోయిన సంవత్సరం బడ్జెటుకంటే యీసారి బడ్జెటులో అదనంగా కేటాయింపులు చేశారు. అయితే జీతాలుపోను హైదరాబాదు సిటీలో, ఖర్చులుపోను మిగతా డబ్బును లెక్కవేస్తే జిల్లాలకు ఎంత వస్తుందో అర్థం అవుతుంది. భాగ్యానికే నోచుకోలేని యీ పల్లెలు మహాభాగ్యానికి నోచుకుంటే పరిస్థితి ఎట్లా వుంటుంది? ప్రతి తాలూకా ఆసుపత్రి కేంద్రములో ఇ.ఎన్.టి. పరికరాలు పెట్టి సంబంధిత స్టాఫ్‌ను నియమించాలని అనేకసార్లు ప్రభుత్వ దృష్టికి తీసుకువచ్చాము ఎక్స్‌రే ప్లాంటు లేక పరీక్షలు సరిగా జరుగక రోగాలు అధికం అవుతున్నాయి. మలమూత్ర పరీక్షలు చేయడానికి ఆసుపత్రులు లేవు. అందుకని ప్రతి తాలూకా హెడ్‌క్వార్టర్సులో యీ వ్యవస్థను కల్పించాలని మనవి చేస్తున్నాను. ఇకపోతే నా నియోజకవర్గములో శ్రీధరగట్లలో ఒక మహానుభావుడు లక్ష రూపాయల డొనేషను చేశారు. మూడు సంవత్సరాల పైబడి

అవుతున్నది. ఆర్ అండ్ బి కి హెల్త్ డిపార్టుమెంటుకు అన్యోన్య సంబంధాలు వున్నవో లేవో తెలియవు గాని ఆ ఆసుపత్రి బిల్డింగు పునాదిలో నేవుంది ఎప్పుడు పూర్తిచేస్తారు అనేది యీ సభద్వారా ఎనౌన్స్ చేయవలసిందిగా మంత్రిగారిని ప్రార్థిస్తున్నాను.

ఇక అడ్మినిస్ట్రేషను విషయం. డాక్టర్సుకు ప్రైవేటు ప్రాక్టీసు పెట్టుకో డానికి అవకాశం ఇచ్చారు వారు ఆసుపత్రికి 10 గంటలకు వస్తారు, 11-00, 11-30 గంటలకు వెళ్ళిపోతారు. ఆ తరువాత ప్రైవేటు హాస్పిటల్ కు రమ్మంటారు. ఆసుపత్రిలో రెండు మూడు రకాల ట్యాబ్లెట్సు వుంటాయి. జ్వరం వచ్చిందని చెబితే ఆ ట్యాబ్లెట్సు యివ్వడంతప్ప పరీక్షించడంగాని సరైన ఔషధాలు ఇవ్వడంగాని జరగడంలేదు. ప్రైవేటులో మాత్రం అన్ని పరీక్షలు చేస్తూ యిస్తున్నారు. అందుకని ప్రభుత్వ ఆసుపత్రులు అంటే మోజుపోయి ప్రయివేటు ఆసుపత్రులకు పోతున్నారు. డి.యం.ఓ వచ్చి ప్రతిరోజు తాలూకా హాస్పిటల్స్ను, హెల్తు సెంటర్సును విజిట్ చేయడానికి వీలుండదు. అందుకని యిటువంటివి అరికట్టడానికి కనీసం ఎం ఎల్ .ఎ.లకు కొంత అధికారం యివ్వండి. అప్పుడు వాటిని అరికట్టడానికి ప్రభుత్వ ఆసుపత్రులను సక్రమంగా నడపడానికి అవకాశం వుంటుంది. అయిదువేల జనాభాగల ప్రాంతానికి ఒక ఆసుపత్రి నిర్మించాలని కోరడం జరిగింది. మంత్రిగారు దానికి యీ సమావేశములో సమాధానం చెబుతారని ఆశిస్తున్నాను. మెదడువాపు రాయలసీమలో ఎక్కువగా వుంది. ఎప్పుడు వచ్చింది, యీ సాంకేతిక నిపుణులు ఎప్పుడు కనుగొన్నారు, తగు చర్యలు ఎప్పుడు తీసుకున్నారనే విషయముపై ఒక కమిటీని వేస్తె దానివల్ల అన్యాయాలవల్ల అక్రమాలవల్ల ఎంతమంది చనిపోయారనే విషయం తెలుస్తుంది. అందువల్ల కమిటీవేసి బాధ్యులైన వారిపైన చర్య తీసుకోవాలని కోరుతున్నాను. మెదడువాపు రోగం సందర్భములో దండోరా వేయించి పందులను చంపించారు. ఆ తరువాత పందుల యజమానుల స్థితిగతులు పట్టించుకోవడం లేదు. వారికి తగిన కాంపెన్సేషను యివ్వవలసిందిగా కోరుతున్నాను. మేమందరం అటువంటి వారి ఓట్లతో యిక్కడికి వచ్చాము. ఓట్లు యిచ్చినా యివ్వకపోయినా కనీస ధర్మంగా వారికి సహాయం చేయవలసిన బాధ్యత ప్రభుత్వంమీద వుంది. మదన్ మోహన్‌గారు ప్రవేశపెట్టిన బడ్జెటును బలపరుస్తూ సెలవు తీసుకుంటున్నాను.

శ్రీ బి. నారాయణస్వామి (శుక్కలి) :—అధ్యక్షా, ప్రభుత్వం ప్రవేశపెట్టి నటువంటి మెడికల్ డిమాండుపైన నేను మాట్లాడడం యిది మూడవసారి. ఎన్ని సార్లు మాట్లాడినప్పటికి కూడ మేము చేసినటువంటి విజ్ఞప్తి అంతా అరణ్య రోదనగా వుండిపోయింది. ప్రతి సంవత్సరము కూడ మన బడ్జెటులో కోట్ల రూపా యలు కేటాయించడం జరుగుతున్నది. కాని ఆ కేటాయించిన డబ్బు రాష్ట్రములో వున్నటువంటి జనాభా ప్రాతిపదికమీద వెనుకబడిన ప్రజలను వుద్దేశించి ఖర్చు చేయడం లేదు. ఇది చాలా అన్యాయం. మన ప్రభుత్వ స్వంత వనరులు అనండి, లేకపోతే రాష్ట్రానికి కేటాయించిన వనరులు అనండి లేక రుణాలపైన తెచ్చిన డబ్బు అనండి, ఏదైనా ప్రజలు యిస్తున్న డబ్బే. కాని ఆ ప్రజలకు మాత్రం ఆ

ప్రాంతాలకు మాత్రం జనాభా ప్రాతిపదికగా వర్గీకరణ లేకుండా ఎక్కడో పట్టణాలలో ఆరోగ్య సమపాయాలు చూచుకోవడం మాత్రం అన్యాయం. నూటికి 80 మంది పల్లె ప్రాంతాలలో వున్నారు. మన రాష్ట్రానికి వచ్చే ఆదాయం నూటికి 80 వంతులు పల్లె ప్రాంతాల నుండి వస్తున్నది. కనీసం 20 పర్సంటు అయినా ఆ పల్లెప్రాంతాలలో ఖర్చుచేయడానికి ప్రభుత్వం ముందుకు రాకపోవడం అంటే ఆ పల్లె ప్రజల అమాయకత్వాన్ని అలసత్వాన్ని ధీమాగా తీసుకొని చేసిన వ్యవహారం అని బలంగా ఆరోపించదలచుకున్నాను. ఉదాహరణకు చెప్పదలచుకున్నాను. కనీసమైనటువంటి కార్యక్రమాల క్రింద 5 వేల జనాభా నివసిస్తున్న ప్రతి ఒక కేంద్రములోను లేక కొన్ని గ్రామాలు కలిసి వున్నటువంటి కేంద్రంలో గాని ఉప కేంద్రం ఏర్పాటు చేస్తామన్నారు. నేను 1978 వ సంవత్సరములో బడ్జెటుపై మాట్లాడుతూ కొన్ని ప్రతిపాదనలు చేశాను మా ప్రాంతానికి సంబంధించి. 25 వేల జనాభా కలిగినటువంటి ప్రాంతములో రెండు ఉప కేంద్రాలు యివ్వమని చెప్పాను. అభ్యర్థనకూడ తీసుకున్నారు. దానిమీద జిల్లా వైద్య శాఖాధికారికి పంపించారు. వారు యిచ్చిన అభ్యర్థన యథార్థం అన్నారు. అది అంతా బలహీనవర్గాల వారు గిరిజనులు నివసిస్తున్న ప్రదేశం, పూర్తిగా రోడ్డు రవాణ సౌకర్యాలు లేవు. కంపల్సరీగా కనీస కార్యక్రమంక్రింద నావుగాం, దిమ్మడిజల ప్రాంతాలలో డిస్పెన్సరీస్ పెట్టాలని రిపోర్టు వచ్చి సంవత్సరమున్నర అయింది. ఇంతవరకు ఏ విధమైనటువంటి చర్య తీసుకోలేదు. ఉదాహరణకు చెబుతున్నాను. అంతేగాకుండా టెక్కలి తాలూకా డివిజనల్ హెడ్ క్వార్టర్సు, ఎప్పుడో బ్రిటీష్‌వారి హయాములో 12 పడకలతో ఏర్పాటు చేయబడిన హాస్పిటల్, దానికి యింతవరకు రిపేర్సు లేవు, డెవలప్ మెంటు లేదు, ఎక్స్‌రే ప్లాంటు లేదు చుట్టుప్రక్కల బలహీనవర్గాలు నివసిస్తున్న జనసమ్మర్థమైన పట్టణం. అటువంటి డివిజనల్ హెడ్ క్వార్టర్సులో 50 బెడెడ్ హాస్పిటల్ వుండాలని చెబుతారు. కనీసం దానిని 30 బెడెడ్ హాస్పిటల్‌గా మార్చకపోవడంచాలా శోచనీయమైనటువంటి విషయం. అంతేగాకుండా ఏ ప్రాంతమునుండి అయినా విరాళాలువస్తే మొట్టమొదట దానికి ప్రాముఖ్యం యిచ్చి హాస్పిటల్ నిర్మాణం చేస్తామని ఆరోగ్యశాఖ మంత్రిగారు చెప్పారు.

12-10 p.m. నేను అదే కార్యక్రమంక్రింద మంత్రిగారికి ఒక విషయం గురించి చెప్పాను. అక్కడ నౌపడా అనే పట్టణం ఉంది. అక్కడ ఉప్పు కార్మికులు నివశిస్తున్నారు. దానిని ఆనుకొని మత్స్య పారిశ్రామికులు ఉన్నటువంటి స్థలం ఉంది. ఈ రెండు తరగతులకు చెందినటువంటి బలహీనవర్గాలవారు అక్కడ 30 వేలమంది జీవిస్తున్నారు. ఆ 30 వేలమంది జీవిస్తున్నటువంటి ఆ నౌపడా ప్రాంతానికి ఒక డిస్పెన్సరీ ఉంది. దానికి ఎటువంటి బిల్డింగ్ లేదు. సాల్టుసెస్ బోర్డువారు ఒక విషయం చెప్పారు. మీరు 30 పడకల హాస్పిటల్‌ను నిర్మిస్తే దానికి అయిన ఖర్చులో మేము 50% ఇవ్వడానికి సిద్ధంగా ఉన్నామని చెప్పారు. వారు ఆ విధంగా అండర్ టేకింగ్ కూడా వ్రాసి ఇచ్చారు. ఆ అండర్ టేకింగ్, నా శాల్యాఖ

ప్రతిపాదన, స్థానిక ప్రజల అభ్యర్థన ఇవన్నీ కలిపి మంత్రిగారికి ఇచ్చాము. అది ఏమిఅయిందో తెలియదు దయచేసి ఈ ప్రాంతాలలో ప్రత్యేకమైన దృష్టి వహించి కనీస కార్యక్రమం క్రింద వాటిని చేయాలని మనవిచేస్తున్నాను. టెక్కలిలో 30 బెడ్సు హాస్పిటల్ అయితేనేమి. నౌపడాలో 50% కాంట్రిబ్యూషను లోపల 30 బెడ్సు హాస్పిటలు అయితేనేమి త్వరగా ఏర్పాటు చేయాలని మనవి చేస్తున్నాను, అక్కడ నౌగాం, దిమ్మిడిజోల, ఘుకుంపేట అనేవి సీ కోస్టు గ్రామాలు. ఈ గ్రామాలలో కూడా డిస్పెన్సరీస్ నిర్మాణం చేయాలని కోరుతున్నాను, నా నియోజక వర్గానికి సంబంధించినంతవరకు కేవలం గిరిజన ప్రాంతం అవడంవల్ల అక్కడ మలేరియా వ్యాధి పెరుగుతూ ఉంటుంది. కాబట్టి అక్కడ ఒక స్పెషల్ క్యాడర్‌ను వేసి యుద్ధ ప్రాతిపదికగా చర్య తీసుకోకపోతే చాలామంది చనిపోతారు. అక్కడున్నటువంటి ప్రజలకు ఏ విధమైన వైద్య సౌకర్యం లేని కారణంచేత మలేరియా వ్యాధి వారిని పీడిస్తున్నది. చాలా చావులు వస్తున్నాయి, ఈ విషయంలో స్థానికంగా ఉన్నటువంటి జిల్లాధికారులకు తెలియజేస్తున్నాము. కాబట్టి ఆ మలేరియా నిర్మూలనకు సరైన చర్యలు తీసుకోవాలని మనవిచేస్తున్నాను. మొట్టమొదట ఉన్నటువంటి టెక్కలి డివిజను రెండు తాలూకాలుగా విభజన అయింది, ఆ పరిస్థితులలో ఒక్క టెక్కలిలో మాత్రమే సామాన్యమైన హాస్పిటలు ఉంది. ఈ హాస్పిటలును అభివృద్ధి చేయడమే కాకుండా కాశిబుగ్గలో ఒక హాస్పిటల్ నిర్మాణం చేయవలసిన అవసరం ఉంది. అది త్వరలో నిర్మాణం చేయాలని మనవిచేస్తూ తమరు ఈ అవకాశం ఇచ్చినందుకు ధన్యవాదాలు తెలియజేస్తూ సెలవు తీసుకొంటున్నాను.

శ్రీ ఎ. ఈశ్వరరెడ్డి :— అధ్యక్షా, గౌరవనీయులైన వైద్య ఆరోగ్య శాఖామాత్యులు ప్రవేశపెట్టిన ఈ పద్దును అతికష్టంతో నేను సమర్థిస్తున్నాను. ఎందుకంటే వారు ఏమి చేయగలుగుతారు? ఎలొకేట్ చేసిన డబ్బు చాలా మీగర్‌గా ఉంది. కాని ఎక్కువ వసతులు కల్పించాలని మేము చెప్పవలసిన పరిస్థితి ఏర్పడుతున్నది. ఏ పాశ్చాత్య దేశాలలో చూసినా డిఫెన్సు బడ్జెటు తరువాత ఆరోగ్య సదుపాయాలకు ఎక్కువ కేటాయిస్తారు. కాని మన దేశంలో ముఖ్యంగా మన రాష్ట్రంలో చాలా తక్కువగా కేటాయించారు. ఈసారి విద్యకు ఎక్కువ ప్రాధాన్యత ఇచ్చారు. వచ్చే సంవత్సరం అయినా ఈ వైద్య సదుపాయాలకు ఎక్కువ ప్రాధాన్యత ఇస్తే బాగుంటుందని మనవిచేస్తున్నాను. ఎస్టాబ్లిష్‌మెంటు ఆఫ్ ఆల్ ఇండియా మెడికల్ ఇనిస్టిట్యూట్ విషయం చాలా మంది సభ్యులు చెప్పారు. పూజ్యులు అయిన మన రాష్ట్రపతిగారు కూడా సౌత్‌లో ఆల్ ఇండియా మెడికల్ ఇనిస్టిట్యూట్ ఒకటి ఉంటే బాగుంటుందని చెప్పారు. టి.టి.డి. ఫండ్సు నుంచి కొంత దానికి కేటాయించి మంచి సూపర్ స్పెషాలిటీసు పెడితే బాగుంటుంది. ఇప్పుడు నిజాం ఆర్థో పెడిక్ హాస్పిటలును ఇంప్రూవ్ చేసారు, మంచిదే. దానికి ఒక స్పెషల్ ఆఫీసరును పెట్టారు కాని It is going at a snail's pace. ఈనాడు జబ్బులు విపరీతంగా పెరిగిపోతున్నాయి. కాని మనం చదివిపోయిన తరువాత ఈ పరికరాలు వస్తాయేమోనని

సభ్యులందరికీ అనిపిస్తున్నది. నేను మా తిరుపతి గురించి చెబుతాను. దానిని గురించి ఒక సంప్రతి వ్రాయవలసించే ఎస్.వి.ఆర్.ఆర్. హాస్పిటలు ఒకటిఉంది. It is the most neglected hospital in Rayalaseema area - దానిని గురించి కష్టపడితే గత సంవత్సరం మంత్రిగారి ఉదారతతో ఒక జనరేటరు ఇచ్చారు. ఈ నోటు అంతా చూస్తే మెటర్నిటీ హాస్పిటలుకు 10 బెడ్సు మాత్రం ఇన్‌క్రీజు చేసామని ఉంది. టీచింగు హాస్పిటలు అంటే 700 బెడ్సు కంపల్సరీగా ఉండాలి మాకు వెంకటేశ్వర యూనివర్సిటీలో మెడికల్ కాలేజీ ఉంది దానికి 700 బెడ్సు లేకపోతే The degrees can be de-recognised. ఆల్ ఇండియా ఇన్‌స్టిట్యూట్ వారు దానిని రికగ్నయిజు చెయడం లేదు, పాశ్చాత్య దేశాలలో దానిని రికగ్నయిజు చేయడం లేదు. ఇటువంటి సబ్‌స్టాండర్డు డిగ్రీలు ఇవ్వడం బాగుండలేదు. అక్కడ రుయా హాస్పిటల్‌లో 400 బెడ్సు ఉన్నాయి, మెటర్నిటీ హాస్పిటల్‌లో 200 బెడ్సు వున్నాయి. రాయలసీమ ఫండ్సు నుంచి 80 బెడ్సు చేసారు. ఈసారి 10 బెడ్సు చేసారు. ఇంకా 100 బెడ్సు తక్కువగా వున్నాయి. ఇది అయినా పూర్తి చేయాలని మంత్రిగారికి మనవి చేస్తున్నాను. రాయలసీమలో కమ్యూనబుల్ డిసీజెస్ సెంటరు ఒకటి స్థాపిస్తామని అన్నారు దానికి ఎస్.వి యూనివర్సిటీవారు ఫండ్సు ఇస్తామని టి టి. డి. వారు ఫండ్సు ఇస్తామని చెబితే ఇటువంటి ప్రతిపాదన ఏమీ లేదని గతసారి మంత్రిగారు చెప్పారు. కొంతమంది ఫిలాంతరఫిక్ ఏజన్సీస్ వచ్చినప్పుడు ఇది పెడితే చాలా బాగుంటుంది. ఈనాడు లెప్రసి విపరీతంగా పెరిగిపోతున్నది వారు ఆ చేతులతో తిరుపతిలో యాత్రికలను ముట్టుకొంటున్నారు. మనపొరుగు రాష్ట్రమైన మద్రాసు రాష్ట్రంలో యాంటీ బెగ్గింగు యాక్టు చేయడంవల్ల అక్కడినుంచి తిరుపతి వస్తున్నారు. కనీసం అది తిరుపతికి కూడా వర్తింపజేస్తే బాగుంటుంది.

మాకు మెటర్నిటి హాస్పిటలు ఉంది. అక్కడ బ్లడ్ బ్యాంకు లేదు బ్లడ్ లేకపోవడం వల్ల చాలామంది చనిపోతున్నారు. రూయా హాస్పిటల్‌నుంచి బ్లడ్ తీసుకొని రావాలి ఈ మెటర్నిటి హాస్పటలుకు. There is no treatement at all for cancer. రూయా హాస్పిటల్‌లో కాన్సర్‌కు ఏమైనా సదుపాయాలు కలుగజేస్తే అక్కడ ఆ ట్రీట్‌మెంటు జరుగుతుంది, ఇప్పుడు రాయవెల్లూరుకో లేక మద్రాసుకో పోవలసిన పరిస్థితి ఏర్పడింది. ఈనాడు వైరస్ డిసీజెస్ చాలా ఎక్కువ అయినాయి. రాయలసీమలో మెదడు వాపు వ్యాధి జబ్బువల్ల చాలామంది బిడ్డలు చనిపోవడం జరిగింది. అనంతపురం జిల్లాలో, చిత్తూరు జిల్లాలో, చాలామంది చనిపోయారు. అప్పుడు కూడా మేము తెలియజేసాము పందులవల్ల ఈ వ్యాధి వస్తున్నదని అనడంవల్ల ఆ పందులను పట్టుకుంటున్నారు. చాలామంది శాసనసభ్యులు ఈ పందులను పట్టకూడదు, వారి ఓట్లతో మనం వచ్చామని అంటున్నారు. నేను వారితో ఏకీభవించడం లేదు. బిడ్డలు చచ్చిపోతూ ఉంటే ఏమి చేస్తారు. ఆ పందులను సక్రమంగా ఫెన్సింగు చేసి ఎక్కడైనా పెట్టుకోవచ్చు, వారి ఉపాధి వారికి కల్పించవలసిందే. కాని పందులవల్ల జబ్బులు వస్తూ ఉంటే

వాటిని రెండవ్ చేయకపోతే ఎలాగ? ఈ వాక్సిన్‌ను జపాన్‌నుంచి ఇంపోర్టు చేసుకోవలసిఉంది. మన మంత్రిగారు అక్కడికి పోయి ఇది తీసుకొని వస్తారను కున్నాము. లేకపోతే ఆ జబ్బుకు ట్రీట్‌మెంటు లేదు. ఆయుర్వేదంవారు మాత్రం ఏవో మాత్రలు, గుళికలు ఇచ్చి ఏదో చేసారు. అది నామమాత్రమే, అవి అయినా కొంతమందికి పంచిపెడదామని అంటే దొరకలేదు.

మాకు యోగాసనం ఇనిస్టిట్యూట్ ఒకటి ఉంది. దానిని తరలించడానికి చూసారు. మేము బాధపడి అది అక్కడే ఉంచండి, మీరు కావాలంటే ఇంకొకటి హైదరాబాద్‌లో పెట్టుకోండని చెప్పాము. దీనిని సరైన ఆర్థిక సహాయం చేయాలని శ్రీ హాయగ్రీవాచారి గారికి తెలియజేసాము. ఇప్పుడు దీనిని డైరక్టర్ ఆఫ్ మెడికల్ ఎడ్యుకేషనుకు ఎటాచ్ చేశామని ఇందులో వ్రాసారు. ఎక్కడ పెట్టినా నిధులు లేకపోతే అది సక్రమంగా నడువదు. అది కనీసం టి.టి.డి కి అయినా ఇమ్మని అంటే వద్దు, గవర్నమెంటు తరఫుననడిపిస్తామని అంటున్నారు. యోగాసన విద్యను మనం ప్రోత్సహించాలి. దానికి తగిన నిధులు కేటాయించాలి. మన మంత్రి శ్రీ మదనమోహన్ గారు జాండూస్ వల్ల చాలాకాలం హాస్పిటల్‌లో ఉన్న సంగతి మనకందరికి తెలుసు, ఇది ప్రసిద్ధమంగాఉంది. నెల్లూరు జిల్లాలో వాటర్ పొల్యూషను వస్తూఉంది దీనికి తగిన చర్యలు తీసుకోవాలి. దీనివల్ల నారి కురుపువస్తూ ఉంటుంది. ఆ కురుపునుంచి ద్రౌపతి వస్త్రాపహరణంలో లాగా తీస్తూ ఉంటే వస్తూనే ఉంటుంది. దీనిని తగ్గించేదానికి ప్రివెంటివ్ చర్యలు తీసుకోవలసిన ఆగత్యము ఎంతైనా ఉన్నది అక్కడి స్టీము లాండ్రీ ఇవ్వాలి. దీనికి కమిట్‌మెంట్ కూడా ఏమి ఎక్కువ కాదు. లేకపోతే ఏమి చేస్తున్నారు అంటే అక్కడ మలిన మైన లెనిన్ అంతా తీసుకవచ్చి ఎక్కడ పడితే అక్కడ ఉతకడము జరుగుతోంది. మనము మానవ సేవ యే మాధవ సేవ అంటాము. కనీసం హ్యూమన్ టేరియన్ ఎప్రోచ్‌తో అయినా ఇటువంటి వాటికి ఖర్చు పెట్టాలి. దేవస్థానం వారు అన్ని స్పెషలైజేషన్సు పెట్టాలని ప్రయత్నం చేస్తున్నారు ఇవి అన్ని పెట్టాలని మనవి చేస్తున్నాను. వీటి అన్నిటికి ఇంకా నిధులు కేటాయించాలని మనవి చేస్తూ శలవు తీసుకుంటున్నాను.

శ్రీ జి. నరశింహులు నాయుడు (మక్తాల్):— అధ్యక్షా, ఆరోగ్య 12-20 p.m. వైద్య శాఖామాత్యులు ప్రవేశ పెట్టిన పద్దులను బలపరుస్తూ వారి ఆరోగ్యము కూడా బాగా ఉండాలని కోరుతూ కొన్ని ముఖ్య విషయాలు మనవి చేస్తాను ప్లాను నాన్ ప్లాను స్కీము లో దాదాపు దీనికి 100 కోట్లు కేటాయించడము జరిగింది. ఇందులో లోన్సుకి మాత్రము చాల స్వల్పంగా కేటాయించడము జరిగింది. ఈ లోన్సు అన్ని డి.ఎం.ఎస్ ఆఫీసులోనే యుటిలైజు చేయడం జరుగుతోంది గాని జిల్లాలవారికి దొరకడం లేదని ఒక జనరల్ కంప్లయింటు ఉంది. ఈ లోన్సు క్రింద డిస్ట్రిక్టువారికి కూడా దొరికేటట్లు చేయించమని మనవిచేస్తున్నాను. డిస్ట్రిక్టులకు కూడా దీనిని ఎలాట్ చేయమని కోరుతున్నాను. ఇక పోతే హాస్పి

టల్ భవనాలు మంచిగా లేవు. మంచి ఎక్విప్‌మెంటు లేదు. ఎక్సరే ప్లాంటులు మొదలైనవి వైద్య సదుపాయము కొరకు ఉండవలసినవన్నీ ఉండడంలేదు. అవి హైజనిక్‌గా కూడా ఉండడంలేదు. హాస్పటల్సు రెంటెడ్ బిల్డింగ్స్ నడుస్తూ వస్తున్నాయి. దఫ దఫాలుగా అయినా హాస్పటల్ బిల్డింగ్స్ ప్రోగ్రామ్ చేపట్టాలని కోరుతున్నాను. ప్రతి తాలూకా హాస్పటలు 30 బెడ్స్ హాస్పటలుగా ఉండాలి మక్తల్ తాలూకాలో హాస్పటలులో 30 బెడ్స్ కావాలని ఎన్నో సార్లు రిప్రజెంటు చేయడం జరిగింది. ఇప్పటివరకు తగిన చర్యలు తీసుకోలేదు. అదే విధంగా కొన్ని చోట్ల డాక్టర్ల పోస్టింగ్స్ జరగడం లేదు. నారంపేటలో డిప్యూటీ సివిల్ సర్జనుని వేయించమని ఎన్ని రిప్రజెంటేషన్సు ఇచ్చినా పోస్టింగు జరగలేదు. డాక్టర్లు అంతా పోస్టు గ్రాడ్యుయేషన్ చేసిన తరువాత పై దేశాలకు వెళ్ళి పోతున్నారు. వేలాదిమంది డాక్టర్లు పై దేశాలకు వెళ్ళి పోతున్నారు. అక్కడ వారు సర్వీస్ కొనసాగించాలని వెళ్ళిపోతున్నారు. ఇక్కడి డాక్టర్లకు కొరత ఏర్పడుతున్నది. దీనిని ప్రభుత్వము అరికట్టాలి. హాస్పటలులో ఇచ్చే డైటు స్టాండర్డుగా టేబుల్ ప్రకారంగా లేదు. దీనిని కూడా పరిశీలించి కాస్త స్టాండర్డు డైటు సప్లయి చేయించమని మనవి చేస్తున్నాను. ఎమర్జన్సీ కేసులలో పేషెంట్సుని ఆర్.టి.సి. బస్సులలోగాని లారీలలో గాని తీసువెళ్లడానికి వీలులేదు. అట్లాగైతే వారు మధ్యలోనే చనిపోవడం జరుగుతుంది. అంబులెన్సులు అన్నిటికి ప్రొవైడు చేయాలని మనవి చేస్తున్నాను. ఇటీవల డాక్టర్లు 70 రోజులు స్ట్రైయికు చేసినారు. వారికి పబ్లిక్ సింపతీకూడా లేకుండా పోయింది. గౌరవనీయ సభ్యులు కూడా అడిగే పరిస్థితి లేకుండా పోయింది అసిస్టెంటు ఇంజనీరుకి 1050 నుంచి 1600 ఇస్తున్నారు. అతను సూపర్‌వైజరునుంచి ప్రమోట్ అయి వస్తాడు. డాక్టర్లు డైరక్టు గెజిటెడ్‌గా వస్తారు. వారికి 900–1500 ఇవ్వడం జరుగుతోంది. ఇదే డాక్టర్లు ప్రిస్టేజిగా తీసుకున్నారు. ఈ ఎనామలీ చూసే వారు సమ్మె చేయడము జరిగింది. డ్రగ్ కంట్రోలు విషయంలో మనకు 1512 మెడికల్ షాపుస ఉన్నాయి. వీటిని సరిగా చెకప్ చేయడంలేదు. కల్తీ మెడిసన్స్ అమ్మకము జరుగుతున్నది. ఇది ప్రాణాంతకమైన విషయము. తరువాత రూరల్ వాటర్ సప్లయి. బోరు వెలర్స్‌గాని ఓపెన్ వెల్సుగాని వేయాలని మనవి చేస్తూ శలవు తీసుకుంటున్నాను.

శ్రీ బి.హెచ్. కిష్టయ్య (షాద్‌నగర్):—అధ్యక్షా, ఆరోగ్య వైద్య శాఖా మాత్యులు ప్రవేశపెట్టిన ఈ డిమాండును బలపరుస్తూ కొన్ని సూచనలు చేయదలచుకున్నాను. ఈ కేటాయించిన మొత్తము సరిపోదని మనవి చేస్తున్నాను. ఈనాడు మనం పట్టణాలలోగాని, గ్రామాలలోని బీద ప్రజలకు ఆరోగ్య సౌకర్యం కల్పించాలని తలపెట్టినప్పుడు ఉన్నటువంటి ప్రభుత్వ సిబ్బందిగాని మంత్రివర్యులకు ఉన్నటువంటి శాఖలు గాని సరి అయిన వేళలలో సరి అయిన విధంగా వారి వారి విధులను నిర్వర్తించారని చెప్పడంలో సందేహం లేదు. మొన్న మే నెలలో వచ్చిన తుపాను భీభత్సంలో ఏర్పడిన అనారోగ్య పరిస్థితులకు ఆ కార్యక్రమాలలో మన ప్రభుత్వము వారు వారి సిబ్బంది ఎంతో చాకచక్యముతో ముందుకు

వచ్చి కార్యక్రమాలు చేసినారు దానికి మనం సంతోషించవలసిందే. ఇక్కడ హైదరాబాదులోగాని, పట్టణాలలోగాని ఆస్పత్రి సౌకర్యాలు కొద్దో గొప్పో మంచిగానే ఉంటాయి. పల్లెటూళ్ళలోనూ గ్రామాలలోను ఈ సౌకర్యాల విషయంలో చాల వెనుకబడిన విషయం తెలుసు. అక్కడ పి హెచ్. సి లలో గాని తాలూకా హెడ్ క్వార్టర్సులో గాని సరిగా సౌకర్యాలు లేని పరిస్థితి మన అందరకు తెలుసు. అటువంటప్పుడు మనం ఎన్నో కార్యక్రమాలు పెట్టుకొని ఎన్నో సౌకర్యాలు చేయాలి అని అనుకున్నపుడు ఈ బడ్జెటు సరిపోని మనవి చేస్తున్నాను. ఈనాడు మన పరిసర ప్రాంతాలు సుభ్రంగా ఉండాలి ఆరోగ్యంగా ఉండాలి స్వంత బాగు పడాలి అంటే సరి అయిన మంచినీరు లేకపోవడమే కారణమని దీనివల్లనే రోగాలు రావడం జరుగుతోందని మనవి చేస్తున్నాను. వాటి అన్నిటికీ చాలకపోవడమే కారణం. ఇది ముప్పయి ఏళ్ళ వచ్చిన విషయం. వచ్చే ప్రణాళిక అయినా ప్రజలకు నీటి సదుపాయము. పేద ప్రజలకు మందుల సౌకర్యము కల్పించాలని కోరుతున్నాను. భీమా సౌకర్యం కల్పించడం జరిగింది. ఇది కార్మికులకేనా లేక ఉద్యోగుల వరికి తెలపాలని కోరుతున్నాను. It appears that Government have received funds under 6 point Formula and the amount has been spent in Telangana. If so, how? ముప్పయి ఏళ్ళ క్రింద ఉన్నటువంటి ఆస్పత్రుల పరిస్థితి చాలా అధ్వాన్నంగా ఉంది. 12 పడకలు ఉన్న నా తాలూకాలోని ఆస్పత్రిని అధికారులు వచ్చి చూడడం జరిగింది. అక్కడ లేడీ డాక్టరు లేదు మందుమూత్రశాల లేదు. వెంటనే తగు చర్య తీసుకోవాలని కోరుతున్నాను. నర్సెస్ ట్రెయినింగులో కేరళ నుంచి వచ్చిన వారికే ఎక్కువ ప్రాధాన్యం ఇస్తున్నారు. వారికి స్టయిఫండ్ ఇస్తున్నారా లేదా? మన ఆంధ్రప్రదేశ్ నుంచి ఎందుకు తీసుకోవడంలేదు? మన రాష్ట్రంలో నిరుద్యోగ సమస్య ఎక్కువగా ఉంది. అటువంటప్పుడు విదేశాలకు వలసపోయిన డాక్టర్సు విషయంలో ప్రభుత్వం ఏమి ఆలోచించింది? వాళ్ళందర్ని వెంటనే పన్పించు చేయకూడదా అని అడుగుతున్నాను. వందలమంది డాక్టర్సు నిరుద్యోగులై, 15, 20 సంవత్సరాలు శ్రమధారపోసి, సర్టిఫికేట్లు పొంది, బజారులలో తిరుగుతుంటే, ఇక్కడ ఉన్న డాక్టర్సుకు ఉన్న వసతులు ఏమిటి? ఇది చాలా బాధాకరమైన విషయం. ప్రభుత్వం ఈ విషయంలో వెంటనే చర్య తీసుకుంటే బాగుంటుంది. మంత్రిగారు ప్రవేశపెట్టిన డిమాండును సంపూర్ణంగా బలపరుస్తూ సెలవు తీసుకుంటున్నాను. 12.30 p.m.

శ్రీ వి. రంగారావు (బందరు) :—అధ్యక్షా, ఆరోగ్య శాఖామాత్యులు ప్రవేశ పెట్టిన డిమాండును ఎవరు బలపరచకపోయినా అది పాస్ అవుతుంది. చాలా మంది సభ్యులు మాట్లాడారు. దానిలో వారు గమనించే ఉంటారు. డబ్బు చాలలేదు అనేది సమస్య కానేకాదని నా అభిప్రాయం ఎందుకంటే దేశంలో జాతి ఆదాయం ఎంత ఉందో దానిని అనుసరించే మనకు డబ్బు వస్తుంది, ఎక్కువ రాదు. ఈ డబ్బును మనం సద్వినియోగం చేస్తున్నామా, సద్వినియోగం చేసి జాతికి మేలు చేస్తున్నామా అనేది ముఖ్యంగా ఆలోచించాలి. ఆరోగ్య శాఖకు సంబంధించి ఎక్కడ ఏ సమస్య తీసుకున్నా చాలా లోపభూయిష్టంగా ఉందని

చెప్పక తప్పదు. పంచాయితీలలోగానీ మునిసిపాలిటీలలోగాని కార్పొరేషన్‌లో గానీ వచ్చిన ఆదాయంలో ఈ ఆరోగ్య శాఖకు ఎక్కువ ఖర్చుపెడుతున్నాముగానీ దానికి సరైన పర్యవేక్షణలేదు. వీరి మాట ఎవరూ వినరు. వారు వేస్తారు, లేకపోతే లేదు. వారి దయ ఉంటే పనులు అవుతాయి. లేకపోతేలేదు దయఉంటే అధికారులకు, రాజకీయ వాదులకు, పరిపాలకులకు అవినాభావ సంబంధంలేదు. ఒకరిని ఒకరు గౌరవంతో ఎదుర్కోవడంలేదు. కొన్ని మీ దృష్టికి తెస్తున్నాను. పట్టణాలను ఇగ్నోరు చేస్తున్నామని సభ్యులు చెప్పారు. తాలూకాలలోగానీ చిన్నచిన్న పట్టణాలలోగానీ ఉన్న ఆస్పత్రులలో ఉన్న సౌకర్యాలు అక్కడికివెళ్ళి చేస్తే అవి ఆరోగ్యకేంద్రాలుగా లేవు. మురికి కూపాలుగా ఉన్నాయి. మచిలీపట్టణం ఆంధ్రదేశంలో ప్రధానమైన పట్టణం, పేరుప్రతిష్టలు పొందిన పట్టణం. ఆ పట్టణంలోఉన్న జిల్లా హెడ్‌క్వార్టర్సు ఆస్పత్రి చూస్తే ఏమాత్రం పరిశుభ్రత లేకుండా వట్టి మురికికూపంలాగా ఉన్నది. దానిలో డాక్టర్సు ఉన్నారు. సూపరింటెండెంట్ ఉన్నారు. నర్సులు ఉన్నారు. సిబ్బంది అంతా ఉన్నారు కానీ ఎవరూ శ్రద్ధ తీసుకోవడంలేదు. ఎదురుగా ఒక మురికి గుంట ఉంది. అక్కడ అంతా చెత్తాచెదారం ఉంటుంది. విపరీతంగా దోమలు, దుర్వాసన. అక్కడ అనారోగ్యం పెరుగుతోంది. తప్ప ఆరోగ్యం సమకూరడం అసాధ్యం. మందుల విషయంలో చూస్తే పెద్దపెద్ద ఆస్పత్రులలో కూడా మందులు లేవు. తాలూకా ఆస్పత్రులలో అసలే ఉండవు. ఎందుకు ఈ లోటు ఉంది? అలవెన్సు లోపమా? మందులు పంపకం లోపమా? అంటే ఈ మందులు సక్రమంగా పంపిణీ జరగడం లేదనే చెప్పాలి. ఎలాంటి కట్టుబాటు లేకుండా ఈ మందులు అపహరింపబడుతున్నాయనే మాట ఉన్నది. సక్రమమైన మార్గంలో జాగ్రత్తగా ఈ మందులను వాడేట్లు చూడడంకోసం కొంత మంత్రులు గానీ అధికారులు గాని శ్రద్ధ తీసుకుంటే ఈ వచ్చినడబ్బుతో అందరికిసక్రమంగా సౌకర్యాలు కల్పించవచ్చు. ఆరోగ్యశాఖ అంటే అన్ని వైపుల నుంచీ గమనించాలి. చిన్న చిన్న పట్టణాలలో రోడ్ల మీద మిఠాయి మొదలైన ఆహారపదార్థాలు అమ్ముతూ ఉంటారు. వాటి నిండా దుమ్ముపడుతూ ఉంటుంది చిన్న పిల్లలు అవి కొనుక్కొని తింటూ ఉంటారు. దానితర్వాత వచ్చేది ఆరోగ్యమా, అనారోగ్యమా ఆలోచించాలి. ఏవిధమైన శ్రద్ధా తీసుకోకుండా గాలికి దేశాన్ని వదిలేసి మందులు లేవు, డాక్టర్లు లేరు అంటే ఏమిటి హెల్తు ఇన్‌స్పెక్టర్లు, హెల్తు ఆఫీసర్లు అందరూ ఉంటున్నారు. అందరికీ సమ భాగాలు. అందరికీ ప్లాటురేట్సు ఉన్నాయి. ఇలాంటి పరిస్థితులకు జనాన్ని బలిపెడుతున్నారు. ఎవరినైనా డాక్టర్సును మరోచోటికి ట్రాన్స్‌ఫర్ చేస్తే వాళ్లు వెళ్ళి జాయిన్ అవుతున్నారా? మంత్రి మాటగానీ, డైరక్టరు మాటగానీ ఎవరైనా

12-40 p.m. వింటున్నారా? ఆరు మాసాల నుండి డాక్టరు లేడని మొరపెట్టుకుంటూ ఉంటే ఒక డాక్టరును పంపించే శక్తి ఈ ప్రభుత్వానికి లేదు. ఎన్నో పోస్టులు ఖాళీగా ఉండడం వల్ల సరయిన వైద్యం జరగడంలేదు. ఈ విధంగా మీరు పరిపాలన సాగించినట్లయితే ఈ ఆరోగ్యం విషయంలో ఎన్ని కోట్లు ఖర్చు పెట్టినా సరిచేయ లేరని మనవిచేస్తున్నాను. అందుచేత ఒక నిర్మాణయుతమైన పద్ధతి ప్రకారంగా

మీరు పరిపాలన సాగిస్తే ఉన్న డబ్బు సక్రమంగా ఉపయోగించుకుంటూ, కావలసిన వైద్య సౌకర్యాలు కల్గించడానికి వీలుంటుంది. నేటివిటీ అనే నెపముతో ఇక్కడ వారిని అక్కడ, అక్కడ వారిని ఇక్కడకు ట్రాన్స్‌ఫర్ చేస్తున్నారు. వారేమో మీబోటి వారిని ఉపయోగించుకొని ఇంకా దగ్గరకు రావడానికి ప్రయత్నం చేస్తున్నారు. ఈ విధంగా 160 మందిని ట్రాన్స్‌ఫర్ చేస్తే అందులో 50 శాతం మంది కూడా వెళ్ళి జాయిన్ కాలేదు. ఇది నేను చెప్పడం అబద్దమయితే అక్కడ ఉన్న అధికారులు ఇది తప్పని చెపితే నేను క్షమాపణ చెపుతాను, అందుకు నాకు ఏమీ అభ్యంతరం లేదు. అందువల్ల ఈ నేటివిటీ అనేది కాకుండా వారిని వారుండే చోటికి దగ్గరలో వేస్తే వారు వెళ్లి వైద్య సౌకర్యాలు చేస్తే ప్రజలకు మోక్షము కలుగుతుంది, దగ్గర ప్రాంతములో ఉన్నామనే సంతృప్తి కూడా డాక్టర్లకు ఉంటుంది. అందువల్ల అది ఇక్కడ అడ్డము రాకూడదని నేను అభిప్రాయపడు తున్నాను. నేటివిటీ విషయంలో వీలైనంత దగ్గర ప్రాంతములో డాక్టర్లను పెట్టినట్లయితే సౌకర్యాలు కలుగుతాయని, ప్రభుత్వం మరొకసారి ఆలోచిస్తే మంచిదని నేను అభిప్రాయపడుతున్నాను. మా తీర ప్రాంతములో బోదకాళ్ళ బాధ చాలా ఎక్కువగా ఉంది. దీని గురించి ఇదివరలో అనేకసార్లు అసెంబ్లీలో రెయిజ్ చేశాము ఒకప్పుడు దీని మీద శ్రద్ధ తీసుకొని ప్రతి ఇంటికి డి. డి. టి. కొట్టే కార్యక్రమం జరిగేది అది ఇప్పుడు ఆగిపోయింది. ఎక్కడైతే హాస్పిటల్సు భవనాలు ఉన్నాయో వాటిని అక్కడ ఆర్ అండ్ బి వారు బాగు చేయడంలేదు. వారికి వీరికి కో ఆర్డినేషన్ లేదు. వర్షాలు కురిసి నీరు కారి అక్కడ ఉన్నటువంటి బెడ్సు తడిసిపోతూ ఉన్నప్పటికి మరమ్మత్తు చేయరు. డాక్టర్లు దీనిలో చేయగలిగింది ఏమీ లేదు. కో ఆర్డినేషన్ కావాలని, ఆ విధంగా ఒకరొకరు కలసి ప్రభుత్వ ఆసుపత్రిలను పట్టిష్టముగా నడపమని చెపుతూ శెలవు తీసుకుంటున్నాను.

శ్రీ డి. సీతారాములు (నర్సన్నపేట):—అధ్యక్షా, గౌరవనీయులైన ఆరోగ్య, వైద్య శాఖామాత్యులు ప్రవేశపెట్టిన వైద్య, ఆరోగ్య శాఖకు సంబంధించిన డిమాండును బలపరుస్తూ నా అభిప్రాయాలు తెలియజేయాలి అనుకుంటున్నాను. సమాజ శ్రేయస్సుకు అయితేనేమి సంఘ అభివృద్ధికి అయితేనేమి వైద్య, ఆరోగ్య శాఖ చాలా కీలకమైన పాత్ర వహిస్తున్నది అనడంలో ఎటువంటి సందేహం లేదు. అయినప్పటికి సమాజ జనాభాను పరిమితము పెట్టడంలో అయితేనేమి, వైద్య సౌకర్యాలు కల్గించడములో అయితేనేమి బహుముఖంగా ఈ శాఖ తోడ్పడుతూ ఉన్నప్పటికి మనము సాధించినటువంటి సత్ఫలితాల కంటె నెరవేర్చవలసిన బాధ్యతలు చాలా ఎక్కువగా ఉన్నాయని మనవి చేస్తున్నాను. మన గ్రామీణ ప్రాంతాలలో వైద్య సౌకర్యాలు లేక ప్రజలు నానా ఇబ్బందులు పడుతున్నారన్న సంగతి తమకు అందరికి తెలుసు. మనము ఎక్కువగా పట్టణాల మీదే కాన్సంట్రేటు చేస్తున్నాము. ఎక్కువ రూరల్ ఏరియాస్‌లో మెడికల్ ఎయిడ్ చాలా తక్కువగా ఉంది. అందుచేత ప్రభుత్వం వారు ప్రత్యేక శ్రద్ద తీసుకొని ఈ వైద్య సౌకర్యాలు ఇంకా ఇతోధికంగా కలుగచేయాలని మనవి చేస్తున్నాను ముఖ్యముగా పంచాయతీ సమితుల ఆధ్వర్యములో ఉన్నటువంటి యల్ యఫ్ డిస్పెన్సరీలు పంచాయతీ

సమితులు ఓవరక్ ... [illegible] ... బరువైనన్నాయి. పంచాయతీ సమితులకు ఉన్న సెల్ ఫండ్సు చాలా మిగిలే ఎమౌంట్సు కావడం వల్ల అవి సిబ్బంది జీతాలకు గాని మందులకు ఇచ్చే అవకాశం లేకుండా కేవలం నామమాత్రంగా ఆ పని చేస్తున్నాయి. కాబట్టి సమితి [illegible] తీసుకొని గవర్నమెంటు వారే డైరక్టుగా జీతాలకు, మందులకు ఇచ్చి వీటిని చేపట్టవలసిందిగా కోరుతున్నాను.

గ్రామీణ ప్రాంతాలలో అనేక రూరల్ డాక్టర్సు పిహెచ్‌సీలు సుమారుకు 10 కిలోమీటర్లలో ఉన్నటువంటి సబ్-సెంటర్స్ గాని ఏర్పాటు చేసినట్లయితే అక్కడ ఉన్నటువంటి ఎమర్జన్సీ సర్వీసెస్‌కు మెడికల్‌కు వచ్చిన ఋణసౌకర్యం కూడా చూసుకొని వారికి మారుమూలలనున్న గ్రామీణ ప్రాంతాలకు ఇతోధికముగా ఈ వైద్య సౌకర్యాలు విస్తృత పర్చడానికి అవకాశం ఉంటుందని నేను మనవి చేస్తున్నాను. తాలూకా డిస్పెన్సరీలకు గాని, పిహెచ్‌సీలకు గాని సీరియస్ కేసులు వచ్చినప్పుడు నరల్ హాస్పిటల్సుకు గాని హెడ్ క్వార్టర్సు హాస్పిటల్సుకు గాని రిఫర్ చేసినప్పుడు వారికి ఉద్దేశించిన వాహనం లేకపోవడం వల్ల చాలా మంది హెడ్ క్వార్టర్సు హాస్పిటల్సుకు, జనరల్ హాస్పిటల్సుకు వెళ్ళలేక వారికి తేలిపోతుంది. అలా కాకుండా [illegible] అరేంజిమెంటుగా రిఫర్ సెన్సు సిస్టము ఏర్పాటు చేసి ప్రాథమిక కేంద్రానికి గాని, డిస్పెన్సరీలకు గాని రవాణా సౌకర్యము ఏర్పాటుచేసి ఆ పేషంటును చూసే బాధ్యత తీసుకుంటే చాలా సౌకర్యంగా ఉంటుందని మనవి చేస్తున్నాను. హెడ్ క్వార్టర్సులో గాని, జనరల్ హాస్పిటల్స్‌లో గాని టీమ్ ఆఫ్ స్పెషలిస్టులు ఉంటారు. టిబి ఎక్స్‌పర్ట్సు, పీడియాట్రిక్ ఎక్స్‌పర్ట్సు, గైనకాలజీ ఎక్స్‌పర్ట్సు ఉంటారు. వారిని పీరియాడికల్‌గా 15, 30 రోజులకు ఒకసారి ప్రతి ఆరోగ్య కేంద్రానికి వెళ్ళి సర్వే చేసి అక్కడ ఉన్న ప్రజానీకమునకు ఉన్న కేసులను డయాగ్నయిజు చేసి వారికి సహాయము చేసినట్లయితే పిహెచ్‌సీలు ఎంతో సౌకర్యముగా ఉంటాయని మనవి చేస్తున్నాను. కెజిహెచ్ హాస్పిటల్‌లో డయాలసిస్ అనే సాఫిస్టికేటెడ్ యంత్రాన్ని కొని సుమారు ఒక సంవత్సరం అయింది. దానికి కావలసిన యక్సెసరీస్ లేక ఇంతవరకు అది నిరుపయోగంగా ఉంది. దానికి ఏర్‌కండిషనర్సు నెలకొల్పి అది ఫుల్‌ఫ్లెడ్జ్‌డ్‌గా, ఉపయుక్తంగా పని చేసేలా చూడాలని మనవి చేస్తున్నాను. నర్సన్నపేట తాలూకా హెడ్‌క్వార్టర్సు. అక్కడ 30 బెడెడ్ హాస్పిటల్ గురించి పదేపదే విజ్ఞప్తులు చేస్తున్నాము. అక్కడ ఒక వదాన్యుడు 12 బెడ్స్ కట్టి సుమారు ఒక లక్ష రూపాయలు విలువగల మెటర్నిటీ వార్డు భవనాన్ని కట్టి ప్రభుత్వానికి ఇవ్వడం జరిగింది. ఇచ్చినప్పటికి-అనేకసార్లు విజ్ఞప్తి చేసినప్పటికి ఆ 12 బెడెడ్ హాస్పిటల్‌ను 30 బెడెడ్ హాస్పిటల్‌గా చెయ్యలేదు. అది చేసినట్లయితే ఇంకా కావలసిన కంట్రిబ్యూషన్ ఇస్తామని మేము పదేపదే విజ్ఞప్తులు చేసినప్పటికి ప్రభుత్వం వారు ఏమీ చర్య తీసుకోనందుకు చాలా విచారిస్తున్నాము. మా నర్సన్నపేట తాలూకాలో మైలేరియా వ్యాధి చాలా విపరీతంగా ఉంది. ప్రతి

అయిదు మ ది ఒ రు ఈ వ్యాధితో బాధపడుతున్నారన్న విషయం అందరికీ తెలుసు. వరల్ హెల్తు ఆర్గనైజేషన్ ద్వారా కాని లేకపోతే వేరే ఇతర సంస్థ ద్వారా గాని సహాయము తీసుకొని, సర్వే చేయించి సత్వరంగా ఈ పైలేరియా వ్యాధి నిరోధించడానికి సత్వరమైన చర్యలు యుద్ధ ప్రాతిపదిక మీద తీసుకోవాలని మనవి చేస్తూ శెలవు తీసుకుంటున్నాను.

శ్రీ కె బి సిద్దయ్య :—మన ఆరోగ్య వైద్య శాఖామాత్యులు మదన మోహన్ గారు పెట్టిన ఈ డిమాండును బలపరుస్తూ కొన్ని విషయాలను తమ ద్వారా ప్రభుత్వ దృష్టికి తెస్తున్నాను. ప్రజా సంక్షేమం తమ ధ్యేయంగా పెట్టుకున్న ప్రభుత్వానికి కనీసం ప్రజలకు అవసరమైన ఆరోగ్య, వైద్య వసతులు కల్పించడం ప్రధాన కనీసధర్మం. ఈ విషయంలో ఇప్పటికి మనము చాలా విషయాలలో ఎన్నో రకాలైన అభివృద్ధిని సాధించి ఉన్నాము. కాని ఇంకా మనము అభివృద్ధి చేయవలసిన విషయాలు చాలా ఉన్నాయి. జనన మరణ విషయాలలో ఎంతో కొంత ఇప్పటికి తగ్గింది, చాలా సంతోషించదగ్గ విషయం. అదే విధముగా అలోపతి ఆసుపత్రులు, డిస్పెన్సరీలు, పిహెచ్ సీలను మన రాష్ట్రములో చాలా ఎక్కువగా పెట్టుకొన్నాము ఉదాహరణకు ఈ ఆసుపత్రుల సంఖ్య 1957—58లో 6 వందలు ఉంటే 1978కి 1425కి పెరిగాయి పడకల సంఖ్య కూడా పరిశీలిస్తే 1957—58లో 14 వేలు ఉంటే నేడు 29 వేల వరకు పెంచుకొన్నాము. డాక్టర్ల సంఖ్యను కూడా ఈ రాష్ట్రములో 1290 నుంచి 4,000 వరకు అంటే దాదాపు మూడు రెట్లకు మనము పెంచుకొన్నాము. ఈ విధముగా మనము అనేక సౌకర్యాలు కలుగచేస్తున్న విషయం వాస్తవం. కాని ఒక ముఖ్యమైన విషయము మనం గమనించాలని ఈ సందర్భముగా తెలియజేస్తున్నాను. వీటిని అన్నిటిని ఎక్కడ పెంపొందింప చేస్తున్నాము అంటే పట్టణాలలోను, ముఖ్యమైన పెద్ద నగరాలలోనే వీటిని చేస్తున్నాము. పడకలను మనం ఎక్కడ పెంచుతున్నామంటే పెద్ద పెద్ద పట్టణాలలో పెంచుతున్నాము. పడకలు పెంచడంతో అనేక మంది స్పెషలిస్టులనుకూడా పెడుతున్నాం. అది అవసరమే కాని మనం ఇవన్నీ పెద్ద పట్టణాలలో మాత్రమే చేసున్నాం కాని గ్రామీణప్రాంతాలలో చేయడంలేదు. మదన్ మోహన్ గారు చాలా ఉత్సాహవంతులు, చాలా డైనమిక్ పర్సన్. వారు అందరికి అందు బాటులో ఉండేవారు మనం ఈనాడు అధికారంలో వుంటున్నాం కాబట్టి వారిని నేను కోరేది ఏమిటంటే గ్రామీణ ప్రాంతాలలో ఎలాంటి సౌకర్యాలూ లేక అవస్థపడుతున్న పేద ప్రజానీకానికి అధిక సౌకర్యాలు కల్పించడానికి పూను కోవాలి. ఇకపోతే మనం ఉపకేంద్రాలను పెట్టాలని నిర్ణయించాం. ఇది విప్లవాత్మమైన మార్పు, ఎంతో గణనీయమైన మార్పు గ్రామీణ ప్రాంతాలలో ప్రతి ఐదు వేల జనాభాకు ఒక ఉపకేంద్రం పెట్టి. అక్కడ డాక్టరును పెట్టి అన్ని సదుపాయాలు కలుగజేయాలని నిర్ణయం తీసుకున్నట్లయితే అది చాలా గణనీయమైన మార్పు. కాబట్టి ఈ విషయంలో ప్రభుత్వం తన దృష్టిని కేంద్రీకరించి వరల్డ్ బ్యాంకు లోన్ ద్వారాగాని, ఇతరతా్రి లోన్ ద్వారాగాని ప్రతి

ఐదు వేల జనాభాకు ఒక ఉపకేంద్రాన్ని పెట్టి పేద ప్రజలకు వైద్యసదుపాయాలు కల్పించవలసిన అవసరంవుంది ఇక మందుల విషయం తీసుకొంటే విపరీతమైన రేట్లు ఉన్నాయి. ఇప్పుడు సబ్సిడీపైన బట్టలను పేద ప్రజానీకానికి ఏ విధంగా అందుబాటులో వుండేట్లు చేస్తున్నామో అదే రకంగా మందులుకూడా పేద ప్రజానీకానికి సబ్సిడైజ్డ్ రేట్లలో సరఫరా చేసేందుకు పూనుకోవాలని కోరుతున్నాను. ప్రతి ఉపకేంద్రంలోనూ ఎలోపతికే మరియు హోమియోపతిక్ డాక్టర్లను పెట్టి చాలా తక్కువ ఖరీదులో పేద ప్రజానీకానికి మందులు అందుబాటులో ఉండేట్లు చూడాలని నేను ఈ సందర్భంలో కోరుతున్నాను. ఈ ఉపకేంద్రాలపై మన దృష్టిని ఎక్కువగా కేంద్రీకరించి గ్రామీణ ప్రాంతప్రజలకు అధిక సౌకర్యాలు కలుగజేయడమే కాకుండా తాలూకా కేంద్రాలలో 30 పడకలు వుండాలని ప్రభుత్వం నిర్ణయించడం చాలా ముదావహమైన విషయం. ఉదాహరణకు పుత్తూరు తాలూకా కేంద్రం. అక్కడ ప్రస్తుతం 10 బెడ్స్ మాత్రమే ఉన్నాయి. దానిని 30 బెడ్స్ గల ఆసుపత్రిగా మార్చాలని మంత్రిగారిని కోరుతున్నాను. ఇకపోతే దోమలు అన్ని వ్యాధులకు మూలకారణం. పట్టణాలలోనూ, గ్రామాల లోనూ అనేకమైన మురికి గుంటలు వున్నాయి. ఉదాహరణకు చిత్తూరు జిల్లాలోనిఅన్ని ప్రాంతాలలోనూ ఈ మురికి గుంటలు ఉన్నాయి ఆ మురికిగుంటల మూలంగా అనేకరోగాలకు కారణమైన దోమలు విపరీతంగా పెరిగిపోతున్నాయి. అందువల్ల ఈ మురికిగుంటలను పూర్తిగా లేకుండాచేస్తే ఎంతో ఉపయోగకరంగా వుంటుంది. ఇకపోతే ఆసుపత్రులలో పడకలను పెంచామని వారు చెప్పారు. చాలా సంతోషం. పోయినసారి 238 పడకలు పెంచినట్టు మాకు ఇచ్చిన ఈ డిమాండు వివరణలోవుంది. ఒక విషయం మీ దృష్టికి తెస్తున్నాను, పోయిన సారి మొత్తం 238 పడకలు పెంచితే అందులో తెలంగాణాలో 218 పడకలు పెంచారు. చాలా సంతోషం. సర్కారు ప్రాంతంలో 20 పెంచారు. రాయలసీమలో పూజ్యం. అక్కడ 1978-79 సంవత్సరంలో ఒక్క పడకకూడా పెంచబడలేదు. ఇక ఈ సంవత్సరంలో 80 పడకలు పెంచాలని నిర్ణయం తీసుకున్నాం, ఇందులో తెలంగాణాకు 20, సర్కారు జిల్లాలకు 40, రాయలసీమకు 20 ఉన్నాయి. తెలంగాణా ప్రాంతంలో అభివృద్ధి చేయండి, ఎవరూ కాదనడం లేదు. కాని దానితోపాటు ఆర్థికంగానూ, ఆరోగ్య విషయంలోనూ వెనుకబడిన రాయలసీమ ప్రాంతానికికూడా ఎక్కువ వసతులు కల్పించాలని కోరుతున్నాను. ముఖ్యంగా అధిక సౌకర్యాలు కల్పించడంలో ఏ పథకం తీసుకున్నా పట్టణాలలో మాత్రమే కేంద్రీకరిస్తున్నారు. మదన్ మోహన్‌గారు ఇకమీదట గ్రామీణప్రాంతాలలోని పేదప్రజానీకానికి ఎక్కువ సదుపాయాలు కలుగజేసేందుకు పూనుకొని వారికి న్యాయం చేకూర్చాలని కోరుతూ సెలవు తీసుకొంటున్నాను.

శ్రీ పోతిన చిన్న (విజయవాడ-పశ్చిమం) :—అధ్యక్షా ! ఈరోజు ఆరోగ్య శాఖా మంత్రిగారు ప్రవేశ పెట్టిన డిమాండును నేను బలపరుస్తున్నాను. దానిపై

చాలా విషయాలను తమకు చెప్పుకోవలసిన విధి ఉంది. ఈ డిమాండులో చాలా విషయాలు చేర్చినందుకు సంతోషిస్తున్నాను. కాని రెండేసి, మూడేసి నిముషాలు మాత్రమే మాట్లాడాలనే సరికి ఉన్న ఏ విషయాలలో ఒక్కదానిని కూడా తమకు వివరించే పరిస్థితి వుండదు. "ఆరోగ్యమే మహాభాగ్యం" అని చెప్పడం జరిగింది. మరి అట్లాంటి ఆరోగ్యానికి సంబంధించిన విషయంపై మాట్లాడడానికి కనీసం రెండు రోజులైనా కేటాయించకపోతే ఎలా ?

మిస్టర్ డిప్యూటీ స్పీకర్ :—ఉపన్యాసాలతో ఆరోగ్యం వస్తుందా ?

శ్రీ పోతిన చిన్న :—ఆంధ్ర ప్రదేశ్‌కు నడిబొడ్డు విజయవాడ పట్టణమని చెప్పడం జరుగుతోంది. సుమారు ఐదు లక్షల జనాభా గలిగిన విజయవాడ పట్టణంలో ప్రస్తుతం వున్న పడకల సంఖ్యను కనీసం వెయ్యివరకైనా పెంచవలసిందిగా గత రెండు సంవత్సరాలుగా కోరడం జరుగుతుంది. కాని ఈనాడు ఈ బడ్జెట్‌లో చూస్తే కనీసం ఒక్క మంచమైనా పెంచినట్టులేదు. ఈ పరిస్థితులలో మేము తిరిగి వెళ్ళిన తరువాత ప్రజలకు ఏమని చెప్పుకోవాలో, దానిని మంత్రి గారు ఆలోచిస్తున్నారో లేదో తెలియదు. ఎంతోకాలంగా పడకల సంఖ్యను పెంచవలసిందిగా మేము కోరుతుంటే చివరకి ఈనాడు అంత అధిక జనాభాగల విజయవాడ పట్టణానికి ఒక్క మంచమైనా ఎక్కువ కేటాయించడానికి ఈ బడ్జెట్‌లో ఒక్క దమ్మిడికూడా కేటాయించినట్టులేదు. అంత పెద్ద పట్టణంలో క్షయరోగులకి 20 మంచాలు మాత్రమే ఉన్నాయి, అందులో ఆడవాళ్లకు 10, మగవాళ్లకు 10 మంచాలు సుమారు 5, 6 లక్షల జనాభాగలిగిన పట్టణంలో, ఆంధ్రదేశానికి నడిబొడ్డుగా వున్న పట్టణంలో ఈనాడు ఈ విధమైన పరిస్థితివుంది.

శ్రీ జి. సుందరరామయ్య (వల్లూరు) :—అధ్యక్షా ! ఆరోగ్యవంతులు ఎక్కువగావున్న చోట్ల పడకలు పెంచడం అవసరంలేదనేమో !

శ్రీ పోతిన చిన్న :—అధ్యక్షా ! ఆరోగ్యవంతులు ఎక్కువగా వున్నారను కుంటున్నారేమో వారు. ఒక కమిటీనివేసి వారు ప్రైవేట్‌గా వుండి ఎంక్వయిరీ చేస్తే బాగుంటుంది. ఊరికే ఇక్కడ చెపితే ఏం ప్రయోజనం ? తమరికి మనవి చేసేది ఏమిటంటే విజయవాడ ఆసుపత్రికి రోజూ 2,500 మంది ఔట్-పేషెంట్సు వస్తుంటారు. ఇంజక్షన్‌గాని, ఇతరమందులుగాని డాక్టరుగారు 12 గంటలకే ఇస్తారు. 12 గంటలు అవుతూనే క్యూలో వున్న మిగతా వారికి మందులు ఇవ్వకుండా మూసివేసి మరునాడు రమ్మంటారు. అక్కడికి వచ్చే లేబరును ఆ విధంగా 12 కాగానే మరునాడు రమ్మంటారు. కాని ప్రభుత్వ ఆసుపత్రులలో ధనవంతులకు వుండవలసిన సౌకర్యాలు వున్నాయి. కాని మాలాంటి బీదవాళ్ళకు బండి తోలేవారు, బస్తాలు మోసేవారు, కార్మికులు మొదలైనవారు క్యూలో ఎంత మంది ఉన్నాసరే నర్సుగారు 12 గంటలు కాగానే మందులు ఇవ్వడం ఆపుచేసి రేపు రమ్మంటారు. అంటే ఆ డబ్బుతో మరుసటిరోజు వరకు కుర్చీ, ఖర్చుపెట్టించి మళ్ళీ ఆ ఇంజక్షన్ తీసుకోవడానికి మరునాడు రావాలి. ఈ విధంగా వుంది పరిస్థితి. ప్రజలు ఎంతగా విసిగిపోయారంటే ఈ

ప్రభుత్వ ఆసుపత్రులకు వచ్చేదానికన్నా డబ్బులు ఇచ్చి ప్రైవేటు డాక్టరు దగ్గర చికిత్స చేయించుకుంటే మంచిదనే పరిస్థితి వచ్చారు ఈ పోతే అనేక నార్సింగ్ హోమ్స్ ఎన్నో ఆసుపత్రులను నిర్మిస్తున్నారు మన ఆంధ్ర ప్రదేశ్‌లో వాళ్ల ఆసుపత్రులకు రోగులు వస్తే వారు ఎండవున్నప్పుడు ఎండలో ఇబ్బంది పడకుండా, వర్షంవస్తే వర్షానికి తడవకుండా వుండడానికి ఒక నీడ అనేది ఏర్పాటు చేసారు. కాని మన ప్రభుత్వ ఆసుపత్రుల విషయంచూస్తే కర్నూలులో వున్న పేషెంట్సు ఎండవుంటే ఎండలో ఎండిపోవడం, వర్షంవస్తే తడిచిపోవడం జరుగుతుంది సరైన వసతులు లేవు. వాళ్ళు కడుపేదవాళ్లు, గుడ్డ తడిసిపోతే ఇంటికి వెళ్ళి మరోగుడ్డ మార్చే పరిస్థితిలో లేరు. అలాంటి పరిస్థితులలో ఆసుపత్రులను మెరుగుపరచడానికి ఈ బడ్జెట్‌లో ఏమైనా కేటాయింపు వుందా అంటే లేదు. ఇక పేద కార్మికుల జీతాలనుండి డబ్బులు తీసుకొంటున్న ఇ. ఎస్. ఐ. ఆసుపత్రుల స్థితి అధ్వాన్నంగా ఉంది. ఒక్క ఫ్యాను ఉండదు. క్షయవ్యాధి వచ్చిన రోగి దోమలబాధ పడుతుంటే ఒక్క ఫ్యానుకూడా లేదు. కాకపోతే ఆ ఆసుపత్రికి 20 ఎకరాల భూమివుంది. అక్కడ సూపరింటెంటు గారు అందరు ఉద్యోగులూ వున్నారు కాని రోగులకు మాత్రం ఒక్క సౌకర్యంకూడా కల్పించే స్థితిలేదు. ఇక అంబులెన్సుల విషయం తీసుకొంటే ఒక్క విజయవాడ ఆసుపత్రిలోనే కాకుండా ఎక్కడకూడా అంబులెన్సులు సరైన కండిషన్‌లో లేవు. రోగి సీరియస్‌గావుండి అర్జెంటుగా ఏ 20 మైళ్ళో, 40 మైళ్లో, గుంటూరుకో లేక ఏలూరుకో తీసుకుపోవలసిన పరిస్థితి వస్తే విజయవాడ ఆసుపత్రి అంబులెన్సు చెడిపోయివుంది. ఇంత ద్రవ్యమంతా ఏమౌతోంది? కావాలంటే విజయవాడకు గాని ఇంకెక్కడికైనా ఫోను చేసి చూడండి, అంబులెన్సు చెడిపోయి వుంటుందో లేదో, రైల్వే ఆసుపత్రికి ఫోనుచేసి చూడండి. వాళ్ళు కిరాయకు తెచ్చుకున్నారు. ఇలాంటి దుస్థితి ఉంటే డైరెక్టర్లుగాని, మంత్రిగారు గాని ఆలోచిస్తున్నారా? ప్రభుత్వము ఆలోచిస్తోందా ? లేక సంవత్సరానికి ఒకమారు బడ్జెట్ వచ్చినప్పుడే మేలుకోవడమా? ఈ లోపల ప్రజలకు అవసరమయ్యే సౌకర్యాల గురించి ఆలోచించకపోతే ఇదంతా వ్యర్థమని నేను తమ ద్వారా మనవిచేస్తున్నాను. అంతే కాకుండా మునిసిపాలిటీ ఆధ్వర్యంలో నడుస్తున్న సుమారు 14, 15 ఆసుపత్రులు వున్నాయి. వాటిలో మందులు లేవు. మద్రాసునుండి ఆయుర్వేద మందులు తీసుకురావడానికి మున్సిపాలిటీలో డబ్బులులేవు కాని డాక్టరుగారికి మాత్రం వెయ్యి రూపాయలు, ఇంటి అద్దె వెయ్యి రూపాయలు. ఈ విధంగా 14 ఆసుపత్రులకు లక్ష రూపాయలకు పైగా ఖర్చుపెడుతోంది మునిసిపాలిటీ. ఆ డాక్టర్సును తీసుకొని, ఆ హాస్పటల్ గవర్నమెంట్ హాండోవర్ చేసుకొని వార్డు వార్డు హాస్పటల్‌లో ఉన్న వారికి ప్రజలకు సౌకర్యం చేస్తే పెద్ద హాస్పిటల్సుకు యిబ్బంది లేకుండా పోతుంది. హాండోవర్ చేసుకోమంటే కమిటి వేశారు. రెండుఏళ్ళ క్రితం కమిటి వచ్చి పరిశీలన చేసినది. అవి తీసుకోకున్న ట్లయితే మందులు లేకుండా వృధా అయిపోతున్నది. గవర్నమెంట్ తీసుకున్న ట్లయితే పెద్ద మేడకు స్థంభాలవలె పెద్ద ఆస్పత్రికి చిన్న చిన్న వార్డులలో ఉండే

హాస్పిటల్స్ తీసుకుని రన్ చేసినట్లయితే ఉపయోగకరంగా ఉంటుంది మునిసిపాలిటీలలో ద్రవ్యంపోయినా మందులు లేకుండా పోయినాయి. గవర్నమెంట్ వారు పరిశీలించి ఆ హాస్పిటల్ తీసుకోవాలి. రూ. 75 లక్షలు హాస్పిటల్ యింప్రూవ్‌మెంట్ కోసం యిచ్చామని చెప్పారు. అక్కడ పి. డబ్ల్యు. డి. సూపరింటెండెంట్ రాలేదని అన్నారు. హాస్పిటల్ యింప్రూవ్ చేయడానికి టెండర్ పిలవండి అంటే రాలేదు. అంటున్నారు. రాజారామ్‌గారు చెప్పారు. ఆ నాడు వారు చెప్పినది నిజమా, అబద్ధమా? విజయవాడ హాస్పిటల్‌లో పేషెంట్స్ త్రాగడానికి మంచినీళ్ళు లేవు. ఆ పంపు ఎప్పుడు వస్తుందో ఎప్పుడు పోతుందో తెలియదు. ఇక్కడ నుంచి మంత్రిగారు ప్రోగ్రామ్ వేసుకొని వస్తున్నానని చెప్పకుండా వెళ్ళి చూడడం మంచిది ఫలానా తేదీ యిన్ని గంటలకు ప్రోగ్రామ్ వేసుకొని వస్తున్నానని అంటే శుభ్రం చేసి పెడతారు. పూర్వం రాజులు గడ్డాలు పెట్టుకొని ఎవరికి తెలియకుండా తిరిగి చూసి ప్రజలకు సౌకర్యం చేశారని చెప్పుతున్నారు ఇప్పుడు కూడ ఆ విధంగా ప్రజలకు సౌకర్యం చేస్తే బాగా ఉంటుంది. ఆంధ్రప్రదేశ్ మొత్తం ఇ. ఎస్. ఐ. హాస్పిటల్‌లో ఉన్నటువంటి... 1-00 p.m.

మిస్టర్ డిప్యూటీ స్పీకర్:—వ్రాతపూర్వకంగా అవన్నీ మంత్రిగారికి సూచన చేయండి. వారు జవాబు యిస్తారు.

శ్రీ పి. చిన్న:—జవాబు అక్కర లేదు. రెక్టిఫై చేస్తే చాలు. పేపరులో పడితే ప్రజలు సంతోషిస్తారు. చెప్పినటువంటి ఒక సంవత్సరానికి అయినా యింప్లిమెంట్ అయినదా అంటే లేదు. అదీ నా బాధ. పేదవారు 2500 మంది వచ్చే హాస్పిటల్‌కు సౌకర్యం లేకుండా పోతోంది కాలు విరిగి పోయినా, చేయి విరిగిపోయినా కావలసిన సౌకర్యాలు విజయవాడ ఆస్పత్రిలో లేవు. గుంటూరు వెళ్ళాలి. అంబులెన్స్ లేదు. చిన్న కారులో వెళ్ళమంటారు. ఎలా వెళ్ళాలి. మందులు లేవు. డాక్టర్లు వ్రాసి యిచ్చిన మందులు అయినా రెండు గంటలదాకా ఉండి యిస్తే బాగా ఉంటుంది. మందులు లేవు అంటే కష్టం 7 1/2 ఎకరాల స్థలం వున్నది. అక్కడ హాస్పిటల్ కట్టడానికి ప్రపోజల్ వున్నదా లేదా?

شری محمد امان اللہ خاں (حندرائن گتہ) :— جناب اسکر صاحب - مڈیکل انڈ ببلک هیلتھ کا جو ڈیمانڈ دسش کیا گیا میں اسکے متعلق آپ کے ذریعہ یہ عرض کرونگا کہ آج هندوستان کو آزاد ہوئے ۳۲ سال هوچکے هیں لیکن شہر یہی هندوستان کے سہر کو بنیادی ضرورت یعنی دوا جو اسکی زندگی بچانے کے لئے کام آتی هے میسر نہیں هے - اس کے باوجود بڑے بڑے اور بلند و بانگ دعوے کئے جاتے هیں - شہر حیدرآباد جو آندھرا پردیس کا دارالخلافہ هے وهاں پر دواخانوں کی سہولت نہیں تو اندازہ کیا جاسکتا هے کہ چھوٹے مواضعات میں غریب لوگوں کو کیا سہولتیں مل سکتی هیں - سہر حیدرآباد میں صرف ایک هی دواخانہ هے جو اس وقت کی (٥) لاکھہ کی آبادی کے لئے

بنایا گیا تھا - لیکن شہر کی آبادی بڑھ کر (۳۲) لاکھہ سے زیادہ ہوگئی ہے اس کے لئے ایک دواخانہ کیا کافی ہوسکتا ہے - خود دواخانہ عثمانیہ کی حالت خراب ہے ایک غریب شخص جو اپنی اولاد کی زندگی بچانے کے لئے جبکہ وہ موت کی حیات کی کشمش سے دوچار ہوتا ہے وہاں جاتا ہےتو اس کا کوئی پرسان حال نہیں ہوتا - جبتک گھر پر جاکر فیس نہیں دیجاتی اس وقت تک کسی کا علاج نہیں ہوسکتا نہ ہی داخلہ مل سکتا ہے - یہ بات میں بلا مبالغہ کہہ رہاہوں اگر آپ کو اعتماد نہ ہو تو آپ کسی آدمی کو بھجاکر دیکھئے کہ دواخانہ میں داخلہ ملتا ہے یا نہیں - اس دواخانے میں وہاں کے لوگ اپنی من مانی چلارہے ہیں - یہ کہا گیا کہ شہر حیدرآباد میں ایک اور دواخانہ کنگ کوٹھی میں کھولا گیا اتنی بڑی عمارت میں جو دواخانہ کھولا گیا وہ محض اسکی تاریخی حیثیت کو بدل دینے کے لئے بنایا گیا ہے- یہ بھی کہا گیا کہ اسمیں (۱۰۰) بستروں کی گنجائش ہے لیکن یہ چناریڈی صاحب کی حکومت کی پبلسٹی کے سوا کوئی اور بات نہیں ہے اسکے برعکس پرانے شہر میں اور سلم ایریاز میں جہاں لوگ ایڑیاں رگڑ رگڑ کر امر رہے ہیں وہاں کوئی دواخانہ نہیں - سرکاری دواخانے میں کوئی دوا نہیں ملتی - جو شخص روزآنہ دس بارہ روپیہ کماتا ہے وہ خانگی دواخانے سے اپنی اولاد کی زندگی بچانے کے لئے کیا دوائیں لے سکتا ہے - دواخانوں کی بدانتظامی کی تازہ مثال سروجنی دیوی ہاسپٹل کا واقعہ ہے- جسکی وجہہ سے نہ صرف شہر حیدرآباد میں بلکہ سارے ہندوستان میں تہلکہ مچ گیا ہے- یہ دواخانوں میں مجرمانہ لاپرواہی کی ایک واضح مثال ہے- نہ صرف یہ بلکہ ہمارے سامنے روزآنہ ایسی مثالیں آتی رہتی ہیں -

ڈاکٹروں کی ہڑتال ہوئی اور سارے ہندوستان میں ایک ریکارڈ قائم ہوگیا - (۶۰) دن تک ہڑتال جاری رہی معلوم نہیں کتنی قیمتی جانوں کا نقصان ہوا لیکن حکومت ٹال مٹول کرتی رہی بالاخر ہڑتال ختم ہوئی لیکن ڈاکٹرس بادل ناخواستہ کام کررہے ہیں- ان کا تشفی بخش حل نہیں نکالا گیا - جب تک خانگی طور پر گھروں پر جاکر فیس نہ دی جائے غریب آدمی کا علاج نہیں ہوسکتا - شہر حیدرآباد آندھراپردیش کا دارالخلافہ ہے - لیکن یہاں کے دواخانوں میں ڈائلاسس مشین کا انتظام نہیں ہے - مہاویر موریل ہاسپٹل میں اس مشین کا انتظام ہے لیکن حکومت کے دواخانوں میں اس کا انتظام نہیں ہے- ایک غریب آدمی کیا مہاویر ہاسپیٹل یا بمبئی کے جسلوک ہاسپٹل میں جاکر علاج کروانے کا تصور بھی کرسکتا ہے - اوپن ہارٹ سرجری کے تعلق سے سنا گیا کہ عثمانیہ

ھاسپٹل میں مشین لاکر رکھا گیا ہے لیکن اسکے استعمال کی نوبت نہیں آرہی ہے۔ ڈرگس کے تعلق سے میں یہ کہونگا کہ ڈرگس انسپکٹرس رہنے کے باجود نقلی دوائیں برابر بنائی جارہی ھیں مثال کے طور پر میں عرض کرونگا کہ بخار کے لئے عام طور پر اے۔ بی۔ سی۔ کے ٹیبلٹس دے جاتے ھیں لیکن یہ ٹیبلٹس نقلی بنائے جارہے ھیں۔ چاک وغیرہ سے بنائی جارہی ھیں اور لاکھوں آدمیوں کی زندگیوں سے کھیلاجارھا ہے۔ لیکن نقلی دواوں کے بنانے پر کوئی کنٹرول نہیں ہے۔ بجٹ میں یہ بتایا گیا کہ چند لوگوں کو گرفتار کیا گیا اور ایکشن لیا گیا ہے۔ فوڈ آڈیشن کے تعلق سے میں کہونگا کہ سویٹ آئیل میں سورج مکھی کے بیج سے جس سے کافی تیل نکلتا ہے ملایا جاتا ہے۔ جو انسانوں کی زندگی کے لئے خطرناک ہے۔ آج بڑے بڑے آئیل ملس اس بیج کے تیل کو خوردینی تیل میں ملارہے ھیں جسکی وجہہ سے انسانی زندگیوں کو خطرہ لاحق ھوگیا ہے۔ فوڈآڈلٹریشن کی وجہہ سے کئی اموات بھی واقع ھوگئی ھیں۔

یونانی دواخانہ کے تعلق سے میں کہونگا کہ ۔ یونانی میڈیسن کے منسٹر صاحب بھی یہاں موجود ھیں ۔ شفاخانہ یونانی جو برس ھا برس سے کام کررھا ہے اوس پر آیورویدک اور ھومیوپیتھی کا غاصبانہ قبضہ ھوگیا ہے۔ اس کی عمارت کے بڑے حصہ پر وھی لوگ قابض ھیں۔ اور جو لوگ شفاخانہ یونانی سے یا یونانی ادویات لینا چاھتے ھیں نہیں ملتیں۔ بجٹ میں بتایا گیا کہ انڈین میڈیسن کے دواخانوں کی تعداد بڑھائی ہے لیکن اس میں آیورویدک اور ھومیوپیتھک دواخانوں کا اضافہ کیا گیا ہے۔ میڈیکل اسٹوڈنٹس کے تعلق سے میں کہونگا کہ شیڈولڈ کاسٹ اور شیڈولڈ ٹرائبس کے اسٹوڈنٹس کو بکس اور گارمنٹس کے لئے الونس دیا جاتا ہے لیکن میں چاھتا ھوں کہ معاشی پسماندگی بنیاد پر اور اکنامیکلی بیاک ورڈ یعنی مسلم مائناریٹی کے اسٹوڈنٹس کے لئے بھی الونس دیا جانا چاھئے۔ جو سہولتیں بیک ورڈ کلاس اور شیڈولڈ کاسٹ کے لئے رکھی گئی ھیں وہ بلا لحاظ مذھب و ملت سب کو ملنی چاھئیں۔ دوسری چیز یہ کہنا چاھتا ھوں کہ دواخانہ عثمانیہ میں تھری ٹائر سسٹم نافذ کیا گیا وہ صد فیصد نا کام ھوچکا ہے۔ امیر لوگوں کا علاج ھوسکتا ہے لیکن غریبوں کو فائدہ نہیں ھوتا۔ بجٹ میں بتایا گیا ھیکہ (٥) ھزار مقامات پر پرائمری ھیلتھ سنٹرس کھولے گئے ھیں میں چاھتا ھوں کہ پرانے شہر میں اور سلم ایریاز میں کم ازکم اس بنیاد پر ھیلتھ سنٹرس کھولے جائیں۔

میں آپکا مشکور ھوں کہ آپ نے مجھے وقت دیا۔

పెంచడం లేదు అలాగే, గుంటూరు హాస్పిటల్‌లో కాన్సర్ యూనిట్ పెట్ట వలసిందిగా కోరుతున్నాను. కోస్తా జిల్లాలలో మిగతా ప్రాంతాలలో ఎక్కడా లేదు కాబట్టి, అక్కడ దీనిని ఏర్పాటు చేయడం అవసరం. అక్కడ మెడికల్ కాలేజి వున్నది మెంటల్‌కు సంబంధించిన కోర్సు ప్రవేశపెట్టి, మెంటల్ వార్డు పెడితే బాగుంటుంది. ఓపెన్ హార్టు సర్జరీ యూనిట్ కూడ గుంటూరు హాస్పిటల్‌లో ప్రవేశపెట్టవలసిందిగా కోరుతూ సెలవు తీసుకుంటున్నాను.

1-30 p.m. శ్రీ వి. నరసింహారావు (కొత్తూరు):—అధ్యక్షా, ఆరోగ్య శాఖామాత్యులు ప్రవేశ పెటిన బడ్జెటును బలపరుస్తూ శ్రీకాకుళం జిల్లాకు సంబంధించి కొన్ని సూచనలు చేయదలచుకొన్నాను. శ్రీకాకుళం జిల్లా చాలా వెనుకబడిన జిల్లా. అక్కడ హెడ్ క్వార్టర్స్ హాస్పిటలు నామ మాత్రంగా ఉంది. అక్కడ పరికరా లకు సంబంధించి ఒక కాల్ ఎటెన్షన్ నోటీసు కూడా ఇచ్చాను. ఎక్స్-రే సరిగా పని చేయడం లేదు. 100 పడకలు మాత్రమే ఉన్నాయి. దానిని హెచ్చు చేయాలని చెప్పడం జరిగింది ఇ తవరకు దానిని బాగుచేయడం జరుగలేదు. అది కేవలం గిరిజన ప్రాంతం—భద్రగిరి, సీతంపేట ప్రాంతాలు. దనబాయిలో పి.హెచ్.సి. ఒకటి ఉంది. అక్కడకు ఏ డాక్టరును పోస్టు చేసినప్పటికి వెళ్ళడం లేదు. ఇప్పుడు అక్కడ ఉన్న డాక్టరు ఎప్పుడు టాన్స్‌ఫర్ వస్తే పోదామా అన్నట్లు ఉన్నాడు. గిరిజన ప్రాంతం, అక్కడ వారుండడానికి భవన వసతి సర్సు కాని కాంపౌండరు కాని ఎ.ఎన్.ఎం.లు కాని వారు కాని ఎవరూ అక్కడ ఉండడానికి లేదు. సుమారు 3500 అడుగుల ఎత్తు ప్రాంతం పట్టణాల్లో చదువుకున్న డాక్టర్లు అక్కడ ఎట్లా ఉంటారు? రాష్ట్రంలో ఎక్కడైనప్పటికి, గిరిజన ప్రాంతాలలో పి.హెచ్.సి.లలో పని చేసే సిబ్బందికి తప్పనిసరిగా నివాసాలు కల్పించాలని మనవిచేస్తున్నాను. మినిమం నీడ్ ప్రోగ్రాం క్రింద గిరిజన ప్రాంతాలలోని పి.హెచ్.సి. లకు 30 పడకలు ఏర్పాటు చేయాలి. ఏ గిరిజనునికైనా జబ్బువస్తే ఎక్కడ పడుకోపెట్టాలి? డాక్టరు ఉండడానికే స్థలం లేని పరిస్థితులలో పేషెంటును ఎక్కడ ఉంచాలనేది ఆలోచించాలి. ట్రికోమా (కంటి వ్యాధి), డెర్మిటాలిస్, లెప్రసీ గిరిజన ప్రాంతా లలో ఎక్కువగా వుంటున్నాయి. ఆ వ్యాధులకు అక్కడి డాక్టర్లు ఎటెండ్ కావడానికి వీలు లేకుండా ఉంది. ఆ వ్యాధుల నివారణకు వీలైన రీతిగా ప్రతి పి.హెచ్.సి. కి ఇద్దరు డాక్టర్లను నియమించాలని కోరుతున్నాను. ట్రికోమా వ్యాధి నివారణకు ఒక మొబైల్ యూనిటును శ్రీకాకుళం జిల్లాలోని దనబాయి, సీతంపేట ప్రాంతంలో పెట్టాలని కోరుతూ సెలవు తీసుకుంటున్నాను.

శ్రీ వి. వెంకటేశ్వర శర్మ (ఇచ్ఛాపురం) -అధ్యక్షా, మెడికల్ డిమాండుకు సంబంధించి నేను కొన్ని సూచనలు చేయదలచాను. సమితి డిస్పెన్సరీలు ఎట్లా ఉన్నాయో మా మిత్రులు చెప్పారు అవి పూర్తిగా విఫలమైనవని చెప్పుకోవాలి. ఒక గంట రెండు గంటలు తప్ప డాక్టర్లు అక్కడ ఉండరు. వారు స్వంత ఏర్పాట్లు వేరే చేసుకుంటున్నారు. సమితి డిస్పెన్సరీలను ప్రభుత్వం హాండోవర్ చేసుకుంటేనే అవి కొంతైనా బాగుపడతాయి కాని లేకపోతే లాభం లేదు ఇచ్ఛాపురంలో రెండు పి.హెచ్.సి లు ఉన్నాయి. 1968వ సంవత్సరంలో వచ్చిన తుఫానులో అవి బాగా

దెబ్బ తిన్నాయి. ఒక సారి శాసన సభలో ప్రశ్న వేయడం కూడా జరిగింది వాటి మరమ్మత్తులు పయమై. ఇంతవరకు 18 సంవత్సరాలైనప్పటికి వాటిమరమ్మత్తులు జరగడం లేదు. ఆ భవనాలు కొలాప్స్ అయ్యే పరిస్థితిలో ఉన్నాయి. కలెక్టరు కాని సమితి వారు కాని ఏమీ చర్య తీసుకోనడం లేదు. చాలా హాస్పటల్సులో మందుల విషయమై డాక్టర్లు చీటీలు ఇస్తున్నారే తప్ప మందులు ఇవ్వడం లేదు. సప్లయి చేసే మందులన్నీ ఏమీ అవుతున్నాయో ప్రభుత్వమే అవగాహన చేసుకోవాలి. మారు మూల గ్రామాలకు వైద్య సౌకర్యం అందడం లేదు. మారు మూల గ్రామాలైన చలిమంచిలి, కొలిగాం, సెలిగాం వగైరా ప్రాంతాలలో ఎట్టి వైద్య సౌకర్యం లేదు. అటువంటి చోట్ల హాస్పటల్సు నెలకొల్పాలి. మా ఇచ్ఛాపురంలో ఉండే దోమలు మరెక్కడా ఉండవు అనుకుంటాను. అక్కడ హెల్త్, సానిటేషను బాగా లేదు. రోడ్లు బాగా లేవు. కలెక్టరు, తహసిల్దారు, అనేక మంది ఆఫీసర్లు వస్తుంటారు. అక్కడకు ఎవరైనా వెడితే పంచాయతీ బోర్డు అనేది ఉందా అని ఆశ్చర్యం కలుగుతుంది. ప్రభుత్వం వీటిని దృష్టిలో పెట్టుకుని సరి చేస్తారని ఆశిస్తూ సెలవు తీసుకుంటున్నాను.

శ్రీ బి. రామారావు (జగ్గయ్యపేట):—అధ్యక్షా, ఆరోగ్య శాఖామాత్యులు ప్రవేశ పెట్టిన బడ్జెటును బలపరుస్తూ కొన్ని సూచనలు చేస్తున్నాను. ఈ డిమాండును చూచినట్లయితే గ్రామ సీమల్లో ఏమీ లేకుండా అంతా హైదరాబాదు పట్టణానికే ఇచ్చినట్లు ఉన్నది. హైదరాబాదు పట్టణానికి సంబంధించే ఎక్కువ నిధులు కేటాయించినట్లుగా కనబడుతోంది. ఇదేమిటో నాకు అర్థం కావడం లేదు కాని ఇందులో 1980-81 లో 6 ప్రాథమిక ఆరోగ్య కేంద్రాలను 30 పడకల హాస్పటల్సుగా చేయడానికి భవనాలు నిర్మాణం చేస్తున్నట్లు చెప్పారు. మరొక అమాత్య వర్యులు రోశయ్య గారు తమ డిమాండులో 11 ప్రాథమిక ఆరోగ్య కేంద్రాలు 30 పడకల హాస్పటల్సుగా చేయడానికి భవనాలు నిర్మిస్తున్నట్లు చెప్పారు. ఇందులో ఏ మంత్రి గారు చెప్పింది నిజమని మేము అనుకోవాలి? వారు చెప్పిన 11 ఈ డిమాండులో 7 కు తగ్గింది. ఇది మాత్రం ఎంతవరకు అమలు జరుపుతారో అర్థం కాకుండా ఉంది. ఈ వివరాలు ఎవరూ చూడరు అనుకున్నారేమో తెలియదు. ఏ ప్రాతిపదిక మీద 30 పడకల హాస్పటలుగా పెంచాలని అనుకున్నారు? ఏ ప్రాథమిక ఆరోగ్య కేంద్రాన్ని ఐనా 30 పడకల హాస్పటలు చేయాలి అనుకుంటే ఆ ప్రాంతం సౌలభ్యం చూసి చేస్తున్నారా? లేక రాజకీయ వత్తిడులకు లొంగి వాటిని పెంచుతున్నారా? మాకు అగమ్య గోచరంగా ఉంది. పబ్లిక్ వర్క్సు డిమాండులో ఇచ్చిన వివరణను బట్టి చూస్తే రంగారెడ్డి జిల్లాలోనే రెండు సూచించబడ్డాయి.

2 ప్రాథమిక ఆరోగ్య కేంద్రాలు ఒక్క రంగారెడ్డి జిల్లాలోనే వుంటే ఆరోగ్యశాఖామంత్రిగారు ఇచ్చిన 7 ప్రాథమిక ఆరోగ్య కేంద్రాలు ఎక్కడ పంచుతారో తెలియదు. నా నియోజకవర్గముగురించి మనవిచేస్తాను. గతములో మనవి చేశాను. వెనుకంచిప్రోలులో ప్రాథమిక ఆరోగ్య కేంద్రము వుంది. 12 వేల జనాభా వుంది. అక్కడ సౌకర్యాలు కూడ లేవు. అక్కడున్న వైద్య అధికారి

ఎప్పుడూ అక్కడ వుండడు. ప్రజలకు అందుబాటులో వుండడని గతములో ఇక్కడ మనవిచేశాను. చెవిటివానిముందు శంఖము వూదినట్లుగా వుంది తప్ప మేము చెప్పినదానిపైన చర్య తీసుకొన్నట్లు కన్పించలేదు. ప్రాథమిక ఆరోగ్య కేంద్రములో పని చేసే డాక్టరు మీద 35 పేజీల రిపోర్టు వ్రాసిన ఉదంతమును ముఖ్యమంత్రిగారి దృష్టికి వైద్య ఆరోగ్య శాఖ మంత్రి గారి దృష్టికి తీసుకు వచ్చాను. ఇంతవరకు ఆ డాక్టరు మీద చర్య తీసుకొనలేదు. ఫామిలీ ప్లానింగు ఆపరేషన్స్ జరిగినట్లు ఫాల్స్ సర్టిఫికేట్స్ ఇచ్చిన సంగతి వుంది.

1-32 p.m. Mr. Deputy Speaker:—Now the House is adjourned till 5-00 p.m.

(The House then adjourned till 5-00 p.m.)

(The House reassembled at 5-00 p.m.)

(Mr. Deputy Speaker in the Chair)

శ్రీ వి. రామారావు:— అధ్యక్షా, ఉదయం నా ఉపన్యాసం పూర్తి కాలేదు. ఇప్పుడు కొన్ని విషయాలు చెప్పి ముగిస్తాను. విశాఖపట్టణంలో నర్సింగ్ కళాశాల స్థాపిస్తామని చెప్పారు, సంతోషం. శిక్షణ పొందిన నర్సులు ఉద్యోగాలు లేక ఖాళీగా వున్నారు. ఆంధ్ర తెలంగాణా, రాయలసీమ అని జోనల్ సిస్టం పెట్టడం వల్ల కొన్ని చోట్లకు పంపే వీలు లేకుండా వుంది. అటువంటి విభేదాలు చూపకుండా ఎక్కడ ఖాళీలు వుంటే అక్కడకు పంపుతూ శిక్షణ పొందిన నర్సులను ఉద్యోగాలలో నియమించాలని కోరుతున్నాను. పై అధికారుల మాట క్రింది అధికారులు ఆ క్రింది అధికారుల మాట వారి క్రింది అధికారులు వినే పరిస్థితులు ఎక్కడా కన్పించడం లేదు. హాస్పిటల్స్‌లో పని చేస్తున్న నాల్గవ తరగతి ఉద్యోగులు ఎవరి మాట వినటంలేదని రూఢిగా చెప్పగలను. వారికి భయమో, భక్తో ఏదో ఒకటి వుండాలి. జిల్లాలలోని హాస్పిటల్స్‌కు ట్రాన్స్‌ఫర్ చేస్తారనే భయం లేకపోతే వారు సూపరింటెండెంట్, ఆర్.ఎమ్.ఓ.ల మాట కూడా వినకుండా విధి నిర్వాహణలో లోపం చూపిస్తున్నారు. బడ్జెటులో 7 ప్రాథమిక ఆరోగ్య కేంద్రాలను 30 పడకల హాస్పిటల్స్‌గా మారుస్తామని చెప్పారు. కాని పబ్లిక్ వర్క్స్ డిమాండులో 11 అని వుంది. ఇలా సభను తప్పు త్రోవ పట్టించే విధంగా ఒక చోట 7 అని మరో చోట 11 అని వ్రాశారు. ఏది న్యాయమో తెలియపర్చాలని కోరుతున్నాను. 11 లో 7 తెలంగాణా ప్రాంతానికి, ఒకటి రాయలసీమకు, 3 ఆంధ్రకు ఇచ్చారు. అవి కూడా రాజకీయ వత్తిడి, వ్యక్తుల ప్రాబల్యం వున్న చోట చేయబడ్డాయని చెప్పక తప్పదు. రంగారెడ్డి జిల్లాలో రెండింటిని 30 పడకల హాస్పిటల్స్‌గా మార్చడానికి రాజకీయ వత్తిడులు లేవా అని అడుగుతున్నాను. ఏ ప్రాతిపదిక మీద చేసారని అడుగుతున్నాను. ప్రజా సౌలభ్యమా, జనాభా సంఖ్యా, లేక చుట్టువున్న జనాభా సంఖ్యా దేని దృష్టిలో పెట్టుకొని చేసారని అడుగుతున్నాను. ఆయుర్వేద కళాశాలలో పోయిన నెల 20 వ తేదీ నుండి నిరహారదీక్ష జరుపుతున్నారు. దాని గురించి వెంటనే ఆలోచించాలని, విజయవాడ కళాశాల గురించి తప్పక చర్యలు తీసుకోవాలని కోరుతున్నాను.

Sri N.S.N. Reddy (Visakhapatnam II):—Mr. Speaker, Sir, the beautiful Health Minister has presented a beautiful budget in the beautiful State of Andhra Pradesh. But I am sorry I am unable to support this budget because this Government could not give proper medical relief to the people of Andhra Pradesh. This Government shifted from bus to buffalow and then to bulb and now to Branch Health Centre.

ఈ "బి" లు అన్నీ బోగస్ "బి" లుగా కనిపిస్తున్నాయి. ప్రైమరి హెల్తు సెంటర్స్ పెట్టాము. అక్కడ మందులు లేవు. బ్లడ్ యూరిన్ టెస్టు చేయటానికి లేబొరేటరి సౌకర్యం లేదు. ఎక్స్‌రే లేదు. అంబులెన్స్ లేదు. చివరకు ఇంజక్షన్ ఇచ్చే సూదులుకూడా లేవు. 25 కోట్లు హైదరాబాదులోని హాస్పిటల్స్‌కు ఖర్చు అవుతున్నది. ఈ మొత్తం బడ్జెట్‌లో నాల్గవ వంతు కాని గ్రామాలలో కావలసిన కనీస సదుపాయాలు లేవు. 5 వేల మంది జనాభాకు ఒక బ్రాంచి పెడతామని అంటున్నారు. మంచి పనులు చేయటు తప్పక బలపరుస్తాము. హైదరాబాదులో మంత్రులు, పెద్దలు, అధికారులు వున్నారని విశాఖపట్టణంలో
5-10 p.m.
వున్న డాక్టర్లు, కర్నూల్‌లో వున్న డాక్టర్లు ఇక్కడకు ట్రాన్స్‌ఫర్ చేయించుకొంటున్నారు. 20, 25 సంవత్సరాల నుండి హైదరాబాదులోనే పనిచేస్తున్న డాక్టర్లు వున్నారు. వారిని రాష్ట్రంలోని అన్ని హాస్పిటల్స్‌కు ట్రాన్స్‌ఫర్ చేయవలసిన అవసరం వుంది. ఇక ఈ శాఖ ఎడ్మినిస్ట్రేషన్ సక్రమంగా లేదు. అనేక వందల పోస్టులు ఖాళీగా వున్నాయి. లేడి డాక్టర్లు లేరు. మేల్ నర్సులు, ఫిమేల్ నర్సులు లేరు. ఒక గ్రామంలో అమ్మాయికి పురుడు వస్తే బిడ్డ ఎలా తీయాలో తెలియక రాయితో కొట్టారు. అలాంటి మారుమూల గ్రామాలు ఎన్నో వున్నాయి. కడుపు చించుకుంటే కాళ్ళ మీద పడుతుంది. అడ్మినిస్ట్రేషను సంగతి చెప్పాలంటే యిబ్బందిగా వుంటుంది డిపార్టుమెంటల్ ప్రమోషను కమిటీస్ వున్నవి. ఎప్పుడు మీట్ కావు. 1979 జనవరిలో కొంత మంది డాక్టర్సుకు ప్రమోషను యివ్వవలసి వస్తే నవంబరు వరకు యివ్వలేదు. ఇప్పటికి రాష్ట్రములో వందల పోస్టులు ఖాళీగా వున్నవి. మంత్రిగారి మీద డిపార్టుమెంటు మీద ద్వేషముతో చెప్పటం లేదు ఉన్న విషయాలు మనవిచేస్తున్నాను. పెద్ద పెద్ద పోస్టులు బజార్లో 20 వేలకు పాతిక వేలకు వేలం పాడుతున్నారు. హైదరాబాదులో, కాకినాడలో, విశాఖపట్నములో పోస్టింగ్ కావాలంటే వేల రూపాయలు యిస్తే గాని పోస్టింగ్సు రావు. అధికారుల గుత్తాధిపత్యం పూర్తిగా పెరిగిపోయింది ఎం. ఎల్. ఏ లను అవమానపరిచే పరిస్థితులు యివాళ హెల్తు డైరక్టరేటులో హెల్తు సెక్రేటేరియటులో వున్నాయని మనవి చేస్తున్నాను. రెండు విషయాల మీద మంత్రిగారికి చెప్పి యిద్దరు డాక్టర్సుకు అన్యాయం జరిగిందని దృష్టికి తెచ్చాను. జి. సింగరాజు, విశాఖపట్నములో ఎడిషనల్ ప్రొఫెసరుగా ప్రమోట్ కావలసి వుంది-జనవరి 1, 1979 నాడు. అనేక అప్లికేషన్సు పెట్టుకుంటే అక్టోబరువరకు ప్రమోషను లేదు. నేను మంత్రిగారికిచెప్పి కాశీపాండ్యన్ జాయింటు సెక్రటరీని కలసి మెమొరాండం యిస్తే ఆయన డాక్టరును ఎక్స్‌ప్లెనేషను అడిగారు. ఇది న్యాయమా? నవంబరు వరకు అన్యాయం జరిగితే యీ 11 నెలల జీతం ఎవరు యిస్తారు? యీ 11నెలలు

ఎందుకు ప్రమోట్ చేయలేదు. డాక్టరు చల్మారెడ్డి, ఆర్థోపెడిక్ ప్రొఫెసరు, యు.కె.లో చదువుకున్నాడు, ఎడిషనల్ క్వాలిఫికేషను వుంది. ప్రమోషను యివ్వమని అడిగితే మంత్రిగారివద్దకు వెడితే అప్లికేషన్ మీద ఎండార్స్‌మెంటు వ్రాస్తే ఆయనను యీ డైరక్టరుగారు సెక్రటరీగారు ఎక్స్‌ప్లనేషను అడిగితే ఎట్లా? ఎం.ఎల్.ఎ.లు అన్యాయం జరిగిందని మంత్రిగారి దృష్టికి సెక్రటరీ దృష్టికి తెస్తే పొలిటికల్ యిన్‌ఫ్లూయెన్స్ అవుతుందా? ఎం.ఎల్.ఎను అవమాన పరచడమనేది తీవ్రంగా ఆలోచించాలి. అన్యాయం జరిగితే 11 నెలలు ప్రమోషను యివ్వకపోతే ఎం.ఎల్.ఎ. ముందు పెడితే వారికి వారిని ఎక్స్‌ప్లనేషను అడిగితే న్యాయమా? ఆ డాక్టర్లను రక్షించాలిగదా. అన్యాయం జరిగిందని ఆ డాక్టరు మూడు సార్లు హైకోర్టుకు వెళ్ళి యీ డిపార్టుమెంటు నుండి లక్ష రూపాయలు వసూలు చేశాడు. ఎం. ఎల్. ఎలను అవమానపరచడం తీవ్రమైన విషయం. మంచిది కాదు. ఒక విశాఖపట్నములో కింగ్ జార్జి హాస్పిటల్ వుంది, విక్టోరియా హాస్పిటల్ వుంది. స్వాతంత్ర్యం వచ్చి 30 సంవత్సరాలు అయింది. కింగ్ జార్జి, విక్టోరియా ఎక్కడ వున్నారో కాని యింకా వారి పేరు వనవి. ఢిల్లీలో అన్ని పేర్లు మార్చారు. అందుకని దీనిని జయప్రకాశ్ నారాయణ్ హాస్పిటల్‌గా మార్చాలి. ప్రజలలో వుద్రేకం వస్తుంది. ఆ రకంగా మార్చాలని కోరుతున్నాను. ఇక హాస్పిటల్‌లో మందులు ఎక్స్‌పైరు అయిపోయినవి పేషంటుకు ఇస్తారు. రోగులకు అందవు. సూపరింటెండెంటు అలంకరించారు. నేను ఏమి చేసేది సెక్యూరిటీ గార్డు లేడంటారు. అందుచేత అలాంటి ఫిల్‌ఫ్రేజ్ లేకుండా చూడవలసిన బాధ్యత వుంది. ఇక హాస్పిటల్‌లో వుండే వర్కర్సు రాబడులు పేషంటు జాయిన్ కాగానే తినివేస్తారు. పాలిక తీసుకురారు అంటారు. ఇవ్వకపోతే యూరిన్‌కు, మోషనుకు బాటిల్స్ ఇవ్వరు, మంచినీళ్ళు ఇవ్వరు. ఆర్.ఎం.ఓ. ఇవన్నీ ఎక్కడ చూస్తాడు. నా అభిప్రాయమంటే తప్పుచేసినవారిని జిల్లాలకు ట్రాన్స్‌ఫరు చేయాలి. ట్రాన్స్‌ఫర్ చేయకపోతే ఎట్లా? ఆర్.ఎం.ఓ.ను డాక్టర్లను కొట్టారు వర్కర్స్. ఈ పద్ధతి వుంది. దానిని మార్చాలి. 25 కోట్లు దుర్వినియోగం అవుతుంది. కొన్ని ఫ్యాక్టరీస్ నుండి పనికిరాని మందులను కొనే పరిస్థితి వున్నది. తరువాత రిపోర్టు వ్రాసి పంపిస్తారు. దానిని అరికట్టకపోతే స్టేటు ఎక్స్‌చెకర్‌కు నష్టం వస్తుంది.

ఇకపోతే మొన్న యిక్కడ కళ్ళు తీసివేశారు, మా విశాఖపట్టణంలో ఒకి ఆపరేషను చేసి కడుపులో కత్తెర వుంచారు. చాలా ఘోరణం. డాక్టర్లు చదువుకున్నారు ప్రయివేటు ప్రాక్టీసు పెట్టి లక్షలు సంపాదిస్తున్నారు డబ్బులు ఇవ్వకపోతే బెడ్స్ యివ్వరు. నాన్ ప్రాక్టీసు అలవెన్సు అయినా యివ్వండి కాని యీ డాక్టర్స్ ప్రైవేటు ప్రాక్టీసు మాన్పించండి. దీనిలో మార్పులు తీసుకురావాలని చెబుతూ సెలవు తీసుకుంటున్నాను.

శ్రీ బి. సమ్మయ్య :—అధ్యక్షా, వైద్య ఆరోగ్య శాఖామాత్యులు ప్రవేశపెట్టిన డిమాండును బలపరుస్తూ తమ ద్వారా కొన్ని ముఖ్యమైన విషయాలు ప్రభుత్వ దృష్టికి తీసుకు రాదలుచుకున్నాను. ఈనాడు హాస్పిటల్ పరిస్థితి

మెరుగుపరచడమనేది కేవలం పట్టణాలకే పరిమితంగాకుండా గ్రామాలలో ఉన్నటువంటి పరిస్థితిని తీవ్రముగా ఆలోచించి జారీ చేయవలసిన బాధ్యత ప్రభుత్వముమీద వుంది. అయితే సిటీస్‌కు అభివృద్ధి చేయడాని వ్యతిరేకంకాదు. కాని యిక్కడ అభివృద్ధితోపాటు గ్రామాల పరిస్థితి తప్పకుండా చూడాలి. సిటీస్‌లో ప్రభుత్వ హాస్పిటల్స్‌లో కాకపోతే ప్రైవేటు హాస్పిటల్స్‌లో అయినా వైద్య సౌకర్యాలు పొందే అవకాశం వుంది. కాని గ్రామాలలో ఏ మాత్రం సదుపాయం లేకుండా బాధపడే గ్రామీణ ప్రజలు చాలా మంది వున్నారు. అందుకని వున్నటువంటి డిస్పెన్సరీస్‌ను పెంచవలసిన అవసరముంది ఇప్పటికి 20,30 మైళ్ళ దూరాన ఎలాంటి వైద్య సదుపాయంలేని గ్రామాలు వున్నవి. పి.హెచ్.సి లో సరైన మందులు సప్లయి చేస్తూ బాగా అభివృద్ధి చేయవలసిన అవసరముంది. అంతేగాకుండా గ్రామాల్లో ప్రతిబ్లాకు లెవెలులో డిస్పెన్సరీస్ వున్నవి. బ్లాకు జనరల్ ఫండ్స్ నుండి ఆ డిస్పెన్సరీకి ఖర్చు పెట్టాలి బ్లాకులో వుండే అభివృద్ధి పనులు చేపట్టడానికే జనరల్ ఫండ్స్ సరిపోనప్పుడు మందులకు కావాలంటే కష్టంగా వుంది. కాబట్టి మందులు లేకుండా పేరుకు మాత్రమే డాక్టర్సు వుండడం జరుగుతున్నది. దానివల్ల గ్రామ ప్రజలకు ప్రయోజనములేదు. అందుకని బ్లాకు లెవెలులో వున్నటువంటి డిస్పెన్సరీస్‌ను ప్రభుత్వమే టేకప్‌చేసి మందులు సప్లయి చేస్తూ డాక్టర్సు జీతాలు కూడా ప్రభుత్వమే యిస్తే బాగుంటుంది. దానివల్ల ఎఫెక్టివ్‌గా వర్కు చేయడానికి అవకాశం వుంటుంది. ఈ నాడున్న పి.హెచ్.సి లు దూరంగా వున్న గ్రామాలను కవరప్ చేయలేకపోతున్నది. ప్రజలకు అక్కడికి రావడానికిగాని సరైన మందుల సప్లయి లేకగాని చాలా ఇబ్బందులకు గురి అవుతున్నారు. అందుకని ప్రతి బ్లాకులో మొబైలు మెడికల్ వ్యాన్స్ ప్రవేశపెడితే-దానిలో డాక్టరును, ఒక నర్సును, ఒక కాంపౌండరును పెడితే- మందులు వేసుకొని మారుమూల గ్రామాలలో వున్న ప్రజలకు వైద్య సౌకర్యం కల్పించడానికి వీలుంటుంది అది చేయాలని మనవి చేస్తున్నాను. వరంగల్‌లో వున్న యం.జి.యం. హాస్పిటల్ క్రింద యీనాడు ప్రసూతి ఆసుపత్రి నిర్మాణం జరుగుతున్నది. దాని కొరకు మంత్రిగారు చాలా కృషి చేశారు. వారి యొక్క శ్రద్ధాశక్తులవల్ల అక్కడ ప్రసూతి వైద్యశాల బిల్డింగు నిర్మాణము జరుగుతున్నది. అక్కడ 5-20 p.m.
వున్నటువంటి ఫ్యామిలీ ప్లానింగు సెంటరుకు, ప్రసూతి వైద్యం కొరకు వచ్చిన పేషంట్సు మరి వారి అటెండర్సు ఎర్రటి ఎండలో నిలబడవలసి వస్తున్నది. అందుకని అక్కడ ఎటెండర్సు షెడ్ నిర్మించవలసిన అవసరం వుంది. పోతే ఎం.జి.ఎం. హాస్పటల్‌లో బెడ్స్ సంఖ్య ఎప్పుడో సాంక్షన్ చేయబడినట్టివి. ఇప్పుడు అది రీజినల్ హాస్పిటల్, నాలుగు జిల్లాలకు అది ఒకటే వుంది. ఆ హాస్పిటల్‌లో అన్ని విధాల సౌకర్యాలు వున్నందువలన పేషంట్సు రష్ ఎక్కువగా వుంది. ఎన్ని బెడ్స్ అయితే వున్నవో అన్ని ఫ్లోర్ బెడ్స్ చేయవలసి వస్తున్నది. ఇరుకుగా వుంది. కాబట్టి అక్కడ బెడ్స్ సంఖ్యను ఎకామొడేషనును పెంచాలి. మెడికల్ వార్డ్సు, సర్జికల్ వార్డ్సు పెంచవలసిన అవసరం వుంది. యం.జి.యం. హాస్పి

టల్‌లో ఇంకా ప్రత్యేకమైన వార్డును ఏర్పాటు చేయవలసిన అవసరం వుంది. కార్డియాలజీ వార్డు ఒకటి ఏర్పాటు చేస్తే బాగుంటుందని మంత్రిగారికి మనవి చేస్తున్నాను. మంత్రిగారి ప్రోద్బలం వల్ల వరంగల్ జిల్లాలో చిల్డ్రన్ హాస్పిటల్ ప్రారంభించడానికి కార్యక్రమం చూపాదించడం జరిగింది. నిధుల సేకరణ జరుగుతున్నది. అది త్వరలో స్థాపించడానికి మంత్రిగారు తగిన చర్య తీసుకోవాలని మనవి చేస్తున్నాను.

పోతే నా నియోజకవర్గమయిన పరకాలలో తాలూకా హెడ్ క్వార్టర్సు హాస్పిటల్ వుంది. 15 సంవత్సరాల క్రితం సాంక్షన్ చేసిన బెడ్స్ వున్నవి. దాదాపు రెండు సంవత్సరాల నుండి కూడ అక్కడ లేడీ డాక్టరు లేదు. డిప్యూటి సర్జన్ లేని పరిస్థితి వుంది. ఎవరైనా లేడీ డాక్టర్సు దొరకపోతే మేల్ డాక్టర్సను వేసి అక్కడున్నటువంటి పరిస్థితిని ఎదుర్కోడానికి సహాయం చేయాలని మనవి చేస్తున్నాను. అక్కడున్నటువంటి బిల్డింగు గురించి మంత్రిగారి దృష్టికి, ప్రభుత్వం దృష్టికి తీసుకొని రావడం జరిగింది. అది లీకేజి అయి వర్షాకాలంలో పేషంట్సు నీళ్ళలో ఉండవలసిన పరిస్థితి ఏర్పడిందని నేను అసెంబ్లీలో క్వశ్చన్ కూడా వేయడం జరిగింది. ఆ క్వశ్చన్ వేసిన తరువాత దాని గురించి ఏదో కార్యక్రమం నడిపినట్లు కనిపించింది కాని తరువాత ఆగిపోయింది. కాని ఆ బిల్డింగు గురించి ఇంతవరకు ఏమీ లేదు. అక్కడ తాలూకా హాస్పిటల్ అడ్వయిజరీ కమిటీలో ఎన్నో తీర్మానాలు చేసి పంపించాము దానిని బాగు చేయాలని, లేడీస్‌కు జెంట్సుకు ఒకే విధంగా ఉంది, పార్టిషన్సు చాలా అవసరం, కిటికీలు లేవని మేము రికమెండు చేసినా ఏమీ చర్య తీసుకోలేదు. అక్కడ అవుట్ పేషంట్సుకు షెడ్ లేదు. తాలూకా హెడ్ క్వార్టర్సు హాస్పిటల్సులో ఎక్కడ ఎక్స్‌రే ప్లాంటు లేదు కనుక ఎక్స్‌రే ప్లాంటును ఏర్పాటు చేయాలని మనవి చేస్తున్నాను. పరకాల హాస్పిటల్‌లో బెడ్సు సంఖ్య పెంచడమే కాకుండా ఇప్పుడున్నటువంటి అసౌకర్యాలను తొలగించి తప్పకుండా సౌకర్యం చేయాలని కూడా మనవి చేస్తున్నాను.

కాకతీయ మెడికల్ కాలేజిలో ఈనాటి పరిస్థితి మంత్రిగారికి తెలుసు. కాకతీయ మెడికల్ కాలేజి ఒకనాడు ప్రయివేటు కాలేజిగా ఉన్నదానిని 1976లో టేకోవర్ చేస్తే అక్కడున్నటువంటి ఉద్యోగుల సర్వీసెస్ ఇంతవరకు రెగ్యులరైజు కాలేదు. ఈ మధ్య కొంతమంది ఎటువంటి ఆధారం లేకుండా రిటైర్ కావడం జరిగింది. దానిని గురించి మంత్రిగారు ఇచ్చిన ఎస్యూరెన్సు కూడా ఉంది. వారిని తొందరగా రెగ్యులరైజు చేస్తామనే హామీ ఇచ్చారు. కాబట్టి వారి సర్వీసెస్‌ను త్వరలో రెగ్యులరైజు చేయాలని మనవి చేస్తున్నాను ఆ కాకతీయ మెడికల్ కాలేజిలో ఇప్పటివరకు పరిష్కారం గాకుండా ఉన్న వాటిలో జి.పి.ఎఫ్. ఒకటి. అదికూడా పరిష్కారం గాలేదు. ఇవన్నీ దృష్టిలో పెట్టుకొని మంత్రిగారు తప్పకుండా తగు చర్య తీసుకోవాలని మనవి చేస్తూ సెలవు తీసుకొంటున్నాను.

శ్రీ సి.వి. శేషారెడ్డి (సర్వేపల్లి) :—అధ్యక్షా, వైద్య ఆరోగ్య శాఖా మాత్యులు ప్రతిపాదించిన డిమాండును బలపరుస్తూ కొన్ని విషయాలు మనవి చేస్తాను. వైద్య ఆరోగ్య శాఖామాత్యులు మే 11, 12, తేదీలలో సంభవించిన తుఫాను కార్యక్రమాలను చూచుటకు వచ్చారు. ముఖ్యంగా నెల్లూరు, ఒంగోలు, మహబూబ్‌నగర్ జిల్లాలలో స్వయంగా పర్యటించి అక్కడి సహాయ కార్యక్రమాలను జయప్రదంగా నిర్వహించినందుకు వారిని అభినందిస్తున్నాను. గ్రామీణ వైద్యులు, గౌరవ గ్రామీణ వైద్యులపథకం, బహుళ ప్రయోజక ఆరోగ్య కార్యకర్తల పథకం, బేసిక్ హెల్తు వర్కర్, సర్వేలెన్స్ వర్కర్ సమాజ ఆరోగ్య కార్యకర్తలు అని,—ఈ విధంగా 8 రకాలైన కార్యకర్తలు ఈ గ్రామ స్థాయిలో ఉన్నారు. ఈ 8 రకాల కార్యకర్తలు కాకుండా వీరందరిని సమన్వయం చేసి, మల్టి పర్పస్‌గా ఒక వ్యక్తిని పెట్టి, 8 రకాల ట్రెయినింగులు ఇచ్చి 5 వేల జనాభాను చూసే పద్ధతి కాకుండా 2 వేల జనాభాను ప్రాతిపదికగా తీసుకొని వైద్యసదుపాయంచేయడానికి ఏదైనా మార్గం ఆలోచించాలని మనవిచేస్తున్నాను. గ్రాంట్సు ఉన్నాయి కదా అని సర్వేలెన్స్ వర్కరు ఒకరు, అదేవిధంగా రాజ్ నారాయణ్ ప్రభావంవల్ల ఏర్పడిన సమాజ ఆరోగ్యకార్యకర్తలు 16 వేల మంది, గ్రామీణ వైద్యులు, గౌరవ గ్రామీణ వైద్యులు, బహుళ ప్రయోజక ఆరోగ్య కార్యకర్తల పథకం, బేసిక్ హెల్తు వర్కర్సు అని ఇన్ని రకాలుగా కాకుండా చూడవలసిన అగత్యం ఎంతైనా ఉందని మనవిచేస్తున్నాను. గౌరవ గ్రామీణ వైద్యులు తప్ప మిగిలిన వారు మిడిమిడి జ్ఞానం కలిగినవారే కాని ఏ సబ్జక్టులోనూ పూర్తిగా ట్రెయినింగ్ పొందినవారు కాదు. కేవలం లెక్కలు తీసుకొని అక్కడ మాత్రలు ఇచ్చేదానికి వారి జ్ఞానం సరిపోతుంది. ఈ విధంగా సమన్వయంచేసి ఈ గ్రామీణ కార్యకర్తలను రెండు వేల జనాభాకు ఒకరిని నియమించి చేస్తే బాగుంటుంది. కాబట్టి ఆ విధంగా ఆలోచన చేయాలని కోరుతున్నాను. ఈనాడు ఫ్యామిలి ప్లానింగు సబ్ సెంటర్సు ఉన్నాయి. ప్రతిసెంటరులో ముగ్గురు డాక్టర్సు ఉన్నారు. ఈ ముగ్గురి డాక్టర్సు కార్యక్రమం ఏమిటో అర్థం కాదు. యీ ముగ్గురు డాక్టర్సును మూడు ప్రాంతాలకు వేస్తే బాగుంటుంది. ఆ సమితిని మూడు రకాలుగా విభజిస్తే మూడు రకాలుగా ప్రయోజనం పొందడానికి అవకాశం ఉంటుంది. ఈ ఫ్యామిలి ప్లానింగు డాక్టర్సులో ఫిమేల్ డాక్టర్సు లేరు. ముగ్గురూ మెల్ డాక్టర్సే ఉంటున్నారు. కాబట్టి ఆ ముగ్గురు డాక్టర్సును 3 ప్రాంతాలకు వేసి సమన్వయం చేయాలని మనవిచేస్తున్నాను. ఈ తాలూకా స్థాయి హాస్పిటల్సులో ఎక్కడా ఎక్స్‌రే యూనిట్సు లేవు, కంటి వైద్యులు లేరు, రేడియోలజి లేదు. ప్రతి తాలూకా కేంద్రంలోను ఎక్స్‌రే ప్లాంట్సు, రేడియాలజి, కంటి వైద్యులను నియమించే ప్రతిపాదన గురించి ఆలోచించాలి. ఈ వైద్య సదుపాయాలు కేంద్రీకృతంగా జరుగుతున్నాయి. ఒకే నగరములో అన్ని రకాల స్పెషలిస్టులను, సూపర్ స్పెషలిస్టులను నియమిస్తున్నారు. తడనుంచి ఇచ్ఛాపురంవరకు ఉన్న ప్రజలు 500 కిలోమీటర్ల నుంచి హైదరాబాద్ చికిత్సకోసం రావాలంటే అయ్యేది కాదు. అలాగా కాకుండా వికేంద్రీకరణ జరిపి

ప్రతి జిల్లా కేంద్రంలోను ఈ వైద్య సదుపాయాలు పెంచడం బాగుంటుంది. ఆ విధంగా ఆలోచించాలని మనవిచేస్తున్నాను ఇప్పుడు నెల్లూరు హాస్పిటలుకు సంబంధించి మనవిచేస్తాను ఇన్నిసౌకర్యాలుజరిగినా అక్కడ ముఖ్యంగా యాంటి రేబిట్సు ఇంజక్షన్సు లేని పరిస్థితి ఉంది. పిచ్చికుక్కలు కరిస్తే ఆ ఇంజక్షన్స్ లేని పరిస్థితులు ఉన్నాయి. 15 రోజులు హాస్పిటల్ చుట్టూ త్రిప్పిన ఘటనలు జిల్లా కేంద్రాలలో ఉన్నాయి ఇది విచారకరంగా ఉంది. నేను వర్షంలో తడిసి ఏమి అవుతానో అని రోగి బాధపడతాడు. కనీసం పిచ్చి కుక్కలు కరిచినప్పుడు ఇచ్చే యాంటి రేబిట్సు ఇంజక్షన్సుఅయినా అక్కడుండెట్లు చూడవలసిన ఆవశ్యకత ఎంతైనాఉందని మనవి చేస్తున్నాను. నెల్లూరులో పెద్ద హాస్పిటలు 3 కిలో మీటర్ల దూరంలో ఉంది. ఈ హాస్పిటల్ కు 4, 5, కిలోమీటర్సు దూరంలో డాక్టర్సు నివాసం ఉంటుంది. ఒక రోగి ఏదైనా అర్జెంటుగా వస్తే వెంటనే డాక్టర్సు హాస్పిటల్ కు రావాలంటే వారికి టెలిఫోను సౌకర్య లేదు. డాక్టర్సు ఆ హాస్పిటల్ లో ఉండడానికి వసతి లేదు. వెహికిల్ మీద వెళ్లి తీసుకొని వచ్చుటకు వెహికిల్ చెడిపోతే గంటకు కాని డాక్టర్లు రాలేదు. ఈలోగా రోగి పని అయిపోతుంది. కాబట్టి ప్రతి డాక్టరుకు హాస్పిటల్ లో నివాసం ఏర్పాటుచేయాలని మనవిచేస్తున్నారు సబ్సిడి పధకంక్రింద అయినా డాక్టర్సుకు టెలిఫోన్ సౌకర్యాలు కలుగజేసి రోగులను కాపాడాలని మనవిచేస్తూ ఈ అవకాశం ఇచ్చినందుకు కృతజ్ఞతలు తెలియజేస్తూ సెలవు తీసుకొంటున్నాను

శ్రీ వి. శోభనాద్రీశ్వర రావు:— అధ్యక్షా, చాలామంది మిత్రులు చాలా విషయాలుచెప్పారు. ఒక్క రెండు విషయాలు మాత్రం మీద్వారా మంత్రిగారి దృష్టికి తీసుకొనివస్తాను. ఈనాడు అలోపతి వైద్య విధానం కన్నా ఆయుర్వేదం, హోమియోపతి చాలా తక్కువ ఖర్చుతోకూడినవి. చిన్న చిన్న కుటుంబాలవారు, మధ్య తరగతి కుటుంబాలవారు కాని, పేదప్రజలుకాని ఆ మందులను కొనుక్కునే పరిస్థితి ఉంది. దానితోడు కేంద్ర ప్రభుత్వం కూడా ఆదేశాలు ఇచ్చింది. ఈ ప్రాధమిక ఆరోగ్య కేంద్రాలలో ఎమ్.బి.బి ఎస్. డాక్టర్సుతోబాటు ఆయుర్వేదం కాని యునానికాని హోమియోపతికాని పాస్ అయినటువంటి వైద్యులను నియమించాలని ఆదేశాలుఇచ్చింది. ఆ విధంగా కొన్నిచోట్ల నియమించారు. ఆ కార్యక్రమం జరుగుతున్నది. ఈ పరిస్థితులలో ఈ దేశీయ వైద్య విధానాన్ని బాగా అభివృద్ధి చేసేదానికి తగినటువంటి మొత్తాన్ని ఈ బడ్జెటులో కేటాయించకపోవడం చాలా దురదృష్టకరం. మొత్తం 5 కోట్ల 25 లక్షల ప్లాను ఎలొకేషను అయితే దానిలో 11 లక్షలు మాత్రమే ఇండియన్ మెడిసిన్ కు ఎలాట్ చేశారు. దానివల్ల ఈ వైద్య విధానం అభివృద్ధి కావడానికి ఎంతమాత్రం ఆస్కారం ఉండదు. కాబట్టి దానిని పునఃపరిశీలించి ఎక్కువ చేయాలని మనవిచేస్తున్నాను. ఈ ఆయుర్వేదం వైద్య విషయంలో ఇంటర్ మీడియట్ పాస్ అయిన వారికి 5 1/2 సంవత్సరాలు బి.ఎ.ఎమ్.ఎస్. కోర్సు అని పెట్టాను. ఇది దాదాపుగా ఎమ్.బి.బి.యస్. కోర్సుతో సమానంగా పరిగణించాలని మినిస్ట్రీ ఆఫ్ హెల్తు డైరక్షను ఇచ్చింది. అది పాసైన వారికి గవర్నమెంటుఉద్యోగింఇస్తే వారికి ఏ పేస్కేలుఇవ్వాలో నిర్ణయించలేదు.

ఇది చాల చిత్రమైనటువంటి విషయం ప్రభుత్వం వెంటనే దీని విషయం ఆలోచన చేయాలని మనవి చేస్తున్నాను. ఇట్లాగా వాళ్లకు ఉన్న కాలేజీలలో చదువుకుంటున్న విద్యార్థులకు పోస్టు గ్రాడ్యుయేషన్ పూర్తిచేసిన టీచర్సుని స్టాఫుగా అప్పాయింటు చేయాలి. కాని నాకు ఆశ్చర్యం వస్తుంది ఆ విషయం విన్నప్పుడు. ఇంటర్ మీడియట్ పాస్ అయి 5 1/2 సంవత్సరాలకు కోర్సు చదివే విద్యార్థులకు 10వ క్లాస్ పాస్ అయి మూడు సంవత్సరాలు చదివిన డిప్లమా హోల్డర్సుతో వారు పాఠాలు చెప్పిస్తున్నారు. ఇది చాల దురదృష్టకరమైన విషయము. పోస్టు గ్రాడ్యుయేట్ టీచర్సుని ఎప్పాయింటు చేయాలని కోరుతున్నాను. ఇట్లాగే ప్రాథమిక ఆరోగ్య కేంద్రాలలో తప్ప సరిగా ఆయుర్వేద వైద్యములో పాస్ అయినవారిని కూడా ఇందులో అవకాశాలు కల్పించాలని కోరుతున్నాను. ఈ డిమాండ్సు మీద క్రిందటి నెల 20వ తారీకు నుంచి విజయవాడలో కాలేజి విద్యార్థులు స్ట్రయికు చేస్తున్నారు ఇప్పటివరకు కూడా కొనసాగుతూ ఉంది. పోని ఈవిషయాలు ఏమైనా ప్రభుత్వానికి తెలియవా అంటే మరి మన మంత్రిగారు హయగ్రీవాచారిగారు బెజవాడలో క్రిందటి సంవత్సరం ఏప్రిల్ నెలలోనే చెప్పారు. అందులో వారు స్పష్టంగా ఆయుర్వేద వైద్యం పట్ల ప్రజల విశ్వాసం పెంపొందాలి అంటే స్థానిక ఆయుర్వేద కళాశాలకి ఆస్పత్రులకు చక్కని భవనాలు, ఆస్పత్రిలలో ఎక్కువ పడకలు, రోగులకు కనీస సదుపాయాలు మొదలైనవి ఉండాలని మంత్రి అంగీకరించారు. ఆయనకు ఈ విషయాలు అన్ని తెలుసు. ఒప్పుకున్నారు కూడా. కాని వారు చెప్పినదాంట్లో కనీసం 1వ వంతుకి సరిపడే పనులు చేయడానికి ఏలోకేట్ చేస్తే బాగుంటుంది. అలాంటిది ఏమీ జరగలేదు. పిల్లని ఇంకా ఎక్కువ రోజులపాటు రోడ్లమీద ఉంచే పరిస్థితి లేకుండా వెంటనే ఏదో పరిష్కారం చేయాలని మీ ద్వారా కోరుతూ ఉన్నాను. లోగడకూడా నేను ఆర్ అండ్ బి దానిమీద చర్చ జరిగినప్పుడు మనవిచేశాను. అధ్యక్షా, అందులో కూడా మనం కనుక చూసినట్లయితే గత సంవత్సరం మొత్తం 238 పడకలను అదనంగా ఏర్పాటు చేస్తే అందులో ఆంధ్ర ప్రాంతంలో కేవలం 20 పడకలు, గుంటూరు ఆస్పత్రిలో మాత్రం ఏర్పాటుచేశారు 218 పడకలు తెలంగాణా ఏరియాలోను, ఒక 20 పడకలు మాత్రం ఆంధ్ర ఏరియాలో ఏర్పాటు చేశారు. ఇది చాల అన్యాయం. అటువంటి దానికి అవకాశం ఇవ్వకూడదని మనవిచేస్తూ నేను మీ ద్వారా వైద్య మంత్రిగారికి మనవిచేసేది, వుయ్యూరులో 25 వేల పాపులేషను ఉంది. తాలూకా హెడ్ క్వార్టర్సు, సమితి హెడ్ క్వార్టర్సు. కంట్రిబ్యూషను భాగము మేము భరించుచుంటాము ప్రజలనుండి, ఒక 30పడకల ఆస్పత్రిని ఏర్పాటు చేయవలసిందని కోరుతున్నాను. దీనికి ప్రభుత్వం త్వరలో అంగీకారము తెలిపితే దీనికి కావలసిన కార్యక్రమం తీసుకుంటామని మనవిచేస్తూ మీకు ధన్యవాదాలు తెలియచేసుకుంటూ శలవు తీసుకుంటున్నాను.

5-30 p.m

* శ్రీ సి. నారాయణరెడ్డి (మంథని) :— మంత్రిగారు ప్రవేశపెట్టిన పద్దులను బలపరుస్తూ గత బడ్జెట్ కన్న ఈ బడ్జెట్‌లో గ్రామాలలో కొన్ని సౌకర్యాలు కలిగించేదానికి వారు ఏర్పాటు చేసినారు. కాని దానితోబాటు కొన్ని ఖాళీలు ఉన్నవి వాటిని పూర్తి చేయాలని మనవి చేస్తున్నాను. పోయినసారి ప్రత్యేకంగా కరీంనగర్ జిల్లాలో 33 ఖాళీలు ఉన్నాయని ముఖ్యమంత్రిగారితో మనవి చేస్తే...

శ్రీ ఎస్. ఎస్. ఎస్. రెడ్డి :—దీనిలో ఇండియన్ మెడిసన్ అంటే ఆయుర్వేదం అవి ఉన్నాయి కదా, మరి ఆ మంత్రిగారు ఏరి? ఎక్కడా కనిపించడంలేదు.

మిస్టర్ డిప్యూటీ స్పీకర్ :—హి వజ్ హియర్ జస్టు నౌ.

శ్రీ ఎస్. ఎస్. ఎస్. రెడ్డి :—వారు వినాలి కదా. విజయవాడలో నిరాహార దీక్ష చేస్తుంటే 12 రోజుల నుంచి నిరాహార దీక్షలో ఉన్నారు. మరి మంత్రిగారు వినకపోతే ఎట్లా?

మిస్టర్ డిప్యూటీ స్పీకర్ :—మీ అందరికి ఇండియన్ మెడిసన్ అంటే నిర్లక్ష్యమని చెప్పి వారు లేరు. (నవ్వులు)

* శ్రీ సి. నారాయణరెడ్డి :—నేను ముఖ్యమంత్రి గారికి వ్రాసినప్పుడు మీ మెమోరాండం అందింది అది వాటికి సంబంధించిన డిపార్టుమెంటుకి పంపించాను అని నాకు జవాబు వచ్చింది. కాని ఇంతవరకు ఆ ఖాళీలు భర్తీ అయినట్లు నాకు ఏమీ సమాధానం రాలేదు. అందులో మంథెన, మహదేవపూర్‌లలో ఎక్కడ మెటర్నిటీ వార్డ్సులో అక్కడ లేడీ డాక్టర్సు లేరని. అక్కడ ప్రజలు చాల ఇబ్బందులకు గురి అవుతున్నారని మనవి చేసినాను. కాని ఇంతవరకు అవి ఏర్పాటు చేయలేదు, లేడీ డాక్టర్సు దొరకకపోతే కనీసం ట్రయిన్డ్ దాయిసీని అయినా అక్కడ వేస్తే కనీసం ఈ ప్రసూతి సౌకర్యాలు కల్పించినవారము అవుతామని మనవి చేస్తున్నాను. అయితే బడ్జెట్‌లో ఇండియన్ మెడికల్ ఎసోసియేషన్ వారు కొన్ని ప్లాన్స్ ప్రతిపాదించినారు. ఇవి కొన్ని సూచనప్రాయంగా నేను మనవి చేస్తున్నాను. మనం ఇచ్చిన ఫండ్సు లాప్సు కాకుండా చేస్తే బాగుంటుంది. ఉదాహరణకు 76-77 సంవత్సరములో ఫేమిలీ వెల్ఫేరు స్కీము అన్నాము. అవి ఎంతో చక్కని స్థాయికి వచ్చాయి. చక్కగా జరిగాయి. ఈ మధ్య కొంత పడిపోయినాయి. వాటిని మరల ఆ స్థాయికి తీసుకురావాలని కోరుతున్నాను. ఇండియన్ మెడికల్ అసోసియేషన్ వారు చెప్పినట్లు మొత్తం మెడికల్ పెర్సనెల్‌ని ఇన్‌వాల్వు చేసి అప్పుడప్పుడు రెవ్యూ చేసుకుంటే మంచిది. కేవలం టార్గెట్ ఓరియంటెడ్ అని చెప్పి పెట్టక ప్రయారిటీ తీసుకుంటూ దీనిని చక్కగా జయప్రదంగా జరపాలని నేను సూచన ప్రాయంగా మనవి చేస్తున్నాను ఇక్కడ నాంపల్లి, సుల్తాన్‌బజార్, మలక్‌పేట ఈ హాస్పిటల్స్‌లో ఏదో కొన్ని రుగ్మతలకే వైద్యము చేయబడుతుంది. ఒకవేళ రోగికి ఐ డ్రాప్సు వేయవలసి

వచ్చినా కూడా లేదు సరోజినీదేవి హాస్పటలుకి వెళ్లాలి అంటారు. అంటే ఆ హాస్పటలుకి డబ్బు ఖర్చు పెట్టుకొని వెళ్లాలి అక్కడ రద్దీ ఎక్కువ అవుతుంది. అటువంటి స్పెషలైజేషను కాకుండా డిస్ట్రిక్టు హెడ్‌క్వార్టర్సులో ఉండే హాస్పటలులో ఇచ్చినట్లు ఇక్కడ హాస్పటల్సులో కూడా జబ్బులు వాటికి అన్ని రోగాలకు కూడా మందులు ఇచ్చేట్లు ఏర్పాటు చేయించాలి తరువాత మన ఎం.ఎల్.ఏస్ క్వార్టర్సులో ఉండే హాస్పటల్సులో మామూలుగా అందరికి ఇస్తారు అవి సివిల్ హాస్పటల్సుగా ఉన్నాయి. ఎప్పుడైనా అక్కడికి ఎం.ఎల్.ఏ ఎవరైనా పోతే అక్కడ డాక్టరు పేషంట్సుని జాగ్రత్తగా ఎం.ఎల్.ఏ సార్ ఆయన అంటాడు. అక్కడ పేషెంట్సు మమ్మల్ని తిట్టుకుంటారు. ఆ అనేది కూడా మర్యాదగా అనదు. అందుచేత అక్కడ వేరే వేరే టైమింగ్సు అయినా పెట్టాలి. లేకపోతే ఆ హాస్పటలు కూడా బయటనే పెడితే బాగిపోతుంది. అనవసరంగా వారి చేత మమ్మల్ని తిట్టించినటు అవుతుంది. అట్లాగే బస్సులలో కూడా ఎం. ఎల్. ఏ కి రిజర్వుడు అంటారు. వాటిలో ఎవరో కూర్చుంటారు. లేవమంటే కోపము వస్తుంది. అందుచేత పూర్తిగా కర్నాటక ప్రభుత్వము వారు చేసినట్లు చేయలేక పోయినా కనీసం టైమింగ్సు అయినా పెడితే బాగుంటుందని మనవి చేస్తున్నాను. వీరికి కర్టసీ అన్నది ఏమాత్రము లేదు. మినిస్టర్లు కర్టసీ వీక్ అని జరుపుకుంటూ ఉంటారు. వీరికి అది ఏమీ లేదు. అప్పుడప్పుడు పెద్ద పెద్ద ఉద్యోగస్తులు గాని, గౌరవనీయ మంత్రివర్యులుగాని ముందు ఇన్‌ఫర్మేషను ఇచ్చో ఇవ్వకుండానో ఎట్లాగయితే మంత్రిగారు ఆ హాస్పటలు పరిశీలన చేశారో అట్లాగే ఈ ఎం.ఎల్.ఏస్ క్వార్టర్సు హాస్పటలు కూడా పరిశీలన చేస్తే అది కొంత మెరుగు పడడానికి వీలు అవుతుందేమో. ఇప్పుడు మన నీలోఫర్ హాస్పటలు ఎంతో పరిశుభ్రముగా ఉంటుంది. కాని ఉస్మానియా హాస్పటలుకి పోయి చూస్తే అది కసాయి కొట్టంక్రిందనే ఉంటుంది. అందుచేత దయచేసి ఉన్నత ఉద్యోగులు గాని మంత్రివర్యులు గాని అప్పుడప్పుడు హాస్పటల్సుకి వెళ్ళి చూడకపోతే అసలు అక్కడ కర్టసీ అన్నది ఉండదు. మొబైల్ యూనిట్స్ 8 ఏర్పాటు చేస్తున్నామని బడ్జెటులో చెప్పారు. కోస్తా 5-40 p.m.
ఆంధ్రలో 6, రాయలసీమలో ఒకటి, తెలంగాణాలో ఒకటి అని చెప్పారు. ఇవి ఏ ప్రాతిపదిక మీద కేటాయించారో తెలియదు నా మంథెన నియోజకవర్గంలో ముఖ్యంగా గిరిజన ప్రజలు ఉన్నారు. వారికి ఏమాత్రం వైద్య సౌకర్యం లేదు. ప్రయిమరీ హెల్తు సెంటర్సు పెట్టాము అన్నారు కానీ అవి చాలా అధ్వాన్నమైన స్థితిలో ఉన్నాయి. వాటికి భవనాలు ఉండవు, కాంపౌండువాలు ఉండదు, డాక్టర్లు ఉండరు, మందులు ఉండవు వాటిని హెల్తు సెంటర్సుగా కాక మస్లహా ఖానాలుగా, పోస్టుమార్టం కోసం కట్టినవి ఉన్నట్లుగా ఉంటాయి సిటీలో ఎమర్జన్సీ కేసులు తీసుకువెళితే సర్జన్ కావాలి అంటారు. వారిని తీసుకురావడానికి వెహికిల్ కావాలి, డ్రయివరు కావాలి అంటారు. ఎనస్తటిస్టు కావాలి అంటారు వారిని తీసుకురావాలంటే ఒకరు మలక్‌పేటలో ఒకరు ఖైరతాబాదులో

ఒకరు నాంపల్లిలో ఉంటారు. In the mean time, the patient dies and parents carry the dead body weeping and roaring. Who is responsible for all these things ? నేను మనవిచేసేది ఏమంటే—ఈ రెడ్ టేపిజమ్, ఈ బ్యూరోక్రసీ మార్చి వారికి కొంత డబ్బు ఇవ్వండి. Doctors are having good practice. They do not involve in these mal-practices. సరైన డబ్బు హెడ్స్ ఆఫ్ ది ఇన్‌స్టిట్యూషన్సుకు ఇవ్వండి. రానుపోను ఖర్చులు వారిని పెట్టుకోమంటే కుదిరిపోతుంది. అంతేగానీ వెహికిల్ వెళ్ళి వారిని తీసుకు రావాలంటే చాలా టైము అవుతుంది. రూరల్ వాటర్ సప్లయి విషయం పంచాయితీరాజ్ శాఖకు కేటాయించారు. కనుక దీనికి ఏమాత్రం కేటాయించారో తెలియదు. 40 శాతం జబ్బులన్నీ నీళ్ళ ద్వారానే వస్తున్నాయి. ఈ జబ్బులు తక్కువ కావాలంటే పబ్లిక్ హెల్తుతో సంబంధం ఉంది కనుక దాని విషయం బడ్జెటులో ఏమీ చూపించలేదు. ప్రస్తుతం గ్రామాలలో మంచినీటి సదుపాయం లేదు. దీనికి అత్యంత ప్రాధాన్యత ఇచ్చి అన్ని గ్రామాలకు మంచి నీటి సౌకర్యం కలిగించడం అవసరం. దానిని పబ్లిక్ హెల్తు శాఖ నుంచి గానీ ఏర్పాటు చేయాలని కోరుతూ సెలవు తీసుకుంటున్నాను.

శ్రీ ఎస్. వెంకటరత్నంనాయుడు :—అధ్యక్షా, నాకు ఈ అవకాశం ఇచ్చినందుకు ధన్యవాదాలు తెలుపుతూ ఆరోగ్య మంత్రిగారికి కొన్ని సూచనలు చేయదలచుకున్నాను. ప్రాథమిక ఆరోగ్య కేంద్రాలకు ఇచ్చిన డబ్బు సుమారు రూ. 60 వేలు ఒక్కొక్క కేంద్రానికి ఇస్తున్నారు. దానిలో నుంచి ఎస్టాబ్లిష్‌మెంట్ చార్జెస్‌కుపోను మందులకోసం మిగిలేది ఎక్కువ ఉండదు. రాజనారాయణ్ పథకం క్రింద కమ్యూనిటీ హెల్తు వర్కర్సును గామ గ్రామానికి ఏర్పాటు చేశారు. వారికి ఇచ్చే జీతం తక్కువ. వైద్యం క్రింద వచ్చేది ఎక్కువ. దీని మీద అనేక ఆరోపణలు వస్తున్నాయి. ప్రయిమరీ హెల్తు సెంటర్సుకు బడ్జెటులో దాదాపు 60, 70 వేల రూపాయలు ఉంటే మందులకు కుదిరిపోని పరిస్థితి వస్తున్నది. అందువల్ల అవీ, ఇవీ కలిపితే ఒక లక్ష రూపాయలు ప్రయిమరీ హెల్తు సెంటరుకు వస్తుంది. అవిధంగా చక్కని కార్యక్రమం ఏర్పాటు చేయమని చెబుతున్నాను, నెల్లూరు జిల్లా రాపూరులో మైకా మైన్సు ఆస్పత్రులు ఉన్నాయి. వాటికి పూర్వం మన ప్రభుత్వం కొంత ఎయిడ్ 5 వేల రూపాయలు దాకా ఇనుందేది. అందువల్ల అక్కడ ఉన్న వ్యవసాయ కార్మికులకు, ఇతరులకు వాటిలో వైద్య సదుపాయం జరుగుతూ ఉండేది. ఇప్పుడు వచ్చిన విషమ పరిస్థితి ఏమంటే ప్రభుత్వం ఆ ఎయిడ్ ఇవ్వడం మానివేసి నందువల్ల—ఇప్పుడు వారు వాటిలో మైకా లేబర్‌కు మాత్రమే వైద్య సదుపాయం చేస్తూ, ఇతరులకు చార్జెస్ వసూలు చేస్తున్నారు, కన్‌సల్టేషన్ ఫీజ్ రు. 15, బెడ్ చార్జెస్ రు. 5 ఇలా వసూలు చేస్తున్నారు. మనం ఆ 5 వేల రూపాయలు ఇస్తే వారు ప్రజలకు మంచి వైద్య సహాయం చేస్తున్నారు మనం ఆ 5 వేల రూపాయలు ఇవ్వనందువల్ల ఆ సౌకర్యాన్ని కోల్పోయాము. తుమ్మలదొరువు, కలిచేడు మున్నగుచోట్ల అటువంటి మైకా మైన్సు ఆస్పత్రులు ఉన్నాయి. ఈ

ఆస్పత్రులకు పూర్వంలాగానే 5 వేల రూపాయల ఎయిడ్ ఇచ్చేందుకు ప్రభుత్వం ఫానుసోవాలని కోరుతున్నాను.

శ్రీ సి రామచంద్రారెడ్డి (ఆదిలాబాద్):— అధ్యక్షా, ఆరోగ్యశాఖ డిమాండును బలపరుస్తూ మీ ద్వారా కొన్ని సూచనలు చేస్తున్నాను. సమాజంలో కనీస అవసరాలు ఏవైతే ఉన్నాయో వాటి మాదిరిగానే ఆరోగ్యానికి కూడా అంతే శ్రద్ధ వహించి ప్రజల ఆరోగ్యం గురించి ఈ ప్రభుత్వం పట్టించుకొంటుందని ఆశిస్తున్నాను. మన ఆరోగ్యమంత్రిగారు ఈ అవసరాలు తీర్చడంకోసం కృత నిశ్చయంతో ఉన్నారు. ఈ సందర్భంగా ఒక విషయం మా దృష్టికి తీసుకు వస్తున్నాను. మొదలియార్ కమిటీ వైద్య సదుపాయం ఉద్దేశ్యప్రాయంగా ఉండడానికి పడకల, జనాభా నిష్పత్తి 1:1000 గా ఉండాలని చెప్పారు. దాని దృష్ట్యా నేటి పరిస్థితులను గమనిస్తే మనకు ఉన్న సౌకర్యాలు చాలా తక్కువగా ఉనాయి. వాటిని పూర్తిచేయడానికి ఆరోగ్యమంత్రిగారు పూనుకోవాలని కోరుతున్నాను. వారు వచ్చిన తరువాత వైద్య సదుపాయాలు ఎక్కువ చేసినందుకు వారిని అభినందించక తప్పదు. ఇప్పుడు ఉన్న సౌకర్యాలు సమాజంలో ఉన్న ప్రతి వ్యక్తికి బాధపడుతున్న ప్రతివారియొక్క అవసరాలు తీర్చడానికి సరి పోతున్నాయా అంటే లేదని చెప్పాలి, అయితే అందుకు రిడ్డ వనరులు లేవని చెప్పవచ్చు. నిధులను దృష్టిలో పెట్టుకొని చేస్తున్నావని చెప్పవచ్చు. వనరులు క్రియేట్ చేసే ప్రయత్నం చేసి ప్రజల ఆరోగ్యం వారి ధ్యేయం కాబట్టి, అందులో వారు కృతార్థులు కావాలని చెబుతున్నాను. మా నియోజకవర్గం విషయంలో కొన్ని విషయాలు చెపుతున్నాను. ఆదిలాబాదు జిల్లా మన రాష్ట్రానికి ఉత్తర దిక్కున ఉంది మహారాష్ట్ర బోర్డరులో ఉంది. అక్కడకు పోస్టుచేసిన డాక్టర్లుగానీ వేరే సిబ్బందిగానీ రాకపోవడంచేత ఆ వెనుకబడిన ప్రాంతంలో ప్రజలు నానా ఇబ్బందులు పడుతున్నారు. దీని విషయంలో ముఖ్యమంత్రిగారికి, మంత్రిగారికి, సెక్రటరీగారికి, డైరెక్టరుగారి దృష్టికి తీసుకురావడం జరిగింది. 26వ తేదీనాడు మా జిల్లా కలెక్టరు ఒక లెటర్ పంపడం జరిగింది. 212 ఖాళీలు ఉన్నాయని తెలపడం జరిగింది. ఇప్పుడు 42 మంది డాక్టర్లు పనిచేస్తున్నారు. 12 లక్షల జనం ఉన్న జిల్లాలో 42 మంది డాక్టర్లు ఉంటే వారు ఏమి చేస్తారు మీరు ఏమన్నా ఆలోచిస్తున్నారా అని అడుగుతున్నాను. వెనుకబడిన ప్రాంతం అయిన మా ఆదిలాబాదు జిల్లాలోని 22 లక్షల జనాభాలో అనారోగ్యంతో బాధపడేవారు ఏమీ కావాలని అడుగుతున్నాను. మేము ఎన్ని రిప్రజంటేషన్లు ఇచ్చినా దానికి గత్యంతరం లేదు. పరిష్కారం దొరకడం లేదు. మంత్రి ఆలోచించాలి. వెనకబడిన ప్రాంతంలోని గిరిజనులకు ఏ ఇన్‌సెంటివ్స్ అయితే ఇస్తున్నారో ఆదిలాబాదు జిల్లాలో పనిచేసే అధికారులకు కూడా వాటిని ఇస్తేనేగానీ వారు అక్కడకు వచ్చి పనిచేయరు. మంత్రిగారు ఎప్పుడుండా ఆలోచించి ఈ వెనుకబడిన ప్రాంతంలో డాక్టర్లను పోస్టు చేయాలని కోరుతున్నాను. ప్రయిమరీ హెల్తు సెంటర్లు ఇదివరకు పంచాయితీరాజ్ శాఖ క్రింద ఉండేవి. అప్పుడు సమితి అధ్యక్షుడు గాని బ్లాకు డెవలప్‌మెంట్ ఆఫీసరుగానీ అవి సక్రమంగా పనిచేస్తున్నాయా లేదా అని చూసే వారు. ఇప్పుడు పంచాయతీరాజ్ నుంచి తీసివేయడంవల్ల, సరైన అదుపు లేక, 5-50 p.m.

కొన్ని సమితులలో డాక్టర్సు సరిగ్గా ఉండి పనిచేయకపోవడం, జీతాలు తీసుకొని హైదరాబాదులో వచ్చి ఉండడం జరుగుతున్నది. అటువంటివారి మీద చర్య తీసుకోవాలని, వారికి ఇన్‌సెంటివ్స్ ఇచ్చే ఏర్పాటు చేయాలని కోరుతున్నాను. 200 బెడ్స్ మాకు మంజూరు అయ్యాయి. కానీ వేరే జిల్లాలలో 800 బెడ్స్ ఉన్నాయి. అట్లాగే మాకూ చేయాలని కోరుతున్నాను. మా దగ్గర రైతులు, కాటన్ గ్రోయర్స్ కలిసి ఒక అంబులెన్స్ ఇచ్చారు. మా ఆసుపత్రి మూడు స్థలాలలో వుంది, మూడు వైపుల ఉంది. అందువల్ల పేషంట్సు బాధపడుతూ ఉన్నారు వారికి చాలా ఇబ్బంది అవుతోంది. ఆ అంబులెన్సు చెడిపోయి మూడు, నాలుగు నెలల నుండి హైదరాబాదులో పడి ఉంది. నేను ఎన్నో సార్లు సెక్రటరీ గార్కి, డైరెక్టరుగార్కి రిప్రజెంట్ చేసి, మీరు కొత్త అంబులెన్సు ఇవ్వండి, పాత అంబులెన్సు సరెండరు చేస్తామని అంటే మా మాట వినడానికి కూడా వారు తయారుగాలేరని మనవిచేస్తున్నాను. కాబట్టి ఈ వెనుకబడిన ప్రాంతాలలో అక్కడ ఉన్న పరిస్థితుల దృష్ట్యా ఆ ప్రజల కనీస అవసరాలను తీర్చడానికి ఏ విధంగా ప్రయత్నము చేస్తున్నారో అదే విధముగా మా వెనకపడ్డ ప్రాంతములో కూడా ప్రయత్నము చేస్తారని ఆశిస్తూ, ఈ అవకాశము ఇచ్చినందుకు ధన్యవాదాలు తెలుపుకుంటూ శెలవు తీసుకుంటున్నాను.

శ్రీ యం. జగన్నాథం (వర్ధన్నపేట) :— అధ్యక్షా, వైద్య శాఖా మాత్యులు ప్రవేశపెట్టిన ఈ డిమాండును సమర్థిస్తూ ఒకటి రెండు సూచనలు ఈ సందర్భములో చేయదలచుకున్నాను. గౌరవసభ్యులు చేసిన ప్రసంగాలను బట్టి చూస్తే ఈ వైద్య సౌకర్యాల కోసము ఎన్ని కోట్లు వెచ్చించినా ప్రజలకు గాని, లేక గ్రామీణ ప్రాంతాలకు గాని ఈ వైద్య సౌకర్యాలు అంతగా లేవనేది మాత్రము స్పష్టము. అధ్యక్షా! ఈ శాఖ మీద సుమారు రు. 100 కోట్లు ఖర్చు పెట్టడము వైద్య విద్యార్థులకు ఏమైనా ఆశాజనకంగా ఉందా అంటే వారు ఇతర దేశాలకు పోయే ప్రయత్నములోనే వున్నారు గ్రామాలలో వుండడానికి డాక్టర్లు ముందుకు రావడములేదు, వారు అక్కడ ఉండకపోవడానికి ఒకటి రెండు కారణాలు మాత్రము నాకు కనిపించాయి. అక్కడ వసతికి క్వార్టర్సు లేవు. ఏదో హాస్పిటల్స్ కట్టినారు కాని అక్కడ ఈ క్వార్టర్సు. లేనందువల్ల కూడా ఇది వారికి ఒక ఇబ్బంది కావచ్చును. అట్లాగే మందులు సక్రమంగా వారికి అందించడము లేదు. ఈ రెండు కారణాలు పూరించవలసే యున్నది.

అధ్యక్షా! ఈ వైద్య విధానములో ఈ మధ్య భారతీయ వైద్య విధానానికి కొంచెము ప్రచారము, ప్రాముఖ్యత కనపడుతూంది కాని దాని బడ్జెటు చూసినప్పుడు సుమారు రు. 2.75 కోట్లు మాత్రమే వుంది. అట్లాగే ప్లానులో రు.11 లక్షలు మాత్రమే ఇది చాలా స్వల్పము. ఈనాడు ఆయుర్వేద వైద్య శాస్త్ర రీత్యా చూసినట్లయితే కేరళ, గుజరాత్, వారణాసి ప్రాంతాలలో ఈ ఆయుర్వేద యూనివర్సిటీలలో కూడా బాగా చదువుకొని ఆయా రాష్ట్రాలలో ఈ ప్రాచీన భారతీయ వైద్య విధానము చాలా ఆరోగ్యకరంగా వున్నట్లు మనము

చూస్తున్నాము. మన రాష్ట్రములో ఈ భారతీయ వైద్య విధానానికి ఎక్కువ డబ్బు కేటాయించి దీనికి విస్తృత ప్రచారము చేయవలసిన అవసరము వుంది. మన రాష్ట్రంలో ఉన్న భారతీయ వైద్య కళాశాలలను చూచినప్పుడు కళాశాలలను చూసినట్లయితే నక్కకు నాగలోకానికి ఉన్నంత వ్యత్యాసం వుంది. ఈ భారతీయ వైద్య విధానము నేర్చుకోవాలని ముందుకు వచ్చి స్టడీ చేయడానికి ప్రయత్నము చేసిన వారికి పుస్తకాలే దొరకడం లేదు. వారు ఈ పుస్తకాలు ఏ వారణాసి నుంచో, ఇతర ప్రాంతాల నుంచో ఖరీదు చేసుకోవలసి వస్తోంది. అవి హిందీ భాషలోనే ఉంటాయి. ఈ పుస్తకాలను తెలుగులోనో, ఇంగ్లీషులోనో లభ్యమయేలా అనువదించి చేయించే ప్రయత్నము చేసి అవి లభ్యమయేలా చూడాలి. ఈ విషయం భారతీయ వైద్య శాఖా మాత్యులు ఆలోచించి ఈ పుస్తకాలు లభ్యమయేలా చూడాలని కోరుతున్నాను. ప్రస్తుతము మంత్రిగారు కొంత కృషి చేస్తునే వున్నారు. వారికి ఆర్థిక మంత్రి ఇతర మంత్రులు యక్స్ కాని అధ్యక్షా! నా నియోజకవర్గం వర్ధన్నపేటలో హెల్తు సెంటరు వుంది. సివిల్ హాస్పటల్ కూడా ఉంది వరంగల్ వైద్య కళాశాల విద్యార్థులు రోజూ అక్కడికి స్టడీ కోసం వస్తారు. వారికి ఒక వాన్ కావాలని అక్కడి సూపరింటెండెంటు ఎన్నోసార్లు కలెక్టరుకు విజ్ఞప్తి చేసినా ఇంతవరకు సమకూర్చకపోవడం విచారకరము. ఒక వాన్ మాత్రము ఉంది కాని అది అక్కడ ఉండే ప్రొఫెసరు స్వంతానికే తిరుగుతుంది. విద్యార్థుల రాకపోకలకు కష్టంగా ఉండి వారు ఒక్కొక్కసారి బస్ స్టేషన్ లో ఇబ్బంది పడడం చూస్తూ ఉంటే చాలా బాధ అనిపిస్తోంది. అధ్యక్షా, అక్కడ లేడీ డాక్టరు లేదు. ఎన్నోసార్లు పోస్టింగు చేసినా అక్కడకు డాక్టర్లు రావడము లేదు. లేడీ డాక్టరు లేని కొరత వల్ల గ్రామాలలో చాలా ఇబ్బంది అవుతున్నదని ఈ విషయం మంత్రిగారు ఆలోచించాలని మనవిచేస్తున్నాను. ఈ గ్రామాలలో అక్కడక్కడ చిన్న వర్కర్సును కూడా పెట్టారు. కాని ఎక్కువ ప్రయోజనం కూడా లేదు. మా ఏరియాలో లెప్రసీ వ్యాధి సుమారు 10.12 గ్రామాలకు సరీతంగా సోకింది ఎన్నోసార్లు నేను, ఆ ప్రాంత ప్రజలు విజ్ఞప్తి చేసినా—వారిని చూచే సిబ్బంది చేసినా, కనీసం వారికి టాబ్లెట్సు కూడా సరిగా అందివ్వడం లేదు పైఅధికారులు నుంచి వారికి కావలసినన్ని టాబ్లెట్సు రావడం లేదని అక్కడివారు చెవుతున్నారు. అందువల్ల రోగులు చాలా బాధపడుతున్నారు. ఈ లెప్రసి విషయంలో మాత్రం చాలా శ్రద్ధగా ప్రభుత్వం ఆలోచన చేయాలని కోరుతున్నాను. అధ్యక్షా, ఎం.జి.ఎం. వరంగల్ ఆసుపత్రి విషయంలో కూడా ఒక మాట చెప్పాలి. యిది ప్రాంతీయ ఆసుపత్రిగా డెవలప్ అవుతోంది కాని అక్కడ వెయిటింగ్ రూమ్సు లేవు. అట్లాగే జనరేటర్ కూడా లేదు. ఇతర ప్రాంతీయ ఆసుపత్రులకు జనరేటర్స్ ఇచ్చినప్పుడు మరి ఇక్కడ జనరేటర్ లేకపోవడం వల్ల ఆపరేషన్స్ సమయములో విద్యుత్తు ఆగినప్పుడు ఇబ్బందులు కలుగుతున్నాయి. వరంగల్ ప్రధానమైన కేంద్రము కనుక ఇక్కడి ప్రాంతీయ ఆసుపత్రికి ఒక జనరేటర్ ఏర్పాటు చేయాలని కోరుతూ ఈ అవకాశం నాకు ఇచ్చినందుకు మీకు ధన్యవాదాలు తెలుపుకుంటూ శెలవు తీసుకుంటున్నాను.

శ్రీ యం. ఓంకార్ :— అధ్యక్షా, నేను ముందుగా ఈ డాక్టర్లకు ముఖ్యంగా, నా కత్తిపోటు జరిగిన సందర్భములో నా ప్రాణాన్ని కాపాడడంలో చాలా శ్రమపడ్డ వరంగల్ యం. జి. యం. డాక్టర్లకు, వుడ్‌లాండ్సు డాక్టరుకు, అట్లాగే దీనికి చొరవ తీసుకొని ఇంటరెస్టు చూపిన మినిస్టరుగార్కి, వైద్యశాఖ అధికారులకు, అందరికి ధన్యవాదాలు అర్పిస్తున్నాను. వారికి ఎంతో ఋణపడి ఉన్నానని మనవి చేస్తున్నాను. అయితే ఇదే సమయములో ఈ డిమాండుకు నేను ముగింపు ఉపన్యాసము చేస్తున్న సందర్భములో కొన్ని వాస్తవ విషయాలను సభ వారి దృష్టికి తీసుకు రావలసిన అవసరం ఉంది. అసలు నిజముగా ఆరోగ్యస్థితి సమగ్రంగా చర్చబడాలి అంటే సామాజిక స్వస్థత, మానసికస్వస్థత, శారీరకస్వస్థత ఈ మూడు చాలా ముఖ్య విషయాలు. సామాజిక స్వస్థత, మానసిక స్వస్థత ఎప్పుడు ఏర్పడతాయి అంటే కడుపునిండా తిండి, వంటినిండా గుడ్డ, ఉండడానికి ఇల్లు, చదువు సంధ్యలు ఉంటే దనమాన ప్రాణాలకు సంపూర్ణ రక్షణ ఉన్నప్పుడు మాత్రమే సాధ్యమవుతుంది. ఈ పెట్టుబడిదారి జమీందారీ వ్యవస్థలో అటు వంటిది సాధ్యం కానేకాదు. ఇక మిగిలింది శారీరక స్వస్థత. శారీరక స్వస్థత గురించి కూడా రెండు విషయాలు ఉన్నాయి. సాధ్యమైనంతవరకు జబ్బులు రాకుండా అరికట్టే నిరోధక చర్యలు, రెండవ వైపున జబ్బులు వచ్చిన తరువాత తీసుకునే చర్యలు ఈ బడ్జెటు కేటాయింపులు చూసినట్లయితే ఆ రకంగా మన అవసరాలకు కనీసం నూటికి 10 వంతులు కూడా పూర్తి చేసేటట్లు లేకుండా ఉన్నాయి. ప్రక్కన ఉన్న తమిళనాడు, కేరళ రాష్ట్రాలతో పోల్చుకొని చూసి నట్లయితే మన కేటాయింపులు చాలా తక్కువ. ఒక విషయం చూసుకుంటే మనము ఎంత వెనుకబడి ఉన్నామో తెలుస్తుంది 1967 నాటికి మనము 4492 రూరల్ హాస్పిటల్స్ స్టాఫ్ క్వార్టర్సు కట్టాలని అనుకుంటే కేవలం 2197 మాత్రమే పూర్తి చేశాము. ఈ వేళ అంటే 13 ఏళ్ల తరువాత చూస్తే మనము ఎక్కడ ఉన్నాము అంటే ఇంకా సగము కూడా పూర్తి కాలేదు. ఇంకా 2195 ఎడ్మినిస్ట్రేటివ్ సాంక్షను అయినవి ఉన్నా వాటి పని ఇంకా మొదలు పెట్టవలసిన అవసరం ఉంది. అట్లాగే నిరుద్యోగ సమస్య చూద్దాము. బహుశా భారత దేశంలోని ఏ రాష్ట్రంలోనూ ఇంత విపరీతమైన నిరుద్యోగం లేదేమో ! 4,000 మెడికల్ డాక్టర్సు ఎంప్లాయిమెంటు ఎక్స్చేంజీలలో రిజిస్టరు అయినవారు ఉన్నారు అంటే మనకు అర్థమవుతోంది. అటువంటప్పుడు ఈ బడ్జెటులో వీరందరికి ఉద్యోగాలు కల్పించే విషయము కాని ఏమయినా ఉందా అంటే ఏమీ లేదని మనవి చేస్తున్నాను.

నేను కళ్ళారా చూసినవి చెవులారా విన్న విషయాలు ఈ వేళ ప్రజలు అంటున్న విషయాలు ఇవి. వైద్యం ప్రజలకు అందుబాటులో లేదు, డబ్బులు ఇచ్చిన వాడికే వైద్యం ఉంది, వైద్యం ఒక వ్యాపారంగా మారిపోయింది. హాస్పిటల్సు రాజకీయ ముఠా కేంద్రాలుగా, కులతత్వ కేంద్రాలుగా మారి

పోయాయి ఒక చోట రెడ్డి — కమ్మ్యూనిలింగు అయితే ఇంకొక చోట వెలమ రెడ్డి అంటే వేరొక చోట బ్రాహ్మణ—కమ్మ - ఇన్ని రకాలుగా తయారైపోయింది. అప్పాయింటుమెంట్సు, ప్రమోషన్సు, ట్రాన్స్‌ఫర్స్, పోస్టుల క్రియేషన్సు ఇవి అన్నీ అవసరముల ప్రాతిపదికమీద కాకుండా, మెరిట్ల ప్రాతిపదిక కాకుండా కేవలం రాజకీయ ప్రయోజనాలు, ఆశ్రితపక్షపాతం, లంచాలు, చ చాగిరీల ఆధారముగానే జరుగుతోంది తప్ప మరొక రకంగా కావనే విషయం స్పష్టం చేయ దలచుకొన్నాను నిపుణులకు, విధినిర్వహణకు ప్రాతినిధ్యం పోయింది అది మాకు స్పష్టముగా ఈ సరోజినీదేవి హాస్పిటల్‌లో మొన్న జరిగిన సంఘటనవల్ల తెలుస్తోంది పరీక్షచేసిన డాక్టరు ఒకాయన, ఆపరేషన్ కోసం నియమించబడ్డ డాక్టరు ఒకాయన. ఇన్ని రోజులు అబ్జర్వేషన్‌లో పెట్టి చూసిన డాక్టరు వేరు ఆ తరువాత ఆపరేషన్ టేబిల్ మీద పెట్టాక ఎవరో రమ్మంటే ఆయన ఆపరేషన్ వదలిపెట్టిపోతాడు ఇంకొకరు వచ్చి ఆపరేషన్ చేస్తారు. ఎంత నిర్లక్షమో. అట్లాగే ఈ డాక్టర్లలో అత్యధిక భాగం పాలకవర్గం చుట్టూ ప్రదక్షిణం చేయడమే ప్రధానమైపోతోంది వెటర్నరీ హెల్తు సెంటర్సులోగాని, తాలూకా హెడ్ క్వార్టర్స్ హాస్పిటల్స్‌లోగాని చాలావరకు డాక్టర్లు లేరు. పెద్ద హాస్పిటల్స్‌లో 6 00 p.m.
అవసరాలకు తగినంతమంది డాక్టర్లు లేరు ఇదంతా కుళ్ళిపోతున్న బూర్జువా భూస్వామ్య దోపిడి వ్యవస్థయొక్క దుర్గంధాన్ని తెలియజేస్తోంది తప్ప మరొకటి కాదు. ఈ బడ్జెట్ ఈ దుర్గంధాన్ని దూరంచేసేట్టు లేదు దానిని ఇంకా పెంచేట్టు వుందని మీకు మనవిచేస్తున్నాను. ఇక చికిత్సల విషయం చూద్దాం. గ్రామసీమలలో గర్భిణీ స్త్రీల విషయంలో తీసుకోవలసిన చర్యలు చాలా ప్రధాన మైనవి. యాంటినేటల్ కేర్ ఎంతమందికి ఇస్తున్నారు? నూటికి 90 మందికి లేదు. ప్రసూతి సౌకర్యాలు లేవు. దాని ఫలితంగా అనేకమంది బాలెంత రోగాలకు గురికావడం, ప్రమాదాలకు గురికావడం, పిల్లలు చనిపోవడం మనం చూస్తున్నాం. కనీసం మరణాలను తెలిపే రిజిష్టరుకూడా లేదని మనవిచేస్తున్నాను. సరైన లెక్కలు లేవు చట్ట ప్రకారం చెప్పవచ్చు జనన మరణాలు రిజిష్టరులు ఉన్నాయని. అన్ని చట్టాలు ఉన్నాయికాని అవి అమల్లో మాత్రంలేవు. ఇక మలేరియా విషయంతీసుకొంటే అది ఈనాడు ఎంతో తీవ్రంగా ఉంది. దానిని నిర్మూలించడంలేదు. మలేరియా వ్యాప్తి చెందుతోందా లేదా అంటే వ్యాప్తి చెందడంలేదని మంత్రిగారు అనేక సందర్భాలలో అంటున్నారు. నాకు నైజాం కాలం గుర్తుకువస్తుంది పోస్టు కార్డుల మీద ఎడ్వర్‌టైజ్‌మెంటు ఉండేది. "జ్వరమా! అది మలేరియా కావచ్చు. క్లోరోక్విన్ బిళ్లలు వాడండి." ఈ రకంగా నైజాం కాలంలో పోస్టుకార్డులమీద వేసేవారు. వేయడమేకాదు. పోస్టు ఆఫీసులలో క్వినైన్ బిళ్లలు ఇచ్చేవారు. దానికి కొంత అల్లంకూడా జతచేసి ఇచ్చేవారు. ఆ రకంగా ఇప్పుడు ఎక్కడుంది? గ్యాస్ట్రో ఎంటైటిస్ దినదినం వ్యాపిస్తోంది. కలరాకు దానికీ గల పోలిక సామాన్యజనానికి తెలియదు. నీళ్ల మూలంగా అది వస్తుందన్నారు. నీటిని శుభ్రపరచే ఏర్పాట్లు ఏమైనా ఉన్నాయా? ఏడేళ్లకు ఒకసారైనా ఏ గ్రామానికైనా వెళ్లిమందు చల్లుతున్నారా?

మీ ప్రొటెక్టెడ్ వాటర్ సప్లయి స్కీము దేవుడెరుగు. అవి పొలిటికల్ స్కీములు అయిపోయాయి. మంత్రులు చుట్టూ తిరిగేవాడికి, చెంచాగిరీలు చేసేవాడికే సాధ్యమవుతుంది అందులో కూడా కమీషన్లు, పర్సెంటేజులు ఈ రకంగా వున్నాయి. ఇంకా ఇంకే చేస్తారు. అంతే కాదు ఇక కొన్ని ముఖ్యమైన జబ్బుల విషయం చూస్తే చాలా దారుణమైన సంఘటనలు బయటకు వస్తున్నాయి. టి. బి. జబ్బు తీసుకుంటే శాస్త్రవేత్తల లెక్క ప్రకారం భారతదేశం మొత్తంలో చూసినప్పుడు 1952లో ఒక లక్షమందిలో నాలుగువందల మంది వేషంట్లు ఉంటే ఈ రోజున ఒక లక్షమందిలో 1800 మందికి సోకుతోంది. పిల్లలలో 2200 మంది సోకుతోంది. మనరాష్ట్రం దానికి మినహాయింపు ఏమీకాదు. అయితే ఇంత వేగంగా టి. బి. వ్యాధి పెరుగుతోంటే దాని చికిత్సా కేంద్రాలు ఏమైనా పెరుగుతున్నాయా అంటే పెరగడం లేదు. ఇందులో ప్రభుత్వ వైఫల్యం చాలా స్పష్టంగా కనబడుతుంది. నిరోధక దాదాపు చర్యలు శూన్యమనే చెప్పాలి. ఒకప్పుడు రోగాన్ని కనిపెట్టి ... చేయడమనేది ఒక ప్రత్యేక కార్యక్రమంగా చేపట్టారు. కాని దానిని మధ్యలో వదలి వేసారు. కొత్త చికిత్స కేంద్రాలను తెరవడం లేదు. ఉన్నవి క్షీణిస్తూ ... ప్రవరించి పోతున్నాయి. మీకు ఉదాహరణ ఒక విషయం చెబుతాను. ఎర్రగడ్డ ఆసుపత్రిలో ఒక పోర్టబుల్ ఎక్స్‌రే ప్లాంటువుంది బ్యాటరీతో నడుస్తుంది దానికి కరెంటు అవసరం లేదు ఎప్పుడంటే అప్పుడు ఏ మారుమూల గ్రామానికైనా వెళ్లి అప్పటికప్పుడే ఫోటో తీసి జబ్బును కనిపెట్టి చికిత్స చేయవచ్చు. కాని అది ఐదు ఏళ్ళుగా పడావుగా పడివుంది. దానిని ఎవరూ నడపడం లేదు. అంతే కాదు అదే ఎర్రగడ్డ ఆసుపత్రిలో టి బి. వర్కర్ను ట్రైనింగు కోసం ఒక లెక్చర్ హాలువుంది. అది 20 ఏళ్లక్రితం పెట్టిన స్కీము. అది చాలా కాలంగా మూతపడివుంది. నేటికి కూడా దానిని తెరిచే దిక్కు లేదే, ట్రైనింగు లేదే, అంతే కాదు. హాస్పిటల్‌లో 195 వ సంవత్సరం నాటికి సగటున రోగుల సంఖ్య వందమంది ఉంటే ఈనాడు 40, 50కి పడిపోయింది. టి. బి. రోగులు పెరుగుతున్నారు కాని ఇక్కడేమో పడిపోతున్నది. మరొక విషయం ఏమిటంటే టి. బి. రిహేబిలిటేషన్ స్కీముకై ఇరవై సంవత్సరాల క్రితం కేంద్ర ప్రభుత్వ సహాయంతో సంజీవరెడ్డినగర్‌లో సుమారు వంద మందికి సదుపాయం కల్పించే రీతిలో ఏర్పాటు కడితే అది ప్రత్యేక తెలంగాణా ఉద్యమ రోజుల్లో జైలుగా మారింది. ఇప్పుడేమో కార్ఖానాగా మారింది. అందులో ఆర్.ఎం.ఓ.కు ఉన్న క్వార్టర్స్‌లో మాత్రం ఒక రిటైరైన సివిల్ సర్జను ఉంటున్నాడు. ఇక పోతే వికారాబాదు టి.బి సెంటరు భారతదేశంలో మంచి పేరుగాంచిన కేంద్రాలలో ఒకటి. 1958 నుండి అక్కడ అపరేషను థియేటరు మూలపడివుంది. రాను రాను అది కొంతమంది వైద్యాధికారుల విలాసకేంద్రంగా, విహార కేంద్రంగా తయారు కాబోతున్నది. టి. బి. ఎసోసియేషన్‌వారు 60 మంచాల స్ట్రెంత్‌తో ఒక ఆరామ్ గదిని ఏర్పాటు చేశారు. దానిని 6 సంవత్సరాల క్రిందట శ్రీమతి రోడామిస్త్రీగారి ఆధ్వర్యంలో ఉన్న సోషల్ వెల్ఫేరు సంస్థ తీసుకున్నది. కాని టి. బి. సెంటర్ నడపడం లేదు. పైగా దాని కంస్ట్రక్షన్‌కు అయిన 60 వేల

రూపాయలు ఇవ్వమని అంటే కనీసం ఆ అసోసియేషన్ సెక్రటరీ ఇంటర్వ్యూకు 6-10 p. m.
పోతే ఇంటర్వ్యూ నిరాకరించబడింది. ఇక మంగళగిరి టి బి. హాస్పిటల్ విషయం మరీ ఘోరంగావుంది. 1960-67 మధ్యకాలంలో దాని బెడ్ స్ట్రెంత్ 300 లకు పెరిగింది గుంటూరు కృష్ణా, పశ్చిమ గోదావరి మరియు ఖమ్మం జిల్లాలకు ఒక రీజనల్ సెంటర్‌గా, టి. బి థొరాసిక్ సెంటర్‌గా అది పేరుపొంది వచ్చింది. సంవత్సరానికి మూడు, నాలుగు వందల ఆపరేషన్సు జరిగాయి అక్కడ. రోజుకు సుమారు 600 మంది ఔట్ పేషంట్సు వస్తుండేవారు దానిక్రింద 250 ఎకరాల భూమి తీసుకోబడింది. అటువంటి కేంద్రం ఏం పెరిగింది? అందులో నిర్మించబడిన క్వార్టర్సు స్పెషల్ ఆర్మ్‌డ్ పోలీస్‌కు ఇచ్చివేశారు. ఇప్పుడు హాస్పిటల్ అంతా కూడా వెండవ్‌చే స్పెషల్ ఆర్మ్‌డ్ పోలీస్‌కు ఇచ్చివేయమని మాజీ డైరెక్టరు మాధుర్‌గారు ప్రభుత్వానికి రికమండ్ చేశారు. కపోతే నెల్లూరులో గవర్నమెంట్ ఫండ్ నుంచి ట్యూబర్‌క్యులోసిస్ అండ్ చెస్ట్ హాస్పిటల్ ప్రజల సహకారం తీసుకొని కట్టబడింది దానికి 250 ఎకరాల స్థలంవుంది 1966 నాటికి అందులో 200 బెడ్ స్ట్రెంత్ వుండింది 1960లో రీజనల్ ట్యూబర్‌క్యులోసిస్ సెంటర్‌గా కూడ అది వృద్ధిలోకి వచ్చింది. దగ్గరలో వున్న రాయలసీమ జిల్లాలకోసం కాని ఇప్పుడది చాలా క్షీణదశలో వుంది. చాలా బాధతో చెప్పవలసివస్తోంది. వరంగల్ టి బి. హాస్పిటల్ పరిస్థితి ఏమైంది? డబ్బు ఇస్తేనే తప్ప తమకు అందులో ఎడ్మిషన్ ఇవ్వడం లేదనీ, డబ్బు ఇచ్చిన వారినే డాక్టర్లు చూస్తున్నారనీ, ఇవ్వనివారు చచ్చిపోతున్నాకూడా మెడలు పట్టి బయటకు గెంటివేస్తున్నారనీ గత సంవత్సరం ఎస్టిమేట్ కమిటీ అక్కడికి వెళ్ళినప్పుడు, ఆ కమిటీ ముందు రోగులు మొరపెట్టుకున్నారు. తిండిసౌకర్యాలు సరిగ్గా చేయడంగాని, పండు మొదలైనవి ఇవ్వడం లేదని రోగులు మొత్తుకున్నారు. అప్పటికప్పుడే ఎస్టిమేట్ కమిటీ పట్టుపడితే అక్కడ ఉన్నటువంటి సూపరింటెండును మాత్రం ట్రాన్స్‌ఫర్ చేశారు, కాని ఆయన మీద ఇంత వరకు ఏ చర్యా తీసుకోవడం జరగలేదు. ఇదేదుస్థితి కొద్ది హెచ్చు తగ్గుల తేడాతో అన్ని సెంటర్స్‌లోనూ ఉన్నదని మనవిచేస్తున్నాను. టి. బి. సెంటర్స్ విషయంలో ఒక మాట చెప్పవలసివున్నది. రోగులు పెరుగుతున్నారు. కాని హాస్పిటల్స్ మాత్రము తరుగుతున్నాయి కైళ్ళు. పోలీసుల అంచగొండి కేం దాలుగా ఈనాడు వాటిని మీరు మారుస్తున్నారు. వాటిఅభివృద్ధికి ఈ బడ్జెట్‌లో ఏమైన అవకాశంవుందా అంటే కనపడడంలేదు అట్లాగే హార్ట్ డిసీజెస్ విషయం తీసుకొందాం. ఈ గుండె జబ్బులు ఊపిరితిత్తుల జబ్బులు రోజురోజుకూ పెరిగిపోతున్నాయి, లేక ఇదివరకు తెలియనటువంటి విషయాలు అనేకమంది రోగులు డాక్టర్లు వద్దకు రావడంవల్ల వెలుగులోకి వస్తున్నాయి. కింగ్ జార్జి హాస్పిటల్ విషయంలో చూసినట్లయితే రాష్ట్రంలో మొట్టమొదటి టీచింగ్ థొరాసిక్ సర్జరీ డిపార్టుమెంటు అక్కడ ఏర్పాటుచేయడమే కాకుండా మన రాష్ట్రంలో మొట్టమొదటిసారిగా హార్టు ఆపరేషన్ 1957 లో అక్కడే జరిగింది. కాని 1958 నుంచి పెరుగుదల లేదే? ఏమిటీ కారణం! అట్లాగే సికింద్రాబాదులోని గాంధీ ఆసుపత్రి విషయంచూస్తే 1977 నుండి అది చాలా

కీణదశలో ఉంది. అంతేకాక కొన్ని యంత్రాలు పూర్తిగా మూలపడి పోయాయి. అనేకమంది గౌరవ సభ్యులుకూడా దానిని గురించి చెప్పారు. ఉస్మానియాజనరల్ హాస్పిటల్ పరిస్థితికూడా అట్లాగేఉంది 1972–76 మధ్యకాలంలో సంవత్సరం ఒక్కటికి 200 కేసులవరకు వర్క్ లోడు పెరిగింది అక్కడ మొదట 20 ఉండి తర్వాత 20 నుండి 300 వరకు పెరిగింది. కాని ఇప్పుడు ఆ వర్క్ లోడు తగ్గి సంవత్సరానికి 40 50 వరకు వుంటున్నది. 1975లో మొట్టమొదట అక్కడే ఓపెన్ హార్టు సర్జరీ జరిగింది. కాని మనం ఇప్పుడు అక్కడి పరిస్థితిని సమగ్రంగా నిష్పక్షపాతంగా పరిశీలిస్తే అది క్షీణదశలో వున్నది. నిజాం ఆర్థోపెడిక్ హాస్పటల్ దుస్థితికూడా అట్లాగేవున్నది. అక్కడకూడా ఓపెన్ హార్టు సర్జరీ చేస్తారని బ్రహ్మాండమైన ప్రచారం జరిగింది. చాలా సంతోషపడ్డాం. 1979లో 400 ఆపరేషన్స్ చేస్తామని లక్ష్యంగా పెట్టుకొన్నారు. కాని జరిగినది ఏమిటి? మొట్టమొదటి ఆపరేషన్ ఫేయిల్ కావడంతో గ్రహణం పట్టుకొంది ఈ సంవత్సరం కాలంలో సుమారు 65 లోపు మాత్రమే అయి వుండవచ్చు, కర్నూలులో ఉన్న థొరాసిక్ సర్జరీ సంబంధించిన పోస్టు గత మూడు సంవత్సరాలుగా ఫిలప్ చేయలేదు ఇంత ముఖ్యమైన జబ్బులను నయంచేసేందుకు ఉండే అవకాశాలను ఉపయోగించకుండా ఏ రకంగా క్షీణింపజేస్తున్నారన్నది ఈ నగ్నమైన లెక్కలే మీకు తెలియజేస్తున్నాయి. ఇక ఇతర స్పెషాలిటీలకు పోదాం. ఈనాడు నెఫ్రాలజీ పరిస్థితి ఏ రకంగా వుంది ఆర్టిఫిషియల్ కిడ్నీస్ ఎక్విప్‌మెంట్సు కర్నూలులో రెండు ఖరీదు చేసారు, 5 సంవత్సరాల నుండి మూలపడివున్నాయి. వైజాగ్‌లో రెండు కొన్నారు. మూడు సంవత్సరాలనుండి మూలపడిఉన్నాయి. ఉస్మానియాలో మూడు కొన్నారు, అవికూడా 3 సంవత్సరాలనుండి మూలపడివున్నాయి గాంధీ హాస్పిటల్‌లో ఒకటి వుంటే మూడునెలలనుంచీ అదికూడా పడాయి వుంది. పడాయి అంటె మినిష్టరుగారు ఒప్పుకోకపోవచ్చుగాని వాస్తవం అదే డాక్టర్ వార్ష్నే గారిని నెఫ్రాలజీట్రెయినింగు కోసం యునైటెడ్ కింగ్‌డంకు రెండు సంవత్సరాలు పంపించారు. ట్రెయినింగుపొంది వచ్చిన తరువాత ఆయనను నెఫ్రాలజీ స్పెషలిస్టుగా వేయకుండా ఒక జనరల్ ఫిజీషియన్‌గా వేస్తారా? స్పెషల్ ట్రెయినింగు లేనివారిని ఇంకెవరినో తీసుకువచ్చి ఇందులో వేస్తారా? ఏమిటీ రాజకీయాలు? మన ఆల్–ఇండియా ఇన్‌స్టిట్యూట్ ఆఫ్ మెడికల్ సైన్సెస్ అభివృద్ధి కావాలి. దానిని ఎటానమస్ బాడీగా అభివృద్ధి చేయండి. అభ్యంతరం లేదు కాని ఇది ఎటానమస్ బాడీగా ఎవరిచేతుల్లోకి పోబోతున్నది? ప్రజలకు ఉపయోగపడేట్టుగా వుందా? లేకపోతే ప్రభుత్వానికీ, రాజకీయ నాయకులకూ, మంత్రులకూ చెంచాగిరీ చేసి, వారి ప్రాపు సంపాదించుకొన్న కొందరు అధికారుల గుత్తసొమ్ముగా మారబోతోందా? అనేది పేద ప్రజలను బాగా పీడిస్తున్నది.

అంతే కాదు. అసెంబ్లి జరుగుతూ ఉండగా అటానమస్ బాడీగా దీనిని మేము చేయబోతున్నాము అని ఒక పాలసి స్టేట్ మెంట్ అసెంబ్లికి తెలియకుండా బైట మంత్రులు చేస్తున్నా తమరు ఆలోచించండి ఇ. ఎస్. ఐ. హాస్పటల్స్ సర్టిఫికెట్ ఓరియంటెడ్ హాస్పటల్స్‌గా మారి పోయినాయి. కార్మికుల దగ్గర కంట్రిబ్యూషన్స్

పోతున్నాయి. వారి పరిస్థితి మాత్రం క్షీణదశలో వున్నది. కాన్సర్ హాస్పిటల్ పరిస్థితి చాల దయనీయంగా వున్నది. రోగాల సంఖ్య పెరుగుతున్నది మంచాల సంఖ్య, డాక్టర్స్ సంఖ్య తక్కువగా వున్నది ఈ సందర్భంలో ఒక విషయం చెప్ప వలసి వస్తున్నది మన అవసరాలు దృష్టిలో పెట్టుకొన్నప్పుడు నిపుణుల యొక్క సహకారాన్ని ప్రభుత్వం తీసుకుంటోందా ? డాక్టర్ సి. రాజగోపాలన్ గురించి చెప్పవలసి ఉంటుంది. వ్యక్తిగతంగా రాజగోపాలన్ సమస్య కాదు. ఆయన మొత్తం సర్వీస్ 25 సంవత్సరాలు. టీచింగ్ ఎక్స్‌పీరియన్స్ - లెక్చరర్ గా 7 సంవత్సరాలు, ప్రొఫెసర్ గా 5 సంవత్సరాలు. మొత్తం 22 సంవత్సరాల ఎక్స్‌పీరియన్స్ సర్జనుగా 24 సంవత్సరాలు ఎక్స్‌పీరియన్స్ వున్నది. చెస్ట్ మీద చేసిన ఆపరేషన్స్-హార్ట్-1,250 ఆపరేషన్స్, లంగ్స్ - 3000. యితరములు - 200. 4,550 ఆపరేషన్స్ చేసిన రికార్డ్, భారతదేశంలో చెస్ట్ మీద 1000కి పైన, లంగ్స్ మీద 1000కి పైన ఆపరేషన్స్ చేసిన డాక్టర్స్ యిద్దరు. ఒకరు గోపీనాథ్. రెండవది, సి. రాజగోపాలన్. అంతే కాదు. మొత్తం రాష్ట్రంలో గత 25 సంవత్సరాలలో థొరాసిక్ సర్జన్స్ అందరు కలిసి చేసిన ఆపరేషన్స్ కన్నా ఆయన ఒకరు చేసిన ఆపరేషన్స్ మూడు రెట్లు ఎక్కువ. నెల్లూరు, మంగళగిరి టి.బి. హాస్పటల్స్ ఆర్గనైజ్ చేసిన ఘనత ఆయనకే వున్నది. గాంధి హాస్పటల్ లో ఆల్ ఇండియా రికగ్నిషన్ పొందటంలో ఆయన, కృషి చాల బ్రహ్మాండంగా వున్నది. ఆయన కంట్రిబ్యూషన్ లో భాగంగా గతంలో యిప్పుడు ఉన్నటువంటి మొత్తం రెండు వేల మంది సివిల్ సర్జన్స్ కలిసి మొత్తం 14 వేల పడకలు సమకూరిస్తే అందులో 1000 పడకలు ఆయన సమకూర్చే ఘనత కూడ ఆయనకు వున్నది అంతే కాదు. అస్తిత్వంలో ఉన్నటు వంటి థొరాసిక సర్జన్ డిపార్ట్‌మెంట లో 8 డిపార్ట్‌మెంట్స్ ఆయన ఆర్గనైజ్ చేశాడు. ఆయన ఆర్గనైజ్ చేసినటువంటి 8లో నాలుగు, అంతకు ముందు ఉన్నటు వంటి ఒకటి మొత్తం 5 థొరాసిక్ సర్జన్ డిపార్టుమెంట్స్ మూత పడి ఉండి పోయి నాయి. ఆయన యొక్క గుణగణాలను దృష్టిలో ఉంచుకొన్నప్పుడు ఆయన సేవలు ప్రభుత్వ ఉపయోగించుకోడానికి ఆయన పని రాదన్నమాట దీనికి అనేక కారణలు చూపెడతారు. నేను చాలెంజ్ చేస్తున్నాను ఏ కారణాల చేత ఈ యనను తీసుకుపోయారు ? కేవల రాజకీయ పక్షపాత తప్ప యింకొకటి లేదని మనవి చేస్తున్నాను మెడికల్ కాలేజీకి పరిస్థితికి వద్దాము టీచింగ్, నాన్ టీచింగ్ స్టాఫ్ వేరు వేరుగా విద్యార్థుల యొక్క స్థాయి చాల దెబ్బతింటుందని మనవి చేస్తున్నాను. మద్రాసు ఎక్స్‌పీరియన్స్ తీసుకుందాము. మద్రాసులో డాక్టర్స్ ఉదయం 7గంటలకు హాస్పటల్ కి పోతారు వారు వార్డుకు 10గంటలకు పోతారు. ఒంటి గంటదాకా ఉంటారు. 10 గంటల నుంచి ఒంటి గంట దాకా స్టూడెంట్స్ కు టీచ్ చేస్తూ ఉంటారు. మన ఆంధ్రప్రదేశ్ లో డాక్టర్స్ వారికి తీరిక ఉంటే 9 గంటలకు పోతారు 10 గంటలకు మూసుకొని యింటి వస్తారు ఇక విద్యార్థులకు వారు చెప్పేది ఏమి వున్నది? వీరు నేర్చుకొనేది ఏమి వున్నది? ఎందుకు ఈ రకంగా జరుగుతున్నది. దీనికి బాధ్యులు ఎవరు ? ఇవన్నీ చూసినప్పుడు దీని లోతు చాల దూరం చూడవలసి వస్తుంది ప్రైవేటు ప్రాక్టీస్‌ను ఖచ్చితంగా నిషేధిస్తేనే ఆ

డాక్టర్స్ టీచింగ్ విషయంలో, సర్వీస్ వర్క్‌లో కేంద్రీకరించి విద్యార్థులకు విద్య గరపడానికి రాష్ట్రం యొక్క వైద్య శాస్త్రాన్ని అభివృద్ధి పరచడానికి అవకాశం ఉంటుంది. అది చేయాలని మనవి చేస్తున్నాను.

కొనుగోళ్ల విషయంలో కుంభకోణం చాలా పెద్దగా వున్నది. అన్ని హాస్పటల్ కు అవసరమైనటువంటి అన్ని పదార్థాల కొనుగోలు సెంట్రలైజ్ చేయబడుతోంది. ఈ సెంట్రలైజ్ చేసిన తరువాత రేట్ కాంట్రాక్ట్ పద్ధతులు వచ్చినాయి. అన్నిటికి రేట్స్ ఏర్పాటు చేసి కాంట్రాక్ట్స్‌కు యిచ్చారు. బాగానే వున్నది. కాని బాధాకరమైన విషయం ఏమంటే ఈ కమిటీ ఎవరి చేతులలో వుంటున్నది? గత 20 సంవత్సరాల నుంచి కేవలం యిద్దరు డాక్టర్స్ మాత్రమే అందులో ఉంటున్నారు. డాక్టర్ మాథూర్, వెంకటరావుగారు. వారి వ్యక్తిగత విషయాలు కాదు నాకు ముఖ్యం. 20 ఏళ్ల నుంచి ఈ కమిటీలో ఉన్న తరువాత ఈ కమిటీలో ఏ రకంగా దుర్నీతి పెరిగిపోతున్నది? హాస్పటల్‌లో రోగులకు సప్లయి చేసే బ్రెడ్ వట్టి నాశిరకం అని ఫిర్యాదు మందులు ఎక్స్‌పైర్ డేట్‌వి అని ఫిర్యాదులు వస్తున్నాయి. ఒక మందు కొనాలంటే ఒక మందు వస్తున్నదని గౌరవసభ్యులే చెపుతున్నారు. జిల్లాల వారు ఒక మందు కావాలని యిండెంట్ చేస్తే, యిక్కడ నుంచి పంపేది ఒక మందు ఇందులో కూడా ఖచ్చితమైన నిఘా ఉంచవలసిన అవసరం ఉంటుంది. ఒకరినే యింతకాలందాకా ఉంచడం మంచిదికాదు. అడ్మినిస్ట్రేటివ్ చేంజెస్ కూడ రావలసిన అవసరం వున్నది. హాస్పిటల్స్ మీద ప్రాపర్ చెకప్ ఉండాలి. అది ఎవరు చేయాలి? చెకప్ అంటే ఏమిటి? దావతులు తీసుకొని వెనుకకు రావడం కాదు, రోగుల దగ్గరకు వెళ్ళండి రోగులు నిర్భీతిగా వారి కష్టాలు చెప్పేటట్లుగా వారిని ప్రోత్సహించండి. ఉన్న సంగతి చెపితే తెల్లవారి చంపుతారేమోననే భయంతో రోగులు ఉండే దుస్థితి. హాస్పటల్‌లో అల్లాడి పోతున్నారు. ప్రజల యొక్క పార్టిసిపేషన్ కూడ యిందులో ఉండేటట్లుగా దానికి అనువైన ఏర్పాటు చేయవలసిన అవసరం వున్నది. సెక్రటేరియట్‌లో వైద్యవృత్తిలో ఉన్న వారిని తీసుకోవలసిన అవసరం వున్నది. అది లేకుంటే వారి సమస్యలు వీరికి, వీరి సమస్యలు వారికి అర్థం కావు. డాక్టర్స్ ప్రమోషన్స్ ఏప్పాయింట్‌మెంట్స్‌లో జరుగుతున్న అన్యాయతవల గురించి రెండు సంఘటనలు మంత్రిగారికి తెలిసినటువంటివే. గుర్తుకు తెస్తున్నాను. ఎంత తీవ్రంగా ఉన్నదో చెబుతున్నాను. డా. కె నాగాన్న. 10 ఏళ్ళదాకా ఆయన ప్రొబేషన్ అట్టిపెట్టి ఉంచారు. మొన్ననే ప్రొబేషన్ డిక్లేర్ చేశారు. చేసిన తరువాత రాజకీయ కక్షతో యిక్కడ నుంచి వైజాగ్ ట్రాన్స్‌ఫర్ చేసి ట్రాన్స్‌ఫర్ చేసిన మూడు నెలల లోపల సస్పెండ్ చేశారు. ఇంతవరకు ఏమి లేదు. ఆయనకు రావలసిన మానిటరి బెనిఫిట్స్ యిచ్చేయండి. ఈ రోజువరకు ఆయనకు రావలసిన మానిటరి బెనిఫిట్స్ లెక్క చేయరు. ఇంతవరకు సెటిల్ కాలేదు. అదే రకంగా శ్రీమతి బి సంజీవమ్మ. ఆమె మెటర్నిటి అసిస్టెంట్. కృష్ణా జిల్లాలో హెల్త్ డిపార్టుమెంట్ ద్వారా ఎప్పాయింట్ చేయబడింది 2.-5-1955 న, 14-7-1978 నాడు రిటైర్ అయిపోయింది. 22 ఏళ్ళ సర్వీస్ తరువాత రిటైర్ అయితే

యిప్పటికి ఆమె ప్రొబేషన్ డిక్లేర్ కాలేదు. ఈ రకంగా 20 ఏళ్ళు పని చేసిన డాక్టర్స్, నర్సులకు, మెటర్నిటీ ఎసిస్టెంట్స్ ఈ గతి ఉన్న తరువాత యింక ఈ డిపార్టుమెంట్ యొక్క ఆరోగ్యం ఏమి ఉన్నదని చెప్పాలి?

ఇంక ఈ శరీరం అనారోగ్యంగా ఎంత దూరం మారిపోయిందో చెప్పడానికి 77 రోజులు జరిగిన సమ్మె కళ్ళారా కనబడుతున్నది. డాక్టర్స్ పోస్టు గ్రాడ్యుయేట్ మెడికోస్, మెడికల్ గ్రాడ్యుయేట్స్ వగైరా 12,500 మంది యిందులో పాల్గొన్నారు. దీనికి ప్రభుత్వానిదే బాధ్యత అని నేను ఘంటాపథంగా చెబుతున్నాను. ఇదివరకు అంగీకరించిన డిమాండ్స్ అమలు జరిపితే ఈ స్ట్రైక్ వచ్చేదా? అంగీకరించిన డిమాండ్స్ ఏండ్ల తరబడి తలక్రింద పెట్టి పండుకొన్నారు. ఒక ఆయన అంటారు ఫైనాన్స్ డిపార్టుమెంట్ దే బాధ్యత అని. డైరక్టర్ దే బాధ్యత అని ఒకరు అంటారు. మీ యింటర్ డిపార్టుమెంటల్ క్వారెల్స్ తో వారు నలిగిపోవాలి. సమ్మె ప్రారంభం కావడానికి గాని, యిన్నాళ్ళు కొనసాగడానికి గాని పూర్తి బాధ్యత ఈ ప్రభుత్వానిదే. దీనివల్ల నష్టపడ్డది ప్రజలు మాత్రమే. ఏన్నో వందలమంది వేలమంది అమాయకులు చనిపోయారు ఆ స్ట్రయిక్ కాలంలో చికిత్స లేక. నా సంగతి చెపుతున్నాను. నాకు రెండవ ఆపరేషన్ అవసరం ఉంటే ఈ స్ట్రైక్ మూలంగా వుడ్ లాండ్స్ లో ప్రైవేట్ హాస్పటల్ లో చేసుకో వలసిన గతి నాకు పట్టింది. ఎంతమంది ప్రైవేట్ హాస్పటలుకు పోగలుగుతారు? ఎంతమందికి సాధ్యం అవుతుంది? నేను ప్రైవేట్ హాస్పటలుకు వెడితే రూ. 4,345-00 బిల్లు అయింది. గవర్నమెంట్ చెల్లించినది. ఈ మాట వేరు. ఎంతమంది యిట్లా వేల కొలది రూపాయలు చెల్లించి చేయించుకో గలుగుతారు. ఇప్పటికైనా సమ్మె పరిష్కారం అయింది. సంతోషం. కాని గవర్నమెంట్ వారి సమస్యలు పరిష్కరించకుండా నిర్లక్ష్యం చేస్తే మరల రగులుతుంది. అట్లాగే సస్పెన్షన్ లో వున్న డాక్టర్సును వెంటనే పనిలోకి తీసుకోండి. ఇంకా ఎందుకు నిర్లక్ష్యం చేస్తారు. అది జరగకూడదు అని కోరుతున్నాను. అదే సందర్భంలో ఒకవిషయం ఈ సభ ద్వారా డాక్టర్లకి మనవి చేస్తున్నాను. డాక్టర్లు 77 రోజులు సమ్మె చేస్తే ప్రజలలో సానుభూతి రాకపోగా ప్రజలలో కోపం ద్వేషం పెరిగింది. డాక్టర్స్ అంటే ప్రజలలో సదభిప్రాయం లేదు. అది ఎందుకు వచ్చినదో ఆత్మ విమర్శ చేసుకోవలసిన బాధ్యత డాక్టర్ మీద వున్నది. పేషెంట్స్ ను సక్రమంగా చూడడంలో వారి ప్రవర్తనలో చాలా మార్పు రావాలి, కొంతమంది డబ్బు కక్కుర్తి పడ్డప్పటికి వచ్చే అప్రతిష్ట మొత్తం వైద్య వృత్తిలో ఉన్న డాక్టర్స్ అందరికి. ఆ సంస్థకు వస్తున్నది. ప్రజలలో నిత్య సంబంధాలు, ప్రజాసంస్థలతో సంబంధాలు లేకుండా ఉన్నారు కాబట్టి వారు ఒంటరి అయిపోయారు రాజకీయ నాయకులము మేము చేసిఉండవచ్చు. కార్మిక సంఘం గాని రైతు సంఘం వారికి సహకారంగా రాలేదు. కాబట్టి ఈ లోపాన్ని డాక్టర్లు గుర్తించి భవిష్యత్ లో తమ యొక్క ప్రవర్తనను, పోకడను సరిదిద్దుకోవలసివున్నది. భారతీయ వైద్యం, అలోపతిక్ కు ఎందుకు వైరుధ్యం సృష్టిస్తున్నారో నాకు అర్థం కావడం లేదు. దానికదే దీనికిదే ఉంచండి, ఆ గ్రామ సీమలలో అందుబాటులో ఉన్న వైద్యం,

తక్కువ ఖర్చుతో వస్తుంది. అయితే ఈ బడ్జెట్‌లో చేసిన కేటాయింపులు చాల తక్కువ. దీనివల్ల సవతి తల్లి ప్రేమ చూపెడుతున్నదనేది స్పష్టం అవుతున్నది. అందులో చదువుకొన్న గ్రాడుయేట్స్‌కు యిప్పటివరకు ఉద్యోగ వసతులు లేవు. చాలమందికి లేవు. కల్పిస్తాము అంటారు, కేంద్రప్రభుత్వం జారీ చేసిన ఆర్డర్ మేరకు అయినా ప్రైమరి హెల్త్ సెంటర్లో అలోపతీ డాక్టర్‌నో, యునాని వారినో హోమియోపతి డాక్టర్‌నో వేయాలనే స్కీమును యింతవరకు ఎందుకు అమలు జరపడం లేదు? శోభనాద్రీశ్వరరావుగారు చాల వివరాలు చెప్పారు. ఆయుర్వేద కళాశాల విద్యార్థులు ఒక వైపు, హోమియోపతి విద్యార్థులు ఒక వైపు అందరు సమ్మెలలో ఉంటున్నారు బిల్డింగ్ లేదని ఒకరు. పోస్ట్ గ్రాడ్యుయేట్ టీచింగ్ వసతులు లేదని ఒకరు ఉద్యోగాలు లేవని ఒకరు. వారందరు బజారులలో వచ్చి రచ్చబడే దాకా ఉండకుండా వారందరిని ఖర్చు పెట్టి మీచే నైనంతవరకు వారి కోరికలు తీర్చి మిగతా వాటిని తరువాత తీరుస్తామని చెప్పి ఏదో ఒక రకంగా పరిష్కారం చేయాలి తప్ప మరో రకగా కాదని మంత్రిగారికి మనవి

6.20 p.m. చేస్తున్నాను. అలోపతి గురించి చెప్ప లసివస్తే చాలా ముఖ్యమైన మందులు బజారులో దొరకడం లేదు. నాకు వ్యక్తిగతంగా అనుభవం వుంది ఉస్మానియా నుంచి బయటకు వచ్చిన తరువాత, డాక్టరు రాసిచ్చినవి బజారులో దొరకలేదు. తిరిగి ఉస్మానియాకు వెళ్ళ వలసి వచ్చింది. అక్కడ తిరిగి అడగవలసి వచ్చేది. బొంబాయి నుంచి తెప్పించ వలసి వచ్చింది మరొకవైపున మందుల కల్తీ కూడా చాలా విపరీతంగా వుంది. ఈనాడు కల్తీ లేని వస్తువంటూ ఏమీ లేదు. చివరకు అసెంబ్లీ ఉపన్యాసాలలో కూడ సగం కల్తీ వుంది. ఇంక పోస్టు గ్రాడ్యుయేట్ కోర్సెస్‌కు సంబంధించి ఎంట్రెన్స్ ఎగ్జామినేషన్ రిజల్ట్సు, హైకోర్టు స్టే వలన ఆగిపోయిన తరువాత ముందు 80 పర్సెంట్ తరువాత 70 పర్సెంట్ ఎనౌన్స్ చేస్తామన్నారు మంత్రిగారు రెండు రోజులలో ఎనౌన్స్ చేస్తామన్నారు. ఇప్పటికి రెండు రోజులు కాదు, ఇరవై రెండు రోజులయిపోయింది ఈ మాటలను ఏ విధంగా అర్థం చేసుకోవాలి? ఇదికూడ కల్తీ మాటలంటారా, కాదంటారా? మీరే నిర్వచించాలి. అన్‌పార్లమెంటరీ అయితే క్షమించాలి, నా ఉద్దేశం అది కాదు, అధ్యక్షా, క్రిందనుంచి పై వరకు యీ డిపార్టుమెంటు మొత్తం ప్రక్షాళనచేయవలసిన అవసరముంది. లేకపోతే, దీనికి బలి అయ్యేది ప్రజలే, వైద్యశాఖ చాలా అనారోగ్యంతో తీసుకు టున్నది, ఇది ప్రజల డబ్బు, ఈ శాఖను బాగుచేసే శక్తి మంత్రిగారికి వుందో, లేదో వారే నిరూపించుకో వలసి వున్నది, లేకపోతే వారు కూడా యీ అనారోగ్యానికి గురి అవుతారు, భవిష్యత్తుయే వేచి చూడవలసివుంది. ప్రజల ప్రాణాలను కాపాడ వలసిన డిపార్టుమెంటు యిది. ఇప్పుడువున్న వైఖరికి పూర్తి భిన్నమైన వైఖరి రావాలని మనవిజేస్తూ యింతటితో సెలవు తీసుకుంటున్నాను.

శ్రీ టి. హయగ్రీవాచారి:—అధ్యక్షా. మనది చాలా పెద్ద దేశం. ఈ దేశంలో అనేక భాషలు, అనేక మతాలు. కులాలు, ప్రాంతాలు వున్నాయి

అంతేగాక, అందరిదీ ఒకేరకమైన ఆహార విధానం కాదు. వ్యవహారం కాదు వీటన్నింటికి సంబంధించి వైద్య విధానాలుకూడా అనేక రకాలయినవి వుండటం, అనే ఈ రకరకాలైన వైద్య విధానాలలో అనేక మందికి అనేక రకాలయిన నమ్మకాలున్నాయి. ఇవి అనేక సంవత్సరాలుగా ఒక ఆచారంగా, అలవాటుగా ఏర్పడి వున్నవి. అనాదినుంచి వచ్చిన మన భారతీయవైద్య విధానంతో బాటుగా, కొన్ని సంవత్సరాల క్రిందట వచ్చిన అలోపతి, హోమ్యోపతి మొదలయిన వాటిపైకూడ ప్రజలకు మక్కువ కలిగింది, అభిమానం కలిగింది. ప్రజలకు యీ విధానా అన్నింటిపై అభిమానం. నమ్మకం వుండడం వలన ప్రభుత్వం యీ అన్ని విధానాలను ప్రోత్సహిస్తున్నది. కొంత మంది హోమ్యోపతిపై నమ్మకముంటే, మరి కొంత మందికి ఆయుర్వేదంపై నమ్మకముంటే మరి కొంతమందికి యునానిపై నమ్మకము వుంది. యునానికి సంబంధించి హైదరాబాదులో ఒక కాలేజి వుంది. గ్రామాలలో కూడ కొన్ని చోట్ల యీ వైద్య విధానానికి సంబంధించిన ఆసుపత్రులను కూడా ఏర్పాటు చేయడం జరిగింది. వివిధ వైద్య విధానాలలో ప్రజలకు నమ్మకముంది కాబట్టి, ఈ ప్రకారంగా వాటికి సంబంధించి సౌకర్యాలు కల్పించబడ్డాయి. అదే విధంగా అన్నింటికి నిధులను ఏర్పాటు చేయడానికి ప్రయత్నిస్తున్నాం. ప్రభుత్వం యీ రెండు సంవత్సరాలలోను భారతీయ వైద్య విధానంలో చాలా మార్పులు తీసుకువచ్చింది. మొట్టమొదట— యీ ప్రభుత్వం వచ్చిన తరువాత—58 ఆసుపత్రులు ఏర్పాటు చేయడం జరిగింది అందులో యునాని, ఆయుర్వేదం, హోమ్యోపతికి సంబంధించినవి వున్నాయి. ప్రైమరీ హెల్తుసెంటర్సులో మూడవ డాక్టరు ఆయుర్వేదానికి-భారతీయ వైద్యవిధానానికి చెందినవారు—సంబంధించినవారు వుండాలని ఆలిండియా లెవెల్‌లో నిర్ణయించడం జరిగింది. అందుకుకూడ ప్రయత్నిస్తున్నాం. గ్రామాలలో ఒక ప్రక్కన మోడరన్ మెడిసిన్‌తోబాటుగా కొన్నిచోట్ల ఆయిర్వేదం, యునాని, హోమ్యోపతి విధానాలద్వారాకూడా చికిత్స చేయబడుతున్నది. ఈ డిస్పెన్సరీస్ కొరకు కొన్ని చోట్ల ప్రజలు బిల్డింగ్సుకూడా యిచ్చారు. వాటిని ప్రభుత్వం స్వీకరించి, అవసరమైన మరమ్మత్తులు చేసి ప్రజల సహకారంతో వాటిని అభివృద్ధి చేయడానికి ప్రయత్నించడం జరుగుతున్నది. ఎక్కువ పడకలకు అవకాశం కల్పించాలని కూడ ప్రయత్నిస్తున్నాం, ఇక్కడ మనకు మూడు ఆసుపత్రులున్నాయి. హైదరాబాద్‌లో ప్రాచీనమైనది—చార్మినార్ వద్ద వున్నది. అది మొదలు పూర్తిగా యునానికి సంబంధించి ఉన్నది, అందులో ఇప్పుడు ఆయుర్వేదానికి సంబంధించి కూడ వున్నాయి. ఇది మాకు సరిపోవడం లేదు. వేరే బిల్డింగు కావాలి అని అంటే, ఇప్పుడు అక్కడ ఫార్మసీ వున్నది, ఎనిమిది లక్షలు కేంద్రం సహాయంతో దానిని ఏర్పాటు చేసుకొవడానికి అవకాశం కలిగింది. దానిని ఇప్పుడు అక్కడ నుంచి మార్చడానికి కొన్ని గదులు కోరికాయి, ఆ ఏర్పాటుకు అవకాశం కలిగిందని మనవిచేస్తున్నాను. యునాని కాలేజి, ఆసుపత్రి వున్నాయి, ఆయుర్వేద కాలేజి, ఆసుపత్రి కావాలి అన్నారు, దానికొరకు ప్రయత్నిస్తున్నాం. హైదరాబాదులోనే కొంత భూమి తీసుకున్నాం. దాని

నిర్మాణం కొరకు ప్రయత్నిస్తున్నాం హోమ్యోపతి కాలేజి నిర్మాణం కొరకు ఉస్మానియా యూనివర్శిటీ వారు అయిదెకరాల భూమి యిచ్చారు. దాని నిర్మాణంకొరకు కూడ ప్రయత్నిస్తున్నాం. విజయవాడలోని కాలేజి, ఆసుపత్రి రెండూ ప్రభుత్వానివే, అయితే సరైన వసతి లేదు. అక్కడ ఆసుపత్రిని అభివృద్ధి చేయడం కొరకు. లక్ష రూపాయలతో మెటర్నిటీ వార్డు కట్టడం జరిగింది. అక్కడ గవర్నమెంటు లాండ్ కొంత లభించింది, క్రమేణా ఆసుపత్రిని అభివృద్ధి చేయడం జరుగుతుంది. బెజవాడలో కాలేజి, ఆసుపత్రి అభివృద్ధికొరకు అన్ని విధాల ప్రయత్నిస్తున్నాం. చాలాకాలం నుంచి యీ వైద్యవిధానం మరుగున పడి వుంది. దానికి ప్రోత్సాహం లేదు. ఇప్పుడు ప్రభుత్వం ప్రోత్సహిస్తున్నది. శోభనాద్రీశ్వరరావుగారు, ఓంకార్ గారు స్ట్రయిక్ గురించి చెప్పారు. విద్యార్థులు నాతో కూడా మాట్లాడారు. డైరెక్టరుగారితో కూడ మాట్లాడారు వారు కోరిన మూడు నాలుగు విషయాలు అయిపోతాయి. ఇందులో చిక్కులేదు. వారికి గెజెటెడ్ స్టేటసు ఇవ్వాలనే విషయం ప్రభుత్వంఆలోచిస్తుంది ఎం.బి బి.ఎస్. హౌస్ సర్జన్లకు ఇచ్చినట్లుగానే, ఇండియన్ మెడిసిన్ విద్యార్థులకు స్టయిపెండ్

6-30 p.m. ఇవ్వడానికి గత సంవత్సరం నిర్ణయించారు ఈ సంవత్సరం వారికి పిఆర్‌సి ఎక్కువ చేసారు కనుక ఆ విధంగా వీరికి కూడా చేయడం జరుగుతుంది. అదే విధంగా హాస్పిటలు లెన్ మొదలైన విషయాలలో జరుగుతుంది. టీచింగ్‌కు సంబంధించి సెంట్రల్ ఇన్‌స్టిట్యూట్, ఇండియన్ కౌన్సిలు వారు నిర్ణయాలు తీసుకోవలసి ఉంది కనుక దానిని గురించి వెయిట్ చేస్తున్నాము. వెంకయ్య నాయుడు గారు ఓంకార్ గారు దీనికి సంబంధించి చెప్పారు. మనం కూర్చుని మాట్లాడుదాము, వీలైనంతవరకు పరిష్కారం చేద్దాం. ఇంకా శిక్షణ పెరగాలనే ఆతురత ఉన్నది. అన్నీ ఇప్పుడే చేయలేకపోవచ్చును. కొంత ఆలస్యం అవుతుంది దానిని అర్థం చెసుకోవాలి రేపే సమావేశం ఏర్పాటు చేస్తున్నాను. విద్యార్థులు ఎవరో కాదు, మన వారే. వారు సమ్మె చేస్తున్నారంటే ఎవరికి సంతోషం కాదు, ఆనందం కాదు నేను ప్రయత్నం చేసాను, మా డైరెక్టరు గారు ప్రయత్నం చేసారు. మేము తీసుకున్న చర్యలు ఏమిటో చెప్పడానికే రేపు సమావేశం ఏర్పాటుచేస్తున్నాను. సమ్మె చేస్తుంటే ఎవరూ పట్టించుకోలేదని అనుకోవద్దని మనవిచేస్తున్నాను. రెండు హోమియోపతీ కాలేజిలుంటే వాటిని మెర్జు చేసి పడకలను ఎక్కువ చేసాము. ఇక్కడ డిగ్రీ కోర్సు పెట్టాం. దేశంలో కలకత్తాలోను మరొక చోట తప్ప మరెక్కడా హోమియోపతీలో డిగ్రీ కోర్సు లేదు. ఇక్కడ డిగ్రీ కోర్సు ఏర్పాటు చేసాము. డిప్లమోలో కూడా శిక్షణ ఇస్తున్నాము మనకు హెర్బేరియం కావాలి మూలికలు లేవు కనుక ప్రవేటు ఫార్మసీలు వారికి ఇతర రాష్ట్రాలలో మందులు తయారు చేసే వారికి మూలికలు లేక చాలా కష్టంగా ఉంది. గిరిజనులు తెచ్చి ఇస్తున్నారు కాని మిడిల్‌మెన్ బాగుపడుతున్నారు. నిజమైన మూలికలు దొరకడం లేదు. ఫారెస్టు డెవలప్‌మెంటు కార్పొరేషను, గిరిజన కార్పొరేషను,

ఛీఫ్ కన్సర్వేటర్ ఆఫ్ ఫారెస్ట్సును వీరంతటిని కూర్చోపెట్టి ఈ విషయమై ప్రయత్నం చేద్దాం అనుకుంటున్నాము రెస్పెస్ రావాలని అన్నారు. ఈ విషయంలో ఎంతో అనుభవం గల సంస్థవరాలు కూడా ఏర్పాటు చేస్తున్నాము. వారే హెర్బేరియంకు కూడా ఇన్-ఛార్జి ఉంటారు. మూలికలు పెంచడం వల్ల మన రాష్ట్రానికే కాకుండా ఇతర రాష్ట్రాలకు కూడా లాభం కలుగుతుంది. మద్రాసునుంచి సప్లయి చేయమని అడిగారు. చాలా లాభం ఉంది. దానిని చెక్ అప్ చేస్తున్నాం. మన డాక్టర్లు, హోమియోపతి వారు కాని ఆయుర్వేదం వారు కాని దేశంలో రాష్ట్రంలో ఎక్కడ ఏ అంటు వ్యాధులు వచ్చినప్పటికి ఏ రోగాలు వచ్చినప్పటికీ ప్రజలకు సహాయపడే ప్రయత్నం చేస్తున్నారు. బ్రెయిన్ ఫీవర్ ఇటీవల వచ్చినప్పుడు సెక్రటరీ గారు ఆలోచించి పంపడం జరిగింది. వారు పని చేసారు. ఇండియన్ మెడిసిన్ వారైనా అలోపతి వారైనా ఎవరైన రాష్ట్ర ప్రజలకు ఉపయోగ పడాలి. వారికి సౌకర్యము కలిగించాలి. ఈ మధ్యనే వారికి బస్సు ఒకటి ఇచ్చాం. అంబులెన్స్ ఇవ్వడం జరిగింది. ఈ లైన్‌లో అధునిక పరికరాలు సౌకర్యాలు కలిగించాలనే ఉద్దేశంతో ప్రయత్నము చేస్తున్నాము ప్రాచ్య పుస్తకాల విషయములో జగన్నాథం గారు చెప్పారు. ఆయుర్వేదంలో ముఖ్యమైన గ్రంధమైన అష్టాంగ సాధన సంగ్రహం అనే దానిని తర్జుమా చేయించి నాలుగు భాగాలుగా తయారు చేయించి అందచేయడం జరిగింది. మిగతా పుస్తకాలను కూడా అందచేయాలనే ప్రయత్నం చేస్తున్నాము. యునానికి సంబంధించి ఉరుదులో ఉన్న గ్రంథాలను తెలుగులోకి మార్చి అచ్చు వేయించాలని ప్రయత్నం చేస్తున్నాము ప్రభుత్వం వీలైనంతవరకు అన్ని రకాల విధానాలలోను పక్షపాతం వైన వృధా కాకుండా సౌకర్యాలు కలిగించాలని ప్రయత్నం చేస్తున్నాము. గ్రామాలలో ఈ వైద్య విధానం ఎక్కువ ప్రచారంలోకి తేవాలని అనుకుంటున్నాం. టి.వి ద్వారా రేడియో ద్వారా పుస్తకాల ద్వారా ప్రయత్నం చేస్తున్నాము. గ్రామాలలో డిస్పెన్సరీలు పెట్టె విషయంలో భవనాలు ఇస్తామని మొదట మాట ఇవ్వడం, తరువాత ఇవ్వకపోవడంలో కొన్ని ఇబ్బందులు వస్తున్నాయి, గౌరవ సభ్యులు గ్రామాలలో డిస్పెన్సరీలు పెట్టే సందర్భంలో అందుకు భవనాల ఏర్పాటు విషయమే కాక డాక్టర్లకు మిగతా సిబ్బందికి ఇండ్లు విషయంలో కూడా సహకరించాలని కోరుతూ గౌరవసభ్యులు చాలా మంది చెప్పినట్లుగా భారతీయ వైద్య విధానాన్ని అభివృద్ధి చేయడానికి సూచనలు చేసినందుకు కృతజ్ఞత తెలుపుతూ సెలవు తీసుకుంటున్నాను.

శ్రీ పి. సుబ్బయ్య:— పబ్లిసిటీ కావాలి అన్నారు. దేశీయ విజ్ఞానానికి కావాలి. పంచాయతీ సమితులలో డిస్పెన్సరీలలో మందులు లేక నానా అవస్థలు పడుతున్నారు. మందులు లేకుండా పబ్లిసిటీ రాదు కదా. మందులు సప్లయి చేస్తే దానితో పబ్లిసిటీ కూడా కల్పించచేయవచ్చు. ఐదున్నర సంవత్సరాలు చదువుకున్న ఆయుర్వేద పట్టభద్రులున్నారు. ఎం.బి.బి.ఎస్ వారితో వారి స్కేలు సమానం చేస్తాం అన్నారు. ఇంతవరకు జరుగలేదు, ఈ విషయమై కాంక్రీట్ ప్రపోజల్సుతో వస్తారా?

శ్రీ టి. హయగ్రీవాచారి:— లోకల్ ఫండ్ డిస్పెన్సరీలు ఇప్పుడు జిల్లా పరిషత్తు, పంచాయతీ సమితి, మునిసిపాలిటీలకు వచ్చాయి. ఇదివరకు ఎయిడెడ్ డిస్పెన్సరీలు కొన్ని ఉండేవి. అక్కడ కొన్ని ఉండి కొన్ని ఉండకపోవడం జరుగుతోంది. కొన్ని చోట్ల ఈ డాక్టర్లకు ఎం బి.బి ఎస్ వారితో సమానంగా జీతాలున్నాయి నాలుగైదు సంవత్సరాలుగా రిటైరైన వేకెన్సీలలో వేరే అప్పాయింట్‌మెంటు చేయకుండా ఆవడం జరిగింది. ఈ ప్రభుత్వం వచ్చిన తరువాత పంచాయతీ రాజ్ మంత్రి గారితో కమిటీ వేసి క్రొత్త వాటి విషయం ఎట్లా ఉన్నా, ఉన్న డిస్పెన్సరీలను నడపాలని మందులు అన్నీ కలుపుకుని తగు ప్రోత్సాహం ఇచ్చి బలవత్తరంగా నడిపించాలని అనుకున్నాం. భారతీయ వైద్య విధానంలో పని చేసే డాక్టర్లకు ఎం బి.బి.ఎస్ వైద్యులకు సమాన వేతనం ఉండాలి అనడంలో అభిప్రాయ భేదం లేదు. మొదటినుంచి నేను ఆ అభిప్రాయం కల వాన్ని. ప్రభుత్వ అభిప్రాయం కూడా అదే. ఆ ప్రయత్నమే చేస్తున్నాం. జీతం విషయంలో కొంత తేడా ఉన్నా గెజెటెడ్ చేయాలని ముందు కోరారు అది ప్రభుత్వం ఆలోచిస్తున్నది. హౌస్ సర్జన్లతో సమానంగా స్టయిపెండ్ పెంచాలని గెజెటెడ్ హోదా ఇవ్వాలని పే కూడా సమానంగా చేయాలని ఆలోచన ఉంది. వారిని కించపరచే అభిప్రాయం లేదు.

శ్రీ వి. శోభనాద్రీశ్వరరావు:—ఆ డిగ్రీ పేరు బాచిలర్ ఆఫ్ ఆయుర్వేదిక్ మెడిసిన్ అండ్ సర్జరీ. విజయవాడలో ఆ విద్యార్థులకు అవసరమైన కనీస సదుపాయాలైనా కలుగచేస్తారా? డిగ్రీ చదివే వాడికి డిప్లమా వాళ్లు టీచింగ్ స్టాఫ్‌గా చేస్తే దానికి వాల్యూ ఏమి ఉంటుంది? ఎందుకు అట్లా? సరైన టీచింగ్ స్టాఫ్ స్కేర్సిటీ ఉందా?

శ్రీ టి. హయగ్రీవాచారి:— పిజి వారు కొంతమంది ఉన్నారు. టీచింగ్ స్టాఫ్ వేరు హాస్పిటలు స్టాఫ్ వేరు పెట్టాలనే ఆలోచన ఉంది దీనికి ఎంత ఖర్చు అవుతుంది మిగతా వివరాలు ఉన్నాయి. రేపు సమావేశంలో కూర్చున్నప్పుడు మాట్లాడవచ్చును.

శ్రీ గౌతు లచ్చన్న:—డిగ్రీ కోర్సుకు డిప్లమో హోల్డర్స్ టీచ్ చేయడం నిజమా?

6-40 p.m. శ్రీ టి. హయగ్రీవాచారి:—తెలుసుకోవాలి.

శ్రీమతి యం. స్వరాజ్యం:— ప్రాథమిక ఆరోగ్య కేంద్రాలలో ఈ సంవత్సరమయినా హోమియో, ఆయుర్వేద డాక్టర్లను వేస్తారా? మేజరు పంచాయతీలలో అయినా ఈ డాక్టర్లను నియమించి పని చేయించడానికి ప్రయత్నం చేస్తారా?

శ్రీ టి. హయగ్రీవాచారి:—బడ్జెటు అవకాశమును బట్టి ఎక్కువ డెస్పెన్సరీలను పెట్టాలని ఉద్దేశ్యము మేజర్ పంచాయత్ గాని మైనర్ పంచాయత్ గాని మారుమూల ప్రాంతాలలో కూడ డిస్పెన్సరీలు పెటాలని ఉదేశము వుంది.

తాలూకా కేంద్రాలకు దూరంగా వున్న ప్రాంత ప్రజలకు వైద్య సౌకర్యము కల్గించాలనేదే ఉద్దేశ్యము.

శ్రీ పి: శ్రీరామమూర్తి:— మంత్రిగారు ఈ శాఖను చేపట్టిన తరువాత శాసనసభ్యులకు ఉత్తరాలు వ్రాశారు. మీ మీ నియోజక వర్గాలలోని ఒక గ్రామం పేరు తెల్పండి, అక్కడ ఇండియన్ మెడిసన్ ఆసుపత్రి ప్రారంభించిన ప్రజలకు సేవ చేస్తాను అని. ఆ సేవ ఎంత వరకు వచ్చింది?

శ్రీ బి.టి.ఎల్.ఎన్. చౌదరి (అనంతపురం):—మా రాయలసీమ వెనుక పడిన ప్రాంతమని అందరకు తెలుసు. దేశీయ వైద్య యల్.యఫ్. డిస్పెన్సరీలు సబ్సిడీ పద్ధతిలో ఈ సంవత్సరం మా ప్రాంతములో తెరుస్తారా?

శ్రీ టి. హయగ్రీవాచారి:—ఒక ప్రాంతమని కాదు. అన్ని ప్రాంతాల అవసరాల దృష్ట్యా కొత్త డిస్పెన్సరీలను ఏర్పాటు చేస్తాము. దీనివల్ల ప్రజలకు ఎక్కువ సేవ చేసే అవకాశం వుంది. శ్రీకాకుళం, విశాఖ ప్రాంతాలలోనే యివి ఎక్కువ వస్తున్నవి.

శ్రీ పి. జనార్దనరెడ్డి:—ఫామిలీ ప్లానింగ్ ఆపరేషన్‌కి 50 నుంచి 80 రూపాయల వరకు ప్రభుత్వం ఖర్చు చేయవలసి వస్తున్నది. ఇండియన్ మెడిసిన్ ఆయుర్వేదం, హోమియోలో కూడ ఇఫెక్టివ్ మెడిసిన్ వుంటే ఫామిలీప్లానింగ్‌కి ఎందుకు ఉపయోగించకూడదు?

శ్రీ టి.హయగ్రీవాచారి:— డైరెక్టరు, మెడికల్ అండ్ హెల్తు సర్వీసెస్‌ను మా డైరెక్టరును సమావేశపరచి వీరి ఇన్‌వాల్వ్‌మెంటు వుండాలని చెప్పాము. కొన్ని మందులు తప్పక వుంటాయి. వాటిని ఉపయోగించాలని చెప్పాము. ఆ విషయం ఆలోచిస్తున్నాం.

శ్రీ సి.హెచ్. శ్యామలరావు:—శాసనసభ్యులు యోగాభ్యాసం నేర్చుకొనడానికి యం.ఎల్.ఏ. క్వార్టర్స్‌లో ఒక యోగాశ్రమాన్ని ఏర్పాటు చేయిస్తారా? నేర్చుకొనాలనే అభిరుచివున్నవారు వున్నారు.

శ్రీ టి.హయగ్రీవాచారి:—సికింద్రాబాదులో వేమన యోగాశ్రమం వుంది. గౌరవ సభ్యులు కావాలంటే ఎం.ఎల్.ఎ.క్వార్టర్స్‌లో కూడ ఒక టీచరును తీసుకు వచ్చి కావలసిన ఏర్పాటు చేస్తాము. సభ్యులు 2 నెలలు ఇక్కడ వుంటారు. 2 నెలలు వారి నియోజక వర్గాలలో వుంటారు. నేర్చుకోవాలనే అభిరుచి వుంటే తప్పకుండా ఏర్పాటు చేస్తాము. క్వార్టర్స్‌లో హోమియో, ఆయుర్వేదం ఆసుపత్రులను కూడ ఏర్పాటు చేశాము. అట్లాగే సెక్రటేరియట్‌లో కూడ ఆ ఇద్దరు డాక్టర్లను పెట్టాము.

శ్రీ వి. ఆరుముగం (వేపంజెరి):—హోమియో, సిద్ధ వైద్యానికి సంబంధించి ఏ ప్రాంతములో అయినా పరీక్షలు వ్రాయడానికి, ఉద్యోగాలు రావడానికి అవకాశం వుంది. యూనానీ పరీక్ష ఉర్దూలో వ్రాయాలని వుంది.

ఇతర భాషలలోకి కూడ పుస్తకాలను అనువదించి ఉద్యోగాలు పొందే అవకాశం కల్పిస్తారా?

శ్రీ టి. హయగ్రీవాచారి:—యూనానీ ఉర్దూలో వుంది. పుస్తకాల అనువాదము కావాలనుకొన్నాను. పుస్తకాలను తెలుగులో వేయించిన తరువాత ఆక్టును మార్పు చేయవలసిన అవసరం వుంటుంది. పుస్తకాలు తెలుగులో వచ్చిన తరువాత పరీక్షలు తెలుగు భాషలో కూడ పెట్టడం గురించి ఆలోచిస్తాము. రాయలసీమ విద్యార్థులకు హోమియో కాలేజి కావాలనే కోర్కె వుంది. సంజీవయ్య మెమోరియల్ కాలేజి పెట్టాలని అనుకొన్నాం ఆ కాలేజి ఏర్పాటు కాలేదు. ప్రభుత్వంవద్ద నిధులు లేక పోవడంవల్ల. విద్యార్థుల సంఖ్య ఎక్కువగానే వుంది. ఓపెన్ కాంపిటీషనులో తెలంగాణా స్టూడెంట్స్‌తో పాటు కొన్ని సీట్లు రాయలసీమ విద్యార్థులకు కూడ యిస్తున్నాము. ప్రత్యేక కోటా ఏర్పాటు చేయాలనుకొంటున్నాము. విజయవాడ కాలేజిలో కొన్ని సీట్లు వారికి ఏర్పాటు చేయాలనుకోన్నాము. యునానీకి స్టేటువైడ్ యూనిట్ ఒకటే వుంది. కర్నూలులో యునానీ కాలేజిని ప్రారంభిస్తున్నాము. ప్రభుత్వం గ్రాంటు యిస్తుంది.

Sri S. Jaipal Reddy : —I would like to point out one anomaly to the notice of the Minister. In the Budget note presented by the Minister the grants for water supply are also included and water supply is not dealt with administratively by the Department. I don't think the Minister is competent to answer also. Our members also were careful enough not to refer to the problem of water supply. This problem was dealt with by the Minister for Panchayat Raj. If you see the budgetary provision you will see as much as Rs. 23 crores being allotted only under the Plan. So this is a gross anomaly; it must be set right bebause it is also presenting a misleading picture about the budgetary provisions we have made for Health because the Plan allocation itself is coming to Rs. 38 crores while the real allocation for Medical aid is only Rs. 5 crores. So it will misrepresent our position at the national level in the context of greater allotment for Health. I am told this has been the case for a number of years. This anomaly must be set right.

శ్రీ ఎ. మదన్ మోహన్ :—అధ్యక్షా, సుమారు 28 మంది గౌరవ సభ్యులు ఈ పద్దు పైన చర్చలో పాల్గొన్నారు. చాలా సంతోషము. ఎన్నో నిర్మాణాత్మకమైన సూచనలు చేయడం జరిగింది. 60 వేల ఉద్యోగ సిబ్బందితో జరుగుతున్న ఈ పెద్ద శాఖలో అవకతవకలు లేకుండా నిక్షేపముగా జరుగుతున్నదనడానికి బాధ్యతను మోయడానికి అంతగా వీలుకాదు. అక్కడక్కడ లోపాలున్నప్పటికి అవి ప్రభుత్వ దృష్టికి వచ్చినప్పుడు అటువంటి పొరపాట్లు ముందుముందు లేకుండా ప్రవర్తించే ప్రయత్నం చేస్తున్నాము. 1979-80 లో వైద్యశాఖకు భవన నిర్మాణం విషయంలో 85 లక్షలు మాత్రమే యివ్వడం జరిగింది. దానితో ఈ శాఖ జరపగలుగుతుందా అనే ఆలోచనలో వున్నప్పటికి సంవత్సరం పూర్తి అయ్యేసరికి 105 లక్షలు వేరే డిపార్టుమెంట్స్‌నుంచి అయితేనేమి, ఈ డిపార్టుమెంటులోని

యితర హెడ్స్‌నుంచి అయితేనేమి తీసుకొచ్చి 1 కోటి 80 లక్షలవరకు పెంచి కార్యక్రమాలను పూర్తిచేసుకొనగలిగాము. కింగ్ కోఠి హాస్పిటల్ గురించి కొంతమంది ప్రస్తావించారు. అది ఇవ్వాళనే కాదు. గత 10, 15 సంవత్సరాలుగా జంటనగరాలలో పెరుగుతున్న జనాభాను దృష్టిలో పెట్టుకొని, ఇంకొక వారి అవసరములను దృష్టిలో పెట్టుకొని జనరల్ ఆసుపత్రి కావాలనే అభిప్రాయముతో ప్రభుత్వం వుంది. హైదరాబాదు మన రాష్ట్ర రాజధాని. ఆనాటి జనాభాను దృష్టిలో పెట్టుకొని ఉస్మానియా, గాంధీ హాస్పిటల్స్ నిర్మాణం జరిగాయి. ఇవాళవున్న జనాభాను దృష్టిలో పెట్టుకొన్నపుడు అదనముగా హాస్పిటల్ కావాలనే ఆలోచనతో ఏర్పాటు చేయడం జరిగింది. గ్రామీణప్రాంతాలలో ఖర్చు పెట్టకుండా అంతా యిక్కడే ఖర్చుపెట్టాలనే దురుద్దేశ్యము లేదు. పట్టణములోవున్న పౌరులను దృష్టిలో పెట్టుకొని చేయడం జరిగిందనేది కాదు. ఈ సభలో కాని, కౌన్సిల్‌లో గాని అనేకసార్లు పోయిన మంత్రివర్గ కాలములో కాని, ఈ మంత్రివర్గ టైములో కాని ఇంకొక హాస్పిటల్ హైదరాబాదులో ఎస్టాబ్లిష్ చేయవలసిన అవసరం ఎంతైనా వుందని చెప్పడం వల్ల, ఇక్కడి అవసరాలను దృష్టిలో పెట్టుకొని ఈ ప్రభుత్వం ఈ నిర్ణయం తీసుకొన్నది.

Sri K. Govinda Rao:—May I know the condition of the building. Is it not a fact that it is antiquated? 6-50 p.m.

శ్రీ ఎ. మదన్‌మోహన్:—కండిషన్ ఆఫ్ ది బిల్డింగ్ విషయంలో కూడా చీఫ్ ఇంజనీరను పంపి దాని లైఫ్ ఎంత వున్నదో పరిశీలించిన తరువాతనే దానిని కూలగొట్టి కొత్త భవనం నిర్మించాలంటే కోట్ల రూపాయలు ఖర్చు అవుతుంది కనుక రినొవేట్ చేసి నడపవచ్చు అని వారు చెప్పిన తరువాతనే అక్కడ ఏర్పాటు చేయడం జరిగింది. ప్రస్తుతం వంద పడకలతో మొదలు అయింది. దానిని 750 పడకల హాస్పిటల్‌గా విస్తరింపచేయాలనే ఆలోచన వుంది. నిజాం ఆర్థోపెడిక్ హాస్పిటల్ గురించి కొంతమంది సభ్యులు లేనిపోని అనుమానాలను వ్యక్తం చేశారు. ఇది ఈనాటి సమస్య కాదు. 1962 సం॥ నుండి వున్నది. మన రాష్ట్రపతి శ్రీ సంజీవరెడ్డిగారు కూడా ఆలిండియా మెడికల్ ఇన్‌స్టిట్యూట్ మాదిరి సౌత్‌లో హైదరాబాదులో సెంటర్ కనుక ఇక్కడ కూడా అటువంటి ఇన్‌స్టిట్యూట్ ఎస్టాబ్లిష్ చేయాలని అన్నారు. మా అధికారులు కేంద్రంలో జనతా ప్రభుత్వం వున్నప్పుడు వారితో మాట్లాడటం జరిగింది. మాకు నిధులు దొరికే పరిస్థితి కనపడనప్పటికి మన రాష్ట్రంలోని పోస్టు గ్రాడ్యుయేట్సును దృష్టిలో పెట్టుకొని ఇంకా స్పెషలిస్ట్సును పెంచాలనే ఆలోచనతో ప్రజల సౌకర్యం కూడా దృష్టిలో పెట్టుకొని వీలైనంత డబ్బు ఎక్కడ్నుంచి అయినా సరే మొబలైజ్ చేసి ఈ ఇన్‌స్టిట్యూట్ ఎస్టాబ్లిష్ చేయాలనుకున్నాము. ఇది మంచి ఉద్దేశ్యంతోనే చేయడం జరిగింది కాని వేరే ఉద్దేశ్యం ఏదీ ఇందులో లేదు. దాని షేప్ ఏమిటి భవిష్యత్తు ఏమిటి అని గౌరవసభ్యులు అడిగారు. ఆలిండియా మెడికల్ ఇన్‌స్టిట్యూట్ ప్రాతిపదికలోని ఇది ఎటానమాస్ ఇన్‌స్టిట్యూట్‌గానే వుంటుంది. ఇందులో ప్రభుత్వ ప్రమేయం వుండదు. సొసైటీగా రిజిష్టరు చేసి మన

రాష్ట్రంలోని స్పెషలిస్టులే గాక ఇతరచోట్లనుండి కూడా స్పెషలిస్టులను సభ్యులుగా చేసి వారి గైయిడ్ లైన్స్ మీద, వారి సలహాలు తీసుకొని దీనిని నడపడం జరుగుతుంది. ఇందులో గౌరవ సభ్యులకు ఎలాంటి అనుమానాలు పెట్టుకోటానికి అస్కారం లేదని మనవిచేస్తున్నాను. ఇది వ్యక్తిగత ఆలోచనలను దృష్టిలో పెట్టుకొని చేయడం జరగలేదని మనవి చేస్తున్నాను.

79-80లో 233 పడకలను రాష్ట్రం మొత్తం మీద విస్తరింపచేయుటం జరిగింది. అదే ప్రాతిపదికపై కొన్ని హాస్పిటల్స్‌లో గోల్లప్రోలు, పత్తికొండ, చిత్తూరుజిల్లాలోని హత్నూరు వగైరా హాస్పిటల్స్‌లో పెంచాలనే ఆలోచన వుంది. గవర్నమెంట్ జనరల్ హాస్పిటల్ కర్నూలులో ఆపరేషన్ థియేటర్ తాడిపత్రిలో పది పడకల మెటర్నిటి వార్డు గుంతకల్లులో 30 పడకల హాస్పిటల్ చేయాలని వుంది. తిరుపతిలో దేవస్థానం వారు 10 లక్షలు ఇవ్వడం జరిగింది. అక్కడ దానిలో పేట్ పేమెంట్ వార్డు కట్టాలని నిర్ణయం జరిగింది. ఈశ్వర రెడ్డిగారు మాట్లాడుతూ అక్కడ కాన్సర్ ఇన్సిడెంట్స్ ఎక్కువగా వున్నాయి. అక్కడ ఏమీ జరగడం లేదని చెప్పారు. అది వాస్తవం కాదు. కోబాల్ట్ యూనిట్ కోసం తగు చర్యలు తీసుకోవడం జరిగిందని మనవిచేస్తున్నాను. రేడియోలజిలో కాని, మరెక్కడైనా కాని ఎక్కడ అవసరమయితే అక్కడ స్టాఫ్‌ను పెంచడం జరిగింది. ఆనరరి రూరల్ మెడికల్ ప్రాక్టిషనర్స్‌ను పోయిన ప్రభుత్వం ప్రవేశ పెట్టినా ఆశించినంత రెస్పాన్స్ రాలేదు. వారు కోరిన చోట ఇవ్వలేదనే విషయం ఒకటి, వారికి ఇచ్చే స్టయిఫండ్ తక్కువగా వుందనదే మరొకటి. ఈ కారణాల వల్ల ఎవరూ రాలేదు. ఈ ప్రభుత్వం వచ్చిన తరువాత వారి ఆనరోరియం పెంచి, అంతకుముందు వున్న నిబంధనలను సడలించి ప్రైమరి హెల్త్ సెంటర్‌కు 10 కిలోమీటర్ల దూరంలో ప్రాక్టీసు చేసుకోటానికి కూడా మేము సిద్ధపడిన తరువాత 220 మంది చేరారు. 80-81 సంవత్సరంలో ఇంకో 220 మందికి అలాంటి అవకాశం చేకూర్చాము. ఇక, గౌరవసభ్యులు డాక్టర్ల స్ట్రయిక్ గురించి చెప్పడం జరిగింది. ఆ స్ట్రయిక్ ఎందుకు జరిగింది, ఏమి జరిగింది గౌరవసభ్యులకు తెలుసు. కొంతమంది ప్రభుత్వ లోపం అని చెప్పారు, కొంత మంది ప్రభుత్వం చాలా హుందాతనంలో బాగా ఆలోచించి వ్యవహరించింది అని చెప్పారు. ఇప్పుడు నేను ఆ మిమాంసలోకి దిగదలచుకోలేదు. మే 30వ తేది మేమూ వారు ఒక ఒప్పందానికి వచ్చిన మాట వాస్తవమే. దానిలో ఎన్నో అమలు పర్చడం జరిగింది. ఫైనాన్స్‌కు సంబంధించిన విషయంలో వనరులను దృష్టిలో పెట్టుకొన్నప్పుడు కొంత ఆలస్యం జరిగిన మాట వాస్తవమే. ప్రభుత్వం దానిని కాదనడం లేదు. కాని రెండోసారి స్ట్రయిక్‌కు వెళ్ళినప్పుడు అవేగాక అదనంగా కొత్త కోర్కెలు ప్రత్యేకంగా పే ఎనామలీ విషయంలో ఔట్‌సైడు ది పరివ్యూ ఆఫ్ ది నెగోషియేషన్స్ కొత్తది చేర్చడం జరిగింది. అయినప్పటికి ముఖ్యమంత్రిగారు ఎన్నోసార్లు అప్పీలు చేయడం నేను కూడా అప్పీలు చేయడం గౌరవసభ్యులందరకు తెలుసు. చీఫ్ సెక్రటరిగారు, సెక్రటరిగారు, జాయింట్ సెక్రటరిగారు. డైరెక్టరుగారు ఎన్నోసార్లు చర్చలు జరిపారు. ఇవాళ ఆ

విషయాలన్నీ ఇక్కడ చర్చించడం బాగుండదు. వారు ప్రజలను, వారి ఇబ్బందులను, తమ బాధ్యతను పెట్టుకొని తిరిగి చేరినందుకు సంతోషం, గౌరవ సభ్యులకు ఒక విషయం మనవిచేయదలచాను. ఏ నిబంధనా లేకుండా. ఏ కండిషన్ లేకుండా వారు డ్యూటీలో జాయిన్ అయ్యారు. ఎక్కడైనా ప్రభుత్వం కఠినంగా వ్యవహరించిందని, ప్రత్యేకంగా ఆరోగ్యమంత్రిగా నేను కఠినంగా వ్యవహరించాలని ఏ ఒక్క డాక్టరయినా తమ దృష్టికి తీసుకువచ్చారా అని అడుగుతున్నాను. ఏ డిపార్టుమెంటులో కాని ఎప్పుడైనా ఆవేశాలు విభేదాలు వచ్చినప్పటికి తండ్రీ బిడ్డల మాదిరి అన్నదమ్ముల మాదిరి ఐక్యతతో పని చేసుకుంటున్నప్పుడే బాగుంటుంది. మా డిపార్టుమెంటులో డాక్టర్లు అధికారుల మధ్య డాక్టర్లు అధికారులు మంత్రుల మధ్య డాక్టర్లు అధికారులు ప్రభుత్వం మధ్య అటువంటి ఐక్యత కుదిరింది మేము ఎవరిని విక్టిమైజ్ చేయము అని చెప్పడం జరిగింది. సస్పెండ్ చేయబడిన వారు కూడా తిరిగి చేర్చుకోబడ్డారు, వారు కోరిన కోర్కెలను ప్రభుత్వం సానుభూతితో ఆలోచిస్తుందని చెప్పడం జరిగింది. ఇదివరకు కమిట్ అయిన వాటిని ప్రభుత్వం తూచా తప్పకుండా అమలు చేస్తుందని మనవి చేస్తున్నాను.

మెడికల్ ఎడ్యుకేషన్ విషయంలో పోస్ట్ గ్రాడ్యుయేట్ సీట్స్ 552 వుంటే ఈసారి 583 వరకూ పెంచడం జరిగింది. అవి గాక కొత్త కోర్సుల — కార్డియో థొరసిక్ సర్జరీ పెడియాట్రిక్ సర్జరీ, న్యూరో సర్జరీ కార్డియాలజీ న్యూరో సర్జికల్ సర్జరీ న్యూరాలజీ వీటిని కూడా ఇన్క్లూడ్ చేయడం జరిగింది. వారి పిల్లల కొరకు బస్సులు కష్టంగా వున్నాయి అంటే విశాఖపట్టణం మెడికల్ కాలేజీకి కర్నూలు మెడికల్ కాలేజీకి ఇవ్వడం జరిగింది. వేరే మెడికల్ కాలేజీలకు త్వరలోనే ప్రభుత్వం అందించడానికి సిద్ధంగా వుంది. మెడికల్ కాలేజెస్‌కు కొన్ని ప్రైమరీ హెల్త్ సెంటర్స్ ఎటాచ్ అయివున్నాయి కనుక మెడికల్ రిఓరియంటేషన్‌కు రూరల్ ఎడ్యుకేషన్‌కు విద్యార్థులు ప్రొఫెసర్స్ ప్రైమరీ హెల్త్ సెంటర్స్‌కు పోవడానికి వీలుగా ఒక్కొక్క కాలేజీకి మూడు మొబైల్ వాన్స్ ఇవ్వడానికి నిశ్చయించుకున్నాము. 7-00 p.m.
వీటిలో రెండు యిప్పటివరకు యునైటెడ్ కింగ్‌డం నుండి వచ్చాయి. The other 16 are on the way. మిగితావి కూడ రాగానే ఒక్కొక్క కాలేజీకి మూడు మెడికల్ వ్యాన్స్ యిస్తాము. వారికి యికముందు కష్టం వుండకుండా మెరుగుపడే పరిస్థితి వుంది పోతే నర్సస్ విషయం. ఇక్కడ హైదరాబాదులో వుండే నర్సింగు కాలేజి సరిపోదని యార్డిస్టిక్‌ను దృష్టిలో పెట్టుకొని, జనాభాను, రోగుల సంఖ్యలోను దృష్టిలో పెట్టుకొని విశాఖపట్నంలో కూడనర్సింగు కాలేజీని ఓపెన్ చేయడం జరిగింది. అవి సరిపోవని, ట్రేనింగు స్కూల్స్ ఓపెన్ చేసి 150 మందికి సర్టిఫికేటు కోర్సు యిన్ నర్సింగు తర్ఫీదు యివ్వాలని ప్రభుత్వం నిర్ణయం తీసుకొన్నది. డెంటల్ వింగు మన స్టేటులో పార్ట్ ఆఫ్ ది మెడికల్ కాలేజీగా వుంది. సంతోషకరమైనటువంటి విషయం ఏమంటే యీ ప్రభుత్వంవచ్చిన తరువాత దాని అవసరాన్ని గుర్తించి అవగాహన చేసుకొని డెంటల్ వింగ్‌గా వుంచకుండ

పూర్తి వసతి యిచ్చి యింపెండెంటు స్టేటస్ యిచ్చి డెంటల్ కాలేజీని మంజూరు చేశాము. పోస్టు గ్రాడ్యుయేటు కోర్సుకు లాభం వుంటుందని చేయడం జరిగింది. వేమనయోగి రిసర్చ్ యిన్స్టిట్యూట్ గురించి యిండియన్ మెడిసిన్ మినిస్టరుగారు చెప్పడం జరిగింది. లెబొరేటరీ టెక్నిషియన్సు, డార్కురూం ఎసిస్టెంట్సు రేడియోగ్రాఫర్సు కొంత తక్కువగా వున్నట్లు కనబడగానే మా డిపార్టుమెంటువారు నిర్ణయం తీసుకొని అదనంగా కొత్తవారికి తర్ఫీదు యివ్వాలని నిర్ణయం తీసుకొన్నారు. చురుగ్గా పని సాగుతున్నదని మనవి చేస్తున్నాను.

ఇక కనీస అవసరాల కార్యక్రమం క్రింద 79-80 లో 149.5 లక్షలు అంటే సుమారు 150 లక్షలు కేటాయించడం జరిగింది. ఈసారి 80-81 లో 160 లక్షలు కేటాయించడం జరిగింది. యాజ్ ఎగెనెస్ట్ దిస్ అవుట్ లే 9.89 లక్షలు ట్రైబల్ ప్లాన్ కొరకు కేటాయించడం జరిగింది. అంతేగాకుండా మనం కొన్ని ప్రైమరీ హెల్త్ సెంటర్స్‌ను టేకప్ చేయడం జరిగింది. ఉదాహరణకు పాలెం 30 పడకల హాస్పిటల్. ప్రతి సంవత్సరం కేంద్ర ప్రభుత్వ డైరెక్టివ్ ప్రకారం 7 తీసుకోవడం జరుగుతుంది. రామారావుగారు మాట్లాడుతూ ఆర్ అండ్ బి మంత్రిగారు 11 హాస్పిటల్స్ అని చెప్పారు, హెల్త్ మినిష్టరుగారు ఏడు చెప్పారన్నారు. ఎక్కడా ఇన్‌కన్‌సిస్టెన్సీ లేదు. 11 ప్రైమరీ హెల్తు సెంటర్స్ కన్‌స్ట్రక్షను నియరింగ్ కంప్లిషన్. 7 టుబి అప్‌గ్రేడెడ్ యిన్‌టూ 30 బెడెడ్ హాస్పిటల్స్. 80-81 వ సంవత్సరములో తీసుకోబోతున్నామని చెబుతున్నాను. కాంట్రడిక్షను ఏమీ లేదు. ఈ సందర్భములో యింకొక మాట చెప్పక తప్పదు. రామారావుగారు మాట్లాడుతూ సహృదయముతోనే తెలంగాణాలో చాలఖర్చు పెట్టారన్నారు. వేరేచోట లేదన్నారు. సహృదయముతో అన్నారు. వేరే ఆలోచనతో అనడం లేదు. అపోహ వుంది, వారికి అనుమానం వుంటే క్లియర్ చేయడం నా బాధ్యత. అటువంటి సంకుచిత భావం గాని దురాలోచన గాని పక్షపాతం గాని మా ప్రభుత్వానికి గాని నాకు గాని లేదని మనవి చేస్తున్నాను. ఉదాహరణకు యీనాడు వరల్డ్ బ్యాంకు, కేంద్ర ప్రభుత్వం, యింటర్నేషనల్ ఏజన్సీ సహాయముతో అనంతపురం, చిత్తూరు, కడప, యీమూడు జిల్లాలలో కనీసం వచ్చే అయిదు సంవత్సరాలలో ఏప్రిల్ 80నుండి 86 వరకు 24కోట్లు అక్కడ వుండే గ్రామీణ ప్రాంతాలలో తాలూకా హాస్పిటల్స్, జిల్లా హాస్పిటల్స్ మీద ఖర్చు పెట్టబోతున్నాము. అది చిన్న మొత్తం ఏమీ కాదు. 80-82లో తెలంగాణాలో అన్నిటికి కలిపి 10, 15 లక్షలకు మించదు ఇది ఆలోచన చేయాలి. అంతకని తెలంగాణ అని రాయలసీమ అని సర్కార్సు అని దృష్టి లేదు. ఎక్కడ ఎంత అవసరమో, ఎప్పుడు ఎంత అవసరమో ఆ పరిస్థితిని, ప్రాంత అవసరాలను ప్రయారిటీస్‌ను దృష్టిలో పెట్టుకొని చేయడం జరుగుతుంది. కేంద్ర ప్రభుత్వం, వరల్డ్ బ్యాంకు నుండి వచ్చే సహాయమునుండి 24 కోట్లు కడప, అనంతపురం, చిత్తూరు జిల్లాలలో ఖర్చు పెట్టాలనే నిర్ణయం యీ ప్రభుత్వం తీసుకుందని మనవి చేస్తున్నాను. అందుచేత దయచేసి అటువంటి అపోహలకు మాత్రం తావు యివ్వవద్దని మనవి చేస్తున్నాను.

ఇకపోతే పబ్లిక్ హెల్త్ స్కీమ్సుకు 79-80లో 22.28 లక్షలు ఎలాట్ చేయడం జరిగింది. అదే విధంగా సెంట్రలీ స్పాన్సర్డ్ నేషనల్ హెల్త్ స్కీమ్సుకు 19లక్షలు కేటాయించడం జరిగింది. అవి గాకుండా 421.15 లక్షలు మన స్టేటు షేర్ గా యివ్వడం జరిగింది. కొన్ని సెంట్రలీ స్పాన్సర్డ్ స్కీమ్సుకు 100 పర్సెంటు కేంద్ర ప్రభుత్వమే భరిస్తున్నది. ఇప్పుడు అలాగాకుండా 50 పర్సెంటు బేసిస్ అని 50 పర్సెంటు రాష్ట్ర ప్రభుత్వం భరించాలన్నారు. ఆన్ గోయింగ్ స్కీమ్సును అవి చేయవద్దని ప్రజల అవసరాలను దృష్టిలో పెట్టుకుని ఆ విధంగా చేయడం జరిగింది. రాష్ట్ర ప్రభుత్వం 421 లక్షలు భరించడం జరుగుతుంది. 79-80 లో Cholera Control Programme, Malaria Eradication Programme, Filaria Control Programme, Deflouridation Scheme, Health Education Bureau' Tetanus Toxide Programme యివి అన్ని తీసుకోవడం జరిగింది. అంతేగాకుండా నేషనల్ ప్రోగ్రాం కేంద్ర 50:50 బేసిస్ మీద Community Health Volunteers Scheme, National Leprosy Control Programme, National Malaria Eradication Programme (Urban), National Malaria Eradication Programme (Rural), National Filaria Control Programme, National T.B Control Progrmme, Prevention and Control of Blindness Programme, Multipurpose Health Workers Scheme, Reorientation of Medical Education Programme, Cholera Control Programme, Sexually Transmitted Diseases and Venerial Diseases Control Programme. యీ మాదిరిగా ప్రభుత్వం అన్ని కార్యక్రమాలు తీసుకొని ముందుకు సాగుతుందని మనవి చేస్తున్నాను.

ఇకపోతే సబ్ సెంటర్సు విషయం చెప్పడం జరిగింది. 8115 ఎస్టాబ్లిష్ చేసుకున్నాము. అవి సరిపోవని 870 సబ్ సెంటర్సు 79-80లో మనం టేకప్ చేస్తే మనవద్ద ఆనాడు అవసరమున్న డబ్బు లేక వేయి రూపాయలు యివ్వడం జరిగింది. ఇప్పుడు ఒక్కొక్క సబ్ సెంటర్ కు రెండు వందల రూపాయలు మందులకొరకు కేటాయించడం జరిగింది. 17.5 లక్షలు కేటాయించడం జరిగింది. ఇవిగాక 80-81లో యింకొక 875 అదనంగా సబ్ సెంటర్సును తీసుకోవడం జరిగింది. చాలా మందికి అపోహ వుంది. అక్కడ మందులు లేవు, పైనుండి పంపించడంలేదు, ఏదో కుంభకోణం జరుగుతున్నది అని. పోయిన 79-80 డిమాండ్సుమీద మాట్లాడినప్పుడు చెప్పడం జరిగింది. ఇక్కడినుండి మందులు పంపించడం అనే విషయం లేనేలేదు. అక్కడవుండే డి. యం. అండ్ హెచ్. ఓ. కు అథరైజ్ చేయడం జరిగింది ఇది డీసెంట్రలైజ్ అయిపోయింది. మంత్రిగారినుండో డైరక్టరుగారినుండో పోవని మనవిచేస్తున్నాను. గౌరవ సభ్యులకు అపోహవుంటే మళ్ళీ చెబుతున్నాను. ఇక్కడనుండి మందులు పంపే విషయం కానే కాదు. వారి అవసరాలనుబట్టి వుంటుంది.

ఇక పనికిరాని మందులను కొంటున్నారని చెప్పడం జరిగింది. రేటు కాంట్రాక్టర్సును ఎక్స్ పెర్ట్ కమిటీ — డ్రగ్గిస్ట్సు, కెమిస్ట్సు, ఎస్టాబ్లిష్డు కన్సరన్సు, బయటివి ఏవో లోకల్ వి ఏవో చూచి—రిజిస్టరు చేయడం జరుగు

తుంది. దానితరువాత డైరెక్టరేట్ కు ఏమీ పనిలేదు. అసలు ఇందులో గవర్నమెంటు ఏమీ జోక్యం కలిగించుకోదు. ఈ రేటు కాంట్రాక్టుమీద ఎవరెవరైతే ఫార్మసిస్టు, డ్రగ్గిస్టు ఉన్నారో వారి దగ్గర అక్కడ లోకల్ అవసరాలనుబట్టి డి. ఎమ్. హెచ్. ఒ. కాని డిప్యూటి డి. ఎమ్. హెచ్ ఒ. రిక్విజిషను చేసి కొనుక్కోవడం జరుగుతుంది. దానిలో డైరెక్టరేటుకు కాని గవర్నమెంటుకు కాని ప్రమేయం లేదు.

శ్రీ గౌతు లచ్చన్న :— అధ్యక్షా, ఒక క్లారిఫికేషను కావాలి. ఈ మందుల సప్లయి విషయంలో నాకు కలిగిన అనుభవం నేను మనవిచేస్తాను. ఇక్కడ మన అసెంబ్లీ బిల్డింగు హాస్పిటల్ లో ఒక కోర్సు ఆఫ్ ఇంజక్షన్స్ — ప్రిస్క్రయిబ్ చేసిన మందులు రేపు నాకు సప్లయి చేస్తారా ? ఆ కోర్సు అయిపోతున్నది, కొంత భాగం అయింది. దానిని కంటిన్యూ చేయాలంటే మేము ఆర్డరు ప్లేస్ చేయాలి, అది అయినంత త్వరగా వచ్చేట్లు చూసి తరువాత కంటిన్యూ చేస్తామని వారు అంటున్నారు. ఇప్పుడు వీరు చెప్పినటువంటి ప్రొసీజరుకు దానికి సరిపోతుంది, కాని వీలైనంత త్వరగా వచ్చేంతవరకు ఆ డిసీజ్ ను ఆపించడానికి ఇంకొక మందు ఏమైనా ఉంటుందా ? లేకపోతే ఏదైనా జరుగుతున్న ట్రీట్ మెంటు కంటిన్యూ చేసే పద్ధతికి అవకాశం ఉంటుందా ?

శ్రీ ఎ. మదనమోహన్ :— కంటిన్యూ చేయడానికే పూర్తి అవకాశం ఉంది.

శ్రీ గౌతు లచ్చన్న :— ఒక అరగంట క్రితం అసెంబ్లీలో ఉన్న డిస్పెన్సరి డాక్టరు చెప్పిన మాట అది. అది ఉంటుంది అంటే ఇప్పుడు ఉంటుందా లేక వచ్చే సంవత్సరం ఉంటుందా ?

శ్రీ ఎ. మదనమోహన్ :— ఆ విషయానికి తరువాత వస్తాను.

శ్రీ గౌతు లచ్చన్న :— తరువాత అంటే ఎలాగ ? అది ఇప్పుడు జరిగిన సంగతి. ఇప్పుడు మంత్రిగారు మందుల సప్లయి గురించి వివరాలు చెబుతున్నారు. ఆ వివరాలకు సంబంధించిన ఒక పాయింటు నేను మనవిచేసాను. ఆ మందులకు ఆర్డరు ప్లేస్ చేసి ఆ కంపెనీవారు ఇచ్చిన తరువాత మీకు మేము సప్లయి చేస్తాము అంటున్నారు. దానివల్ల ఈ ట్రీట్ మెంటులో బ్రేక్ వస్తుంది. ఆ బ్రేక్ లేకుండా ఏదైనా ఉంటుందా, ఉండదా ?

శ్రీ ఎ మదనమోహన్ :— అక్కడ ఎవైలబిలిటి ఆఫ్ మెడిసిన్సు లేకపోతే ఆ డాక్టరు ఏమీ చేయలేడు రిక్విజిషను చేయడంకన్నా ఇంక చేయగలిగిందేమిటి? అంతకన్నా పెద్ద సలహా ఏదైనా ఇవ్వగలిగితే ఇవ్వండి మేము దానిని ఆచరణలో పెట్టడానికి ప్రయత్నం చేస్తాము. మన డిస్పెన్సరీలో దొరకకపోతే గౌరవసభ్యులు ఎక్కడ దొరికితే అక్కడ కొనుక్కొని ఆ బిల్సు ఇస్తే రిఎంప్రోప్రియేట్ చేయడానికి కూడా ప్రొవిజను ఉంది. కేవలం ఎవరూ దొరకలేదని ఆ డాక్టరును పట్టుకొని అది తీసుకొని రా, ఇది తీసుకొని రా అంటే ఎలాగ ?

శ్రీ గౌతు లచ్చన్న :—మంత్రిగారు నేను చెప్పినదానికి ఇంకొక అర్థం తీసే కొత్త డిక్షనరి పుట్టిస్తుంటే ఎవరు ఏమి చెప్పగలరు ? డాక్టరు చెప్పిందితప్పు అని చెప్పడం కాదు. మీరు అమలు పరుస్తున్న విధాన లో మందులు ఇవ్వడంలో డాక్టర్సుకు ఈ డిఫికల్టి వస్తున్నది. కాబట్టి వారు కాని సప్లయి చేసే అవకాశం మీరు ఇవ్వగలరా ? ఆ విధంగా ఇస్తే ఈ సమస్య పరిష్కారం అవుతుంది.

శ్రీ ఎ. మదనమోహన్ :— మేము అటువంటి అభ్యంతరం ఎక్కడా జరపలేదు. ఎక్కడైనా అటువంటి అటంకాలు ఉంటే మేము గౌరవసభ్యులను దృష్టిలో పెట్టుకొని తగు ఆర్డర్లు జారి చేస్తామని మనవిచేస్తున్నాను.

నేషనల్ లెప్రసి ప్రోగ్రాం కూడా మనం పెద్ద ఎత్తున చేపట్టడం జరిగింది. కేంద్ర ప్రభుత్వం దానిలో మనకు బాగా సహాయం చేస్తున్నది అలాగే మలేరియా ఎరాడికేషన్ ప్రోగ్రాం కూడా బాగా ఇన్‌టెన్సిఫై చేస్తున్నాము. ప్రత్యేకంగా ట్రయిబల్ ఏరియాలలో చేస్తున్నాము. Special measures like mass chemotherapy in areas of high incidence of malaria are also contemplated. శ్రీకాకుళంలో ప్రత్యేక శ్రద్ధ తీసుకోవడం జరిగింది. కర్నూలులో ఆప్తాలమిస్టు యూనిట్‌కు మనం 4 లక్షల రూపాయలు ఖర్చు చేయడం జరిగింది, ఇంకొక మొబైల్ ఆప్తాలమిస్టు యూనిట్ వరంగల్‌కు కూడా వచ్చింది. అది అతిత్వరలో పంపడం జరుగుతుంది. ఇవికాకుండా ఇంకా చిన్న మొబైల్ యూనిట్సును వేరే టీచింగు హాస్పిటల్సుకు అతిత్వరలో తీసుకొని రావాలని ప్రభుత్వం నిర్ణయించింది. అదికాకుండా కర్నూలు రీజనల్ అయి హాస్పిటల్‌లో 18 1/2 లక్షల రూపాయలు పెట్టి కట్టాలని ప్రభుత్వం తీసుకొనడమే కాకుండా పోయిన సంవత్సరమే దాని కన్‌స్ట్రక్షన్ టేకప్ చేయడం జరిగింది.

గోదావరిపుష్కరాల విషయంలో ఒకమాట మనవిచేయాలి. గోదావరి పుష్కరాల సందర్భంలో కనీసం 40 లక్షల యాత్రికులు అక్కడకుపోవడం జరిగింది. ఇది ప్రశంసనీయంగా చెప్పడం అని కాదు. గౌరవసభ్యులు విమర్శ చేయడంతోబాటు ఎక్కడైనా మంచి పని జరిగినప్పుడు రెండు మంచిమాటలు చెబుతారని ఆశించాను. గోదావరి పుష్కరాలకు 40 లక్షల మంది యాత్రికులు పోయినప్పుడు కలరా కాని గాస్ట్రో ఎంటరిటిస్ కాని ఇంకొక ఇన్‌సిడెంటు కాని కాకుండా మా వైద్య సిబ్బంది ఎలాబరేట్ ఎరేంజిమెంట్సు చేయడం జరిగింది. వారు దానిని మెచ్చుకున్నా, మెచ్చుకోకపోయినా నేను మా సిబ్బందికి ధన్యవాదాలు తెలుపుతున్నాను. As the concerned Minister I will have to compliment them. They did yeoman service; they did an excellent job.

అదేవిధంగా 1977లో వచ్చిన సైక్లోను గురించి శ్రీ గోవిందరావుగారు, మరి కొందరు గౌరవ సభ్యులు చెప్పడము జరిగింది. వారికి నేను కృతజ్ఞుడను. ప్రకాశం, నెల్లూరుజిల్లాల గురించి శ్రీ శేషారెడ్డి గారు చెప్పడము జరిగింది. ప్రత్యేకంగా నేను, మా సెక్రటరి గారు, మా డైరెక్టర్సు—మొత్తము మెడికల్ సిబ్బంది అంతా—పైనుంచి క్రింది వరకు వెళ్ళి ఎక్కడా ఇన్సిడెంట్సు కాకుండా తీవ్ర ప్రయత్నము చేయడం జరిగింది. దానికి నేను ఆ మెడికల్ సిబ్బందికి

ప్రత్యేకంగా నా అభివందనములు తెలుపుతున్నాను. ఈ విధంగా చేయడము జరుగుతున్నది, ఈ డిపార్టుమెంటుతో 60 వేల మంది సిబ్బంది ఉన్నప్పుడు ఎక్కడో చోట ఇండివిడ్యువల్ అవకతవకలు కాలేదనే మాట వాస్తవము కాదు. శ్రీ ఎన్. ఎస్.ఎస్. రెడ్డి గారు ఇండివిడ్యువల్ కేసుల విషయము చెప్పారు. ఇండివిడ్యువల్ కేసులకు ఇది డిబేటింగు ఫోరం కాదు. అయినప్పటికి వారు చెప్పిన విషయాలు నేను మీ దృష్టికి తీసుకొని వస్తున్నాను. డాక్టరు చలమారెడ్డిగారి విషయములో కొన్ని ఎలిగేషన్సు వచ్చినప్పుడు డాక్టరు భాస్కరరెడ్డి గారిని ఎంక్వయిరీ ఆఫీసరుగా వేయడము జరిగింది. వారు ఎంక్వయిరీ చేసిన తరువాత ఎగ్జానరేట్ అయిపోయారు. ఎగ్జానరేట్ అయిన తరువాత వారికి ప్రమోషను ఇచ్చి గుంటూరులో వేసాము వారు సంతోషముగా పని చేసుకొంటున్నారు. అది వారికి తెలుసునో లేదో నాకు తెలియదు. శ్రీ సింగరాజుగారికి అన్యాయము జరిగిందని చెప్పారు. ఇండివిడ్యువల్ కేసులలో వారువచ్చి జస్టిఫై చేసుకొనడానికి ప్రయత్నము చేస్తారు, మన గౌరవసభ్యుల దగ్గరికి ఆఫీసర్లు వస్తూ వుంటారు. వారు వన్ సైడెడ్ పిక్చర్సు మాత్రమే ఇస్తూ వుంటారు. అది అనుభవముతో మీకు తెలుసు, మాకు తెలుసు. కాబట్టి వారు చెప్పిన మాట సరయినది అనుకోకుండా ఏమైనా ఉంటే నిష్పక్షపాతంగా చూడమని చెప్పడము బాగుంటుంది. అది కూడా వీలైనంత వరకు ఒక కామన్ ఇంటెరెస్టుతో చెప్పడము బాగుంటుంది. కాని ఇండివిడ్యువల్ కేసులలో ఈ విధంగా ప్రతి డాక్టరును, ప్రతి హెల్తు వర్కరును—ఎవరిని పడితే వారిని మనము విచ్చలవిడిగా ఎంకరేజి చేస్తే బాగుండదు. If we encourage I am not saying that we are encouraging, but they take this opportunity and are trying to get closser to the Legislators ఇండివిడ్యువల్ కేసులు తీసుకొని వచ్చి ఒక సెక్రటరీని కాని జాయింటు సెక్రటరిని కాని విమర్శించడం భావ్యము కాదు. అందుచేత ఈ అడ్మినిస్ట్రేషనుకు ఎవరైనా తప్పు చేస్తే వారిమీద డిసిప్లినరి యాక్షను తీసుకుంటారనే భయము ప్రభుత్వోద్యోగులలో లేకపోతే మా ప్రభుత్వము కాని, ఏ ప్రభుత్వము కాని ఇది నడపడము సాధ్యము కాదు. అందుచేత నేను చెబుతున్నాను. The Goveanment is going to be very strict in respect of such individual cases when they are trying to exaggerate and trying to take under advantage of their accessibility to the Legislators.

Mr. Deputy Speaker :—I wish our Legislators, who have participated in the discussion are present here so that they can listen to the Minister. Specifically those who have levelled charges are not here.

7-20 p.m. శ్రీ ఎ. మదన్‌మోహన్ :— మెదడువాపు విషయములో చెప్పడము జరిగింది. దీనివిషయములో కొన్ని అపోహలు ఉన్నమాట వాస్తవమే. ఇది కర్నాటక నుండి తరలి మన దిక్కు సోకింది. జరిగిన మాట వాస్తవము. అయితే వాక్సిన్ విషయములో వారు చెప్పింది, ఒకసారి పేషెంటు ఎఫెక్టు అయితే ఈ సీరమ్, వాక్సిన్ వారిమీద పనిచేయదు అని. ఆ విషయంలో మనం లెటజ్ బి వెరి క్లియర్, మేము ఏదో నిర్లక్ష్యం చేసాం అనే ముచ్చటమాట కాదు. మేము వెంట

వెంటనే చేయడమే కాకుండా కేంద్ర ప్రభుత్వానికి వ్రాయడము ఏ యే ప్రాంతా లలో ఇది జరిగిందో ఆయా ప్రాంతాలలో విస్తృతంగా నూ మెడికల్ సిబ్బంది వెళ్ళి పనిచేయడము జరిగింది. ఈశ్వరరెడ్డి గారు మాట్లాడుతూ మంత్రిగారు ఉత్సాహవంతులు, యువకులు అని కాంప్లిమెంటు చేశారు.

I am gratful for the compliments that he has given, Shall I remind him one thing Sir. ఒకసారి ఇదిసోకిన తరువాత ఈ వేక్సిన్ వారిమీద పనిచేయదు అన్న విషయం ఒకటి. ఇంకొకటి ఏమిటంటే మేన్యుఫేక్చర్ చేయాలి అన్నారు. కనీసం ఆరుమాసాలు అయినా పడుతుంది. ఇది ఏదో ఆగింది అని కాదు. ఈ ఇబ్బందులు దృష్టిలో పెట్టుకొని కేంద్ర ప్రభుత్వంతో బాగా ఒత్తిడి తీసుకురావడం కూడా జరిగింది. ఇంతకుముందు ఉత్తర ప్రదేశ్ లో ఇటువంటి పరిస్థితి వచ్చింది. తరువాత నేషనల్ ఇనిస్టిట్యూట్ ఫర్ కమ్యూనికబుల్ డిసీజెస్, గవర్నమెంటాఫ్ ఇండియా ఎస్టాబ్లిష్ చేసినది వారు ఒక నిర్ణయానికి వచ్చినారు. ఏమిటంటే డైరెక్టర్ జనరల్ రీసెంటుగా ఒక స్టేటుమెంటు కూడా చేసినారు. ఆ సీరమ్ మన దగ్గర తయారు చేయాలని. అ దుకొరకు ఇకముందు మన అవసరాలను దృష్టిలో పెట్టుకొని మహారాష్ట్రలో అయితేనేమి, వేరే రాష్ట్రంలో అయితేనేమి బహుశః ఇటువంటి ఇబ్బందికి ఎంత వరకు అవసరం ఉండదేమో అని మనవి చేస్తున్నాను. ఇప్పుడే చిన్న మల్లప్పగారు మాట్లాడుతూ పందులను ఇండిస్క్రిమినేట్ గా చంపడంజరిగింది అన్నారు. మరి మనుష్యులను బ్రతించుకోవాలి, పందులను కూటా చంపవద్దు అంటే అవి ఉన్న చోటునే ఉండాలి అని మరల ఏదైనా పొరపాటువస్తే డాక్టర్ల నెత్తిమీద మా నెత్తిమీద ఇది పెడుతున్నారు. ఇటువంటి సమయంలో కొంచెం కఠిన చర్య తీసుకోకపోతే అది సాగదు. అది మనం అరెస్టు చేయలేము, పందులు హాజార్డస్ అని తెలిసినప్పుడు ప్రజలను రక్షించుకోడానికి, పిల్లలను రక్షించుకోడానికి ఇటువంటి చర్యలు తీసుకోకతప్పదు. కొంచెం బాధాకరం అయినప్పటికి అది అవసరం అయింది అందుకొరకు ప్రభుత్వం ఆ చర్యలు తీసుకోవడం జరిగిందని మనవి చేస్తున్నాను.

ఫేమిలీ వెల్ఫేరు ప్రోగ్రామ్ము విషయంలో ఎవరు ఎక్కువ ఆపరేషన్సు చేస్తారో వారికి ఒక ఇన్ సెంటివ్ గా ఒక వెయ్యిరూపాయలు ఇవ్వాలని, ప్పేరామెడికల్ స్టాఫ్ కి 500 ఇవ్వాలని, అంతేకాకుండా ఇక్కడ ఒక లాటరీ తీసి ఒక కపుల్ కి 5,000 రూపాయలు ఇవ్వాలని ప్రభుత్వం ఒక నిర్ణయం తీసుకుంది, గౌరవసభ్యులు ఈ ఫేమిలీ వెల్ఫేరు విషయంలో మాట్లాడుతారని నేను ఎక్స్పెక్టు చేసినాను. పెరుగుతున్న జనాభాను దృష్టిలో పెట్టుకొని ఈ విషయంలో గౌరవసభ్యులు మాకు తగిన సహాయం ఇస్తారని దీనిని విజయవంతం చేయడానికి పూర్తిగా వారి సహాయం మాకు ఉంటుందని నేను ఆశిస్తున్నాను, ఇకపోతే పాపులేషన్ ప్రాజెక్టు విషయంలో ఇపుడు చెప్పాను, ఇది 5 సంవత్సరాలలో రాష్ట్రం మొత్తం చేస్తున్న కార్యక్రమం కాకుండా అదనంగా 24 కోట్ల రూపాయలు ప్రపంచబ్యాంకు ద్వారా కేంద్రప్రభుత్వం. అదే తీరుగా సిరీస్ ఇంటర్ నేషనల్

ఏజన్సీనుంచి వచ్చింది. ఈ 24 కోట్ల రూపాయలలో ఖర్చులో మన రాష్ట్ర ప్రభుత్వం ఒక్క రూపాయి కూడా పెట్టడం లేదు. వారే పెడుతున్నారు. ఉన్న ఇన్‌ఫ్రాస్ట్రక్చరుని స్ట్రెన్‌దెన్ చేయడానికి ఫామిలీ వెల్ఫేరు ప్రోగ్రామ్సు, ఫేమిలీ ప్లానింగు ప్రోగ్రామ్సు ఇవి త్వరగా ముందుకు తీసుకుపోవాలని ఆలోచన చేస్తున్నారు. దీనికి ఫేమిలీ హెల్తు సెంటర్సు, హాస్పటల్సు, సివిల్ డిస్పెన్సరీస్ తాలూకా హాస్పటల్సు డిస్ట్రిక్టు హాస్పటల్సు స్ట్రెన్‌దెన్ చేయడం కూడా అదనంగా కూడా 24 కోట్ల రూపాయలు ఈ 8 జిల్లాలలో మనం ఖర్చు పెడుతూ ఉన్నాము. ఇకపోతే రూరల్ వాటర్ సప్లయి విషయంలో. జైపాల్ రెడ్డిగారు ఒక మౌలిక మైన విషయం ఈ సభ దృష్టికి తీసుకువచ్చారు. అది ఇప్పుడు కూడా మా భయము తోనే వస్తూ ఉన్నది గాని మాకు ఆ స్టాఫ్ మీద కంట్రోలు లేదు. మా దగ్గర నుంచి అది ఇంప్లిమెంటేషన్ కూడా జరగదు. కాకపోతే As a part of the public health programme టేకప్ చేసినారు. కనుక ఆ బాధ్యత వైకేరి యస్ రెస్పాన్సిబిలిటీ మాత్రం మాపైన ఉంది. అయినా it is a matter of inter-departmental affair. అందుకొరకు మా బాధ్యత మోయడానికి సిద్ధముగా ఉన్నాను. గౌరవసభ్యులు ఏమి చెప్పినారో వాటిని అన్నిటిని దృష్టిలో పెట్టుకొని మా తోటి మంత్రివర్యులతో ఈ విషయం మాట్లాడడం జరుగుతుంది. ఆ 24 కోట్ల రూపాయలు ఈనాడు వాటర్ సప్లయి విషయంలో అయితేనేమి, ప్రొటెక్టెడ్ వాటర్ సప్లయి అయితేనేమి, బోరు వెల్సు అయితేనేమి, ఓపెన్ వెల్సు అయితే నేమి వీటన్నటిని దృష్టిలో పెట్టుకొని నెదర్‌లాండ్సు నుంచి వచ్చిన డబ్బుని వీటి మీద ఖర్చు పెట్టడానికి చేయడం జరుగుతుంది. వరల్డు బ్యాంకు రాజస్థాన్‌లో వాటర్ పొల్యూషన్ ఎవాయిడ్ చేయడానికి ప్రొటెక్టెడ్ వాటర్ అర్బన్‌కి రూరల్ ఏరియాకి సప్లయి చేయడానికి వాళ్ళు ఏదో ఒక పథకం తయారు చేశారని తెలియ గానే అది ప్రభుత్వం దృష్టికి రాగానే చీఫ్ ఇంజనీరుని రాజస్థానుకి పంపించి వారిని పోయి అక్కడ పూర్తిగా విషయాన్ని అర్థము చేసుకొని మనకు ఒక రిపోర్టు తయారు చేయమని చెప్పడం జరిగింది. వారు వెళ్లి వచ్చినారు. నివేదిక కూడా తయారు అయింది. ఈ విషయంలో ప్రభుత్వం తగు చర్య తీసుకుంటుందని మనవి చేస్తున్నాను. దీంట్లో మనకు చాల మటుకు పోయిన సంవత్సరం గాని ఈ సంవ త్సరం గాని ఇప్పుడు రాష్ట్ర ప్రభుత్వం ఇచ్చిన స్కీమ్సు ప్రొటెక్టెడ్ వాటర్ సప్లయి నెదర్‌లాండ్సు స్కీమ్సు ద్వారా చాల చురుకుగా జరుగుతాయని మనవి చేస్తున్నాను. గోవిందరావు గారు చెప్పిన ఏస్పెక్ట్సు తాలూకా హెడ్‌క్వార్టర్సులో 300 పడకల హాస్పటల్సు ఉండాలని, దీనిలో వారికి ఎంత ఆవేదన ఉందో ప్రభు త్వానికి కూడా ఆవేదన ఉందని మనవిచేస్తున్నాను. అందిరికి ఉంది. కాదనేది ఏమీ లేదు. గత రెండు సంవత్సరాలుగా నాకు ఆరోగ్యమంత్రిగా ఉన్న అనుభవం ఏమిటంటే ఆవేదన ఎంత ఉన్నప్పటికి వనరుల ఇబ్బంది ఉంది. నాకు కూడ చాల బాధగా ఉంది. ఎంత పెద్ద చురుకుగా ముందుకు తీసుకుపోవాలని అనుకున్నా వనరులు చాలడంలేదు. గౌరవసభ్యులు అందరూ నాతో సహకరిస్తే దీనిని ఒక క్రాష్ ప్రోగ్రాముగా దీనిని ఏదో నార్మల్ బడ్జెట్‌లో పెట్టకుండా చేస్తే నే ఇది

సాగుతుఃది. ఎక్కలికి ఆస్పత్రి ఇవ్వలేదు అన్నారు. శ్రీకాకుళం జిల్లా చాల
వెనుకబడ్డ జిల్లా అని తెలిసి అక్కడ సోంపేట ఇచ్చాపురము వగైరా వగైరా అన్ని
మేము ఇవ్వడం జరిగింది. అసలు డివిజనల్ హెడ్ క్వార్టర్సుకి 50 పడకలు ఉండా
లని అనుకున్నాము. తాలూకా ఆస్పత్రులలో 30 పడకలు అని అనుకున్నాము.
కాని చాలమటుకి తాలూకా ఆస్పత్రులలో 30 కన్న తక్కువ ఉన్నవే ఉన్నాయి.
నేను చాల విచారిస్తున్నాను. వీటికి అదనంగా ఇంకా కల్పించాలని ఉంది. కాని
ఇది బడ్జెట్ లో కాకుండా ఒక క్రాష్ ప్రోగ్రాము క్రింద చేయాలి అట్లాకాకుండా
మీరు ఊరికే అడిగితే నేను ఒక సాంప్రదాయమైన ఒక స్టాకు ఆన్సరు వనరులు లేవు
అని మాత్రమే చెప్పగలుగుతాను. మరి ఆర్థిక మంత్రిగారి కలవు అయితే దీనిని
మనం ఒక క్రాష్ ప్రోగ్రాములో ముఖ్యమంత్రిగారి అనుమతితో చేయాలి. ఆవేదన
ప్రతివారికి ఉంది. ఆర్థికమంత్రిగారు కూడా వారికి ఉండే పరిధిలో వారు సహా
యము చేయగలుగుఃారు. అంతేగాని వేరే ఆలోచన మాత్రంకాదు. ఇది ఉన్న
వాస్తవ పరిస్థితి. అందుచేత త్వరలో ఈ తాలూకా ఆస్పత్రులకు 20 బెడెడ్,
300 బెడెడ్ ఆస్పత్రులుగా అప్ గ్రేడ్ చేయడానికి మనం ప్రయత్నం
చేసుకోవాలి, అని మాత్రం నేను గౌరవసభ్యులకు మనవిచేస్తున్నాను.
ఈ విషయంలో చాలా మంది గౌరవసభ్యులు చెప్పడం జరిగింది. 7-30 p.m
హెచ్. సత్యనారాయణగారు కూడా మంచి సలహాలు ఇచ్చారు. అవితప్పకుండా
చూస్తాము .వీరికి ఒక విషయం చెప్పాలి. అది సభ దృష్టికి కూడా తీసుకురావాలి.
డాక్టర్సు విదేశాలకు పోతున్నారు ఆఖాళీలు అలాగే ఉంటున్నాయి అన్నారు.
అది కాంప్లికేటెడ్ వ్యవహారం. సివిల్ అసిస్టెంటు సర్జన్సు అసోసియేషన్‌లో
ఈ విషయం రావడం జరిగింది 800 మంది డాక్టర్సు బయట ఉన్నారు.
వారిని తీసివేస్తే నిరుద్యోగ సమస్య పరిష్కారం అవుతుంది అన్నారు. మా అను
మతి లేకుండా లీవ్ అయిపోయిన తరువాత ఉండిపోతున్నారు షోకాజ్ నోటీసు
ఇచ్చి రిమూవ్ చేయడం జరిగింది. డిసిప్లినరీ చర్యను తీసుకోవాలన్నా, రిమూవ్
చేయాలన్నా ఆ రొటీన్ పద్ధతి అవలంభించాలి, క్లాలిఫికేషన్ ఆఫ్ కంట్రోల్
అండ్ అపీల్ రూల్స్ మీకు తెలుసు. వీటిలో ఏమి పొరబాటు చేసిన హైకోర్టుకు
పోతే స్టే ఇవడ్వం జరుగుతుంది. సివిల్ అసిస్టెంట్సు సర్జన్సు అసోయేషన్ ప్రతి
నిధులు వచ్చారు. ఈ నో ఆబ్జక్షన్ సర్టిఫికేట్ కేంద్రప్రభుత్వం అనుమతి ఇచ్చినా
లేకపోయినా మీరు మాత్రం మాకు ఇవ్వాలి అన్నారు. వారితో చెప్పడం
జరిగింది—మీరు ఒక ప్రక్క నో అబ్జక్షను సర్టిఫికేటు ఇవ్వాలని వత్తిడి తెస్తారు,
అవతల శాసనసభ్యులతో ఇంతమందిని ఎలా విదేశాలకు వెళ్ళడానికి అనుమతిస్తు
న్నారని అడిగిస్తారు. నిరుద్యోగసమస్య పెంచకుండా అన్ఎంప్లాయిడ్ యంగ్
స్టర్సును తీసుకోడానికి వీలుపడేలా చేయాలని వారికి నిక్కచ్చిగా చెప్పడం జరి
గింది. ప్రభుత్వం తీసుకున్న స్టాండును వారంతా అప్రిషియేట్ చేశారు. కేంద్ర
ప్రభుత్వంలో కూడా కొన్ని లోపాలు ఉన్నాయి. మా దృష్టికి వచ్చింది.
అక్కడ ఉన్నవారికే ఎక్కువ ప్రాధాన్యత దొరుకుతున్నది. అది కూడా కేంద్ర
ప్రభుత్వంతో మాట్లాడి ఏర్పాటు చేస్తామని మనవిచేస్తున్నాను. గ్రామీణ

ప్రాంతాల్లో వైద్య సౌకర్యాలు అంతగా మెరుగుపడలేదని సభ్యులు చెప్పారు, దానితో నేను ఏకీభవిస్తున్నాను ఆ బాధ మాకు ఉంది. అంత పెద్ద ఎత్తు గ్రామాలలో వైద్య సౌకర్యాలు--మాకు ఉన్న పరిస్థితులు, కష్టాలకు గురిఅవడ వల్ల—పెద్దగా చేయలేకపోతున్నాము జయరాములుగారు వనపర్తిలో 50 పడకల ఆస్పత్రి కావాలన్నారు. 30 పడకల ఆస్పత్రి వచ్చే సంవత్సరం చేస్తాము చిన్నమల్లయ్యగారు, ఈశ్వర రెడ్డిగారు, కిష్టయ్యగారు, రామారావుగారు, సిద్దయ్య గారు, డా. నర్సిములు నాయుడు, శ్రీరాములుగారు కొన్ని మంచి సూచనలు చేశారు. వారికి నా కృతజ్ఞతలు. పోతిన చిన్నగారు విజయవాడ ఆస్పత్రి గురించి చెప్పారు. విజయవాడ ఆస్పత్రి విషయంలో పోయిన ప్రభుత్వం ఒక మీటింగు పెట్టి ఒక నిర్ణయం చేశారు. కాకాని వెంకటరత్నం స్మారక ఆస్పత్రి కట్టాలని. దానికి పబ్లిక్ కంట్రిబ్యూషన్ను ఇవ్వడానికి ముందుకు వస్తే, ప్రభుత్వం చేస్తుందని చెప్పడం జరిగింది. ప్రభుత్వానికి 100 ఎకరాలు భూమి ఉంది. ఇ. ఎస్. ఐ. ఆస్పత్రి కూడా అవకాశం ఉంది. కంట్రిబ్యూషన్ వస్తే చేసే అస్కారం ఉంది 1,75 క్రోట్లు కావాలన్నప్పుడు విజయవాడ దాతల నుంచి 75 శాతం కంట్రిబ్యూషన్ వస్తుంది కనుక కలెక్టరుకు వ్రాయడం జరిగింది. ప్రజలు విరాళాలతో ముందుకు వస్తే ప్రభుత్వం కూడా తప్పకుండా ముందుకు వస్తుందని చెప్పడం జరిగింది అది ఏమీ చేయకుండా వారి బాధ్యత నెరవేర్చకుండా, ఆ కంట్రిబ్యూషన్ రాకుండా, ప్రభుత్వం ఏమీ చేయలేదు అనడం సమంజసం కాదు. విజయవాడలో ఉన్న అవసరాల గురించి మాకు భేదాభిప్రాయం లేదు. వనరులు దృష్టిలో పెట్టుకొని పోయిన ప్రభుత్వం చెప్పింది దృష్టిలో పెట్టుకొని వారు ఆ కంట్రిబ్యూషన్ ఇస్తే తర్వాలో చేస్తామని మనవిచేస్తున్నాను. అమానుల్లాఖానుగారు కొన్ని మంచి సూచనలు చేశారు. అవి దృష్టిలో పెట్టుకొంటాము.

جناب امان اللہ خان صاحب نے فرمایا کہ سرکاری دواخانوں میں کام ٹھیک سے کام نہیں ہورہا ہے - وہاں لاپرواہی برتی جارہی ہے اس کا سدباب ضروری ہے - حکومت اس پر پوری احتیاط برتے گی - میں ان کے اس مشورے کا مشکور ہوں -

سری امان اللہ خاں :— دواخانے کے لئے اڈوائزری کمیٹی نہیں ہے -

سری مدن موہن :— مجھے اس کا علم ہے - جلد از جلد اس کا انتظام کیا جائیگا اور سنہ ۱۹۸۰-۸۱ کے دوران ہی کیا جائیگا -

తిరుమలయ్యగారు వికారాబాదు ఆస్పత్రి గురించి చెప్పారు. వారు సంతోషించాలి. వికారాబాదు ఆస్పత్రికి ఎంతో భవిష్యత్తు ఉంది. వారు తొందరపడే అవసరం లేదు. వీలైనంత త్వరలో తీసుకొంటాము. కంట్రిబ్యూషన్ తీసుకుంటే త్వరలో చేస్తాము. మల్లిఖార్జునరావుగారు చక్కని సలహాలు ఇచ్చారు. డాక్టర్సు మందులు మిస్‌యూస్ చేస్తుంటే ప్రత్యేకంగా ఆ కేసెస్ మా దృష్టికి తీసుకువస్తే చర్య తీసుకుంటాము. నరసింహారావుగారు, శర్మగారు, ఎన్.ఎస్.ఎస్. రెడ్డిగారు. సమ్మయ్యగారు మంచి సలహాలు ఇచ్చారు. సమ్మయ్యగారు వరంగల్లులో

పిఠలు వార్డు గురించి, ఎమ్.వి.ఎమ్. ఆస్పత్రిలో మెడ్సు గురించి చెప్పారు వాటిని తప్పక తీసుకుంటాము. ఆర్ అండ్ బి శాఖతో చెప్పడం జరిగింది. కానీ ఆలస్యం ఎందుకు అయిందో తెలియదు. శాఖతో మాట్లాడి చర్య తీసుకుంటాము. శేషారెడ్డి గారు తాలూకా ఎక్స్‌రే యూనిట్సు, రేడియోలజిస్టులు లేని చెప్పారు అది వాస్తవం కాదు. వారి దగ్గర లేకుంటే నా దృష్టికి తీసు వస్తే చర్య తీసుకుంటాము. నెల్లూరులో ఏటి రేబిస్ సౌకర్యం లేదు అన్నారు. అటువంటి ఇబ్బందులు ఇక ముందు కలుగకుండా చూస్తాము. శ్రీ కనాదీశ్వరరావుగారు నాకు చాలా సహాయ చేసినవారయ్యారు. బడ్జెటు చాలా తక్కువగా ఉంది అన్నారు. అది వాస్తవం. గౌరవసభ్యుల సమక్షంలోనే మరొకసారి ఆర్థిక మంత్రిగారిని మా శాఖకు ఎక్కువ నిధులు సమకూర్చవలసిందిగా కోరుతున్నాను. సి. ఎన్. రెడ్డిగారు సుల్తాను బజారు ఆస్పత్రిలో ఐ డ్రాప్సు కూడా లేవన్నారు. అది కనుక్కుంటాను. మొదలియార్ కమిటీ సిఫార్సుల ప్రకారం యార్డుస్టిక్సు ఏర్పాటు చేయాలని రామచంద్రారెడ్డి గారు చెప్పారు. కానీ దాని ప్రకారం చేయాలంటే మాకు ఉన్న పరిస్థితులుమాకు ఉన్నాయి. దానిని వికేంద్రీకరించ వలసిన అవసరం లేదు.

మాచెర్ల జగన్నాథంగారు కూడా ఎన్నో విషయాలు చెప్పారు. ఇకపోతే ఓంకార్‌గారు మా మెడికల్ సిబ్బందికి, డాక్టర్లకు మంత్రికి, మంత్రులకు వారం దరికీ కూడా వారి పర్సనల్ ఏస్పెక్టులో బాగా అసిస్టు చేసినందుకు థేంక్స్ చెప్పడం జరిగింది మరి ఆ థేంక్సుకు తిరిగి మేము కూడా వారికి థాంక్సు చెపుతున్నాము. కనీసం అపోజిషన్‌లో కూర్చొని ఒక మంచి మాట వారు మాట్లాడగలిగినారు అంటే that speaks of the vision అంటే అపోజిషను కూడా ఒక రెస్పాన్సిబుల్ స్టయిల్‌లో పని చేయడానికి నాంది ప్రస్తావన మొదలయిందని నేను అనుకుంటున్నాను. 7-40 p.m.

శ్రీ యం. ఓంకార్ :—మొదటి నుంచి మా వైపు నుంచి అట్లాగే ఉంటుంది. కొత్తదనం ఏమీ కాదు.

శ్రీ ఎ. మదన్ మోహన్ :—చెపుతూ చెపుతూ కొన్ని విషయాలు వారు చెప్పడం జరిగింది. ఏదో ఒక డాక్టరును ప్రత్యేకంగా దృష్టిలో పెట్టుకొని ప్రతి సారి ఇద అసెంబ్లీలోను, కౌన్సిల్‌లోను వస్తూనే ఉంది రాజగోపాల్‌గారితో వ్యక్తిత్వాని వ్యక్తిగత ద్వేషంగాని ఉద్దేశ్యంగా లేదు. వారు 4,992 కేసులకు బాటా షూ కంపెనీ రేటులాగ అరవై తొమ్మిది రూపాయల తొంభై అయిదు నయా పైసలు అన్నటుగా, అక్షరాలా మరి ఓంకార్ గారికి ఎక్కడి నుంచి వచ్చాయో ఈ స్టాటిస్టిక్సు నాకు తెలియదు. మా స్టాటిస్టిక్సు కూడా ముందు పెడితే చాలా తేడాగా ఉంటుంది. అందుకొరకు నేను ఆ విషయాలు మాట్లాడకుండా పరిస్థితిని దృష్టిలో పెట్టుకొన్నాము. ఓపెన్ హార్టు సర్జరీ విషయంలో నిజామ్ ఆర్థోపేడిక్ హాస్పిటల్‌లోను, ఉస్మానియా హాస్పిటల్‌లోనూ వారు అనుకున్నంత పరిస్థితులు మాత్రము లేవు. ఐడియల్‌గా ఎక్విప్‌మెంటు లేదు. కొన్ని

రోజులు గేప్ ఉంది వాడని మాట వాస్తవమే. అది నేను కాదని చెప్పడానికి వీలులేదు. ఈవేళ అన్ని హాస్పిటల్స్ లోనూ ఎక్స్‌పర్ట్సును వేయడం జరుగుతూ ఉంది. అటువంటి బాధ వారు పడే అవసరం లేదని మనవి చేస్తున్నాను. డాక్టరు నాగన్నగారి విషయంలో కూడ వారు చెప్పారు. వారికి తెలుసు, ఎన్నో పర్యాయాలు వారు, సుందరయ్యగారు, నేను మాట్లాడడం జరిగింది. మాకు ఉండే ఇబ్బందులు కూడా వారికి చెప్పడం జరిగింది. వారు నాగన్న గారి విషయంలో సానుభూతి తెలియపర్చినారు. మరి హెల్తు డిపార్టు మెంటుపైన అయితేనేమి, హెల్తు మినిస్టరుగారిపైన అయితేనేమి అంతే సానుభూతిని తెలియపరచిన విషయం కూడా తెలుసు.

With all respects to Dr Naganna I would say that he is a little unmanageable person. Best of the hospitals like Osmania etc, reacted very badly. I came to know that his probation has not been declared and he is being victimised by some of the officers. I am not here to say that there are no groups in the department. I am not here to say that there are no professional rivalries existing among the doctors If I don't say it is nothing but covering the realities of life. I said that there are some individual groupings and individual rivalries but at the same time I am prepared to say with a sense of responsibility that about this Dr Naganna, very unfortunately, there has been a consistent opinion from all the doctors in various hospitals wherever he has been working. He was a little unmanageable person at Osmania hospital, at Gandhi hospital. They found him unmanageable Later after some discussions with the hon, Member, our senior leader M. Sundaraiah, he was transferred to other place. అక్కడ కూడా ఒక గ్రూపు ఉంటే మనము అర్థము చేసుకోవచ్చు. ప్రతి వారు వ్యక్తిగతముగా ద్వేషముతోగాని, శత్రువులు గాని అవుతారు అంటే నేను నమ్మడానికి వీలులేదు. మీరు కూడా నమ్మడానికి వీలులేదు. ఇది ఏదో ఒక వ్యక్తిగతమైన కేసు అనుక వారికి ఏదైనా అదనముగా చేసి—వారి రిటైర్ మెంటు బెనిఫిట్స్, మంచిచెడ్డ—ఇదివరకు ముందు మాట్లాడినట్లుగా ఏదైనా ఉంటే ప్రభుత్వం తప్పకుండా సానుభూతితో పరిశీలిస్తుంది. వారి విషయంలో నాకు కూడా సానుభూతి ఉంది. ఎందుకో ఏమో ఆయన మాత్రం—ఆయన విషయంలో ఒక ఆరోపణ ఉంది ఆరోపణే కాదు. ఇటువంటి పేరు వారికి కలిగిందని మనవి చేస్తున్నాను.

శ్రీమతి సరోజినమ్మ రిటైర్ మెంటు విషయములో కూడా వారు చెప్పడం జరిగింది. అది నాకు తెలియదు. ఇప్పుడే నా దృష్టికి తీసుకువచ్చారు. I will ask the concerned officers to take prompt action in this matter. ఈ కట్ మోషన్సు విషయంలో పోయిన 1979-80 సంవత్సరంలో అయితేనేమి అంతకు ముందు అయితేనేమి—రెండు సార్లు కూడా గౌరవసభ్యులను నేను కోరితే మిమ్మల్ని వారు ఈ కట్ మోషన్సును విత్‌డ్రా చేసుకోవడం జరిగింది. మిగిలిన విషయాలు ఉంటే వారికి నేను తప్పకుండా వారికి సమాధానాలు పంపిస్తాను.

మచ్చేందర్ రావు గారు మల్కాజిగిరి డిస్పెన్సరీ విషయము నా దృష్టికి తీసుకువచ్చారు.

శ్రీ బి. మచ్చేందర్ రావు :- గాంధి హాస్పిటల్ కు దాదాపు 900 మంది పేషంట్సు వస్తున్నారు. అక్కడి ఔట్ పేషంటు డిపార్టుమెంటు ఇన్ సఫిషియంట్ అని డాక్టర్సు రిపోర్టు ఇచ్చిన తరువాత కూడా ఔట్ పేషంటు డిపార్టుమెంటు ఇంతవరకు ఎందుకు కట్టలేదు?

శ్రీ ఎ. మదన్ మోహన్ :— అది వాస్తవమే. అక్కడ బెడ్ స్ట్రెంత్ ఇంక్రీజు చేసే అవసరము ఉంది ఫేజ్డు మేనర్ గా చేస్తామని చెప్పడం జరిగింది. కొంత టేకప్ చేస్తున్నాము. ప్రతి సంవత్సరము కూడా కొంత టేకప్ చేస్తాము. అక్కడ ఇంతకు ముందు కొన్ని బిల్సు ఓవర్ డ్యూ ఉండెను ఇంతకు ముందు ఉండే సూపరింటెండెంట్సు వారు ఓవర్ ఎంతూజియాసమ్ తో లక్షల రూపాయలు హాస్పిటల్ పై బకాయిలు పెట్టడము జరిగింది. దానిలో కొన్ని అవకతవకలు వచ్చినప్పుడు ఫైనాన్సు డిపార్టుమెంటు వారి సహాయముతో మేము అవి అన్ని క్లియర్ చేయడానికి వారికి మొన్ననే డబ్బులు ఇవ్వడము జరిగింది. ఇకముందు హాస్పిటల్ లో పరిస్థితులు మెరుగ్గా ఉంటాయని, అదే మాదిరిగా మల్కాజిగిరి సివిల్ డిస్పెన్సరీ విషయములో వారు ఇచ్చినది ఎడిషనల్ డైరెక్టరు (ప్లానింగు) గారికి ఈ వేళనే ఇవ్వడము జరిగింది. అవి తప్పకుండా ప్రభుత్వం పరిశీలిస్తుంది.

శ్రీ యస్. జైపాల్ రెడ్డి:— ఇప్పుడు బడ్జెట్ చూసినట్లయితే నాన్ ప్లాన్ ఎక్స్పెండిచర్ రు. 61 కోట్లు, ప్లాన్ ఎక్స్పెండిచర్ రు. 88 కోట్లు అని నోట్ లో చెప్పారు. కాని నిజానికి రు 49 కోట్లు మాత్రం నాన్ ప్లాన్ లో ఉంది, రు. 5 కోట్లు పైచిలుకు ప్లాన్ ఎక్స్పెండిచర్ జరుగుతూ ఉంది. మీరు మొత్తము బడ్జెటు చూసినట్లయితే రు. 49 కోట్లు ప్లస్ రు 5 కోట్లు అన్నప్పుడు 5 శాతం మెడికల్ అండ్ హెల్తు పైని ఖర్చు పెడుతున్న విషయము స్పష్టమవుతోంది. వారికి కన్ స్ట్రెయింట్సు ఉండడము వల్ల ఎక్కువ ఎలోకేషన్ పెట్టలేదు. కాని నైబరింగు స్టేట్సు అయిన తమిళనాడు, కేరళలో ఇంతకంటె ఎక్కువ బడ్జెటు ఉన్నమాట నిజమేనా, మీరు ఎప్పుడేనా కంపేరటివ్ స్టడీ చేశారా? రెండవది, ప్రైవేటు ప్రాక్టీసు బేన్ చేయమని చెప్పి ప్రజలే కాకుండా అన్ ఎంప్లాయిడు డాక్టర్సు కూడా ఈనాడు అడుగుతున్నారు. ఇంతకుముందు మనము పెట్టాము ఫెయిల్ అయింది అన్న అభిప్రాయం ఒకటిఉంది. "once bitten twice shy' అనే పద్ధతి పెట్టాలంటే వెనుకంజ వేస్తున్నాము. కాని ఆనాడు డాక్టర్స్ లో అనెంప్లాయిమెంటు ఇంత లేదు. ఈనాడు అనెంప్లాయిమెంటు చాలా ఎక్కువగా ఉంది కాబట్టి డాక్టర్సు ఇదే డిమాండు చేస్తున్నారు. కాబట్టి దీని దృష్ట్యా ప్రైవేటు ప్రాక్టీసు బాన్ చేసేటందుకు మీరు ముందుకు వస్తారా?

శ్రీ ఎ మదన్ మోహన్ :—కేరళ, తమిళనాడు రాష్ట్రాలలో మన దగ్గర కన్నా వైద్య శాఖకు సంబంధించినంతవరకు ఎక్కువ శాతమే కేటాయించిన

మాట వాస్తవము. మనకున్నా చాలా ఎక్కువగా ఉంది. దీనికి కారణాలు ఉన్నాయని మనవిచేస్తున్నాను. ఈ ప్లాన్ ప్రయారిటీస్‌ను ప్లానింగు కమిషన్ వారు ఫిక్స్ చేస్తారు. మన రాష్ట్రానికి వచ్చేవరకు అగ్రికల్చర్, ఎలక్ట్రిసిటీ, ఇరిగేషన్—ఈ మూడింటికి ప్లాన్ ప్రయారిటీస్ ఉన్నాయి. ఆ ప్రాజెక్ట్సు పూర్తి అయ్యేవరకు మనము లో ప్రయారిటీలో ఉన్నాము, అందుకోసం మనకు డిఫికల్టీ ఉంది, ఆ డిఫికల్టీని దృష్టిలో పెట్టుకొని మనము చేయాలి దీని విషయములో మా అందరికి బాధ ఉంది. ఇది దృష్టిలో పెట్టుకొని నేను మనవి చేశాను. తాలూకా హాస్పిటల్సును అప్‌గ్రేడు చేయాలి, స్ట్రెంత్ పెంచాలి అంటే నార్మల్ బడ్జెటులో అయ్యే పని మాత్రము కాదు. మీరు అడుగుతున్నా నేను ఇదే స్టాక్ రిప్లయి చెప్పడం జరుగుతుంది. దీనిని క్రేష్ ప్రోగ్రాముగా చేయాలి. దీనిలో మీ అందరూ సహాయపడాలని నేను మనవిచేస్తున్నాను. ప్రైవేటు ప్రాక్టీసు రద్దు చేసే విషయములో అది ఇంకా ప్రభుత్వ ఆలోచనలో మాత్రము ఉంది. ఇంకా నిర్ణయానికి రాలేదు. మరి ఈ విషయాన్ని దృష్టిలో పెట్టుకొని ఒక విషయము చెప్పడం మరచిపోయాను. మరి యస్ యస్ యన్. రెడ్డిగారు మాట్లాడుతూ ఒక విషయము అన్నారు. అది చాలా తీవ్రమైన మాట. It is filled with serious complications and consequences.. వారు ఏమన్నారు అంటే ఈ డాక్టర్లకు ఏవో అప్పాయింటుమెంట్సు వస్తున్నాయి అని బజారులో రు. 25 వేలు, 30 వేలు అనే విషయము మొదలయిందని, అధ్యక్షా, మీకు తెలుసు 1978లో ప్రత్యేకంగా ఈ ప్రభుత్వం ఏర్పడిన తరువాత ఎంతోమంది డాక్టర్లు పోస్టు గ్రాడ్యుయేట్ క్వాలిఫికేషన్సు పెట్టుకొని, ఎక్స్‌పీరియన్సు ఉన్నవారు కూడా పబ్లిక్ సర్వీసు కమిషనుచే నిరాకరించబడి రిజెక్టు చేయబడిన తరువాత వీరందరిని రిహాబిలిటేట్ చేయాలని ఇక్కడే నేను స్టేటుమెంటు ఇవ్వడం జరిగింది, ఇక్కడే కౌన్సిల్‌లో. ఇది పబ్లిక్ ఇనిస్టిట్యూషన్. అటానమస్ ఇనిస్టిట్యూషన్ sanctum sanctorium అనుకున్న పబ్లిక్ సర్వీసు కమిషన్ నిజముగా దురదృష్టం ఈవేళ ప్రజా ఆగ్రహానికి అయితేనేమి శాసనసభ్యుల ఆగ్రహానికి గాని గురయిన విషయం మనందరికి తెలుసు. దానిని దృష్టిలో పెట్టుకొని ముఖ్యమంత్రిగారు ప్రత్యేకంగా ఈనాడు ఉన్న పరిస్థితులలో పబ్లిక్ సర్వీసు కమిషన్‌లో అక్కడ జరుగుతున్న జాప్యం అయితేనేమి, వేరే విధానాలు అయితేనేమి-మరి మొన్న డాక్టర్సు స్ట్రయిక్ జరిగినప్పుడు కొత్తగా రిక్రూట్‌మెంటు చేయాలని, వీటిని ఎమర్జెన్సీగా డిక్లేర్ చేసి ఏమి అవుతుందో, ఏమి పోతుందో ప్రజలకు అనేది దృష్టిలో పెట్టుకొని ఈ ప్రభుత్వం ఒక నిర్ణయం తీసుకొని మాకు ఉండే సెక్రటరీ గారిని, డైరెక్టరు గారిని సెలక్టు కమిటీ మెంబర్సుగా వేసి వారు రిక్రూట్ చేయాలనే ఆత్రుత, ఆలోచన మాకు కల్గింది. కాని తిరిగి నేను మనవిచేయదలచుకున్నాను. ఇది అప్పుడప్పుడు మా చెవులకు వినిపిస్తోంది. ఈ రాళ్లు మానెత్తిన ఎక్కడ మోయాలి మా డైరెక్టర్లుగాని, ముఖ్యమంత్రిగారు గాని, సెక్రటరీగాను, జాయింట్ సెక్రటరీగాని, ఇతర అధికారులుగాని ఈ బాధ్యత మోయలేము ఇంతకుముందుకూడా నేను చెప్పడం

జరిగింది గౌరవ సభ్యులు ఆలోచించి తిరిగి ఆ బాధ్యతను పబ్లిక్ సర్వీస్ కమిషన్ కు అప్పజెప్పమంటే అందుకు మేము సిద్ధంగావున్నాం. ఈ విషయంలో ప్రభుత్వానికి గౌరవ సభ్యులు ఏ విధంగా వారు సహకరిస్తామని అంటే ఆ విధమైన నిర్ణయం తీసుకొనడానికి ప్రభుత్వం సిద్ధంగా వు దని నేను మనవి చేస్తున్నాను.

7-50 p.m.

Sri M. Srinivasa Rao:—Sir, Nagarkurnool is divisional head-quarters. For 30 bedded hospital people have contributed Rs. 81,000 and the building was constructed. Out of 2.97 lakhs sanctioned in 1977 Rs. 50,000 was given to spill over works. But till today the rest of the amount is not released. Will the Minister be kind enough to see that the funds are provided so that 3 bedded hospital will be completed?

Mr. Deputy Speaker:—The Minister may make a notice of it and send them replies.

శ్రీ గౌతు లచ్చన్న:— అధ్యక్షా, మన రాష్ట్ర రాజధానిలో వైద్య సదుపాయాలను ఇంకా అభివృద్ధి చేయవలసిన అవసరం ఎంతైనావుంది అది ఎవరు కూడా కాదనటానికి వీలులేదు ఇక్కడవున్న పరిస్థితులను మనం మెరుగుపరచవలసిందే. అయితే సుమారు 20 లక్షల జనాభా గలిగిన మన రాష్ట్ర రాజధానిలో ప్రస్తుతం సుమారు 2 వేల బెడ్ స్ట్రెంత్ వుంది ఇక్కడ ఉన్నటువంటి ఉస్మానియా ఆసుపత్రి, కింగ్ కోఠి ఆసుపత్రి, కంటి ఆసుపత్రి, ఇ. ఎన్. టి. ఆసుపత్రి, అట్లాగే యూనాని, ఆయుర్వేదిక్, హోమియోపతి ఆసుపత్రులు మరియు మెంటల్ ఆసుపత్రి, టి.బి. ఆసుపత్రి. అలాగే ఆర్థోపెడిక్ ఆసుపత్రి మున్నగువాటిని మనందృష్టిలో పెట్టుకొని ఆలోచించినట్లయితే ప్రతి 500 మందికి ఒక పడకను కల్పించే సౌకర్యం మన రాజధానిలో వుంది అదిచాలదు. కానిఇప్పుడుఈదృష్టితోమనంఆలోచించినట్లయితే ప్రస్తుతం మన గ్రామీణ ప్రాంతాలలో ఎన్ని వేలమందికి ఒకపడక వచ్చే అవకాశం వుందో మంత్రిగారు వివరించాలి. మన గ్రామీణప్రాంతాలలో కనీసం 10 వేల మందికిగాని 20 వేలమందికిగాని ఒకపడక ఏర్పాటుచేసేసౌకర్యం ఈనాడువుందా అనే విషయం మన మంత్రిగారు ఆలోచించవలసి వుంది. గ్రామీణ ప్రాంతాలలో వైద్యసౌకర్యాలు తక్కువగావున్నాయన్న విషయంతో మంత్రిగారు ఏకీభవిస్తున్నానని అన్నారు ఏకీభవిస్తున్నానుఅనిఅంటారు. అదితప్పదు, ఎందుకంటే అది కంటికి కనపడుతున్న సత్యం. దానిని అభివృద్ధి పరచడానికి గౌరవసభ్యులు జయపాల్ రెడ్డి గారు చెప్పినట్లుగా ఎగ్రికల్చర్ గాని, తదితరమైనవి గాని ఏ విధంగా ప్రయారిటీ లిస్టులో వున్నాయో ఆవిధంగా ప్రయారిటీలిస్టులో ఇది లేకపోవడం వల్ల మన ప్రణాళికా మొత్తాలు తగ్గిపోతున్నాయి. మూడు విషయాలు ప్రయారిటీ లిస్టులోవున్నాయి. కాబట్టి దీనిని నాలుగవదానిగా ప్రయారిటీలిస్టులో చేర్చడానికి వీలులేదనే ఒక సిద్ధాంతం ఏదైనా ఉందో లేదో నాకు తెలియదు. కాని వైద్య సౌకర్యం అన్నది ప్రయారిటీలిస్టులో ప్రతిరాష్ట్రానికి వుండవలసినఅవసరంవుంది. అంతే కాకుండా మరొక విషయం ఏమిటంటే ఉమ్మడి మద్రాసు రాష్ట్రంలో మొత్తం దక్షిణ భారత దేశ లోనే మద్రాసు తర్వాత విశాఖపట్నం కింగ్ జార్జి హాస్పిటల్ ను రెండవ పెద్దహాస్పిటల్ గా వారుడెవలప్ చేసారు. అలాంటి కింగ్ జార్జి హాస్పిటల్ లో ఈనాడు మంచాలుగాని, టేబుల్సుగాని, ఇతర ఎక్విప్ మెంటు గాని తుప్పుపట్టి ఉన్నాయి. అది చాలా హీన స్థితిలో వున్న విషయాన్ని మంత్రిగారు స్వయంగా చూసికూడా వున్నారు. దానికి ఏదో స్కీము తయారుచేసారు.

ఆ స్కీము క్రింద ఈ బడ్జెట్ ఏ ఏ కార్యక్రమాలు తీసుకున్నారన్న విషయాన్ని మంత్రిగారు వివరిస్తారేమోనని ఆశించాను. దయచేసి ఆ విషయాలను వారు వివరించాలి. ఇక పోతే శ్రీకాకుళం జిల్లాలలోని తాలూకా హెడ్ క్వార్టర్సు విషయంలో ప్రత్యేకంగా సానుభూతి చూపించారు సంతోషమే. కాని ఈ సానుభూతి ఇంకా ఆశీర్వచన స్థితిలో నేవుంది. రెండేళ్ల క్రిందట సాంక్షన్ చేసారు అది టోకెన్ గ్రాంటు క్రింద బడ్జెటులో చూపుతున్నారు. అది కాగితాలమీద చూపిస్తున్నారేగాని టోకెన్ గ్రాంట్ గ్రాంట్ గానే వుంది ఆర్ అండ్ బి కి ఎంట్రస్టు మాత్రంచేసారు వర్కుమాత్రం టేకప్ చేయలేదు. సోంపేటలోగాని, ఇచ్ఛాపురంలోగాని గత రెండు సంవత్సరాలుగా వున్న పరిస్థితిఇది. ఇప్పుడు మూడవ సంవత్సరం వచ్చింది కాబట్టి ఇప్పటికైనా దానిని టేకప్ చేసే అవకాశం ఈ ఏడాదిలో కల్పిస్తారా మొదలైన విషయాలను వివరించాలి.

శ్రీ ఎ. మదన్ మోహన్ :—అధ్యక్షా, సోంపేట హాస్పటల్ విషయం చేర్చడం వారికి కూడా తెలుసు. కాని కొద్దిబడ్జెటును మాత్రమే కేటాయించడం జరిగింది. కాని అక్కడివరకే ఆ బడ్జెట్ పరిమితమవుతుందని అనుకోవలసిన అవసరం లేదు. పరిస్థితులు మెరుగుపడగానే ఈ సంవత్సరమే అంటే 19-0-81 లోనే ఇంకా అదనంగా కేటాయించడానికి ప్రయత్నం చేస్తున్నామని మనవి చేస్తున్నాను. ఇక విశాఖపట్న కింగ్ జార్జి హాస్పిటల్ పరిస్థితిని నేను స్వయంగా వెళ్ళి చూసినమాట వాస్తవమే. అక్కడి పరిస్థితిలు బాగాలేవని ఈనాడు ఇక్కడ వుండబడే ఉస్మానియా మెడికల్ కాలేజ్ ప్రిన్సిపల్ కొప్పిచ్చి కృష్ణమూర్తి గారిని అక్కడికి పంపించడం జరిగింది. ప్రతివారుకూడా కొప్పిచ్చి కృష్ణమూర్తి గారు బాగా శ్రద్ధ వహిస్తారని అనేవారు. కాని ఎందుకోగాని వారి వ్యక్తిగత కారణాలవల్ల తిరిగి ఇక్కడికి తిరిగిరావాలనే ఆతృతతో వారు ఇక్కడికి తిరిగి రావడం జరిగింది అయినప్పటికీ ఆ హాస్పిటల్ ను ప్రభుత్వం చిన్న దృష్టితో మాత్రం చూడడంలేదు. పోయినసారికూడా 4 లక్షల రూపాయలు కేటాయించడం జరిగింది. అదేమాదిరిగా ఈసారి Construction of F. F. coronary కొరకు 5 లక్షల రూపాయలు కేటాయించడం జరిగింది. ఇంప్లిమెంట్స్ కొరకు ఎనిమిదిన్నర లక్షలు కేటాయించడం జరిగింది. అంతేకాకుండా మరొక విషయం గౌరవ సభ్యులతోకూడా చెప్పడం జరిగింది. ఈ శాసన సభా సమావేశాలు ముగిసిన తరువాత ఒకసారి అక్కడకు వెళ్ళి అక్కడి జిల్లా కలెక్టరు ఇతర ఉన్నతాధికారుల సహాయం తీసుకొని కొంత పబ్లిక్ ఫండ్స్ ను మోబిలైజ్ చేసి దానిని పెద్ద ఎత్తున టేకప్ చేయవలసిన అవసరం ఎంతైనావుంది. ఆ విషయంలో ప్రభుత్వం అశ్రద్ధ చేయదని నేను మనవిచేస్తున్నాను.

Mr. Deputy Speaker :—He has raised about bed - strength in regard to twin cities.

శ్రీ గౌతు లచ్చన్న :—అధ్యక్షా, ఇక్కడవుండే 20 లక్షల జనాభాకు ఇప్పుడున్న వసతులు సరిపోతాయనేది. నా ఆర్గ్యుమెంటు కాదు ఇక్కడ ఇంకా వసతులు కావాలి. రాజధానిలో వుండబడే అన్ని హాస్పిటల్స్ లో వున్న పడకల సంఖ్యను దృష్టిలో పెట్టుకొనిచూస్తే ప్రస్తుతం ప్రతి 500 మందికి ఒక పడక చొప్పున మీరు ప్రొవైడ్ చేసారు. అయితే గ్రామీణ ప్రాంతాలలో కనీసం

20 వేల మందికైనా ఒక పడక చొప్పున ప్రొవైడ్ చేయగలిగే ఏదైనా ఒక పథకం మీరు తేగలరా లేదా ? దానిగురించి ఏమైనా సెలవిస్తారా ?

శ్రీ ఎల్. ఈశ్వరరావు (గుంటూరు-1) :—అధ్యక్షా, గుంటూరు ఆసుపత్రికి ప్రతిరోజు సుమారు 3,500 మంది ఔట్ పేషెంట్సు వస్తున్నారు. అదే విధంగా 600 మంది చిల్డ్రన్ వస్తున్నారు. ఆ ఆసుపత్రిని ఇంప్రూవ్ చేయవలసిన అవసరం ఎంతైనా వుంది. అదేవిధంగా గుంటూరులో కేన్సర్ వింగ్ ఒకటి పెట్టాలని చెప్పి ఎడ్వైజరీ కమిటీ రిపోర్టు మంత్రిగారికి పంపించడం జరిగింది. ఆ కేన్సర్ వింగ్ కోస్తా జిల్లాలలో చాలా అవసరం. దానిని పెట్టడానికి ఇప్పుడు అవకాశం వుందా ?

శ్రీ ఎ. మదన్ మోహన్ :—అధ్యక్షా, జంటనగరాలలో ఎక్కువ పడకలు వున్నాయి. గ్రామీణ ప్రాంతాలలో తక్కువ పడకలు వున్నాయి అని కాదు. మొత్తం 23 632 పడకలు వున్నాయి. సిటీలో 5,054 మాత్రమే ఉన్నాయి. మిగతా 18,590 రూరల్ ఏరియాస్‌లో వున్నాయి.

శ్రీ గౌతు లచ్చన్న :—అధ్యక్షా, 2 కోట్ల 30 లక్షలమందికి వారు చెప్పినట్లుగా 18 వేల పడకలు ఇక్కడవుండే 20 లక్షల మందికి 5 వేల పడకలు.

శ్రీ ఎ. మదన్ మోహన్ :—అధ్యక్షా, ఇక్కడవుండే హాస్పిటల్స్ కేవలం హైదరాబాదు మరియు సికింద్రాబాదులలో ఉండే ప్రజల అవసరాలకు మాత్రమే అనుకోవడం సరికాదు. ఎన్నో స్పెషాలిటీస్‌గల హాస్పిటల్స్ వున్నాయి. ఉదాహరణకు సరోజినీదేవి కంటి ఆసుపత్రి, అల్లాగే మెటర్నిటీ హాస్పిటల్, నైజాం ఆర్థోపెడిక్ హాస్పిటల్, ఉస్మానియా హాస్పిటల్, గాంధీ హాస్పిటల్ మొదలైనవి వున్నాయి. ఇవి కేవలం జంటనగరాల ప్రజలకొరకే పరిమితం కాదు. యావత్ రాష్ట్రంలో ఎక్కడకూడా బాగుకాకపోతే ఇక్కడికి తీసుకువచ్చి స్పెషలిస్టులకు చూపడం జరుగుతుంది అంతేకాని ఇవి కేవలం జంటనగరాలలో వుండే జనాభాకు మాత్రమే పరిమితమైనవనే ఆలోచన సరైంది కాదు.

శ్రీ గౌతు లచ్చన్న :—మంత్రిగారు చెప్పినది ఫాక్ట్. కాని రాజధాని 8-00 p.m.
అస్పత్రికి వచ్చి జబ్బులు బాగు చేసుకొనగలిగిన శక్తి గలవారు నూటికి ఎంతమంది వున్నారో ఈ నాలుగున్నర కోట్ల జనాభాలో శెలవిస్తారా ?

మిస్టర్ డిప్యూటీ స్పీకర్ :—రీజినల్ హాస్పటల్స్ డెవలప్ చేస్తున్నారుగదా?

శ్రీ కె. గోవిందరావు :—సమితులలో ఉన్నటువంటి లోకల్ ఫండు డిస్పెన్సరీలలో జీతాలు మాత్రం సమితి జనరల్ ఫండ్స్‌నుంచి యిస్తున్నారు. మందులు లేవు అని చెప్పడం జరిగింది. ఆ మందులకు ఎవరు రెస్పాన్సిబుల్ ఎవరు యివ్వాలి? ఎవరు ఆ ఖర్చు భరించాలి. దానికి ఏమి ఎరేంజిమెంట్స్ చేసారు. స్పష్టంగా కన్‌ఫ్యూజన్ లేకుండా చెప్పండి.

శ్రీ సి. ఎచ్. శ్యామలరావు :—రాజధానిలో కింగ్ కోఠి హాస్పటల్ పెట్టారు సంతోషమే. పెరిగిన అవసరాలు, పరిస్థితులు దృష్టిలో పెట్టుకొని విశాఖపట్టణంలో, రాబోతున్న స్టీల్ ప్లాంటును దృష్టిలో పెట్టుకొని ఒక అడిషినల్ హాస్పిటల్ నిర్మించడానికి ప్రభుత్వం ఆలోచిస్తుందా? ఇక్కడ గాంధీ మెడికల్ కాలేజీ,

ఉస్మానియా మెడికల్ కాలేజీకి రెండు హాస్టల్స్ యిచ్చారు. విశాఖపట్టణం మెడికల్ కాలేజీకి ఒక హాస్టల్ నిర్మాణానికి యోచిస్తారా? బుక్స్ ఎలవెన్స్ క్లోతింగు ఎలవెన్స్ ఎస్. సి., ఎస్. టి. లకు యిస్తున్నారు అది బి. సి. లకు కూడా ఎక్స్టెండు చేయడానికి ప్రభుత్వం ఆలోచిస్తుందా? అడ్వయిజరీ బాడీస్ వేశారు. నేను ఎమ్.ఎల్. ఎ అయిన కొత్తలో నిన్ను ఎడ్వయిజరి బాడీలో వేశామని సూచించెడెంటు నుంచి లెటరు వచ్చినది. దాన్యాళకు రెండు ఏళ్ళు కాబోతున్నది. అడ్వయిజరిబాడి ఒకసారిమీటుకాలేదు. శ్రీకాకుళంజిల్లాలో కనీసం టరము అయేవ్యట్పటికయినా మీటు అవుతుందో కాదో. విజయనగరం జిల్లాలో చీపురుపల్లి వున్నది. అది తాలూకా హెడ్క్వాటర్స్. కనిష్కుని కాలం నాడు కట్టిన భవనంలో శిధిలం అయి కూలి రాలిపోతున్న పరిస్థితిలో వున్నది. దోమల మయం, నగలవలయం అయిన భవనంలో 10 పడకల ఆస్పత్రి వున్నది అంటు న్నారు. పడకలు మాత్రం మైక్రోస్కోప్ లెన్స్ పెట్టి వెతికినా కనిపించలేదు. గతసారి ముఖ్యమంత్రిగారు వచ్చినపుడు చెప్పకోవడం జరిగింది, దీనిని 30 పడకల ఆస్పత్రిగా డెవలప్ చేస్తామని హామీ యిచ్చారు. కొత్తగా ఏర్పడిన జిల్లా తాలూకా హెడ్క్వార్టర్, ఇది దృష్టిలో పెట్టుకొని చీపురుపల్లిలో 30 పడకల ఆస్పత్రి రూపొందించాలి. రెండు ఏండ్ల నుంచి లేడీ డాక్టర్ నియామకం జరగలేదు, 200మంది పేషంట్సు రెగ్యులర్గా ఎటెండు అవుతున్నారు, ఆ విషయం మంత్రినిగారిని దృష్టికి, డి.ఎమ్.ఎస్ దృష్టి తీసుకు వచ్చాను. ఈ సెషన్ ముగించి వెళ్ళే లోపల అయినా లేడీ డాక్టరును నియమించి బడక సంఖ్య పెంచు తామనేది చెప్పాలి. గౌరవ శాసనసభ్యుడు శ్రీరామమూర్తిగారు హార్ట్ ఎటాక్ వచ్చి డిల్లీలో ట్రీట్మెంట్ పొందడాని వెళ్ళడానికి డి ఎమ్.ఎస్, గారు అవకాశం యిచ్చారు, పర్మిషన్ యిచ్చారు, ఆయన వెళ్లినప్పుడు ఎటెండెంటు తీసుకొని డిల్లీ వెళ్ళడం జరిగింది. కాని తిరిగి వచ్చిన తరువాత యింతకు ముందు యిచ్చే పద్ధతిలో ఎటెండెంటుకు మాత్రం టి ఎ. డి.ఎ. యివ్వడం జరగలేదు, హార్టు పేషెంటు ఎటెండెంటు లేకుండా వెళ్ళటం ఎట్లా సాధ్యం అవుతుంది? ఇది గతంలో ఇచ్చిన T.A. D. A.ఈ సభ్యుడికి ఎందుకు వర్తింపుచేయలేదు? కూడ మంత్రిగారు ఆలోచన చేస్తారా ?

శ్రీ పూ. సుబ్బయ్య:—మాజీ ఎమ్.ఎల్.ఎ., ఎమ్.ఎల్ సి. లకు వైద్య అవకాశాలు కల్పించాలి. ఫ్రీడమ్ ఫైటర్స్తో సమానంగా కల్పించాలని ప్రభుత్వ దృష్టికి తీసుకువచ్చారు. మెమొరాండం యిచ్చారు? దాని విషయంలో ప్రభుత్వం ఏమిచర్య తీసుకొన్నది ? వెనుకబడ్డ కరువు ప్రాంతాలలో 75 వేల రూపాయలు యిడితే 30 పడకల ఆస్పత్రి యిస్తామనిచెప్పడం న్యాయంకాదు. కరువు ప్రాంతంలో వెనుకబడ్డ ప్రాంతంలో ఆ 75వేల రూపాయల కంట్రిబ్యూషన్ రద్దు చేస్తారా? ప్రైమరి హెల్త్ సెంటర్స్ ఉన్నాయి. పి హెచ్.సి.లో వాళ్ళు 10 వేల రూపాయలు, రెండు ఎకరాల నుంచి 4 ఎకరాలు భూమి యిచ్చారు. ఆ ప్రైమరి హెల్త్ సెంటర్ కట్టకుండా 10 వేల రూపాయలు ప్రభుత్వం దగ్గరనే వున్నది. రెండు నుంచి నాలుగు ఎకరాల భూమి వున్నది. అవి లింటెల్ లెవెల్ వరకు వచ్చి నిలబడి ఉన్నాయి. వాటిని చేస్తారా?

శ్రీ ఎస్. వెంకటరత్నం నాయుడు:—గూడూరు తాలూకాలో మైకా మైన్స్ వెల్ఫేర్ హాస్పిటల్స్ వున్నాయి. దానిలో పూర్వం ప్రభుత్వం 5 వేల రూపాయిలు గ్రాంట్ యిస్తే నాన్ మైకా లేబర్స్ కు కూడ వైద్య సదుపాయం జరుగుతూ వున్న. అది యిప్పుడు ఆపివేయడం వల్ల అనేక మంది నాన్ మైకా లేబరర్స్ వైద్య సదుపాయం లేక బాధ పడుతున్నారు. దాని గురించి ఆలోచించి వైద్య సదుపాయం కలుగజేస్తారా? దానిని పునరుద్ధరిస్తారా? అది ఆలోచన చేయవలసిందని కోరుతున్నాను.

శ్రీ ఎం. ఓంకార్ .—నేను నా ఉపన్యాసంలో కొన్ని చెస్ట్ హాస్పిటల్స్ థొరాసిక్ సర్జరీ డిపార్టుమెంట్ ఏ రకంగా మూసివేయబడ్డవి నిర్దుష్టంగా పేర్లతో సహా చెప్పాను. అవి ఋజువు పరచటానికి సిద్ధంగా ఉన్నాను. హౌస్ కమిటి వేయండి. మిశ్రా అనే అబ్బాయికి ఎయిర్ గన్ కొట్టితే ఎల్ల కంటికి తగిలి గుండు లోపలకు పోయింది. ఆపరేషన్ కోసం 5 వేల రూపాయలు తీసుకున్నారు. ఆపరేషన్ కోసం శివారెడ్డి గారి దగ్గరకు వెళ్ళారు. వారాలు గడిచాయి డబ్బు వాపస్ యివ్వలేదు ఆపరేషన్ లేదు. అదైనా కనిపించేస్తారా?

Mr. Deputy Speaker :—I don't know in what way Mr. Madan Mohan will help you in this regard.

Sri A. Madan Mohan :—Sir, I will have it enquired into. Because I do not know the case of Sri Misra to whom he is referring. They are known me personally. In fact they rang me up and I rangd up Dr. Siva Reddy to take personal interest; but this is something strange which I am hearing for the first time.I will certainly find out what it is about.

Mr. Deputy Speaker:–He will reply. Mr. Madan Mohan, kindly send in writing to all the Members.

శ్రీ ఎం. ఓంకార్ :—చెస్ట్ హాస్పిటల్స్, థొరాసిక్ సర్జరీ డిపార్ట్ మెంట్ విషయం నేను చెప్పాను. హౌస్ కమిటీ వేయండి. నిర్దుష్టమైన ఆరోపణ. ఏ అధికారి వచ్చినా నేను ఋజువు చేస్తాను.

Sri A. Madan Mohan :—Sir, there is no question of appointing a Committee I am saying When I am saying it. I say it with a sense of responsibility and I will certainly lock into this matter. This is something which I am hearing for the first time. At the same time, suppose if it is not correct what is that...

Sri M. Omkar:—Sir, I am prepared to undergo any kind of punishment if they prove it to be wrong. I am prepared to face.

Mr. Deputy Speaker :—No. No.. This is not the place to have challenges please.

Sri A Madan Mohan :—Sir, I have not said whether it is right or wrong. What I said is, that, it is something strange which has come to my notice for the first time. Because I know Sri Misra, when they came down with their anxiety, he telephoned me and I immediately telephoned to Dr. Siva Reddy, to take personal interest being an experienced Surgeon in Opthalmology. But this is something new which has come to my notice for the first time. I will certainly look into this matter.

శ్రీ ఎల్. ఈశ్వరరావు :—గుంటూరులో కాన్సర్ యూనిట్ పెట్టమని సూపరింటెండెంట్ వారందరు అడ్వయిజరీ కమిటి మీటింగులో సిఫారస్ చేశారు. దానిని గురించి ప్రయత్నం చేయాలని కోరుతున్నాను.

Sri A. Madan Mohan:—Sir, I will look into it.

శ్రీ బి. టి. ఎల్. ఎన్. చౌదరి :—1978 సంవత్సరంలో హెల్తు డిమాండ్ జరిగినప్పుడు అనంతపురం హాస్పటల్‌లో ఫోర్‌సెప్స్ కడుపులోపెట్టి కుట్టివేసిన డాక్టరు విషయం చెప్పినారు. వారి మీద చర్య తీసుకుంటామని ఆ రోజు హామీ యిచ్చినారు. ఆ రోజు నుంచి ఈ రోజు వరకు – నా మీద చర్య తీసుకున్నట్లు ఆయన అనంతపురం హాస్పటల్‌లోనే వున్నారు. దయచేసి యిప్పుడైనా న్యాయం చేకూరుస్తారా ? ప్రైమరి హెల్తు సెంటర్‌లో డాక్టర్స్ పని చేస్తున్నారు. ప్రైమరి హెల్తు సెంటర్స్ పని చేస్తున్నాయి మందులకు రూ. 1800, 2000 వేలు ఖర్చు పెడుతున్నాము. ఆ మందులు పంచడానికి లక్ష రూపాయలు ఖర్చు అవుతున్నది దయచేసి ఈ డిస్‌పారిటీని గ్రామీణ వైద్య సదుపాయాలలో తొలగిస్తారా ?

Sri A. Madan Mohan:—Sir, I will look into that also. ఆ విషయం నేను చూస్తాను.

8-10 p.m

శ్రీ పూల సుబ్బయ్య :—ఎక్స్ ఎం. ఎల్. ఏ., ఎం. ఎల్. సిస్. కి వైద్య సహాయం అందజేయడం గురించే నేను అడిగాను.

శ్రీమతి ఎం. రాజ్యం :—జనాభాలో సగంమంది ఆడవారు వున్నారు. ప్రసూతి సౌకర్యాలు సరిగాలేవు. లేడి డాక్టర్సును పోస్టు చేయడంలో సరియైన శ్రద్ధ తీసుకోవడంలేదు. ప్రతి ప్రైమరీ హెల్తు సెంటర్‌లోనూ తప్పనిసరిగా ఒక లేడి డాక్టరును వెయ్యాలి. చాలామంది లేడి డాక్టర్సు నిరుద్యోగులుగా ఉన్నారు. సంవత్సరం క్రిందట నేనొక దరఖాస్తు ఇచ్చాను. తుంగతుర్తి తాలూకా సెంటర్ అయింది. 80 గ్రామాలుగల సెంటర్. ఈ సంవత్సరం ఇద్దరు స్త్రీలు ప్రసూతి సందర్భంగా అక్కడకు వెళ్లి, సరైన సౌకర్యాలు లేక చనిపోయారు. తుంగతుర్తి పి. హెచ్. సిలో వెంటనే ఒక లేడి డాక్టరును నియమించవలసిందిగా కోరుతున్నాను. అట్లాగే, ఇప్పుడు టి. బి. చాలా పెరిగింది. హైదరాబాద్

టి. బి. హాస్పిటల్‌లో ఎడ్మిషను దొరకడం కష్టంగా ఉంది. నేను మినిస్టరు గారితో చెప్పి అయిదారు మందిని చేర్పించడం జరిగింది. ఇది ఎంతమందికి వీలవుతుంది. తప్పనిసరిగా అప్పగించిన ఆ జిల్లాల ప్రకారమైనా, పేమెంట్సును తీసుకోవాలని చెప్పాలి. తుంగతుర్తిలో కూడ ఒక సెంటరును (టి బి. కి సంబంధించి) ఏర్పాటు చేయవలసిందిగా కోరుతున్నాను. అక్కడి పల్లె ప్రజలకు వైద్య సదుపాయం కల్పించడానికి అన్ని ప్రయత్నాలూ చెయ్యాలి.

శ్రీ ఎ. మదన్ మోహన్ :—లేడి మెడికల్ ఆఫీసర్స్ కొరత వుంది. 180 మంది వరకు స్పెషల్ రిక్రూట్‌మెంట్ ద్వారా నియమించాలని ప్రయత్నిస్తున్నాం. గౌరవ సభ్యులు చెప్పిన ప్రకారం, ఆ తవరకు మనం యీ విషయంలో మన అవసరాలకు సరిపోయేట్లు చెయ్యలేకపోతున్నాం ఏమైనప్పటికి అందుకు గట్టి ప్రయత్నం జరుగుతున్నదని మాత్రం నేను గౌరవసభ్యులకు మనవి జేస్తున్నాను. స్వరాజ్యంగారు నాకు రిఫర్ చేసిన ప్రతి కేసులోను నేను తీసుకున్న చర్య గురించి వాస్తవం చెప్పినందుకు వారిని అభినందిస్తున్నాను. గౌరవ సభ్యులు వారి వారి ప్రాంతాల వైద్య సహాయావసరాల గురించి నాకు వ్రాస్తే నేను తప్పక ఎప్పటికప్పుడు సమాధానం ఇస్తానని చెబుతున్నాను సభ్యులు నాపై చూపిన ప్రేమాభిమానాలు ఇకముందు కూడ చూపుతారని, యీ కట్ మోషన్స్ విత్‌డ్రా చేసుకుని యీ డిమాండ్సును ఏకగ్రీవంగా ఆమోదిస్తారని ఆశిస్తున్నాను.

శ్రీ పూల సుబ్బయ్య :—మాజి ఎం.ఎల్.ఎస్, ఎం.ఎల్.సి లుగా సేవచేసి రిటైర్ అయినవారు వారికి వైద్య సహాయం కల్పించడం గురించి అడిగాను. వీరిని ఫ్రీడమ్ ఫైటర్స్‌తో సమానంగా చూడవలసి వుంది అట్లాగే కరవు ప్రాంతాలలో 75 వేలు కట్టమంటే అదెట్లా సాధ్యం? ఈ విషయం కూడ ప్రభుత్వం ఆలోచించాలి.

శ్రీ ఎ. మదన్ మోహన్ :—నేను ఆఫ్‌హాండ్‌గా ఆ విషయం గురించి చెప్పలేను మా డిపార్టుమెంటుతోను, ఫైనాన్స్ డిపార్టుమెంటుతోను ఆలోచించవలసి యుంటుంది. దానిని నేను తప్పకుండా చూస్తాను

श्री शिवलाल : मत्री महीदय ने बताया है कि किग कोटी में हास्पिटल खोला गया है और वहां हैंडिकेप लोगो को रीहेबिटेट करने की वयवस्था कर रहे हैं। बडी खुशी की बात है। कनसलटेटिव कमेटी का प्रोपोजल आया था इस पर, अमल हुआ या नही। दूसरे यह कि आल इन्डिया लेवल पर मेडिकल सान्ईसेस का यूनिर्वसिटी की स्थापना की गई है वैसी यूनिर्वसिटी यहां भी होना चाहिए।

شری مدن موہن — جہاں تک کنسلٹیٹیو کمیٹی کا تعلق ہے ضروری احکامات جاری کئے گئے ہیں - میڈیکل یونیورسٹی کے بارے میں حکومت غور کررہی ہے - ابھی کوئی فیصلہ نہیں کیا گیا - یہ ایک اہم بات ہے - اس پر غور کیا جائیگا -

Mr. Deputy Speaker :—The question is:

To reduce the allotment of Rs. 1,00,28,46,000 for Medical and Health Services by Rs. 100.

For failure to increase the bed-strength of the taluk headquarters hospital, Anakapalli, Visakhapatnam District to 30 despite the dire need for the same.

To reduce the allotment of Rs. 100,28,46,000 for Medical and Health Services by Rs. 100.

ప్రకాశం జిల్లా మార్కాపురం పట్టణములో 30 పడకల ఆస్పత్రిని నెలకొల్పక ప్రజా ఆరోగ్య పరిస్థితులను తీర్చుటలో జాప్యము చేస్తున్నందుకు నిరసనగా.

To reduce the allotment of Rs. 100,28,46,000 for Medical and Health Services by Rs. 100.

మెదకు జిల్లా నర్సాపూరు తాలూకా హాతినూరులో ఆయుర్వేద దవాఖాన ఇంతవరకు పునఃనిర్మాణము చెయనందుకు, 2 లక్షల విలువగల భవనము శిథిలమైపోయే పరిస్థితి ఏర్పడినందుకు నిరసనగా.

To reduce the allotment of Rs. 100 28,46,000 for Medical & Health Services by Rs. 100.

మెదక్ జిల్లా నర్సాపూరులో వున్న ప్రాథమిక ఆరోగ్య కేంద్రముకు మరియు తాలూకా కేంద్రములో వున్న హాస్పటలుకు అవసరమైన మందులు కేటాయించనందుకు నిరసనగా.

To reduce the allotment of Rs. 100,28,46,000 for Medical & Health Services by Rs. 100.

తాలూకా నర్సాపూర్ కేంద్రములో 30 బెడ్స్‌గల హాస్పటల్ అభివృద్ధి చెయ్యనందుకు నిరసనగా,

To reduce the allotment of Rs. 100,28,46,000 for Medical & Health Services by Rs. 100.

గ్రామం హాతినూరు మెదక్ జిల్లా తాలూకా నర్సాపూరంలో డొనేషన్ పథకము క్రింద డిస్పెన్సరీ ప్రతిపాదనలు ఇంతవరకు మంజూరు చెయ్యనందుకు నిరసనగా.

To reduce the allotment of Rs. 100,28,46,000 for Medical & Health Services by Rs. 100.

తాలూకా నర్సాపురంలో కౌడిపల్లి ప్రాథమిక ఆరోగ్యకేంద్రము మరియు శివంపేట ప్రాథమిక ఆరోగ్యకేంద్రములో దంత డాక్టర్లను నియమించనందుకు నిరసనగా.

To reduce the allotment of Rs. 100,28,46,000 for Medical & Health Services by Rs. 100.

ప్రతి గ్రామానికి ఒక మిడ్‌వైఫ్‌ను ఏర్పరచనందుకు నిరసనగా.

To reduce the allotment of Rs. 100,28,46,000 for Medical & Healh Services by Rs. 100.

For having failed to ensure economy in medical and health Department by removing superflouous posts of Additional Directors of Medical & Health Services and Epidemiologists who are not turning out any work.

To reduce the allotment of Rs 100,28,46,000 for Medical & Health Services by Rs. 100.

For having failed to pay the wages to Mazdoors in Anantapur District engaged in Spraying during anti encephalities measures as a result the poor labourers are put to great hardships.

To reduce the allotment of Rs. 100,28,46,00 for Medical & Health Services by Rs. 100.

For having failed to detect and curb corruption in Medical and Health Department in the regional officers in respect of promotions and transfers.

To reduce the allotment of Rs. 100,28,46,000 for Medical & Healh Services by Rs. 100.

For having failed to take action on the DM &HO Anantapur for his neglected of encephalities in Anantapur District from January 1979 onwards as a result the epidemic become severe and claimed large number of lives.

To reduce the allotment of Rs. 100,28,46,000 Medical & Health Services by Rs. 100.

For having failed to take action on Additional DM & HS (CD) for his failure to keep BHC Pyrathrum M.L.Oil Etc. much in advance when an alert from Director NICD Delhi in 1978 itself was received regarding impending encephalities epidemic.

To reduce the allotment of Rs.100,28,46,000/- for Medical and Health Services by Rs.100/-.

For having failed to take action on Assistant Director M&HS (EPD.) when he was not discharging his duties regarding study of epidemics like encephalities reported from Anantapur, Chittoor and other Districts from February, 1979.

To reduce the allotment of Rs.100,28,46,000/ for Medical and Health Services by Rs.100/-.

For having failed to detect and take action on bogus purchases and purchase of sub standard material through corruppt practices

including condemnation of running vehicles in State Health Transport Organisation.

To reduce the allotment of Rs.100,28,46,000/ for Medical and Health Services Rs.100/.

For having failed to take action on the Director of Medical & Health Services in allowing Regional Director Cuddapah to promote surveillance Inspector while under suspension in Anantapur District.

To reduce the allotment of Rs. 100,28,46,000/ for Medical and Health Services by Rs.100/.

For having failed to take action on the Additional Director Medical and Health Services (CD) for failure to detect and notify encephalities epidemic in time.

To reduce the allotment of Rs.100,28,46,000/ for Medical and Health Services by Rs.100/.

For having failed to take action on Regional Director Medical and Health Services, Cuddapah to detect and take prompt action till November and in Anantapur District, Chittoor District when encephalitis cases stated occuring from September, 1979.

To reduce the allotment of Rs.100'28,46,000/ for Medical and Health Services by Rs.100/.

For allowing the State Health Transport Organisation with large number of posts with out running fleet of vehicles.

To reduce the allotment of Rs.100,28,46,000/ for Medical and Health Services dy Rs 100/.

For having failed to ensure planned and uniform tours of State Officers in the Medical and Health Department covering all the Districts.

To reduce the allotment of Rs.100,28,46,000/ for Medical and Health Services by Rs.100/.

For having failed to supply M.F.2 forms and other field equipment and forms to Basic Health workers and surveillance workers in N.M.E.P. as a result of which field work is suffering.

To reduce the allotment of Rs.100,28,46,000/ for Medical and Health Services by Rs.100/.

For not taking the effective steps to eradicate the Mosquito menace.

To reduce the atment of Rs.100,28,46,000/ for Medical and Health Services by Rs.100/.

For not sanctioning funds for construcion and its completion of the out-patient Department of Gandhi Medical Hospital, Secunderabad.

To reduce the allotment of Rs.100,28,46,000/ for Medical and Health Services by Rs.100 .

Delay in starting the 45 beded hospital at Malakajgiri, Hyderabad.

To reduce the allotment of Rs. 100,28,46,000/ for Medical and Healta Services by Rs. 100/.

For not upgrading Primary Health Centre at Chinnapandraka in Krishna District.

To reduce the allotment of Rs. 100,28,46,000/- for Medical and Health Services by Rs. 100/.

For not providing another Primarv Health Centre in Bantumilli Samithi, Krishna District.

To reduce the allotment of Rs. 100,28,46,000/ for Medical and Health services by Rs. 100/-

For the failure of the Government to take up construction of Late Sri Kakani Venkataratnam Memorial Hospital at Gunadala for which land is allocated near Vijayawada, Krishna District.

To reduce the allotment of Rs. 100,28,46,000/ for Medical and Health Services by Rs. 100/.

For the failure of the Government to start a 30 bed hospital at Viyuru which is head quarters of Panchayat Samithi and taluk and with about twenty thousand population.

The cut motions were lost.

Mr. Deputy Speaker:—The question is:

" That Government be granted a sum not exceeding Rs. 100,28,46,000/ under Demand No. XXI Medical and Health Services.

The Motion was adopted and the Demand granted.

Mr Deputy Speaker:—Now I adjourn the House Till 8-30 a.m., to-morrow.

(The House then adjourned to meet again at 8-30 a. m., on Thursday the 13th March, 1980.)